

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет менеджменту та маркетингу
Кафедра міжнародної економіки

Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність

Збірник праць
XIV Всеукраїнської
науково-практичної конференції
(15–16 березня 2018 року)

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2018

УДК 001.83(100)(063)

Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність : зб. пр. XIV Всеукр. наук.-практ. конф., Київ 15–16 берез. 2018 р. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2018. – 108 с.
ISBN 978-966-622-873-0

Затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки.
Протокол № 06 від 15.02.2018 р.

Редакційна колегія:

В. Г. Герасимчук, д-р екон. наук, проф. (відповідальний редактор)
О. А. Гавриш, д-р техн. наук, проф. (заступник відповідального редактора)
С. В. Войтко, д-р екон. наук, проф. (заступник відповідального редактора)
Я. І. Глущенко, канд. екон. наук, доц.
О. М. Згуровський, канд. екон. наук, доц.
О. О. Корогодова, канд. екон. наук, доц.
А. Д. Кухарук, канд. екон. наук, доц.
Т. Є. Моїсеєнко, канд. екон. наук, доц.
С. В. Нараєвський, канд. екон. наук, доц.
К. В. Петренко, канд. екон. наук, доц.
Н. Є. Скоробогатова, канд. екон. наук, доц.
Б. С. Серебренніков, канд. екон. наук, доц.
С. М. Савченко, канд. екон. наук, доц.
Н. Ю. Тимошенко, канд. екон. наук, доц.
І. Ю. Воронкова, асист.
Н. С. Коновалова, асист.
У. В. Бігун, аспірант
М. О. Круцяк, аспірант
В. О. Лісняк, аспірант
Ю. В. Лопатинська, аспірант
О. С. Покрас, аспірант
Л. Г. Присяжнюк, аспірант

Збірник праць XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції «**Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність**» (15–16 березня 2018 року в м. Києві) охоплює широке коло питань, присвячених актуальним проблемам стратегії та механізми міжнародного науково-технічного співробітництва, а також підвищенню конкурентоспроможності промислового комплексу України.

Proceedings of the XIV Scientific conference «International scientific and technical cooperation: principles, mechanisms, efficiency» (March 15–16th, 2018, Kyiv, Ukraine) omnibuses wide range of questions devoted to actual problems of strategy and mechanisms of international scientific cooperation and enhancing the competitiveness of the industrial complex of Ukraine.

ISBN 978-966-622-873-0

© КПІ ім. Ігоря Сікорського (ФММ), 2018
© Автори матеріалів, 2018

ВСТУПНЕ СЛОВО

Шановні учасники XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність» – 2018!

Цього року ми відзначаємо 120-ти річчя нашого славетного КПІ. Низка заходів саме присвячується цій річниці, у тому числі й наша конференція. Так, у перший місяць весни вже традиційно кафедре міжнародної економіки проводить науково-практичну конференцію, яка спочатку носила назву «Міжнародне науково-технічне співробітництво». Згодом до назви були долучені слова, які більш повно розкривають проблематику цього заходу. Саме ті принципи, що складають основу співробітництва, є визначальними для розширення горизонту поширення, впровадження та використання наукових досліджень, інженерних розробок і новітніх знань на планеті Земля. Ефективність міжнародної діяльності, у свою чергу, залежить від низки чинників, які у сукупності роблять цю діяльність більш успішною. Механізми розкривають структуру функціонування суб'єктів підприємницької діяльності у сфері міжнародної економіки.

Цілями цього заходу, окрім наукової складової, є обговорення актуальних проблем і методів організації ефективного міжнародного науково-технічного співробітництва, а також надання практичних рекомендацій органам державної влади, міжнародним структурам, вітчизняним і транснаціональним компаніям через свої тексти тез і доповіді студентів, аспірантів, молодих вчених, викладачів. Такі спроби надають можливість реалізувати той потенціал молоді та науковців, який базується на новітніх знаннях, які вони отримують у закладі вищої освіти, у своїй науковій та практичній діяльності. Зазначене поєднання надає можливість сьгоднішнім студентам, а, згодом, майбутнім висококваліфікованим фахівцям пропонувати ідеї для розвитку України, для розширення міжнародного співробітництва країни.

Перелік тематичних напрямів роботи конференції формувався весь період проведення цієї конференції і на сьогодні він містить таку проблематику: 1) інженерно-економічне забезпечення сталого розвитку країни та світу: теорія, методологія, практика; 2) роль держави у розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва; 3) національні інноваційні системи: проблеми формування та ефективності; 4) науково-технічне співробітництво як фактор підвищення рівня конкурентоспроможності промисловості України; 5) стан і тенденції розвитку фінансових інструментів міжнародного науково-технічного співробітництва.

Сподіваюся, що на сьогодні і в подальшому ця традиційна конференція буде Вам цікава й корисна.

До нових зустрічей.
Дякую Вам.

З повагою,
Сергій Васильович Войтко,
доктор економічних наук,
професор, завідувач кафедри міжнародної економіки КПІ ім. І. Сікорського

**СКЛАД ПРОГРАМНОГО КОМІТЕТУ
XIV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
"МІЖНАРОДНЕ НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО:
ПРИНЦИПИ, МЕХАНІЗМИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ"**

Голова програмного комітету:

Герасимчук В. Г. – д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського

Співголова програмного комітету:

Гавриш О. А. – д.т.н., професор, декан факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського

Члени програмного комітету:

Войтко С. В. – д.е.н., завідувач кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського
Охріменко О. О. – Член програмного комітету, д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського
Савченко С. М. – Член програмного комітету, к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського
Кухарук А. Д.– Член програмного комітету, к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського

Організаційний комітет

Голова:

Киричок П. О., д.т.н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи КПІ ім. Ігоря Сікорського

Співголови:

Гавриш О. А., д.т.н., професор, декан факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського
Войтко С. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського

Члени комітету:

Герасимчук В. Г., д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського
Савченко С. М., к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського
Скоробогатова Н. Є., к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського
Коновалова Н. С., асистент кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського
Корогодова О. О., к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського
Кухарук А. Д., к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського
Чайковська М. О., к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського
Черненко Н. О., к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського

Висловлюємо подяку за участь таким організаціям та установам:

Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ВП «Науково-проектний центр розвитку ОЕС України» ДП «НЕК «Укренерго»
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування» Національної академії наук України
Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
Державний університет інфраструктури і технологій
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Криворізький економічний інститут ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Національний університет „Львівська політехніка”
Національний університет харчових технологій
Український інститут науково-технічної експертизи та інформації
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Сумський державний університет

**СЕКЦІЯ 1. ІНЖЕНЕРНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ ТА СВІТУ:
ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА**

A PROCEDURE FOR COUNTRIES ECONOMIC DEVELOPMENT MODELING

O. Gavrish, Dr. Prof., O. Zgurovsky, PhD, A. Kukharuk, PhD, N. Skorobogatova, PhD, Associate Prof.
National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"
fmm@ntu-kpi.kiev.ua, zgurovsky@gmail.com, a.kukharuk@kpi.ua, nskorobogatova@ukr.net

One of the main world socio-economic development instruments is a management strategy built on the principles of sustainable development concept. Understanding of the desired direction of the development in an unstable environment is a prerequisite for the strategic direction of state governance measures. An important step in determining desired direction of the development is a diagnosis of the country's economic situation and the construction of scenarios for its functioning in the near future. Construction of economic development scenarios is an applied task, which involves working with a large data array. This fact should be taken into account when choosing modeling tools, as the adequacy of the predictions depends on their type and quality.

To follow a systematic approach to countries economic scenario developing, it is proposed to use indicators of complex nature in the following areas: finance; power engineering; macroeconomic situation; GDP structure.

The area "Finance" includes the following indicators (names are given in accordance with those at [0]):

- Interest rate spread (lending rate minus deposit rate, %); Bank capital to assets ratio (%);
- Stocks traded, total value (% of GDP);
- Official exchange rate (LCU per US\$, period average).

The area "Power engineering" includes:

- energy use (kg of oil equivalent per capita);
- alternative and nuclear energy (% of total energy use);
- renewable energy consumption (% of total final energy consumption).

The area "Macroeconomic situation" includes:

- GDP (current US\$);
- GDP per capita (current US\$);
- exports of goods and services (% of GDP);
- imports of goods and services (% of GDP);
- Foreign direct investment, net inflows (current US\$);
- inflation, consumer prices (annual %).

The area "GDP structure" includes:

- industry, value added (% of GDP);
- agriculture, value added (% of GDP);
- services, etc., value added (% of GDP).

To create necessary data set we use an open database of the World Bank [0] and the database of the World Data Center for Geoinformatics and Sustainable Development [0]

The prediction of the above indicators should be performed taking into account the factors that affect their values. Such factors have a quantitative dimension and are expressed by the indicators of countries functioning by various components of sustainable development (social, economic, environmental).

Relying on the law of large numbers, it is worth pointing out that the scenario is more justified, when constructing a greater number of factors that influenced the calculated macroeconomic indicators. Therefore, when choosing sources of information for constructing scenarios, it is important to take into account the completeness of the data, their reliability, and access to the primary source and the possibility of checking the presented values. At the same time, there are obstacles in the process of constructing adequate models, namely:

1. The heterogeneity of the aggregate of indicators for forecasting.
2. Absence of data of values of a certain indicator for a separate year.
3. The need to build a forecast for more than 3 years at a low level of adequacy of the mean.
4. Nonlinear relationship between factor and performance indicators.
5. Major arrays of quantitative data should be processed within a limited time.

A promising direction for further research is the development of a route scenario with the definition of the most realistic option for sustainable development of the world based on neural network technologies and the Bayes model method.

References:

1. The official web-site of the World Bank. URL: <https://data.worldbank.org/indicator>
2. The official web-site of World Data Center for Geoinformatics and Sustainable Development. URL: available at: <http://wdc.org.ua/>.

СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЕНЕРГОРИНКУ

Бігун У. В., аспірант

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»,
uliana_bihun@ukr.net

Процес інтеграції енергетичних ринків зумовлює необхідність врахування концептуальних положень економічної безпеки при визначенні пріоритетів енергоринків кожного ієрархічного рівня на основі принципу узгодження економічних інтересів стейкхолдерів. Відтак, відсутність наукових досліджень економічної безпеки у масштабі енергетичного ринку гостро актуалізує необхідність теоретико-методичних напрацювань за даним напрямом.

Відповідно до класичних наукових підходів до розуміння сутності безпеки, питання доступу до енергоресурсів, з одного боку, не виключає застосування сили за їх володіння, підтверджуючи тим самим положення теорії політичного реалізму, з іншого - не виключає співпраці як основного компонента політичного лібералізму, оскільки без нього світова економічна безпека втрачає своє призначення.

Систематизація дефініцій поняття «економічна безпека», представлених у сучасній економічній науці, дозволяє виділити ряд підходів до його змісту, серед яких: захисний, умовно-орієнтований, ресурсно-потенціальний, конкурентний, процесний, гармонізаційний. Проте, у межах зазначених наукових підходів слід акцентувати на неоднозначності визначення об'єкту економічної безпеки. Даний термін розглядається у контексті або конкретного підприємства, або ж національної економіки загалом.

Однак, враховуючи суб'єктно-функціональну структуру енергетичного ринку, рівень його економічної безпеки залежить, окрім функціонування господарюючих підприємств (енергогенеруючих, постачально-розподільчих), ще і від діяльності таких учасників, як інвесторів, споживачів, а також регулюючих органів. Останні ж, у зв'язку із інтеграційними процесами ринку, не обмежуються тільки внутрішнім законодавством, але й враховують вимоги міжнародного енергетичного права. Так, наприклад, договірні сторони Енергетичного Співтовариства взяли на себе зобов'язання щодо прийняття основного енергетичного законодавства ЄС, так званого «*acquis communautaire*» [1].

Отже, враховуючи структуру енергетичного ринку, вважаємо, що застосування жодного з перелічених теоретичних підходів не дає змоги повністю відобразити цілісну специфіку ринку, що визначається, окрім технологічних особливостей функціонування, і такими, як:

– інституційна структура ринку, що полягає у системі взаємопов'язаних елементів – інститутів, поведінка яких регламентується правилами функціонування ринку, закріплених у національних та міжнародних актах, нормах та законах;

– діалектична взаємозалежність між учасниками енергоринку. Будучи протилежними сторонами економічних стосунків, енергетичні підприємства та споживачі все ж мають спільні інтереси щодо ринку. Не задовольнивши інтереси споживача, виробник не може забезпечити і власні інтереси. Взаємозалежність цих груп об'єктивно зумовлює їх співробітництво;

– трансформація моделі ринку електричної енергії, що означає його організаційно-структурну перебудову у зв'язку з інтеграцією у РЕР;

– екоцентричність поведінки учасників ринку, що полягає у визнанні першорядної важливості збереження природи для життя теперішніх та майбутніх поколінь. Статус цінності природи передбачає необхідність колективних дій по забезпеченні сталого розвитку суспільства. У контексті енергоринків – це заходи по підвищенню енергоефективності, впровадження низьковуглецевих технологій тощо.

Відтак, на основі зазначених характеристик ринку пропонуємо для визначення терміну «економічна безпека енергоринку» застосувати інституційно-трансформаційний підхід. Тож, в авторському трактуванні економічна безпека енергоринку – це сукупність умов функціонування енергетичного ринку, зокрема спричинених трансформаційними процесами, що передбачають захищеність усіх стейкхолдерів від реальних та потенційних загроз, а також реалізацію їх діалектично пов'язаних економічних інтересів на засадах концепції сталого розвитку. При цьому, особливістю визначення є формалізація динамічної структури комплексу умов, які визначають рух системи, яка дає змогу впливати на процеси у системі, що аналізується.

Література:

1. Energy Community *acquis* [Electronic resource] // Energy Community [Official website]. – Access mode: <https://www.energy-community.org/legal/acquis.html>

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ВИТРАТ І ВИГОД ПРОЕКТІВ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРАГНЕНЬ УКРАЇНИ

Бурлака В. Г., к.е.н., начальник відділу,
ВП «Науково-проектний центр розвитку ОЕС України» ДП «НЕК «Укренерго», burlaka@hotmail.com

Надійне і безпечне постачання суспільству електричної енергії ґрунтується на тому, що об'єкти електричних мереж проектуються, будуються, експлуатуються і ліквідовуються відповідно до заздалегідь розробленого плану, виконаного згідно з вимогами нормативних документів, які увібрали як досвід будівництва та експлуатації таких об'єктів, так і досягнення розвитку науки і технологій.

У процесі реалізації євроінтеграційних прагнень у сфері електроенергетики ВП «Науково-проектний центр розвитку ОЕС України» ДП «НЕК «Укренерго» розробив Стандарт підприємства «Методологія аналізу витрат і вигод проектів розвитку електричних мереж» (далі – Методологія), використовуючи за основу відповідний нормативний документ ENTSO-E під назвою «ENTSO-E Guideline for Cost Benefit Analysis of Grid Development Projects».

Сферою застосування Методології є ДП «НЕК «Укренерго», що здійснює передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами.

Методологія описує загальні принципи і методики, в тому числі – методики ринкового і мережевого аналізу, які будуть використовуватися під час виконання комбінованого аналізу витрат і вигод та багатокритеріального аналізу проектів розвитку електричних мереж, що відповідає Статті 11 і Додаткам IV і V до Регламенту (ЄС) 347/2013, з метою розробки оператором системи передачі в Україні Плану розвитку системи передачі на наступні 10 років та інвестиційної програми на його підставі. Вона також слугуватиме як основа для гармонізованої оцінки розвитку електричних мереж в Україні на рівні проектів наднаціональних і проектів, що становлять спільний інтерес [1].

До проектів наднаціональних відносяться такі проекти, що передбачені планами Енергетичного Співтовариства/ENTSO-E та мають ознаки, наведені в [2]. До проектів, що становлять спільний інтерес, відносяться проекти, що зачіпають інтереси операторів не менш ніж двох сусідніх електричних мереж (електропередавальних підприємств). Водночас, якщо проект також передбачений планами Енергетичного Співтовариства/ENTSO-E, то він відноситься до типу проект наднаціональний.

Результати ринкового аналізу (баланс потужності і енергії, розподілення навантаження між електростанціями/енергоблоками тощо) використовуються як вихідні дані для мережевого аналізу з метою визначення потокорозподілення навантаження і обмежень, що забезпечує вибір найбільш репрезентативних випадків для розгляду. Результати порівнюються, і адекватність передачі додатково вимірюється, що дозволяє здійснювати ітераційний процес виявлення проектів із необхідним посиленням пропускної здатності мережі для підтримки графіків обміну великими потоками, виявленими під час ринкового аналізу.

Таким чином Методологія – це не однонаправлений процес, а процес з кількома контурами зворотного зв'язку, які можуть змінювати прийняті допущення (такі як резерв, гнучкість, стаке виробництво). Отже, важливо, зберігаючи кількість сценаріїв і випадків, характеристики яких визначено кількісно та обмежено, оцінити вплив можливих шляхів їх реалізації через аналіз чутливості.

Передбачається, що використання різних сценаріїв довгострокового розвитку електричної мережі призведе до визначення нових потреб її гнучкого розвитку, які в змозі впоратися з цілою низкою можливих майбутніх енергетичних проблем, викладених у сценаріях.

Проте, електроенергетична система України має певні особливості, а саме: понад 90% ліній електропередавання напругою 220 кВ і вище та 55% основного устаткування підстанцій відпрацювали розрахунковий технічний ресурс, який складає 25 років, а 56% ліній електропередавання і 17% підстанцій експлуатуються понад 40 років; 83% енергоблоків теплових електростанцій і теплоелектроцентралей відпрацювали більше 200 тис. годин (граничний ресурс), є фізично зношеними й морально застарілими та потребують реконструкції або заміни.

З урахуванням наведених вище особливостей і того факту, що відповідно до базового сценарію розвитку електроенергетики України суттєвих змін в балансах генерації і споживання по регіональних енергосистемах не очікується, в додатках до Методології висвітлено методичні підходи, які враховують особливості сучасного стану національної електроенергетики.

Створення Методології є однією зі складових підготовки нормативної бази для участі України в регіональному об'єднанні ринків електроенергії та інтеграції української енергосистеми із зоною континентальної Європи ENTSO-E в режимі експлуатації.

Література:

1. СОУ НЕК 20.171:2017 Методологія аналізу витрат і вигод проектів розвитку електричних мереж. – К. : ДП «НЕК «Укренерго», 2017. – 60 с.
2. The Ten-Year Network Development Plan 2014. Frequently Asked Questions / ENTSO-E. – Brussels, 2014. – 10 p.

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА СЛОВАЧЧИНИ

Данилов А. В., УЕ-61м, ФММ НТУУ "КПІ ім. І. Сікорського", an.danylov@gmail.com

Питання взаємовідносин України з країнами-сусідами залишається актуальним протягом багатьох років. Наразі, зважаючи на обраний урядом вектор розвитку – євроінтеграцію – видається важливим поглиблювати дослідження можливих зв'язків з представниками Європейського Союзу. Зокрема, необхідним є здійснення економічного аналізу та пошук можливих форм співробітництва, що сприяли б економічному розвитку України. Однією з найбільш важливих складових співробітництва є налагодження плідних науково-технічних відносин.

До країн, з якими Україна співпрацює на основі історично налагоджених стосунків та територіальної близькості, з-поміж інших належить Словацька Республіка, відносини з якою регулюються, починаючи з 2002 року [1]. Зокрема, важливими аспектами нинішніх взаємостосунків є сприяння та підтримання виконання спільних проектів та програм, аналіз загального стану співробітництва, а також формування рекомендацій з підвищення ефективності взаємодії держав.

Слід зазначити, що найбільш конкретними напрямками співробітництва України та Словаччини виступають спільні роботи у сферах експериментальної фізики, екології, матеріалознавства та металургії [1]. Це ті сфери, які є вразливими для обох країн та потребують зарубіжного досвіду та обміну накопиченими знаннями для досягнення насправді інноваційних результатів.

Проте, окрім зазначених вище напрямків, уваги потребує формування та розвиток кадрового потенціалу у сферу науково-технічного розвитку. Для цього необхідним є впровадження транскордонного співробітництва, налагодження взаємозв'язків провідних вузів України та Словаччини з метою спільного дослідження нових тенденцій у галузі, пошуку інновацій у сфері технологій та аналізу потенційних можливостей прикордонних регіонів на предмет економічної та наукової кооперації.

Окрім того, співробітництво у сфері науково-технічних відносин є значно більш продуктивним за умови відкритості та публічності його проведення. Прикладами ефективного аналізу світових тенденцій вже стали науково-практичні семінари, зокрема «Глобальні детермінанти світогосподарського розвитку», проведені у 2016 році у Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара [1]. Однак цього замало. Надзвичайно важливим для налагоджених міждержавних відносин є регулярне проговорення результатів, оголошення подальших векторів розвитку та поживлення дискусій на тему науково-технічних зв'язків. У випадку відсутності достатнього акценту та спрямування зусиль на активізацію співробітництва, можливість його занепад та, щонайменше, сповільнення розвитку та зменшення росту, що може в подальшому негативно вплинути на відносини України не лише зі Словаччиною, а й з іншими представниками Європейського Союзу [2].

Також, за основу науково-технічного співробітництва у майбутньому необхідно взяти стимулювання інвестицій, яке наразі лише набуває обертів та є полем для значного покращення. Так, укладаються угоди між міністерствами держав (наприклад, «Угода між Міністерством сільського господарства і продовольства України і Міністерством землеробства Словацької Республіки про економічне, науково-технічне та виробниче співробітництво» від 14 травня 1993 року), проте такі угоди є поодинокими та не несуть достатньої фінансової підтримки з боку сторін-підписантів [3]. Необхідність вкладення додаткових коштів, джерелом яких має стати приватний сектор, є тим більш гострою, зважаючи на стрімкий розвиток інновацій та підвищення витрат на їх запровадження країнами, що знаходяться на одному рівні розвитку з Україною [2].

Таким чином, важливість налагоджених науково-технічних зв'язків між Україною та Словаччиною ставить перед державою потребу спрямування значних зусиль та коштів задля поліпшення ефективності співробітництва та досягнення суттєвого економічного та технологічного прогресу у регіонах. Однак, витрати на посилення взаємозв'язків можуть бути зменшені за рахунок кооперації з приватним сектором, а також, у результаті формування належної дослідницької бази у наукових центрах та, насамперед, вищих навчальних закладах, які лише починають налагоджувати взаємовідносини з зарубіжними представниками сьогодні.

Список літератури

1. Сайт посольства України в Словацькій Республіці: Науково-технічне співробітництво між Україною та Словаччиною [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://slovakia.mfa.gov.ua/ua/ukrainesk/science>
2. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про науково-технологічне співробітництво від 02.12.2002 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/703_020
3. Угода між Міністерством сільського господарства і продовольства України і Міністерством землеробства Словацької Республіки про економічне, науково-технічне та виробниче співробітництво від 14.05.1993 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/703_033

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ В ЕКОНОМІЦІ ЗНАНЬ

Колешня Я.О., аспірант

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
Koleshnya_yana@i.ua

Спрямованість України на входження до європейської спільноти вимагає від неї перш за все підвищення конкурентоспроможності економіки, оскільки лише так наша держава зможе бути повноправним членом Європейського союзу (ЄС), партнером для високорозвинених держав. В іншому випадку Україна може стати джерелом сировини та дешевої робочої сили.

Наша країна є індустріально-аграрною, проте в структурі експорту (в тому числі до ЄС) все ще лідирує продукція агропромислового комплексу (АПК), при чому в більшості – сировина, а не готова продукція з високою доданою вартістю. Однак це не означає, що нам світить участь виключно продуктового партнера. Незважаючи на поширену думку про те, що аграрна країна не може бути багатою, шанси на підвищення рівня життя в Україні через використання можливостей у сфері АПК дуже високі, про що говорить приклад Нової Зеландії [1].

Однак перехід до економіки знань ставить під загрозу економічну безпеку агропромислового комплексу України. Показники продуктивності сільського господарства дуже низькі порівняно зі світовими лідерами. Економіка знань за визначенням Всесвітнього Банку – це сукупність усіх видів економічної діяльності, спрямованої на створення, розповсюдження і використання знань у всіх сферах життя суспільства [2, с. 35]. Це в тому числі означає проникнення знань у АПК, використання нових розробок, фінансування досліджень у сфері АПК. Однак рівень фінансування науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР) в Україні низький. В той час, як у країнах ЄС на науку спрямовується 2-3% ВВП, у нас цей показник менший 0,9% [3, с. 21].

Все це негативно відображається на показниках ефективності діяльності та продуктивності підприємств АПК. Так, урожайність зернових і зернобобових культур в Україні нижча від аналогічного показника в Нідерландах у 3,2 рази, урожайність цукрових буряків (фабричне) нижча, ніж у Франції, яка досягла найвищих результатів у 3 рази, урожайність картоплі поступається США у 3,3 рази. Україна поступається Нідерландам за урожайністю овочів і баштанних культур у 2,9 рази та за урожайністю плодів, ягід і винограду у 4,2 рази. Найвище досягнення Іспанії з виробництва основних видів продукції рослинництва вище українських показників у 7 разів; Данії з удою молока від однієї корови – у 2,1 рази і Нідерландів у виробництві основних видів продукції тваринництва – в 1,8 рази [4, с. 37]. Українські підприємства опиняються у більш негативних умовах конкуренції. Підприємства, що експортують продукцію мають більше можливостей, ніж ті, що працюють на внутрішньому українському ринку перш за все у зв'язку з нестабільністю вітчизняної валюти, проте порівняно із зовнішніми конкурентами вони не повністю використовують свій потенціал та можливості отримання прибутку. Водночас спрямованість України на входження в ЄС суттєво піднімає вимоги до якості сільськогосподарської продукції, котра часто не відповідає європейському рівню. Нестача вітчизняних розробок, технологій та техніки змушує підприємців закуповувати імпортовану техніку та технології, насіння, добрива тощо, значно підвищуючи їх затрати. Наприклад, в той час як зарубіжні фермери мають змогу користуватися перевагами альтернативної енергетики, вітчизняні домогосподарства не мають фінансової змоги придбати навіть найдоступніші енергогенеруючі установки.

Зарубіжні експерти стверджують, що Україні потрібне створення середовища, у якому сільгоспвиробники (в тому числі і малі домогосподарства) мали б змогу використовувати свій потенціал повністю. Щоб зберегти високий рівень конкурентоспроможності і мати змогу підтримувати достатній рівень економічної безпеки АПК, в Україні потрібно впроваджувати інтенсивний тип виробництва у сільському господарстві. Необхідно фінансування освіти, наукових досліджень, при чому не лише у серії сільського господарства. Враховуючи складність поняття «економічна безпека» та значимість складових, що базуються на інноваціях (інформаційна, інтелектуальна, технологічна безпека тощо), стає зрозумілим важливість розвитку економіки знань для всіх сфер економіки країни, у тому числі і АПК.

Література:

1. Кононенко Олена Аграрне щастя: з кого Україні брати приклад? [Електронне джерело] / Українська правда. – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/columns/2017/10/30/7159877/>
2. Поляков М. В. Розвиток концепції економіки знань // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2014. – №. 4. – С. 34-38.
3. Мельник Л. Ю. Системно-структурний аналіз національної економіки та аграрної сфери у вимірі економіки знань // Економіка АПК. – 2017. – №. 4. – С. 17-24.
4. Мельник В., Погріщук О. Інноваційно-інтенсивний тип виробництва як пріоритетний у розвитку сільського господарства в Україні // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2016. – №. 4. – С. 35-45.

ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТЕКСТ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО СТРАТЕГУВАННЯ

Котенок Д.М., канд. економ. наук, доцент
Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», kotenokdariya@gmail.com

Процеси стратегування на макрорівні незмінно супроводжуються орієнтацією на економічні показники як ключові параметри, що визначають рівень соціально-економічного розвитку країни, її економічний потенціал і загальну ідеологію національного природокористування. Прискорена динаміка розвитку еколого-економічної ситуації в Україні актуалізує проблему системного підходу до розв'язання проблем раціонального природокористування в контексті сталого розвитку, в якому б знайшло своє місце врахування проявлення екологічних втрат в загальних результатах діяльності економічних систем.

Активні спроби переорієнтації механізмів управління розвитком національних соціально-економічних систем на забезпечення сталого розвитку відбуваються в руслі глобального бачення цілей сталого розвитку з чітко визначеною системою цілей, яке було сформоване й документально підтверджене Організацією Об'єднаних Націй наприкінці минулого століття. Після розроблення універсальних рамок Цілей Розвитку Тисячоліття (ЦРТ) у багатьох країнах світу було здійснено адаптацію ЦРТ та встановлено цільові показники розвитку з урахуванням специфіки національної ситуації. Україна приєдналася до «Декларації тисячоліття» ООН і взяла на себе зобов'язання досягти ЦРТ до 2015 року. Нові орієнтири розвитку були затверджені у вересні 2015 року Підсумковим документом Саміту ООН зі сталого розвитку «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року», який відбувся в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку. У вересні 2017 року Уряд України представив Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР) [1].

Досягнення тріади різновекторних цілей (економічних, соціальних та екологічних), збалансованість яких забезпечує сталий розвиток соціально-економічних систем різних рівнів управління, виражене у 86 завданнях розвитку та 172 показниках для моніторингу їх виконання. Водночас національна система ЦСР, що добротню розроблена на основі використання широкого спектру інформаційних, статистичних та аналітичних матеріалів, не враховує, на нашу думку, комплементарної якості в досягненні ЦСР. Так, за результатами багатьох (переважно зарубіжних) досліджень був виявлений безпосередній вплив якісних параметрів природно-ресурсного потенціалу країни на динаміку макроекономічних показників зростання, передовсім, валового внутрішнього продукту (ВВП). Вченими доведено, що вичерпування природного капіталу має враховуватися у макросистемі національних рахунків та міжнародному балансі платежів. Інтерналізація екологічних витрат (включення їх у собівартість і ціну продукції) змушуватиме платити за природний капітал виробників, які забруднюють або збіднюють природне життєве довкілля [2, с. 5 - 6]. В кінці минулого століття вченими були закладені основи розробки комплексних показників господарювання: індекс стійкого економічного добробуту (Cobb, 1989), справжній індикатор прогресу (Cobb et al., 1995), індекс економічного добробуту (Osberg and Sharp, 2002), показник стійких чистих вигод (Lawn and Sanders, 1999). Незважаючи на те, що більшість таких робіт мала науково-дослідницький характер, вони справили значний вплив на статистичну роботу в руслі доповнень до деяких основних показників в рамках офіційної статистики. Яскравим підтвердженням чітких намірів активізації європейської статистичної спільноти щодо розвитку статистики ЦСР стало впровадження «дорожньої карти» Статистики цілей в області стійкого розвитку. У червні 2017 року на 65-ій пленарній сесії Конференції європейських статистиків, що проводиться під егідою Європейської економічної комісії та Статистичної комісії ООН була поставлена задача до 2030 року розробити в доповнення до показника ВВП й інші показники вимірювання прогресу у справі забезпечення стійкого розвитку [3, с. 5].

Цілком очевидно, що показник «зеленого» ВВП може стати корисним індикатором впливості економічної діяльності щодо забруднення навколишнього природного середовища та уточнення реальних обсягів і темпів розвитку економіки як на загальнонаціональному, так і регіональному рівнях.

Література:

1. Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>
2. Дейлі Герман. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку/Переклад з англ.: Інститут сталого розвитку. – К.: Інтелсфера, 2002. – 312 с.
3. Выдержка из «дорожной карты» Конференции европейских статистиков по статистике целей в области устойчивого развития // Экономический и Социальный Совет. Европейская экономическая комиссия. Конференция европейских статистиков. Шестьдесят пятая пленарная сессия, Женева, 19–21 июня 2017 года/ [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/ece/ces/2017/CES_2_RUS.pdf

ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ОСНОВІ СЦЕНАРНИХ ПРОГНОЗІВ У ГАЛУЗІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ

Круцяк М. О., аспірант групи УС-71ф, Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського», m.Krutsyak@gmail.com

Електроенергетика – провідна галузь економіки, що має виняткове значення для всього національного господарства, забезпечуючи його функціонування в режимі 24/7/365. Можливість її безперебійного функціонування у майбутньому прямо залежить від можливості адекватного прогнозування і планування її перспективного (стратегічного) розвитку, на що накладає свій негативний відбиток постійні інституціональні перетворенні (пожвавлення конкуренції, зміна ринкових правил, приєднання до європейської мережі системних операторів передачі електроенергії, посилення екологічних норм, урізноманітнення способів генерації тощо), що, зрештою, призводить до низької передбачуваності майбутнього економіки й галузі, зокрема. Тому в умовах нестаціонарного інституційного середовища особливого значення набуває прогнозування і планування як комплексний превентивний інструмент управління економічним станом галузі.

З цією метою запропоновано концепцію моделі техніко-економічного планування на основі сценарних прогнозів у галузі електроенергетики України [1], [2], [3]. Відмінними рисами якої є: 1) використання еволюційного підходу, реалізація якого дозволяє враховувати можливі реакції об'єкта управління і можливість кількісного і якісного оцінювання змін об'єкта під впливом змін середовища; 2) можливість врахування двоїстості предметної області техніко-економічного планування на основі сценарних прогнозів; 3) можливість своєчасної ідентифікації змін в інституційному середовищі з метою корегування сценаріїв, планів, прогнозів. Схема реалізації такої концепції моделі на основі сценарних прогнозів містить чотири блоки (рис. 1).

Рис. 1. Схема реалізації концепції моделі техніко-економічного планування на основі сценарних прогнозів в електроенергетиці

Блок 1 слугує для передбачення і суб'єктивного оцінювання впливу можливих змін у середовищі функціонування на галузь електроенергетики, а також для формування множини обмежень і припущень при техніко-економічному плануванні. У результаті реалізації відповідних процедур блоку 1 можна отримати множину сценаріїв, які описують імовірно можливий розвиток галузі у перспективі, а також множину обмежень і припущень при плануванні. Блок 2 слугує для визначення можливих напрямів розвитку галузі із використанням сценарного підходу. Слід зауважити, що для його реалізації передбачається наявність сформованої інформаційно-аналітичної бази даних і розроблених сценаріїв. У результаті реалізації процедур блоку 2 можна отримати низку прогнозних показників, які характеризують середовище функціонування за двома сценаріями (песимістичним та оптимістичним). Також надається можливість формування програм розвитку за різних сценаріїв із накладанням множини обмежень.

Процес самого ж планування реалізований у блоці 3. Він передбачає розробку техніко-економічних планів, які відповідають різним сценаріям. У результаті реалізації процедур блоку 3 розробляються плани, що є сукупністю показників, які характеризують модельовану галузь.

Блок 4 слугує для моніторингу змін у середовищі, оцінювання реалізації сценаріїв та аналізу виконання планів. Аналізуючи відхилення фактичних значень показників від планових під впливом змін у середовищі надається можливість закумулявати дані для накопичення досвіду з подальшим виробленням необхідних рішень, коригуванням сценаріїв, прогнозів і планів. Реалізація наведеної концептуальної моделі зумовлює необхідність у формуванні комплексного інструментарію, адже при цьому вимагається проведення багатовекторного аналізу внутрішнього і зовнішнього інституційного середовища функціонування електроенергетики, а також розробки методичних аспектів її реалізації.

Література:

1. Кваша Т. К. Форсайтні дослідження в Україні / Т. К. Кваша // Актуальні проблеми науково-технологічної та інноваційної політики в контексті формування общеевропейського наукового пространства: опыт и перспективы : материалы междунаро. симпоз. (Киев, 16-17 июня 2017 г.). – К. : Феникс, 2010. – С. 236-238.
2. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування : [підручник]. – 2-ге вид. / [В. М. Геєць, Т. С. Клебанова, О. І. Черняк та ін.]. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2008. – 396 с.
3. Федуллова Л. І. Форсайт: сучасна методологія технологічного прогнозування / Л. І. Федуллова // Економіка і прогнозування. – 2008. - №4. – С. 124-138.

ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИКЛІЧНОСТІ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Кузнєцова К.О., к.е.н., ст. викл. каф. менеджменту,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
kuznietsova.k@gmail.com, chenusha_as@yahoo.com

Для визначення економічного становища України в сучасній системі світового господарства необхідним є проведення ретроспективного аналізу ресурсного потенціалу, України, створеного та накопиченого нею як суверенною територією у складі великого політичного союзу республік на шляху до здобуття незалежності. Рівно 100 років тому, після Лютневої революції у Російській імперії, яка призвела до суттєвих економічних та соціально-політичних змін на її теренах, Україна зробила спробу здобути незалежність. У той час вона була потужною країною, яка у складі Російської імперії, видобувала 98% антрациту, 99% коксового вугілля, 74% сталі, 68% солі, вирощувала 67% зернових та 88 цукру [1].

Втративши можливість самостійності та ставши частиною новоствореного радянського союзу, в середині ХХ ст. в Україні почався етап затухаючого економічного розвитку – застою, що характеризувався зменшенням макроекономічних показників вдвічі. Це було зумовлено нераціональним природокористуванням та нерівномірністю розвитку республік радянського союзу. Подолавши всі кризові ситуації, перебудови та зміни, України вийшла на шлях своєї незалежності у 1991 р., зберігши свій ресурсний потенціал. Проте відсутність досвіду управління та розбудови держави у політиків, які прийшли до влади в країні, українська економіка в перше десятиріччя своєї самостійності зазнала стрімкого падіння, період якого отримав назву системної кризи. У 2000 р. урядом України було визначено стратегію подальшого розвитку з вектором на європейську інтеграцію. Тенденції розвитку економіки України можна прослідкувати на рис. 1.

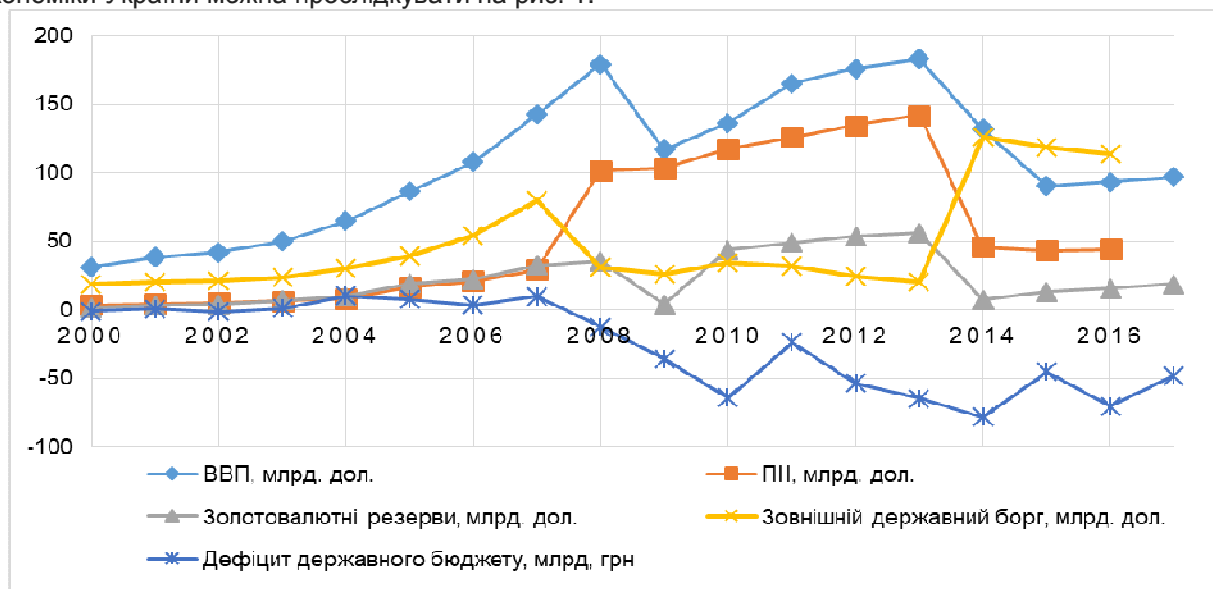

Рис. 1. Динаміка зміни основних макроекономічних показників розвитку України, 2000-2017 рр. [2-3]

Дослідження ключових макроекономічних показників розвитку України показало, що вони відображають циклічність світових господарських процесів маючи тенденції до спадання у 2009 р. та 2014 р., що пов'язано зі світовими фінансовими кризами, а також деструктивними подіями на території самої України. Пройшовши певний шлях розвитку як незалежної держави, Україна стала органічною складовою сучасного світового господарства, що дає їй можливість використовувати можливості і ресурси для поглиблення ринкових реформ, відновлення потужності економіки та забезпечення сталого розвитку.

Література:

1. Історія України: 10 кл. Рівень стандарту. Академічний рівень / Н. М. Гупан, О.І. Пометун, Г. О. Фрейман. – К.: Видавничий дім «Світ знань», 2010. – 288 с.
2. Офіційний Інтернет-представництво Національного Банку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>
3. Офіційний сайт веб-порталу МинФин: все про фінанси. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/>

АНАЛІЗ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ДЕЯКИХ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ

Липисієнко А.П., студентка 6-й курс, ФММ,
 Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»,
 s.lipisienko@gmail.com

Соціально-економічний розвиток регіонів у першій половині 2017 року порівняно із першою половиною 2016 року характеризується покращенням окремих показників, навіть таких традиційно вразливих до кризових явищ сфер, як пряме іноземне інвестування та зовнішня торгівля товарами. Причинами цього становища є паростки макроекономічної стабілізації і той чинник, що кожен регіон починає вирішувати питання власного економічного розвитку не в останню чергу внаслідок фінансового зміцнення територіальних громад та формування об'єднаних територіальних громад. У 2016 році в результаті реформи децентралізації влади було змінено систему фінансування та знайдено інструменти фінансування регіонального і місцевого розвитку, які дозволяють місцевій владі ефективно вирішувати проблеми на місцях і не допускати їх виникнення. У результаті цього кількість дотаційних місцевих бюджетів знизилась на 25 %.

Соціально-економічний розвиток регіонів України у січні-червні 2017 року порівняно із січнем-червнем 2016 року характеризується покращенням показників у сферах капітального інвестування, прямого іноземного інвестування, експорту товарів, оплати праці та ситуації з безробіттям. Складною залишається ситуація у сферах сільськогосподарського виробництва, промислового виробництва, будівельних робіт.

Проведемо обчислення індексу економічного виміру сталого розвитку п'яти областей України: Київської, Львівської, Харківської, Одеської, Дніпропетровської, результати проведеного дослідження представимо на (рис.1).

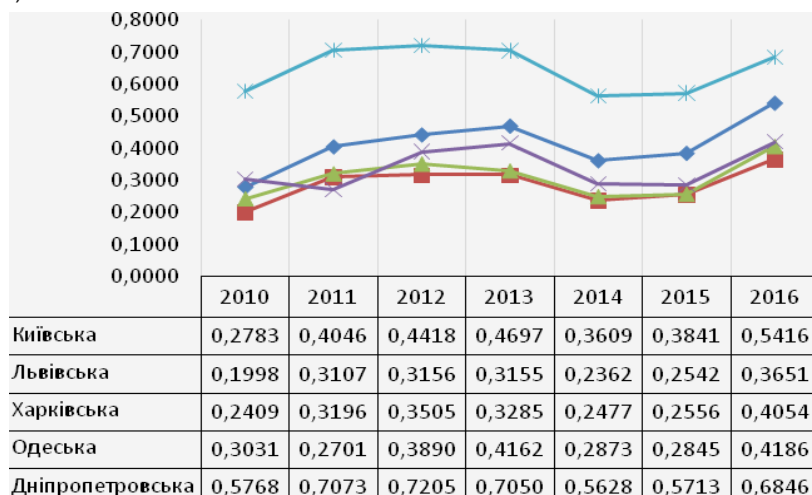

Рис.1. Індекс економічного виміру сталого розвитку [розраховано автором на основі [1]]

Перед регіональними господарськими комплексами з'являються нові перспективи розвитку, зумовлені впливом наступних чинників. По-перше, це продовження децентралізації влади та передачі доходних джерел бюджету на рівень громад. Цей чинник є важливим для впливу на соціально-економічне становище саме регіонів. Важливими для розвитку регіонів є санкції у зовнішній торгівлі. А по-друге, зміна конфігурації міжрегіональної взаємодії всередині країни та поява нових виробничо-збутових зв'язків регіонів на зовнішніх ринках. Внаслідок дії цього чинника з'являється необхідність поступової зміни структури виробництва в регіонах, що надає регіонам нові можливості у формуванні нішевих виробництв, зміні спеціалізації, упровадженні інноваційних технологій.

Кожен із цих чинників формує умови для існування та життєдіяльності регіонів у новій якості, що потребує відповідного регулювання регіонального розвитку з боку держави. Більшої ефективності регулюванню і загалом державній регіональній політиці могло б надати застосування комплексного підходу до розвитку територій. На думку фахівців, у регіональній політиці необхідно перейти від політики вирішення точкових проблем до політики комплексного розвитку територій, комплексного планування територій. Фахівці з питань децентралізації та регіональної політики серед завдань регіональної політики на майбутній період слушно наполягають на необхідності запровадження програм, які сприяють формуванню єдиного українського простору вже у 2018 р., визначивши пріоритетами міжрегіональне співробітництво та міжрегіональні проекти, що зміцнюють Україну.

Література:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

ШЛЯХИ АВТОМАТИЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Моїсеєнко Т.Є., к.е.н., доцент,

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
t.e.moiseenko@gmail.com

Керівники підприємств все частіше приймають рішення щодо автоматизації процесів, які притаманні їх бізнес-діяльності, інвестуючи значні кошти у розробку та імплементацію програмного забезпечення. Про дану тенденцію свідчить постійно зростаюча кількість пропозицій готового програмного забезпечення для професійного управління бізнес одиницями. Усвідомлення основних переваг автоматизації вже сформувалось у сучасних підприємців, вона дозволяє знизити значу частину управлінських ризиків (особливо тих, що пов'язані з безпекою та збереженням інформації на підприємстві), оптимізувати потребу у персоналі, зробити кінцевий продукт або послугу якіснішими та дешевшими (за рахунок виключення можливих втрат часу при виконанні операцій, порушенні послідовності дій та ін.).

Автоматизація являє собою один із напрямів науково-технічного прогресу, що використовує саморегулюючі технічні засоби і математичні методи з метою звільнення людини від участі в процесах отримання, перетворення, передачі і використання енергії, матеріалів, виробів або інформації, або істотного зменшення ступеня цієї участі або трудомісткості виконуваних операцій [1].

Таким чином, можна зробити проміжний висновок про те, що автоматизація покликана полегшити діяльність підприємства та зробити її ефективнішою проте, щоб досягти зазначеної мети, необхідно бути підготовленим до змін. Отже, варто обрати той шлях до автоматизації бізнес-процесів, який підходить конкретному підприємству у визначений проміжок часу.

Перш ніж розпочати шлях змін, менеджменту підприємства доцільно чітко усвідомлювати основні характеристики бізнес одиниці, наявні ресурси та середовища у якому вона функціонує. Важливо реально оцінити рівень прозорості бізнес-процесів та досягти їх функціонування близького до оптимального. Оскільки, як демонструє практика бізнесу, пропустивши цей етап, можна не вірно визначити потребу, що призведе до неефективного і надмірного використання ресурсів. Процесний підхід до управління широко використовується підприємцями в усьому світі, про що свідчить постійно зростаюча кількість підприємств сертифікованих за міжнародними стандартами якості ISO 9001 [2] та кількість запитів до консалтингових компаній з питань оптимізації та моделювання бізнес-процесів.

Наступним кроком доречно обрати стратегію автоматизації. Існує кілька основних напрямів що до рішення про автоматизацію діяльності підприємства. Вибір здійснюють підприємці виходячи з наявних у них ресурсів та прояву власних творчих та професійних амбіцій.

Не залежно від того, якого обсягу досягне автоматизація підприємства, необхідно буде обрати між готовим програмним забезпеченням та тим, що створюватиметься з ідеї.

Готовий програмний продукт для автоматизації обраних бізнес-процесів має низку переваг: час між ідеєю та впровадженням автоматизації обмежений угодою купівлі-продажу; продукт перевірений ринком; вартість продукту прийнятна для підприємств малих та середніх розмірів. Недоліки можуть полягати у тому, що продукт не враховує усіх побажань замовника. Проте, сучасний ринок технологій також пропонує варіант, при якому підприємці можуть придбати готовий програмний продукт для стандартних бізнес-процесів з можливістю адаптації окремих його модулів під специфічні потреби конкретного підприємства.

Переваги розроблення програмного забезпечення для автоматизації обраних бізнес-процесів з ідеї полягають не лише у вирішенні основної поставленої мети – створити зручний і якісний інструмент управління для власного бізнесу, а і отримати джерело додаткового прибутку. Нерідко ідея створення автоматизованого модулю системи управління перетворюється у окремий прибутковий бізнес. Недоліками залишатимуться час розробки, висока вартість робіт та численні ризики притаманні новим проектам.

Поставивши за мету автоматизувати бізнес-процеси, підприємство отримає низку суттєвих переваг, які вражатимуться у отриманні конкурентних переваг, додаткових прибутків, підвищенні якості робіт та послуг не залежно від обраного шляху впровадження змін.

Література:

1. Воройській, Ф. С. Информатика. Енциклопедичний систематизований словник-довідник. (Введення в сучасні інформаційні і телекомунікаційні технології в термінах і фактах). - М .: Физматлит, 2007. - 760 с.
2. ISO 9001 [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – International Organization for Standardization. – Режим доступу: <https://www.iso.org/iso-9001-quality-management.html> (дата звернення 17.02.2018) – Назва з екрана.

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ІТ-ПОСЛУГ

Новікова А.П., студентка 4 курсу ФММ, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», n_angelin@ukr.net

Питання розвитку сфери інформаційних технологій в Україні є найбільш актуальним в наш час, оскільки саме ІТ-сектор в останні роки переважає над іншими галузями економіки за темпами розвитку. Така динаміка викликана багатьма причинами, проте подальший розвиток безумовно потребує більшої уваги та вкладень зі сторони держави. Тому беззаперечно підтримка та розвиток ІТ-сфери є важливим пріоритетом не тільки для України, а і для всього світу в цілому.

Для аналізу вагомості інформаційних технологій та їх розвитку, спершу було відібрано декілька досліджуваних країн за такими групами: дві країни-лідери у сфері інформаційних технологій – Китай, Індія; дві країни, що мають середні темпи розвитку галузі – Великобританія та Німеччина; а також Україна та дві постсоціалістичні країни, такі як Польща та Словаччина для порівняння їх з Україною, оскільки ці країни є територіально близькими, а також мають схожу економіку.

Дослідження становлення та розвитку частки сфери послуг у ВВП цих країн показало, що такі провідні країни світу як Китай та Індія значно поступаються другій досліджуваній групі країн (Німеччина та Великобританія) та навіть третій (Україна, Польща та Словаччина) у розвитку третинного сектору. Коли в Китаї та Індії виробництво послуг займає близько 50% всього ВВП, то в Німеччині та Британії той самий показник сягає 70-80% від ВВП. В Україні, Польщі та Словаччині виробництво послуг в середньому становить 60% у структурі ВВП. [1]

Тобто можна зробити висновок, що передові країни ще не відійшли від матеріально-орієнтованого виробництва, що в подальшому може відсунути ці країни на другий план. У той же час, країни, котрі зараз починають орієнтуватися на нематеріальне виробництво, тобто надання послуг, наразі мають всі шанси стати одними з провідних у світовій економіці.

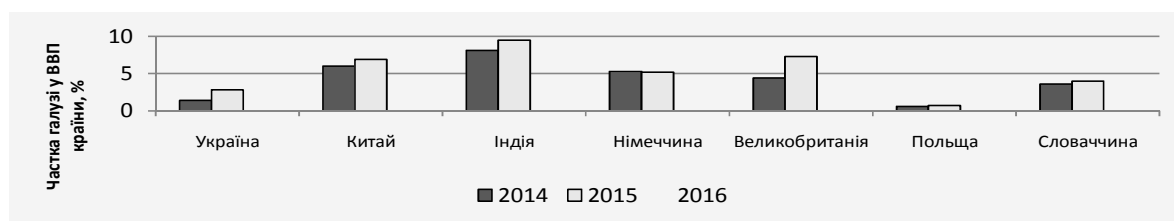

Рис. 1. Частка ІТ-сфери у структурі ВВП кожної з країн за 2014-2016 рр. [2]

З рис. 1 можемо бачити, що здебільшого сфера інформаційних технологій стрімко розвивається і найбільш позитивну динаміку за останні 3 роки мають Україна та Великобританія, а найбільшу частку у ВВП країни ІТ займає в Індії.

Щорічно Міжнародний союз електрозв'язку складає індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій для всіх країн світу [3]. Індекс покликаний порівнювати досягнення країн світу у розвитку ІКТ та може бути використаний як інструмент для проведення порівняльного аналізу на різних рівнях.

Аналіз рейтингу країн за цим індексом показав, що позитивна динаміка розвитку ІТ-сфери зовсім не впливає на позитивні показники індексу. Так, однією з перших в цьому рейтингу стоїть Німеччина, яка зайняла 12 місце серед 176 країн світу. Наступною серед досліджуваних країн є Словаччина (46 місце), недалеко від неї розташовується Польща (49 місце). Практично однакові позиції займають Україна та Китай, які мають 79 та 80 місце відповідно. Останньою за рейтингом з розглянутих країн є Індія (134 місце), яка, варто відмітити, за обсягом експорту ІТ-послуг є однією з провідних. [4]

Оскільки індекс розвитку ІКТ включає 11 різних показників, можна зрозуміти з чим пов'язана така розбіжність між індексом та загальним обсягом ІТ-сфери в країні.

Таким чином, подальший технологічний розвиток будь-якої країни в першу чергу повинен залежати не від просування ІТ-галузі як окремої частини економіки, а від поступового розвитку кожного її сектору задля можливості пропорційного та стійкого розвитку економіки країни в цілому. Будь-яка сфера економіки – це невід'ємний елемент великого механізму, тому розвиток однієї з них має спонукати необхідність розвитку інших сфер.

Література:

1. Офіційний сайт світового банку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/>
2. Пошуковий портал даних КНОЕМА [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://knoema.ru/>
3. Офіційний сайт Міжнародного союзу електрозв'язку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.itu.int/ru/Pages/default.aspx>
4. Аналітичний портал: Гуманітарні технології. Індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://gtmarket.ru/ratings/ict-development-index/ict-development-index-info>

РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ ЗАМІЩЕННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ БІОПАЛИВОМ У СФЕРІ ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

Пігуль В.В., студентка гр. УС-61м
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
victoria.19779@gmail.com

В умовах, коли розвинені країни світу занепокоєні екологічним аспектом життя країни і спрямовують сили та можливості на підвищення енергоефективності та заміщення традиційних джерел теплової енергії на екологічно безпечні, Україна не залишається осторонь та акцентує увагу на розробці державної політики у сфері теплоенергетики, націленої на створення енергетичної безпеки та зменшення залежності від традиційних імпортованих енергоносіїв. Так, активний розвиток вітчизняного виробництва енергетичного обладнання дозволяє говорити про великий потенціал розвитку біоенергетичного сектору України.

Уряд України прийняв Національний план дій, який має на меті до 2020 р. додатково замінити 5,27 млрд. м³/рік природного газу твердим біопаливом й досягти загального заміщення газу в обсязі 7,2 млрд. м³/рік у 2020 р. Стрімкий розвиток біоенергетики в Україні досяг високих результатів, заміщуючи наразі понад 1,93 млрд. м³/рік природного газу в Україні.

Підвищення енергетичної безпеки України та залучення коштів у проекти у сферу теплоенергетики України є пріоритетним завданням Агентства міжнародного розвитку США (USAID). Наразі реалізується масштабний проект "Муниципальна енергетична реформа в Україні".

Основні цілі, які переслідує реалізація даної реформи, наступні:

- залучення інвестицій у енергетичний сектор України;
- розвиток енергоефективності;
- удосконалення енергетичної політики України;
- гармонізація з енергетичним законодавством Європейського Союзу [1].

Муниципальна реформа стартувала у 2013 році та розраховано до березня 2018 року з загальним бюджетом у 16,5 млн. дол. США. Для забезпечення енергоефективного фінансування проектів на регіональних рівнях, USAID налагодили партнерські відносини з комерційними банками та фінансовими установами для надання часткових гарантій, задля забезпечення інвестиційної діяльності. Щоб запровадити успішне виконання поставлених завдань, USAID одним з напрямків своєї роботи обрали навчання співробітників банків у наступних питаннях: оцінка кредитів на енергоефективність, оцінка енергоефективних проектів, андеррайтинг, управління ризиками, забезпечення вимог до своєчасного подання звітності, оцінка ефективності профінансованих проектів, моніторинг виконання профінансованих енергоефективних проектів.

За 4 роки розроблено техніко-економічне обґрунтування для проектів щодо реконструкції тепломереж та встановлення котлів на біопаливі для 17 міст України. USAID активно допомагає місцевим органам у розробці плану дій зі Сталого Енергетичного розвитку, залученні інвестицій та проведенні інформаційних кампаній.

Пропозиції щодо вдосконалення системи фінансування проектів застосування відновних джерел енергії, в тому числі біопалива, та енергоефективності в контексті збільшення енергетичної захищеності ареалів країни в цілому можливо привести до впровадження в практику фінансування: відновлювальні фонди, які стануть працювати на постійній базі на основі муніципальних або ж приватних підприємств, бюджетних організацій, установ, центральних і районних органів влади. Створення відновних фондів можливе за рахунок особистих, позикових і залучених джерел, які інвестуються в високорентабельні плани повторюваною енергетики методом кредитування зацікавлених осіб на принципах зворотності і терміновості; фінансування через посередника (фінансовий або ж оперативний лізинг обладнання для установок, що використовують ВДЕ; роль енергосервісних фірм, беручи до уваги і внутрішнє державне виконання обіцянок щодо модернізації для досягнення енергоефективності за рахунок районних фондів, коли уряд бере до уваги найменш дохідні плани, які не фінансуються за рахунок приватних інвесторів) [2]. Оскільки державних коштів в Україні не достатньо для проведення необхідних робіт у сфері теплопостачання, а досвід виконання міжнародних інвестиційних проектів показує відчутні результати, то створення інвестиційних центрів, які б надавали повний спектр інформації щодо можливих об'єктів для інвестування, економічну та правову складову здійснення діяльності, є одним з ключових напрямків для розвитку. Такі центри допомагатимуть залучати більше міжнародних фінансових інституцій, тим самим сприяти вчасному якісному виконанню проектів, трансферту технологій та покращення інвестиційної привабливості теплоенергетики України.

Література:

1. Скрипчук П. М. Удосконалення підходів до раціонального використання енергетичних ресурсів регіону на основі відновної біомаси / П. М. Скрипчук, О. А. Пашечко // Економічний форум. - 2015. - № 3. - С. 182-188. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2015_3_27

2. Офіційний сайт USAID - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.merp.org.ua/index.php?lang=uk>

АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Присяжнюк Л. Г., аспірантка

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
LesiaP1503@gmail.com

Ефективна система управління витратами грає значну роль в конкурентній боротьбі між підприємствами машинобудівної галузі.

Завдання, які вирішує система управління витратами: - досягнення певних економічних показників, наприклад, при незмінних витратах збільшення обсягу виробництва; - контроль та доступність даних про витратах на місці їх виникнення; - мінімізація непередбачених витрат завдяки ефективному стратегічному плануванню.

Фактори успішного впровадження даної системи: 1. Підтримка системи керівництвом підприємства та готовність, здатність менеджерів забезпечити ефективне управління. 2. Мотивація персоналу до управління витратами. Введення системи заохочень персоналу за зекономлені ресурси, впровадження нових технологій. 3. Правильно сформована команда впровадження. Системи управління витратами повинна мати в своєму складі технологів, технічних працівників, керівників виробництв, керівників тих структур, які забезпечуватимуть формування необхідної інформації. 4. Необхідність переробки форм звітності. Нові форми звітності повинні містити також основні параметри витрат діяльності. 5. Процес моніторингу і планування витрат на основі аналізу моделей повинен стати невід'ємною частиною процесу планування діяльності підприємства. 6. Особлива увага повинна приділятися практичним аспектам інтерпретації та реалізації результатів обробки.

За Бойченко Г. В. аналіз витрат підприємства складається з підготовчого, основного та заключного етапу аналізу. Систематизуючи кожний з етапів можемо зробити висновок, що підготовчий етап – це формування мети дослідження та обрання інформаційної бази досліджень. Основний етап передбачає оцінку інформаційних джерел та використання методик для аналізу показників. На заключному етапі аналізу ми формуємо висновки та пропозиції залежно від мети аналізу [1].

Для початку проаналізуємо структуру витрати за елементами: Проаналізувавши структуру витрат за елементами яка показує, що у всіх досліджуваних підприємств ми бачимо переважну вагу матеріальних витрат, виплат на оплату праці та інших операційних витрат. Наступний крок - це аналіз структури витрат від звичайної діяльності досліджуваних підприємств.

Проведемо аналіз деяких показників, що характеризують управління витратами. Основним із показників ефективності раціонального використання витрат операційної діяльності є рівень витрат на 1 грн. доходу. Основною перевагою обраної системи відносних показників є їх систематизація та взаємопов'язування в групи показників, що доповнюють один одного. Застосування групи взаємодоповнюючих показників дозволяє провести факторний аналіз зміни узагальнюючого показника питомих витрат на 1 грн. доходу та визначити основні резерви його зменшення і, відповідно, контролювати витрати на кожній стадії їх формування [2]. Аналогічна група взаємозв'язаних показників пропонується для оцінки рівня загальних витрат від звичайної діяльності на 1 грн. загальних доходів від звичайної діяльності. Так сума значень коефіцієнтів окупності операційних витрат, окупності фінансових витрат, окупності інших витрат дорівнює значенню загального коефіцієнта окупності витрат від звичайної діяльності. Якщо значення коефіцієнта питомих загальних операційних витрат вище значення коефіцієнта питомих витрат від звичайної діяльності, то це свідчить про позитивну рентабельність фінансової та інвестиційної діяльності, якщо ж навпаки, то витрати від цих видів діяльності не покриваються доходами, а отже, є збитковими. Ураховуючи принцип відповідності доходів і витрат, згідно з яким для визначення фінансового результату звітного періоду слід зіставити доходи звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів, у систему оціночних показників необхідно ввести для кожної групи.

Отже питання оптимізації витрат підприємства машинобудівної галузі є дуже важливим, як правило основним способом підвищення ефективності роботи організації є зменшення витрат на одиницю виготовленої продукції. На сьогоднішній день існує безліч підходів та методів до пошуку резервів щодо зменшення собівартості продукції. Невід'ємним шляхом оптимізації витрат в машинобудівній галузі є вдосконалення управління процесом виробництва і праці: спеціалізації виробництва, вдосконалення управління виробничим процесом та організація праці, покращення процесу закупки та збуту, зменшення величини затрат на управління та налагодження ефективного використання робочого часу.

Література:

1. Бойченко Г. В. Аналіз прямих матеріальних витрат на промислових підприємствах України // Економічний простір. – 2009. – № 23/2. – С. 214-219.
2. Мокроусова Т.О., Парасій-Вергуненко І.М. Загальнопромислові витрати: моделювання поведінки витрат на основі кореляційно-регресійного аналізу // Економіка промисловості. – 2006. – №4 (35). – С. 102 – 108.

ОХОРОНА ІННОВАЦІЙНИХ ОБ'ЄКТІВ БЕЗ ОХОРОННИХ ДОКУМЕНТІВ

Ромашко А.С., к.т.н., доцент, Кравець О.М., к.т.н., доцент
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
as_romashko@ukr.net

Інноваційний об'єкт господарської діяльності (ІОГД) може отримати охорону через набуття прав на різні об'єкти права інтелектуальної власності, які стосуються цього інноваційного об'єкта. Окремі виробники вже користаються з такої охорони, але системними такі рішення назвати складно. В умовах швидких темпів розвитку сучасної економіки з застосуванням передових технологій, актуальним є питання підвищення конкурентоспроможності продукції, і не завжди це відбувається законними, добросовісними методами. У всіх сферах виробництва (надання послуг) існують компанії, які ведуть боротьбу як за споживачів, так і за збільшення власних капіталів. Тому важливим науковим та практичним завданням є охорона ІОГД через набуття прав на різні об'єкти права інтелектуальної власності, як з отриманням охоронних документів так і без їх отримання.

Тобто мова йде про створення навколо ІОГД щільного кола з різних об'єктів права інтелектуальної власності (ОПІВ).

Правильний вибір стратегії охорони прав на такі об'єкти дозволить власнику мати більше шансів отримати винагороду за результат своєї творчої діяльності. Особливо важливим є дане питання для конкурентоспроможних інноваційних об'єктів господарської діяльності.

Об'єкт, захищений патентом на винахід (корисну модель) може мати новизну у своєму зовнішньому вигляді і потребувати окремої охорони як промисловий зразок. Також, для виробництва цього об'єкту може бути створена торговельна марка, яка охороняється (чи не охороняється) відповідним свідоцтвом. Варто також враховувати і охорону авторських та суміжних прав, охорону комерційної таємниці та інших об'єктів, які охороняються відповідно до законодавства про недобросовісну конкуренцію. Також інноваційні об'єкти господарської діяльності можуть містити інформацію з обмеженим доступом, а саме державну таємницю тому варто розглянути доцільність охорони інноваційного об'єкту господарської діяльності як секретного винаходу (корисної моделі), якщо ж державної таємниці не має, то можливе збереження інформації щодо ІОГД як комерційної таємниці.

Витрата коштів на отримання охоронних документів в окремих країнах може не принести очікуваного результату, тому поряд з отриманням таких документів варто розглянути і питання застосування щодо охорони ІОГД таких ОПІВ, які можна застосовувати без отримання охоронних документів. Розглянувши нормативно-правові акти України та міжнародні угоди, до яких приєдналась Україна, окремі ОПІВ, що стосуються ІОГД можна охороняти без отримання охоронних документів на підставі нормативно-правових актів [1 - 6], а саме:

- фірмові найменування можуть охоронятись після реєстрації суб'єкта господарської діяльності на підставі [1 - 5] (в тому числі з застосуванням законодавства щодо авторського права);
- рекламні матеріали, упаковка товарів, зовнішній вигляд виробу і т. інш. можуть охоронятись на підставі [1, 4, 5] так і як незареєстрований промисловий зразок, відповідно [6];
- комерційна таємниця, яка є секретною (власником вжиті належні заходи), корисною (має комерційну цінність), ідентифікованою (описаною), може охоронятись відповідно [1, 3, 5 та 6].

Звичайно не варто робити ставку лише на охорону без охоронних документів бо такий захист може бути слабшим. Слід застосовувати різні види охорони, залежно від економічної доцільності в кожному випадку, з урахуванням території охорони (куди постачається ІОГД чи де можливе його виробництво) та життєвого циклу ІОГД.

Література:

1. Закон України "Про захист від недобросовісної конкуренції" / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців" / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/755-15/page?text=%ED%E0%E9%EC%E5%ED%F3%E2%E0%ED%ED>
3. Паризька конвенція про охорону промислової власності / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_123/print.
4. Закон України "Про авторське право та суміжні права" / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3792-12>
5. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/981_018.
6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page6?text=%ED%E5%E4%EE%E1%F0%EE%F1%EE%E2

СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ ПРИВАБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЯК СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Ситник Ю. С., студент УЕ-61м, ФММ,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
Sutnukyura@ukr.net

Критичний стан довкілля висуває особливі вимоги до інвестиційної діяльності, оновлення її ідеології, методологічного обґрунтування та нових теоретичних підходів, заснованих на розробці довгострокових дій по стабілізації ситуації щодо розбудови екологічної інфраструктури як основи сталого розвитку. Дефіцит інвестиційних ресурсів в країні потребує зваженого їх використання і визначення пріоритетів їх вкладення, здійснення вибору об'єктів для інвестування, які дозволяють досягти максимального можливого ефекту. [1].

Тому важливим напрямом розбудови екологічної інфраструктури як складової сталого розвитку є формування інвестиційної привабливості її об'єктів. Різні види екологічної інфраструктури мають власні специфічні інвестиційні проблеми, визначають особливості вибору пріоритетних об'єктів для вкладення інвестицій, розробки і застосування конкретних механізмів, напрямів та інструментів щодо активізації та підвищення результативності інвестиційної діяльності.

Інвестиційний розвиток екологічної інфраструктури пропонується здійснювати у наступних напрямках: розробити концептуальну модель, стратегію і програму розвитку екологічної інфраструктури на засадах формування інвестиційної привабливості її об'єктів, визначити критерії стратегічно важливих цілей і пріоритетних об'єктів для вкладення інвестицій, розробити і впроваджувати механізм державно-приватного інвестиційного партнерства, підвищити дієвість державного регулювання інвестиційних процесів і удосконалити інструменти державної підтримки, створити ефективну інституціональну, правову, інформаційну та інші бази для підвищення інвестиційної привабливості екологічної інфраструктури та прийняття інвестиційних рішень органами влади, бізнес – структурами щодо ефективних напрямів її розвитку. Формування інвестиційної привабливості як стратегія розбудови екологічної інфраструктури дозволяє досягати синергетичного ефекту в економіці. [2].

1. Впровадження інновацій в екологічній, соціальній та економічній сферах.

2. Розвиток інститутів венчурного інвестування для підтримки інноваційних процесів.

3. Розвиток соціально відповідального інвестування, метою якого є не тільки отримання доходу від вкладення коштів, а й створення позитивних соціальних змін, позитивний вплив на корпоративну поведінку, зниження негативного впливу.

4. Запровадження інтегрованої звітності за показниками сталого розвитку.

5. Здійснення управлінських інновацій.

Основним завданнями системи формування інвестиційної привабливості екологічної інфраструктури як складової сталого розвитку становлять: формування сприятливого інвестиційного середовища, активізація інвестиційної діяльності, розроблення механізмів підвищення інвестиційної привабливості об'єктів екологічної інфраструктури, накопичення, нарощування обсягів інвестицій та їх раціональне вкладення згідно визначеним пріоритетам, забезпечення інтеграції зусиль щодо розбудови екологічної інфраструктури держави.

Література:

1. Герман Дэйли, Джон Кобб. Ради общего блага / Перевод на русский язык (под редакцией А.Ю. Ретеюма и П.И. Сафонова).

2. Герман Дэйли, Кеннет Таунсенд. Оценивая нашу Землю. Экономика, экология, этика / Перевод на русский язык (под редакцией А.Ю. Ретеюма и П.И. Сафонова). – М.: Российское отделение ISEE, Москва, 1994. – 268с.

УКРАЇНА ТА ПОЛЬЩА: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН

Скоробогатова Н.Є., к.е.н., доцент,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
nskorobogatova@ukr.net

Україна та Польща – дві постсоціалістичні країни, які мали схожі передумови, проте досягли різних результатів. У чому полягають секрети успішного розвитку Польщі, який позитивний досвід можливо запозичити Україні? Географічно обидві країни розташовані у центрі Європи, через їх територію проходять транспортні шляхи, що сполучають протилежні частини світу. Що стосується населення цих двох країн, то за даними Світового банку, Україна випереджає Польщу за цим показником. Починаючи з 1999 р. і дотепер, спостерігається стійка тенденція щодо його зниження в обох країнах. Проте в Україні темпи скорочення суттєво перевищують. Причини еміграції працездатного населення ідентичні – пошук кращих умов проживання, працевлаштування в країнах ЄС тощо. Особливо гостро проблема еміграції населення постала у Польщі після вступу до ЄС у 2004р., а в Україні – з отриманням безвізового режиму з країнами ЄС, що спростило умови виїзду за кордон. Нажаль, в обох країнах молодь активно виїжджає на навчання за кордон. Проте з початком військової агресії на сході України та анексія Криму Росією призвели до значного скорочення мешканців України. На кінець 2017 р. чисельність населення України становить 44,8 млн чол, а Польщі – 37,9 млн чол.[1]. Водночас, структура населення ідентична – 15 % віком до 14 років, 69 % віком від 15 да 64 років, 16 % старші за 65 років [1]. Польща, маючи менше населення, займаючи вдвічі меншу територію, ніж Україна, має ВВП та ВНД понад в чотири рази більші, ніж наша країна (рис. 1).

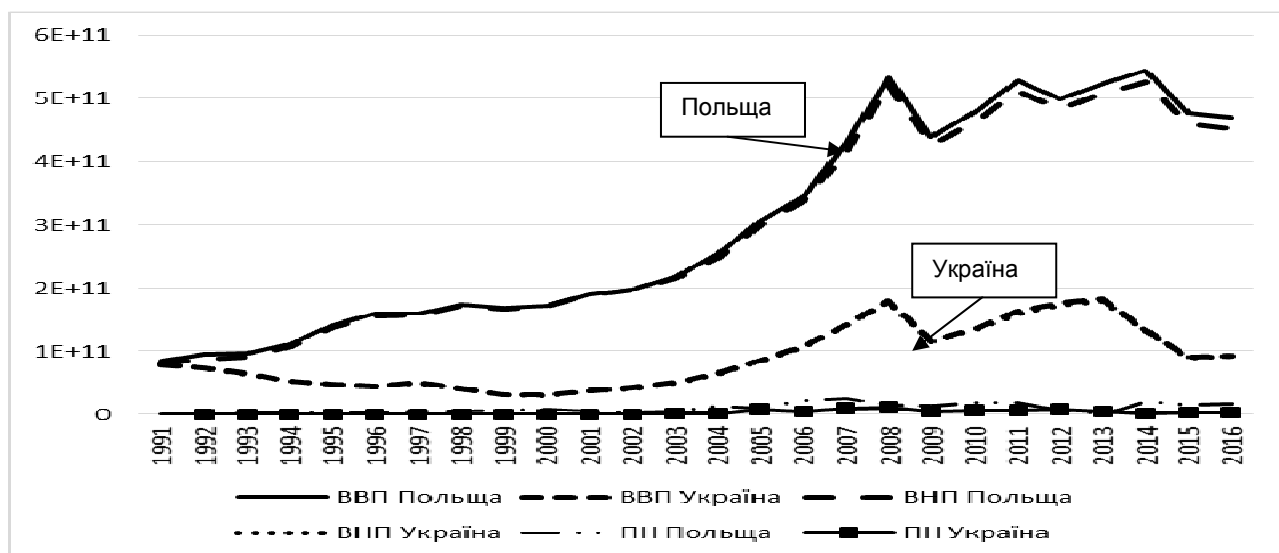

Рис. 1. Динаміка основних макроекономічних показників України та Польщі (побудовано автором за даними [1])

Окрім того, якщо скорегувати ВВП та ВНД на чисельність населення, то ефективність української економіки буде ще нижчою. Якщо проаналізувати рис. 1, стає помітним, що періоди економічного зростання та спаду мають ідентичну тенденцію у двох країнах. Проте Україна є менш привабливою для іноземних інвесторів, адже економіка Польщі залучає майже у п'ять разів більше прямих іноземних інвестицій, що сприяє більш стрімкому розвитку країни.

Основною причиною таких відмінностей розвитку є різний економічний уклад країн. Нажаль, в економіці України переважають саме сировинні галузі виробництва, у той час як у Польщі більше припадає на переробні галузі та випуск конкурентоспроможної продукції. Враховуючи світову тенденцію до зниження цін на сировину, без переорієнтації українського виробництва, розрив між економічними показниками буде ще більшим. Окрім того, скорочення обсягів виробництва через АТО на сході України, зростання військових витрат, витрощання резервів НБУ на підтримку курсу національної валюти під час криз, високий ступінь залежності від кредитів МВФ для поповнення резервів та попередження девальвації поглиблюють негативний вплив на економічне зростання в Україні. Таким чином, українським виробникам необхідно запозичити досвід Польщі: переорієнтувати виробництво на високотехнологічне, підвищити ефективність АПК, перейти від сировинного до високотехнологічного експорту тощо, що дозволить прискорити темпи економічного зростання країни.

Література:

1.Офіційний сайт Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/>

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ ТА КНР

Сторчак В. М., Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Victoria_Storchak@bigmir.net

Розвиток економічного і науково-технічного співробітництва з КНР має важливе значення для України. Схожість підходів двох країн до розв'язання актуальних міжнародних питань, відсутність гострих проблем у двосторонніх відносинах, наявність значного потенціалу співпраці в торговельно-економічній, науково-технічній, військово-технічній та гуманітарній сферах є необхідним підґрунтям поступального розвитку українсько-китайських взаємовідносин.

Нині КНР є одним із головних гравців у сучасній міжнародній торгівлі і посідає перші місця в світі за основними торговельними показниками. На кінець 2015 р. Китай зайняв перше місце за обсягом зовнішньої торгівлі, перше місце – за експортом товарів, друге – за імпортом товарів, третє – за експортом і друге – за імпортом послуг.

Щодо торговельних взаємовідносин України і Китаю, спостерігається суттєвий дисбаланс між обсягами експортних й імпортних поставок. Протягом 2011-2016 рр. експорт українських товарів і послуг до Китаю перебував у межах 1,9-2,8 млрд доларів США, тоді як відповідні обсяги імпорту сягали 8 млрд доларів США. Максимальне значення коефіцієнту покриття імпорту експортом становило лише 0,63 у 2015 р., мінімальне – досить незначне – 0,23 у 2012 р. Негативне сальдо в торгівлі України з Китаєм у 2012 р. склало 6,1 млрд доларів США, у 2016 році його значення зменшилось до 2,9 млрд доларів США [1].

Таблиця 1

Обсяги торгівлі товарами між Україною та КНР (млрд дол. США), 2012–2017 рр.

Рік	Експорт товарів (тис. дол. США)	Імпорт товарів (тис. дол. США)	Сальдо (товари) (тис. дол. США)	Товарообіг (тис. дол. США)
2012	1777177,6	7899640	-6122462,0	9676817,2
2013	2726677,3	7900754	-5174076,6	10627431,2
2014	2674125,8	5410953	-2736826,9	8085078,5
2015	2399078,9	3770991	-1371912,2	6170070
2016	1832518,9	4687697	-2855178,3	6520216,1
2017, 9 міс.	1423088,2	4025680	-2602592,2	5448768,6

Джерело: [2].

Згідно з табл. 1, можна помітити доволі різке збільшення експорту товарів у 2013 р., але починаючи з 2015 р. до 2017 р. спостерігається зменшення об'ємів експорту товарів до КНР. Наявність негативного сальдо у двосторонній торгівлі з Китаєм ставить перед Україною завдання щодо винайдення шляхів для нарощування обсягів українського експорту, його подальшої диверсифікації, а також практичної реалізації вже існуючих домовленостей і підготовки пропозицій для започаткування нових проектів [3]. Україна постачає на ринок Китаю переважно сільськогосподарську продукцію і мінеральні продукти, сукупна частка яких у структурі товарного експорту українських товарів у 2011 р. перевищує 80%, а у 2015 р. навіть 90%. Водночас відбувається зменшення частки технологічно складної продукції машинобудування, яка у 2015 р. становила лише 3,7%. Попит економіки України на продукцію китайських виробників є більш диверсифікованим, значну частку у його структурі займають високо і середньо технологічні товари (машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання; продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості) [2].

У ході проведеного дослідження нами виділено наступні проблеми у торговельних відносинах між Україною і КНР:

– з точки зору виробничих потужностей Китай є провідним світовим експортером товарів з часткою в світовому експорті, за даними Міжнародного торговельного центру, у розмірі 14%, в той час, як частка України складає тільки 0,2%. КНР має більше можливостей скористатися укладанням угоди про зменшення мит, ніж вітчизняні виробники, адже має достатню кількість трудових ресурсів та виробничих потужностей, щоб збільшити постачання тих товарів, на які буде зменшено мито;

– для більшості товарних груп, за якими відбувається двостороння торгівля між Україною і КНР, рівень митних тарифів для імпорту українських товарів на китайський ринок є вищим, ніж для китайських товарів на український ринок;

– імпортери Китаю працюють за акредитивом, в той час, коли імпортери України, враховуючи досить жорсткий контроль за розрахунками у зовнішньоекономічній діяльності з боку державних органів, прагнуть отримувати стовідсоткову передплату за товар, що не завжди влаштовує партнерів.

Література:

1. Зовнішньоекономічні відносини України з Китаєм. URL: <http://forumkyiv.org/uk/analytics/zovnishnoekonomichni-vidnosini-ukrayini-z-kitayem> (дата звернення: 16.02.2018).
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 16.02.2018).
3. Зовнішньоторговельні зв'язки України з Китаєм. URL: https://revolution.allbest.ru/international/00229463_0.html (дата звернення: 17.02.2018).

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОГРАМИ ТОРГСОФТ

Ткаченко А.А., студентка групи УК-51, Національний технічний університет України
„Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”, albinkatkachenko98@gmail.com

Дуже важливим етапом створення і ведення бізнесу є автоматизація магазину, бо сучасні торгові мережі є складними системами складів, які вимагають оперативного обліку переміщень та продажів товарів. Облік товару в магазині - гранично серйозна область для підприємців, де найменший збій загрожує незворотними наслідками. Провідну роль в автоматизації відіграють технічні та програмні засоби, маркування товару. Тому важливим фактором автоматизації є підбір найбільш зрозумілого та оптимального для підприємця програмного забезпечення.

На вітчизняному ринку програм ведення бухгалтерського обліку, є ряд широковикористовуваних програм. В даній роботі буде описана одна з них, а саме Торгсофт. Вона існує з 2005 року і вже встигла здобути прихильників серед українських підприємців [1].

Торгсофт - проста і функціональна комп'ютерна програма для обліку в торгівлі з використанням штрих-кодів. Програма генерує штрих-код для товару або використовує штрих-код виробника.

У програмі Торгсофт зібрані необхідні для торгівлі режими і робота з торговим обладнанням. Це не універсальна програма, а готове рішення для роздрібно́ї та дрібнооптової торгівлі. Ця спеціалізація дає всі необхідні інструменти для повноцінного управління магазином (штрихкодуння товару, ведення складу, контроль персоналу, системи знижок і методи стимулювання попиту, картина взаєморозрахунків з постачальниками та ін.).

Програма обліку товару в магазині дозволяє оптимізувати роботу: не заплутатися з переобліком товарів, забезпечити об'єктивний облік, контролювати наявність товарів, що знаходяться в магазині і отримувати достовірну інформацію про всі витрати. Вона також допомагає уникнути шахрайства власного персоналу, завдяки обмеженню в правах доступу і повністю прозору роботу продавців.

Одним з ключових плюсів цієї програми є абсолютна конфіденційність інформації, доступ до неї є лише у її власника. Програма для обліку товару в магазині дозволяє значно заощадити час. Продавці швидко знаходять товари, ціни і розрахунки, тим самим повністю приділяючи свій робочий час обслуговуванню. Розуміння рентабельності кожної торгової точки - це теж важливий фактор. Виявлення ходового і неходового товару, визначення оптимальної прибутковості та націнки кожного виду товару є доступним в будь-який момент в самому зрозумілому вигляді.

Кілька рівнів захисту забезпечують надійне зберігання даних. Продавець працює з програмою під обмеженою роллю, яка не дає ні йому, ні іншим стороннім особам отримати комерційну інформацію. Торгсофт працює із зрозумілою прибутково-видатковою схемою обліку. У ній немає специфічних термінів (дебет, кредит, сальдо, конфігурація, відомість).

Завдяки клієнт-серверній технології можливо використовувати єдину базу даних для всіх магазинів (на основі термінального сервера). Такий спосіб дозволяє стабільно працювати з однією базою даних, навіть великій кількості магазинів, що знаходяться далеко один від одного.

Особливості програми Торгсофт, що дозволяють оптимізувати роботу:

1) окрім лише внутрішнього обліку на підприємстві програмне забезпечення сприяє зростанню, завдяки функціям аналізу, контролю та маркетингу;

2) Торгсофт розроблена як програма для малого бізнесу, не потребує складних налаштувань;

3) програма для ведення бухгалтерського обліку: розраховується собівартість товару, курс валют, дозволяє вільно переводити гроші і проводити взаєморозрахунки;

4) програма дозволяє поліпшити ідентифікацію товару, розрахувати роздрібні ціни з врахуванням курсу валют і націнку, дати повну інформацію про наявність та залишок товару;

5) власник може максимально гнучко налагодити ролі та обмеження для всіх працівників.

Виходячи з вищенаведеного матеріалу, можна зробити висновок, що дана програма є найбільш раціональною та оптимальною для української економіки, бо найбільш поширений прошарок – це саме малий та середній бізнес. Там зосереджено близько 80% робочих місць. Малі та середні підприємства мають значні перспективи майбутнього розвитку, оскільки вони більш мобільні, інноваційні тощо [2].

Отже, при використанні даного програмного продукту виконуються найважливіші цілі автоматизації, і, як наслідок, відбувається оптимізація управлінських процесів: покращується швидкість та якість обслуговування, звільняється час продавця для спілкування з покупцем, наявна можливість використання дисконтних карток, необхідна ступінь інформованості продавця для надання усіх можливих даних про товар, кількісний облік товару, зниження крадіжок, збільшення товарообігу ті прибутку.

Література:

1. Торгсофт. Програма для обліку в магазині [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://torgsoft.ua/soft/optshops.html>

2. Скоробогатова Н.С. Проблеми розвитку підприємництва в реаліях української економіки / Н. С. Скоробогатова // Проблеми системного підходу в економіці : збірник наукових праць, НАУ. – 2017. – 4 (60). – С. 119 – 154.

АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Фролова А. А., студентка,

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
internationaleconomistfaa@gmail.com

Більшість експертів бухгалтерського обліку вважають, що у світі не існує і двох країн з однаковими системами обліку. Це обумовлено впливом безлічі факторів: соціально-економічні умови, рівень підготовки кадрів, рівень виробництва, рівень управління, вплив інфляційних процесів, наявність професійних організацій, правове регулювання обліку, ступінь втручання влади в обліковий процес, джерела фінансування.

У зв'язку з цим виділяють декілька моделей бухгалтерського обліку:

- англо-американська;
- континентальна (європейська);
- південноамериканська;
- ісламська.

Система бухгалтерського обліку англо-американської моделі забезпечує необхідною інформацією інвесторів та кредиторів з мінімумом втручання державних органів в систему обліку. Країни (США, Великобританія, Нідерланди), що використовують таку модель мають добре розвинений фінансовий ринок. Гнучкість облікової системи одна з особливостей англо-американської моделі. Це сама ліберальна модель. Принцип даної системи такий: «дозволено те, що не заборонено». Вона орієнтована на інтереси дрібних і середніх акціонерів-інвесторів. В даний час її використовують: Австралія, Ізраїль, Індія, Канада, Кіпр, Пакистан, країни Центральної Америки та ін.

Таким чином, для англо-американської моделі характерні:

- орієнтація обліку на потреби інвесторів та кредиторів;
- наявність розвинутого ринку цінних паперів;
- високий рівень бухгалтерської підготовки;
- наявність великої кількості транснаціональних корпорацій в цих країнах [1].

Континентальна модель знаходить своє застосування в Німеччині, Греції, Данії, Італії, Іспанії, Марокко, Франції, Норвегії, Португалії та ін., для якої характерні державне втручання; макроекономічне планування; тісний зв'язок бізнесу з банками; високий рівень конфіденційності фінансової інформації бухгалтерського обліку, в залежності від ступеня розкриття якого державою передбачені певні каральні заходи.

Південно-американська модель використовується у всіх країнах Південної Америки. Характерні риси цієї моделі:

- жорсткі вимоги держави до обліку і контролю доходів фірм та населення;
- держава активно втручається в діяльність компаній;
- характерна для країн з високим рівнем інфляції [1].

Основним джерелом залучення державних ресурсів є державне фінансування, яке спрямовується на пріоритетні галузі економіки.

Ісламська модель використовується в Арабських Еміратах, Саудівській Аравії, Омані та інших ісламських державах. Бухгалтерський облік в цій моделі має ряд відмінностей від інших систем, а саме: – заборона на отримання спекулятивного доходу від деяких напрямків діяльності; - податок, який фірми повинні платити на користь бідних.

Україні корисно вивчати досвід країн світу. Використання європейської моделі в обліку України, гармонізувало б із економічним середовищем держави. Впровадження принципів цієї моделі та перехід на міжнародні стандарти допоможе українським компаніям вийти на Європейський ринок, а також принесе дохід державі та поліпшить соціальний рівень життя.

Отже, кожна з розглянутих моделей має свої притаманні їй риси, так як кожна з моделей розвивалася в певному часовому проміжку під дією економічних і соціальних умов. Країни, які використовують англо-американську модель, привертають більше інвестицій. В той час як європейська модель допомагає зорієнтуватися на цілях держави. Тобто дотримання англо-американської моделі сприятиме динамічності, а європейської — стійкості. Використання в Україні зарубіжного досвіду повинно співвідноситися з українською специфікою, бо те, що підходить для однієї країни, не можна використовувати в іншій. Але все ж таки аналіз особливостей розвитку світових моделей обліку сприяє пошуку напрямів удосконалення вітчизняної бухгалтерської методології, тому що завдяки належній системі обліку стимулюється економічний прогрес, приплив інвестицій та розвиток зовнішньоекономічних відносин.

Література:

1. Дергачова В. В. Облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. / В. В. Дергачова, Н. Є. Скоробогатова, Л. М. Шик. - К. : НТУУ "КПІ", 2011. – 260 с.

ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА ЯК МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Хоменко Т.Ю., студентка, кафедра економіки та підприємництва, 6 курс,
Скоробогатова Н.Є., к.е.н., доцент, кафедра міжнародної економіки
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
htu4395@gmail.com

За останні роки досить помітним є прогрес щодо досягнення окремих цілей стійкого розвитку, окрім низької ефективності серед певних її відгалужень, зокрема, серед еколого-орієнтованих. На мою думку, наразі відбувається фактична нейтралізація негативних проявів економічного зростання, що є певними наслідками діяльності сучасного суспільства. Зелена економіка – бізнес, який має чіткий економічно конкурентоспроможний та екологічно спрямований напрям [3]. Одне з найперших визначень «зеленої економіки» говорить про дві найголовніші проблеми сьогодення – обмеженість природних ресурсів та великий обсяг шкідливих викидів у повітря. У ЄС використовують синонім «зеленої економіки» – низьковуглецева, яка є однією з центрових цілей розвитку до 2020 р.

Процес переходу національної економіки до «зеленої» має містити комплекс заходів щодо економічного, правового, організаційного характеру, що дозволить підвищити рівень екологічної безпеки країни та соціальну спрямованість її відтворювальних процесів [2].

Слід зазначити, що процес переходу до «зеленої економіки» відбувається під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх чинників. До перших відносять різноманітні забруднення навколишнього середовища, що спричиняють негативний вплив на життєдіяльність людини. До другої групи належать чинники, що пов'язані з переходом України у міжнародне європейське співтовариство. Багато міжнародних протоколів вимагають відповідності нормам «зеленої економіки», що у свою чергу, потребує державного контролю та інвестицій як з боку держави, так і приватних секторів.

Розглянемо більш детально цілі та механізми розвитку «зеленої економіки» в Україні. Вона містить 3 групи, кожна з яких має свої конкретні цілі розвитку та механізми досягнення. Отже, до 1-ї групи належать галузі так званої «коричневої економіки» - теплоенергетика, транспорт, житлове господарство, будівництво. Цілі: зменшення шкідливих викидів, збільшення утилізаційних процесів, підвищення енергоефективності виробництва. Засоби: ліміти, квоти, нормативи, штрафи, державний контроль. Друга група – виробники екологічно чистої продукції. Цілі: збільшення використання енергозберігаючих технологій. Засоби: податкова політика, кредити. До третьої групи відносять інфраструктуру (освіта, наука, фінансові організації, торгівля тощо). Цілі: програми підтримки громадських екологічних організацій, забезпечення доступу до екологічної інформації, посилення державного контролю за об'єктами туристичного та рекреаційного призначення. Засоби: державне фінансування, програми, технічна допомога [1].

Найголовнішим постулатом сьогодення є твердження про те, що сталий розвиток залишається невирішеним питанням, але надто важливим для майбутнього будь-якого суспільства. Виснаженість ресурсів і соціальна маргіналізація – те, на що слід звернути увагу при керуванні економікою країни, щоб схилити її у бік «озеленення». Одним із ефективних заходів «зеленої економіки» є те, що зростання доходів та зайнятості забезпечується приватними та державними інвестиціями у екологічно спрямовані проекти та заходи. Саме такого роду інвестиції, на мою думку, мають бути підтримані за рахунок розробки цільових програм, видатків, певних субсидій та стимулів для подальшого розвитку «зелених» секторів економіки [2].

Стратегія Європейського всеохоплюючого зростання передбачає реалізацію 3-х пріоритетів [3]:

- 1) зростання економіки, яке підкріплене знаннями та інноваціями – розумне зростання;
- 2) схильність до ресурсоефективної, зеленої та конкурентної економіки – стале зростання;
- 3) висока зайнятість в умовах соціальної та територіальної єдності – всеохоплююче зростання.

На сьогоднішній день принципи та стратегія розвитку «зеленої економіки» в Україні передбачена програмою, розробленою до 2020 р. Стратегією державної екологічної політики. Специфікою нашої країни у даному напрямку сталого розвитку є відсутність державного контролю у деяких галузях економіки. Важливо розуміти, що загальний стан економіки країни залежить від стану її окремих галузей, у тому числі, однієї з найважливіших – екологічної. Якщо держава навчиться керувати економікою у напрямку її «озеленення», спрямовуватиме зусилля на використання ресурсо- та енергозберігаючих технологій – країна матиме потенціал подальшого розвитку та зростання.

Література:

1. Герасимчук З.В. Політика розвитку проблемних регіонів: методологічні засади формування та реалізації / З.В. Герасимчук, Л. В. Галушак. - Луцьк: Настир'я, 2006. - 248 с.
2. Захарченко В.І. Трансформаційні процеси у промислових територіальних системах України В. І. Захарченко. - Вінниця: Гіпаніс, 2004. - 547 с.
3. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник / О.Ю. Кононенко. -К.: ДП «Прінт сервіс», 2016. – 109 с.
4. Чернюк Л.Г. Економіка регіонів (областей) України: навч. посіб. / Л. Г. Чернюк, Д. В. Клиновий. - К.: ЦУЛ, 2002. - 644 с.

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ, ЯК ВЛАСТИВІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОЛОГО-СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Ящук Д.А., студентка групи УС-42

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
dasha260397@gmail.com

Проблема енергоефективності економіки України зумовлена багатьма причинами. Це і недосконалість процесів видобутку, облагородження, перетворення, транспортування, розподілу і використання енергії, і високий рівень витрат енергії на опалення і постачання гарячої води для домогосподарств, і досить висока питома вага в економіці галузей, які є енерговитратними (металургійна, хімічна, добувна промисловість).

Перш ніж розглянути основні проблеми підвищення енергоефективності та шляхи їх вирішення, визначимось із сутністю поняття «енергоефективність економіки».

Трактування терміну «енергоефективність» зустрічається у роботах багатьох вітчизняних і зарубіжних учених: Микитенко В. В., Гінзбург М. Д., Суходоля О. М., Безруких П. П., Галиновський Ю. І., Мельник В. І., Кузник І. В., Черепанова В. О., Максименко О. С., Шидловський А. К., Гладка Л.І., Мироненко А.О., Дрожжин Д. Ю., Бондар-Підгурська О.В., Міняйленко І.В., Васюта В.Б.

У більшості визначень і практики, і науковці «енергоефективність» розглядається, як показник, що показує:

- ступінь використання енергії (Закон України «Про енергозбереження», Міжнародне енергетичне агентство (International Energy Agency), Всесвітня енергетична рада (World Energy Council)) [1];

- співвідношення між кількістю енергії на виході процесу перетворювання до кількості енергії на вході (Гінзбург М. Д.)[2];

- втрати палива чи/та енергії на всіх стадіях життєвого циклу, а також питомої енергомісткості виробництва продукції, питомого енергоспоживання продукції, робот і послуг за дотримання техногенного впливу на навколишнє середовище процесів видобутку, транспортування і передачі палива, виробництва, передачі та розподілу електричної та теплової енергії (Безруких П. П.)[3];

- екстенсивне збільшення або інтенсивне зниження споживання первинних джерел палива й енергії, збільшення дохідності діяльності галузей економіки країни або регіону від зниження витрат на енергоносії (Черепанова В. О.)[4];

- позитивне відношення результатів використання енергетичних ресурсів до обсягу їх споживання (Дрожжин Д. Ю.)[5];

Аналізуючи наведені вище підходи науковців і практиків до визначення терміну «енергоефективність», слід визначити, що в певній мірі всі вони є актуальними, однак нам найближчим є підхід учених, які акцентують увагу не тільки на економічній складовій даного поняття, а й на екологічній, і соціальній (Кузник І. В., Бондар-Підгурська О.В.).

Для України соціальні та екологічні аспекти мають особливе значення, враховуючи реалізацію програм бюджетної підтримки в рамках Європейського інструменту сусідства та партнерства, зокрема енергоефективних проектів у бюджетній сфері та комунальній теплоенергетиці.

Література:

1. Офіційний сайт Міжнародного енергетичного агентства (International Energy Agency). – Режим доступу : www.iea.org.

2. Гінзбург М. Д. Що таке енергоефективність? [Електронний ресурс] / М. Д. Гінзбург // Галузевий Нормативно-термінологічний центр нафтогазового комплексу. – Режим доступу: http://msu.kharkov.ua/tc/cons/energo_efnov.html.

3. Безруких П. П. Проблемный переход на новый уровень [Электронный ресурс] / П. П. Безруких // Независимая + Наука. – Режим доступа : http://www.ng.ru/energy/2010-11-09/9_perehod.html.

4. Черепанова В. О. Енергоефективність економіки України: шляхи її підвищення / В. О. Черепанова // Вестник Национального технического университета "ХПИ". – 2010. – № 58. – С. 177–181 ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/vcpi/TP_tEV/2010_58/NTU_XPI_58_2010_28.pdf.

5. Дрожжин Д. Ю. Механізм державного регулювання енергоефективності в Україні / Д. Ю. Дрожжин. // Державне будівництво. - 2012. - № 2.

**СЕКЦІЯ 2. РОЛЬ ДЕРЖАВИ
У РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА**

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ЕМІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Абрамова М. М., студентка

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
mariaabramova05@gmail.com

З урахуванням економічного, політичного та соціального становища в Україні, постає питання регулювання факторів впливу на еміграційні процеси, оскільки саме вони визначають характер еміграції та шляхи, які держава має визначити для її стабілізації. Існує безліч факторів, які можуть носити значний, так і не значний вплив на еміграційні процеси в Україні, визначити та відобразити їх в одній моделі фактично неможливо. Але можливо виокремити вагомі для певного виду міграції та здійснювати їх оцінку. До таких факторів, що впливають на міграцію з економічних причин можна віднести: середній рівень заробітної плати за місяць, середня кількість зареєстрованих безробітних, середній розмір допомоги по безробіттю та індекс споживчих цін. На «відтік мізків» впливає один з таких факторів, як витрати на виконання наукових досліджень і розробок у фактичних цінах.

Для вищезазначених факторів впливу на еміграційні процеси в Україні було відображено модель, за допомогою якої можливо здійснювати прогнозоване значення емігрантів в Україні за рахунок зміни даних факторів: $y = -37598,65 - 23,19x_1 + 12,63x_2 + 55,81x_3 + 204,6x_4 + 4,5x_5$ [1]. Де y – кількість емігрантів в Україні, x_1, \dots, x_5 – середня заробітна плата за місяць в розрахунку на одного штатного працівника, середня кількість зареєстрованих безробітних, середній розмір допомоги по безробіттю за місяць, індекс споживчих цін та витрати на виконання наукових досліджень і розробок у фактичних цінах відповідно. За розрахованим коефіцієнтом кореляції, який має значення 0,9998 [1] можна зробити висновок, що аналізовані фактори цілком впливають на еміграційні процеси в Україні. Стандартна похибка складає 293,71 [1] і свідчить про те, що при розрахунку кількості емігрантів за даною моделлю, можлива похибка на дане значення. Число -37598,65 [1] означає, що до складу моделі не враховані всі можливі фактори, що впливають також на еміграційні процеси в Україні.

При індивідуальному впливі помітно, що найбільше з аналізованих факторів на еміграційні процеси в Україні впливає середній розмір допомоги по безробіттю за місяць і показник апроксимації становить 0,99 [1] що свідчить про вдалий збіг розрахункової прямої з вихідними даними, і при зміні даного показника на 1% відповідно до середнього значення, кількість емігрантів зміниться на -4,83% [1]. Меншою мірою впливає середня заробітна плата за місяць в розрахунку на одного штатного працівника, і показник апроксимації складає 0,97 [1], а коефіцієнт еластичності становить 0,35% [1]. Показник апроксимації для витрат на виконання наукових досліджень і розробок у фактичних цінах становить 0,906 [1], коефіцієнт еластичності – 3,69% [1]. При здійсненні прогнозу кількості емігрантів за середньою кількістю зареєстрованих безробітних, величина достовірності апроксимації складає 0,905 [1], що свідчить про те, що прогноз буде доволі точний. Коефіцієнт еластичності становить 1,41% [1]. Найменш точний прогноз можливий з показником індексу споживчих цін, де величина апроксимації становить 0,73 [1] з показником еластичності 2,66% [1].

На підставі проведеного аналізу запропонуємо основні шляхи вдосконалення факторів впливу на еміграційні процеси в Україні можуть бути: створення справедливих державних ставок оплати робочої сили, що враховуватимуть різноманітні аспекти роботи; активне стимулювання робочої сили до працевлаштування шляхом створення сприятливих умов праці, наявності робочих місць за кваліфікацією, можливості підвищення кваліфікації з подальшим розвитком; впровадження стабільної середньомісячної допомоги по безробіттю, яка має заохочувати робочу силу працювати, але розмір її має бути вищим в тому випадку, якщо робоча сила офіційно зареєстрована на біржі зайнятості і готова працювати, та за відсутності робочих місць чи належних умов праці це не можливо, що надасть змогу уникнути незаконному працевлаштуванню та несплаті податків; зменшення значення індексу споживчих цін, який може бути високим через те, що велика кількість товарів імпортується з-за кордону, і ціна залежить від іноземної валюти, в даному випадку держава може сприяти активному виробництву державних підприємств, шляхом зменшення податку на прибуток, та зміні квот на імпорт сировини; зменшення кількості емігрантів-науковців особливо Євросоюзу, де науковій діяльності навпаки сприяють, і виділяють більшу частку коштів на розвиток науки, тому, держава має більш детально та доцільно коригувати свій бюджет шляхом співпраці з економічними науковцями.

Література:

1. Державна служба статистики України. Статистична інформація [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

ЩОДО ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ СПІВРОБІТНИЦТВА З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Аніськович В.П., студентка групи УС-42, керівник Черненко Н.О., к.е.н., доцент
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
victoriaaniskovych@gmail.com

Ефективність управління державним боргом країни є одним з найважливіших інструментів, що характеризують її становище в сучасному світі. В Україні, зростання боргової залежності постає як одна з найбільш вагомих проблем економічного та політичного характеру, що потребує нагального вирішення.

Серед причин, які призвели до такого становища можна виділити такі:

- надмірність запозичень, їх нераціональне та нецільове використання;
- перевищення видатків державного бюджету над його доходами;
- відсутність ефективної системи регулярного моніторингу, а саме збору, обробки та аналізу інформації;
- непрозорість системи управління державним боргом для кредиторів та інвесторів, а також корупція в органах влади, що призводить до втрати довіри до України, як позичальника;
- відсутність законодавчої бази, у якій були б прописані чіткі принципи управління боргом з боку держави, порядок здійснення контролю за його поверненням [1].

Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями показала себе як досить ефективний інструмент управління державним боргом за рахунок його рефінансування та реструктуризації.

За 2017 рік обсяг загального та гарантованого державного боргу зріс до 76,31 млрд.дол.США, з яких обсяг запозичень у МФО склав близько 19% (14,52 млрд.дол.США). З них 3,35 млрд.дол. США складає заборгованість за позиками, одержаними від Європейського Співтовариства, 0,64 млрд.дол. США – від Європейського банку реконструкції та розвитку, 0,69 млрд.дол. США - від Європейського інвестиційного банку, 4,9 млрд.дол. США – від Міжнародного банку реконструкції та розвитку; 4,91 млрд.дол. США - МВФ та 0,01 млрд.дол.США – від Фонду чистих технологій [2].

В подальшому, співпраця України з МФО повинна буди спрямована на поліпшення макроекономічних показників держави, формування конкурентного ринкового середовища, стабілізацію національної грошової одиниці, залучення інвестицій, розвитку приватного підприємництва [3]. Слід знову згадати питання недосконалої законодавчої бази, яка у даному випадку не дає змогу оптимізувати та регулювати питання співпраці з міжнародними фінансовими організаціями. В Україні відсутні нормативні акти, які суттєво впливатимуть на механізм співпраці з МФО, адже його можна визнати недовірливим через постійне зростання заборгованості та відсутності позитивних зрушень в економіці країни.

Серед шляхів вирішення управління державним боргом можна виділити такі:

- рефінансування боргу, шляхом отримання нових позик на більш вигідних умовах від МФО;
- розробка законодавчої бази щодо управління державним боргом та порядку здійснення його погашення та обслуговування;
- контролювати рівень золотовалютних резервів НБУ з метою підтримання на належному рівні платоспроможності країни з одночасною мінімізацією направлення траншів МВФ на стабілізацію національної грошової одиниці;
- для скорочення абсолютного розміру державного боргу необхідно збільшити обсяг експорту товарів і послуг, зменшити в його частці обсяг сировинних ресурсів, що сприятиме надходженню грошової маси в країну;
- узгодження потребують також стратегічні цілі управління державним боргом. З урахуванням досвіду європейських країн потрібно врегулювати політику видатків державного бюджету в контексті оптимізації їх розміру (зменшення частки видатків на фінансування органів управління, зменшення видатків на освіту у напрямку підвищення фінансової автономії вищих навчальних закладів тощо);
- встановити дієвий контроль за отриманням, обслуговуванням та погашенням як коротко-, так і довгострокових позик Уряду України, забезпечити цільове направлення отриманих запозичень лише під дієві та ефективні інвестиційні проекти, запровадити моніторинг усіх видів фінансових зобов'язань.

Висновки. Таким чином, одним з нагальних завдань для українського Уряду є пошук раціональних стратегій управління державним боргом країни, залучення коштів не тільки для споживчих потреб, а й головним чином для реалізації інноваційного та інвестиційного розвитку економіки.

Література:

1. Коблик І.І. Боргова безпека України: сучасний стан та її економічна оцінка / І.І. Коблик // Ефективність державного управління: Збірник наук. праць.– 2013.– Вип. 36. – С. 339–344.
2. Міністерство фінансів України – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
3. Кондрат І. Ю. Прогнозування показників державного боргу як фактора економічної безпеки України / І. Ю. Кондрат // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип.21.9. – С. 210–216.

ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Андрійченко Т. С., ХТФ, гр.. ХЕ-71мп, tatyanka758@gmail.com
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Підлісна О.А., ФММ, доцент, fmm_di@kpi.ua

Держава Україна зацікавлена у проведенні міжнародного науково-технічного співробітництва. Для цього здійснюється укладання та фінансування міжнародних угод.

У 2017 році в Україні шляхом перерозподілу коштів (розпорядження Кабміну № 902-р від 13.12.2017 р.) збільшено на 5 963,1 тис. грн. витрати на виконання зобов'язань з міжнародного науково-технічного співробітництва. Хімічна промисловість, як державо утворюючий, ресурсномісткий і багатотоннажний виробничо-науковий комплекс є суттєвою складовою такого науково-технічного співробітництва.

Станом на 2017 рік основними напрямками науково-технічного співробітництва будь-якого хімічного підприємства виділено: підготовка та обмін компетентними кадрами, розробка та впровадження у виробництво оптимізованих технологічних процесів, запобігання або мінімізація шкоди навколишньому середовищу, інноваційне продуктоутворення, обмін науково-технічними ідеями, розробками та результатами (дозволяє скоротити кошти на подібні досліді).

Відповідно до статистики міграційних потоків України [1] у 2017 році в 18 областях України (крім Львівської, Харківської, Одеської, Івано-Франківської, Дніпропетровської та м. Києва) відбулося суттєве міграційне скорочення чисельності населення. Одночасно державна статистика зазначає збільшення кількості вакансій за професійними групами [1] зі зростанням середньої заробітної плати при виробництві хімічної продукції з 6365 до 9065 грн./міс. (з січня до грудня 2017р.). Відтік молодих висококваліфікованих кадрів за кордон є наслідком довготривалої незваженої трудової політики і міграції через збільшення кількості міжнародних студентських програм, наукових проектів і обмінів. Різне підняття заробітної плати протягом останнього року матиме ефект тільки у часі при сталому співвідношенні доходів працівників і рівня споживання, забезпеченні відповідних ХХІ століттю умов праці.

Проведені дослідження показали, що внаслідок структурної перебудови промисловості України перевага надається виробництву за середнім масштабом замовлення. Такі підприємства мають проблеми з оборотними засобами, фінансовими ресурсами, інноваційними витратами. Динаміка інвестиційних потоків України за 2017 рік свідчить про переорієнтацію промисловості з зовнішніх джерел фінансування на внутрішні – кошти самих вітчизняних підприємств і організацій. І при оновленні матеріально-технічної бази за власний кошт перед промисловим підприємством постає питання підвищення кваліфікації персоналу. Впровадження інноваційних хіміко-технологічних та дослідно-лабораторних методів і інструментів вимагає планового підвищення кваліфікації працівників через стажування, обмін досвідом, тренінги та перенавчання.

З 2002 року (було ратифіковано угоду між Україною та Європейським Союзом про наукове і технологічне співробітництво) в рамках вільного доступу та спільного використання дослідницького обладнання, включаючи установки та об'єкти для проведення спостереження та експериментів, а також збору даних, що стосуються спільної діяльності реалізовано обмін науковими, технічними та іншими кадрами, участь в семінарах, симпозиумах і робочих нарадах [2].

Тривале міжнародне науково-технічне співробітництво України через міжнародний науковий обмін сформувало суттєвий прошарок українців, які вже мають досвід навчання і роботи в умовах сучасного виробництва. Аналіз статистичної інформації показав, що залучення таких працівників для роботи в промисловості України вимагає вже не тільки збільшення заробітної плати, але й умов життя, соціального захисту, професійного і особистісного розвитку.

Таким чином, стратегія міжнародного науково-технічного співробітництва в Україні сьогодні вже зрушила інноваційні техніко-технологічні процеси і повинна зосереджуватися на соціально-економічному розвитку працівника, людини.

Проведений при виконанні дослідження аналіз підходів до формування державної стратегії міжнародного науково-технічного співробітництва засвідчив, що в Україні завершено період технічного оновлення і подальший розвиток науково розвинутої промисловості потребує концентрації на соціальному прогресі.

Література:

1. Державна служба статистики України [Текст]. – Електронний ресурс: Режим доступу - <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Закон України «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво» [Текст]. – Електронний ресурс: Режим доступу http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_194

ПЕРСПЕКТИВИ УЧАСТІ УКРАЇНИ В ОРГАНІЗАЦІЇ EUREKA

Біловол А. О., студент, ФММ, гр. УС-51

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»,
artem.bilovol@gmail.com

Сьогодні Україна перебуває в умовах затяжної кризи у більшості сфер діяльності суспільства: військовий конфлікт на сході України, глибока економічна криза, розчарування громадян у політиці уряду та загострене політичне протистояння. В таких умовах наша держава змушена використовувати кожен можливий шлях для покращення ситуації, зокрема особливу увагу приділити науковому розвитку держави.

Нині Україна є членом великої кількості наукових організацій, але серед них різко виділяється EUREKA — Європейське агентство координації досліджень. Дана організація вирізняється тим, що до її учасниками є не просто держави, а науково-освітні організації та підприємства цих держав. Агентство, координуючи засоби своїх членів проводить наукові дослідження, якими надалі користуються всі зацікавлені учасники. Така система дає змогу проводити дослідження швидко, ефективно та з достатньою кількістю ресурсів.

Організація була створена у 1985 р. країнами Західної Європи з метою зменшення науково-технічного відставання від США та Японії, з чим організація успішно справляється. Нині членами EUREKA є 41 держава світу, серед яких Європейський Союз у повному складі. Найбільш активними учасниками організації є Німеччина, Франція, Велика Британія, Іспанія, Австрія, Швейцарія та Нідерланди — високорозвинені у науковій сфері держави [1].

З огляду на наведені вище переваги активної участі в організації залишається незрозумілою пасивність української влади щодо неї. Україна стала членом агентства у 2006 р. — значно пізніше своїх сусідів, причому бере участь у проектах в галузях транспорту, металургії та енергетики, які не відносяться до наукомістких галузей і навряд чи зможуть суттєво змінити ситуацію з економікою нашої країни. Окрім того, Україна бере участь у дуже малій кількості проектів — 34, тоді як Німеччина — у 1435, Франція — у 1160. Навіть Російська Федерація, що зараз під санкціями ЄС, бере участь в 104 проектах агентства. Більша частина наукових проектів України реалізується у співпраці з Польщею та Литвою, а не з західноєвропейськими державами, що також робить свій відбиток на якості проведених досліджень [2].

Враховуючи таку ситуацію, український уряд повинен негайно почати змінювати свою політику в даній сфері. Зокрема, необхідні такі дії:

— популяризація серед університетів, науково-дослідних інститутів та підприємств переваг від їх участі в EUREKA (як додаткового поштовху до розвитку технологій, так і поліпшення зв'язків з іноземними партнерами);

— розгортання наукового співробітництва із західноєвропейськими країнами, враховуючи користь від високого наукового та економічного розвитку цих країн. Насамперед це стосується Німеччини, як основного рушія EUREKA;

— допомога організаціям, що займаються дослідженнями у наукомістких галузях;

— зменшення податкового тягаря для високотехнологічної продукції національного виробництва;

— підтримка на всіх рівнях науково-дослідницьких та дослідницько-конструкторських робіт, в особливості при участі в них іноземних організацій;

— усунення бар'єрів для імпортерів капіталу, що мають на меті дослідження та виробництво у наукомістких сферах;

— підвищення ефективного мита.

Ще одним фактором відносин України з EUREKA є зовнішньополітичний напрямок нашої держави. Як відомо, українська влада проголосила курс на євроінтеграцію, і однією з важливих умов полегшення даного курсу є укріплення зв'язків між Україною та ЄС у всіх сферах діяльності. Агентство EUREKA є хорошим варіантом для розширення МНТС між нашою країною та Євросоюзом, тому йому має бути приділена особлива увага.

Таким чином, Україна має дуже корисну можливість укріпити своє становище в економічній та науковій сферах та сприяти власній євроінтеграції за рахунок участі в агентстві EUREKA. Тому українська влада сьогодні повинна переглянути свою позицію щодо цієї організації та підтримувати її діяльність на території нашої держави.

Література:

1. Офіційний сайт організації EUREKA [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.eurekanetwork.org>

2. Міжнародна програма EUREKA [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/innovacijna-diyalnist-ta-transfer-texnologij/mizhnarodna-programa-eureka/>

ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНА...», «ГЛОБАЛЬНА...» ТА «СВІТОВА ЕКОНОМІКА» У НАВЧАЛЬНОМУ ПЛАНІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

Войтко С. В., д.е.н., професор,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
s.voytko@kpi.ua

Навчальні плани вищих навчальних закладів за трьохрівневою системою підготовки фахівців за спеціалізацією «Міжнародна економіка» пропонують дисципліни, які є подібні чи однотипні на рівні бакалавра, магістра та доктора філософії. Це світова практика, яка використовується і нами. На сьогодні в Україні впроваджуються положення нового Закону України «Про вищу освіту» [1]. У зв'язку з цим зменшилася кількість дисциплін, окремі дисципліни були об'єднані, інші отримали нові назви. Це звичайна трансформація освітнього процесу та гармонізація у межах євроінтеграції України. До того ж вищі навчальні заклади мають значний рівень автономії: насичення навчальних планів дисциплінами формують фахівці ВНЗ, які враховують потреби ринку праці та можливості наявного кадрового забезпечення навчального процесу. Склалося так, що назва спеціалізації (у межах спеціальності) та перелік дисциплін визначає рівень її привабливості для абітурієнта, майбутнього студента. Відповідно, у результаті навчальний заклад отримує студента, якого треба підготувати як висококваліфікованого фахівця для ринку праці. Отже, доцільно так сформувати навчальний план, так його наситити дисциплінами з «далеко обіцяючими» назвами, щоб абітурієнт обрав саме цей ВНЗ. Вже інша справа потім якісно навчати цього студента.

При формуванні навчальних планів [2] за спеціалізацією «Міжнародна економіка» спеціальності 051 «Економіка» у КПІ ім. Ігоря Сікорського обрано підхід, який передбачає використання різних назв для дисципліни, які викладаються на різних рівнях підготовки. Так, на бакалавраті передбачена дисципліна «Міжнародна економіка» (5 кредитів ECTS), яка залишилася класичною з попереднього стандарту вищої освіти. Стосовно змістовного насичення цієї дисципліни, було прийнято рішення змінювати його не суттєво, оновлено окремі лекції, доповнено та розширено деякі теми лекцій.

Дисципліна «Глобальна економіка» (4 кредити ECTS) викладається студентам магістратури. Ідеологічно передбачалося формування змістовного насичення цієї дисципліни з врахуванням того, що основна увага має приділятися третьому етапу розвитку міжнародної економіки як такої. Оскільки перший (інтернаціоналізація) та другий (інтеграція) етапи історично набули фази завершення ще до кінця XX століття, а глобалізація (і як протидія їй – значна активність антиглобалістів) відзначена кінцем XX та початком XXI століть, то й виникли передумови вивчення процесів саме глобальної економіки. Тобто у змістовному насиченні дисципліни «Глобальна економіка» основна увага приділяється процесам, що характеризують розвиток економіки з початку саме XXI століття. Основний наголос при викладанні матеріалу цієї дисципліни ставиться на закономірності формування та перебігу глобалізаційних процесів загалом, а особливо у посткризовий (маються на увазі період після початку глобальної економічної кризи).

Відносно підготовки доктора філософії за спеціалізацією у межах спеціальності 051 «Економіка» дисципліна «Світова економіка» (6 кредитів ECTS) передбачає розгляд економічної діяльності суб'єктів вже з лише частковим врахуванням міждержавних кордонів (як обмежень у зовнішньоекономічній діяльності) зі значною часткою тем з транснаціоналізації економічних процесів. Окрема увага приділяється інформаційно-комунікаційній складовій розвитку світової економіки, адже саме ця сфера «руйнує» кордони, починаючи з відсутності такого поняття як роумінг у телефонному зв'язку між абонентами різних країн. До того ж вже комп'ютеризовані практично всі сфери діяльності з використанням єдиних протоколів обміну даними. Поступово «стандартизується» використання єдиної мови світового спілкування (англійської). Окрім того, назва дисципліни ще містить надпланетарну складову економіки, а саме значна частка високотехнологічних, наукомістких продуктів вже знаходиться на навколореземній орбіті і працює на економіку практично всіх країн. Окремі компанії вже мають намір і фактично здійснюють відповідні дослідження і розробки з видобування корисних копалин на астероїдах, а також з колонізації Марсу.

Такий підхід до формування переліку дисциплін для різних рівнів підготовки з вищезазначеним обґрунтуванням назв надав можливість як підвищити привабливість спеціалізації «Міжнародна економіка» спеціальності 051 «Економіка», так і надати студентіві знання, уміння та компетенції, що необхідні у сучасній міжнародній, глобальній та світовій економіці.

Література:

1. Про вищу освіту : Закон України [ред. від 01.01.2018р., підстава 2233-19] / Відомості Верховної Ради, 2014. – № 37-38. ст. 2004.
2. Навчальні плани. Офіційний сайт кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://ied.kpi.ua/uk/2015/09/10/навчальні-плани>

РОЛЬ МАРКЕТИНГУ У ЗОВНІШНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТА СЕРЕДЬОГО БІЗНЕСУ НА ПРИКЛАДІ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Григоренко В. Ю., аспірант,
Сумський державний університет, grigorenkopf@gmail.com

Зовнішня торгівля відіграє важливу роль в економіці України. За даними 2016 року загальний експорт товарів з України склав близько 70%, решта 30% припала на послуги, при цьому спостерігається зростання експорту сільськогосподарської продукції. Подібна тенденція зберігалася і в 2017 році. За перше півріччя 2017 року експорт сільськогосподарської продукції склав 8,7 млрд USD, що на 28,1% більше ніж за аналогічний період 2016 року [1].

На тлі спадаючого обсягу загальної експортної виручки, частка продукції АПК у структурі експорту зросла з 26% у 2012 році до 42% у 2016. За перше півріччя 2017 року, частка сільськогосподарської продукції у структурі експорту України склала 42,2%. Проте варто зазначити, що основу аграрного експорту становить експорт сировини, а саме продукції рослинного походження – пшениці, кукурудзи, ячменю та соєвих бобів.

Якщо подивитися на країни, куди екпортується українська сільськогосподарська продукція, то з'ясується, що топ-10 країн з нарощення експорту складають Індія, Туреччина, Нідерланди, Єгипет, Іран, Бангладеш, Іспанія, Італія, Ізраїль та Туніс [2]. При тому загальна частка Азійських та Африканських країн перевищує 50%, а частка експорту в країни ЄС становить лише 28%, з яких головні експортери Нідерланди, Іспанія та Італія. Слід зазначити, що останні дві нещодавно пережили істотну економічну кризу, і сукупний показник експорту в ці країни складає лише 14%.

Цей розподіл може свідчити про те, що ринки країн ЄС майже недоступні для української продукції АПК при такому стані організації зовнішньої економічної діяльності українськими сільськогосподарськими підприємствами.

Як видно зі статистичних даних, загальна структура експорту продукції АПК з України складається з продажу сировини. Якщо розглянути схему розповсюдження товару на базі експорту сировини, то можна виділити таку послідовність: оптовий продаж української сировини за кордон → оптова закупівля української сировини за найнижчими цінами → переробка української сировини на закордонні продукти (створення доданої вартості) → загальний комплекс маркетингу → купівля кінцевим споживачем продукції з української сировини на закордонних ринках.

Сільськогосподарська продукція, вироблена в Україні продається за кордон за оптовими, і, відповідно, дуже низькими цінами, у вигляді сировини. Увесь шлях від перетворення цієї сировини на готову продукцію і до її продажу кінцевому споживачу, беруть на себе закордонні виробники. Такий метод зовнішньої торгівлі хоч наразі і має позитивне сальдо та забезпечує приток валютної виручки в Україну, але, в той же час, він демонструє грандіозну втрату можливостей для українського малого та середнього бізнесу в аграрній сфері.

Одночасно з тим, у такій ситуації криється дуже велике вікно можливостей, яке полягає у переході від експорту сировини до експорту готової продукції. Відповідно до такої трансформації, українські виробники, за підтримки держави, мають взяти на себе комплекс заходів із переробки української сільськогосподарської сировини, та її прямого продажу на закордонних ринках, що призведе до створення доданої вартості, яка буде відображатися у вигляді збільшення валютної виручки. Але без проведення загального комплексу маркетингу, спрямованого на закордонні ринки та закордонних кінцевих споживачів, неможливо досягти високої рентабельності виробництва. Цей маркетинговий комплекс має починатися із загального позиціонування України на державному рівні, як виробника якісної сільськогосподарської готової продукції, відповідно до того, як за декілька років до виходу мережі запраєвних станцій на ринки ЄС, була проведена масована рекламна кампанія, під гаслом «Azerbaijan. Land of fire», результатом якої стало формування сприйняття Азербайджану, в якості надійного виробника нафтопродуктів. Подібна маркетингова підтримка на державному рівні створить загальне сприйняття України, в якості виробника продукції АПК, якому можна довіряти, що набагато полегшить маркетингові зусилля окремих суб'єктів малого та середнього підприємництва із аграрної сфери, які будуть намагатися виводити свою конкретну продукцію на європейські ринки.

Тому комплексні маркетингові заходи, що безпосередньо спрямовані на кінцевого закордонного споживача, які починаються на державному рівні і закінчуються на рівні окремого суб'єкта малого та середнього бізнесу, спроможні забезпечити основу економічної ефективності виробництва готової продукції АПК.

Література:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Український клуб аграрного бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ucab.ua/ua/doing_agribusiness/zovnishni_rinki/osnovni_pokazniki_zovnishnoi_torgivli_ukraini

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНУ З КРАЇН ЄС

Громадська А. В. студентка гр. УС-61,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
elingrom1999@gmail.com

Для розвитку економіки будь-якої країни необхідні інвестиції, що забезпечуватимуть відтворення спожитих ресурсів та розширене відтворення. За умови нестачі власного капіталу постає задача пошуку інших джерел фінансування, найбільш поширеним серед яких виступає іноземний. За даними Державної служби статистики України спостерігається стійка тенденція: головним інвестором залишається Кіпр (у 2017р. його частка від загального обсягу інвестицій з країн ЄС складає 36%). Наступною країною після Кіпру є Нідерланди, частка прямих інвестицій якої складає 23%. Після неї йдуть країни з меншою часткою інвестицій: Велика Британія – 7,8%, Німеччина – 6,5%, Франція – 4,8%, Австрія – 4,8%, Люксембург 3,5% та інші. Таким чином, загальна сума інвестицій до України з країн ЄС складає 16674,1 млн. дол. США. Базуючись на даних державної служби статистики України станом на 01.10.2017 р. можна зазначити такі основні напрямки інвестування, як: установи та організації, що здійснюють фінансову та страхову діяльність – 25,8% та підприємства промисловості – 27,3 %[1].

Вивчаючи зазначені дані в динаміці можна виявити, що Україна стала більш привабливою для закордонних інвесторів, оскільки обсяг інвестицій в порівнянні з аналогічним періодом попереднього року зріс на 3%. Також це пояснює той факт, що Україна в рейтингу Doing Business 2018 року зайняла 76 позицію зі 190 країн світу, на що вплинули такі показники, як легкість отримання дозволу на будівництво, зменшення ставки ЄСВ та ін. Окрім того, у рейтингу Глобального індексу конкурентоспроможності (ГІК) 2017/2018 Україна зайняла 81 місце серед 137 країн світу, тобто піднялась в рейтингу на 4 позиції в порівнянні з попереднім роком [2]. Зазначені тенденції свідчать про позитивні зміни в економіці України і в подальшому будуть сприяти залученню іноземних інвестицій.

Незважаючи на позитивну тенденцію щодо місця України у міжнародних рейтингах, країна все одно має ряд проблем, які негативно впливають на її інвестиційну привабливість. До них можна віднести наступні: корупція, політична нестабільність, постійні зміни у законодавчу базу та її неузгодженість, інфляція, низький рівень розвитку інфраструктури, військові дії на сході країни, непрозорість власності тощо [3]. Саме ці причини стають вирішальними для потенційних інвесторів, оскільки зазначені проблеми впливають на імідж країни в цілому. Тому для подальшого покращення інвестиційного клімату України актуальним залишається питання вдосконалення правової та організаційної бази задля того, щоб підвищити конкурентоспроможність промисловості та інших галузей економіки, а також надати змогу інвесторам бути впевненими в захищеності їх права власності.

На сьогоднішній день питаннями вирішення проблем, що стосуються інвестування, займається Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. З метою збільшення обсягу прямих іноземних інвестицій розробляється цілий комплекс заходів щодо створення законодавчої бази, яке визначає гарантії діяльності для інвесторів, а також визначає засади державно-приватного партнерства [2].

Проведене дослідження надає підстави стверджувати, що на даний час в Україні створені відповідні умови задля подальшого підвищення рівня привабливості вітчизняної економіки для іноземних інвесторів, однак паралельно з цим існують проблеми, які негативно впливають на цей показник. Тому задля покращення інвестиційного клімату України пропонуємо наступні заходи:

- розробка стратегії і плану підвищення інвестиційної привабливості України у регіональному розрізі, яка має включати в себе складання інвестиційних пропозицій і проектів місцевими органами влади задля залучення іноземних інвесторів. Вважаємо, це надасть змогу більш коректно відтворити необхідні завдання для покращення інвестиційного клімату, оскільки буде акумульована достовірною інформація з кожної територіальної одиниці країни;
- посилення відповідальності органів виконавчої влади і місцевого самоврядування за вчинення корупційних дій, а також створення заходів для підвищення прозорості дій органів судової влади, що сприятиме зростанню рівня довіри як вітчизняних, так і іноземних інвесторів;
- проведення тренінгів, он-лайн курсів, створення систематизованої нормативно-правової бази, що допоможуть готувати власникам підприємств інвестиційні пропозиції та проекти для їх подальшого подання іноземним інвесторам.

Література:

1. Державна служба статистики [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/ives/ives_u/ives0917_u.html
2. Інформаційно-аналітичні матеріали щодо інвестиційного клімату в Україні у січні-вересні 2017 року [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.me.gov.ua/Documents/1%96>
3. Skorobogatova N. Macroeconomic instability: its causes and consequences for the economy of Ukraine // EASTERN JOURNAL OF EUROPEAN STUDIES. — Volume 7, Issue 1, June 2016. – P. 63–80. [Електронне джерело]. – Режим доступу: http://ejes.uaic.ro/articles/EJES2016_0701_SKO.pdf

THE ROLE OF ROBERT SOLOW'S THEORIES IN HUMAN RESOURCES MANAGEMENT IN THE ERA OF GLOBALIZATION

Sadegh Kazemi, Post Graduate Student, Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute, kazi.sad2012@gmail.com
Olena Korogodova, PhD, Associate Professor, Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute, o.korogodova@kpi.ua

Human Resource Management (HRM) and such notion as an economic growth are closely linked. Human capital cannot be neglected in the process of development activity. HRM is a field of knowledge and practical activity aimed at providing an organization with quality personnel. The relationship between human resource and economic development has been widely recognized at all level. As for example, the Solow Economic Growth Model is a well-known economic growth model that can be considered as one of the models that emphasizes the role of capital, including human capital. According to the Solow model, advanced countries have more incomes for the reason that they invest more and the population growth rate is lower [1].

This model states that the high proportion of savings and increases in labor supply are among the factors that can lead to further growth in a state of technological stability. The aim of this paper has been to understand the two-way linkages between human development and economic growth, accounting for the fact that human resource management is likely to be not just an end product of growth, but an input as well and a key [2].

This approach can, with consideration of the input of human capital in the pattern, explain the significant part of the observed differences in income levels among countries.

New growth theories were introduced by Rammer and Lucas in the late 1980s with the introduction of knowledge-based economy and human capital. Lucas tried to consider human capital in place of the workforce in the Solow Growth Model and explain the differences observed in the growth of countries with this factor [3, 4]. He said his goal was to provide an alternate or complementary propulsion motor (Technical progress) in the Solow model that for this he introduced human capital into the Solow model. His style is largely based on the Solow method. In this model, two production functions are introduced that the production function of the item is as follows.

$$Y = AK^a (uhL)^{1-a} \quad (1)$$

That in this formula (Y) is production of goods, (A) technology, (K) capital stock, (L) labor force, (u) is the time allocated to each person to the production, and (h) is the average skill of individuals. In this case, the production of goods is a function of physical capital, human capital, and technology. How to increase in human capital is also expressed using the production function below.

$$h = \phi h(1 - u) \quad (2)$$

$$\frac{h}{h} = \phi(1 - u) \quad (3)$$

In which, (1-u) is the time when a person doesn't work and earns a skill. The important point in this model is that the change in training hours can affect per capita production. Increasing hours of training, on the one hand, increases individual skills and increases per capita production, and on the other hands, it reduces the time devoted to product production and reduces per capita production and its effect on per capita production is vague [5].

Since HRM is the comprehensive set of practices for recruiting, managing, developing and optimizing the human resources of an organization that these upgrades are directly related to the human resources management tasks in the organization [6].

Today scientists are distinguishing national, transnational and global HR management. There are many issues to consider, including crossing boundaries of time, space, geography, and culture; economic issues; culture clash; working virtually; coping with increased bureaucracy; and exploitation issues were arising out of countries with fewer legal restrictions. Directions of further research will be directed at controlling this problem taking into account the importance of human capital and its role in economic growth.

Reference:

1. Robert M. Solow. A Contribution to the Theory of Economic Growth // The Quarterly Journal of Economics, Vol. 70, No. 1 (Feb., 1956), pp. 65-94.
2. Thomas Garavan, Alma McCarthy, Ronan Carbery. Handbook of International Human Resource Development: Context // Edward Elgar Publishing, 2017. Research Handbooks in Business and Management series. <https://books.google.com.ua/books?isbn=1781954186>
3. David Romer, 2012, Advanced Macroeconomics, Fourth Edition, The McGraw-Hill Companies, Inc.
4. Lucas, Robert. E., Jr, (1988). "On the Mechanics of Economic Development", Journal of Monetary Economics, 22, pp. 3-42.
5. Ghafari Hadi, Social instability and economic growth ,2012, http://ecor.modares.ac.ir/article_14145_37c009db717285e5960ab6771c53fc24.pdf
6. Priya Chetty, Difference between human capital management & HRM, 2012

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНИ

Корольова С. Г., гр. УС-61, ФММ,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
korolyova199815@gmail.com

Економічне зростання держави в значній мірі залежить від обсягу вкладених інвестицій, а відповідно, і від інвестиційної політики країни. Саме завдяки інвестиціям запроваджуються нові технології, створюються підприємства, а значить підвищується рівень зайнятості населення, збільшуються податкові надходження до бюджету, зменшуються державні витрати на дотації, країна більш активно залучається до міжнародного поділу праці тощо. На сучасному етапі в Україні не створені всі необхідні умови для формування сприятливого інвестиційного клімату, тому спостерігається відсутність економічного зростання. Дану тезу підтверджують статистичні дані (табл. 1)

Таблиця 1

Рейтинг країн за інвестиційною привабливістю [4]

Місце у світі	Країна	Індекс інвестиційної привабливості
1	Гонконг	84,39
12	Німеччина	74,89
15	США	73,77
84	Молдова	50,31
100	Росія	48,48
130	Україна	43,15

Проте вважаємо, що Україна потенційно може бути привабливою для іноземних інвесторів, адже вона має наступні чинники: вдале географічне положення, багаті природні ресурси, рекреаційні ресурси, що дає можливість розвивати санаторно-курортний відпочинок; високий рівень освіченості працівників, відносно дешева робоча сила, значний надлишок працездатного населення, несформований ринок товарів, що дозволяє легко входити на ринок новим виробникам без високих ризиків, а також, не зважаючи на деяку недосконалість законодавчої бази, наявне законодавство щодо іноземних інвестицій тощо [1]. Водночас, іноземні компанії, що працюють в Україні зазначають такі проблеми щодо інвестиційного клімату:

1) судово-правова сфера (несправедливість, вибірковість та неефективність виконання судових рішень, а також сюди відносять недостатній рівень захисту прав власності, абсурдні та непередбачувані законодавчі нововведення в сфері бізнесу та ін.);

2) корупція (зловживання в судовій сфері, адміністративна корупція та на інших економічних ланках);

3) слабкість фінансового сектора (високі відсоткові ставки, відсутність адекватних умов для отримання кредитів на довгострокову перспективу, недостатня розвиненість ринку капіталу);

4) економічна нестабільність в країні (коливання курсу валют та цін (інфляція, девальвація), система збору податків, що обтяжує роботу підприємств);

5) труднощі у сфері міжнародної торгівлі (неможливість вільно експортувати та імпортувати товари, виводити гроші з країни, отримувати іноземну валюту тощо);

6) серед інших вагомих проблем ведення ділової справи та бізнесу в Україні виділяють також проблеми корпоративного управління, державного управління, негативний імідж країни, надмірне регулювання бізнесу та ін. [2].

Більшість іноземних компаній вважають, що останнім часом економічна ситуація в країні ще погіршилася, тому для поліпшення ділового та інвестиційного клімату в Україні необхідно знайти шляхи вирішення основних проблем, розглянутих вище. Зокрема, підвищити рівень інвестиційної привабливості України можливо за рахунок надання податкових пільг, цільової державної підтримки підприємствам, що займаються інноваційною діяльністю, активізації міжнародного обміну світовими досягненнями у галузях виробництва та сфери послуг, владання інвестицій у наукові дослідження та розробки, поєднання наукової сфери з виробництвом [3]. Першим кроком у даному напрямку вважаємо реформування законодавчої бази. Як свідчить закордонний досвід, залучення прямих іноземних інвестицій в Україну може дати значний економічний поштовх вперед. При сприятливих умовах для інвесторів економічне зростання нашої держави може досягати 7-10 % (за аналітикою Міжнародного фонду Блейзера).

Література:

1. Інвестиційний клімат в Україні [Електронний ресурс] // info@pidruchniki.com – Електронні дані. – [Київ 2010-2018: Навчальні матеріали онлайн]. Режим доступу: http://pidruchniki.com/12920522/ekonomika/investitsiynyi_klimat_ukrayini.

2. Інвестиційний клімат України - 2016 (дослідження) [Електронний ресурс] // Главком - Електронні дані. – [Київ 2009-2018: Українські медійні системи] Режим доступу: <https://glavcom.ua/publications/investitsiynyi-klimat-v-ukrajini-2016-yakim-yogo-bachit-amerikanskiy-investor-doslidzhennya-374495.html>.

3. Скоробогатова Н.Є. Загрози зниження рівня інвестиційної активності регіонів України // Економічний вісник НТУУ «КПІ», 2013. - № 10. - С. 493 -500.

4. BDO International Business Compass (IBC) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.bdo-ibc.com/index/global-comparison/overall-index/>

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЇ КВАЛІФІКОВАНИХ КАДРІВ В УКРАЇНІ

Лугвіщик Ю. М., студентка 6 курсу, гр.УС-61м,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
lug_j@ukr.net

Розвиток глобалізаційних процесів дозволяє узгоджувати попит та пропозицію на персонал незалежно від країни походження працівника і призводить до формування глобального ринку праці. Міграція кваліфікованих кадрів заохочується урядами країн і веде до підвищення конкурентоспроможності національного виробництва. За рахунок мігрантів покривається дефіцит учених, вищого управлінського персоналу, розроблювачів інформаційних технологій, інженерів і техніків у таких країнах, як США, Канада, Австралія, ПАР, Аргентина та Ізраїль. Натомість міграція некваліфікованих трудових ресурсів може дестабілізувати ситуацію на національному ринку праці та призвести до соціальних заворушень. Відповідно до цього, перед кожною державою постає завдання регулювання кількості та якості трудових мігрантів.

Важливим завданням є удосконалення системи фіксації кількості та характеру переміщень в Україні. За експертними оцінками за роки незалежності з України виїхало близько 25 тисяч наукових співробітників [1], офіційна статистика масштаби міграції фахівців високої кваліфікації наразі не реєструє. Серед основних чинників, що стимулюють відтік кваліфікованих кадрів та наукового персоналу з України, називають безробіття, розрив у рівнях заробітної плати, умовах праці та проживання за кордоном. Відзначається високий рівень освіти та кваліфікації українських трудових мігрантів: 37 % мають повну вищу освіту, 41 % мають середню або професійно-технічну освіту. Сальдо міграції в Україні залишається додатним з 2005 року, тобто відбувається заміщення українських фахівців менш кваліфікованою іноземною робочою силою. При цьому лише 27 % українських трудових мігрантів шукають роботу за кордоном відповідно до рівня своєї кваліфікації, решта погоджуються на низькокваліфіковану роботу у сфері будівництва (45 % усіх довгострокових українських трудових мігрантів), домашнього догляду (12 %), на виробництві (12 %) та в сільському господарстві (3 %), навіть маючи вищу освіту чи науковий ступінь [2, с. 12].

В Україні продовжується удосконалення законодавства у сфері трудової міграції. Засади державного регулювання зовнішньої трудової міграції визначено Законом України «Про зовнішню трудову міграцію», схвалено Стратегію державної міграційної політики України на період до 2025 року. Незважаючи на це, залишаються неврегульованими питання пенсійного забезпечення мігрантів, діяльності фірм-посередників з міжнародного працевлаштування, законодавчо не закріплено відповідальність держави за невиконання своїх обов'язків у сфері трудової міграції. Доцільно укласти двосторонні договори між Україною та основними країнами-реципієнтами української робочої сили про взаємне зарахування стажу, а також про визнання отриманої освіти мігрантами за кордоном.

Ефективним засобом щодо полегшення міграції персоналу може стати розробка єдиної інформаційної системи щодо умов і правил легального працевлаштування за кордоном, ризиків, пов'язаних зі зміною місця проживання, особливостями міграційного законодавства країн-реципієнтів.

Виїзд за кордон кваліфікованих кадрів може принести переваги для України у формі обміну знаннями, припливу капіталу з-за кордону, формуванні міжнародних професійних співтовариств. Так, у 2016 році обсяги приватних грошових переказів з-за кордону становили 5,4 млрд. дол. (або 5,8 % від ВВП), з яких 19 % було переказано неформальними каналами [3, с. 2]. Зниження вартості грошових переказів, встановлення пільгового митного оподаткування інвестиційних товарів стимулюватиме мігрантів здійснювати передачу коштів легальними шляхами. Важливо заохочувати рееміграцію висококваліфікованих фахівців, чому сприятиме запровадження системи пільгового кредитування на придбання чи спорудження житла, створення міграційною службою фонду тимчасового житла для короткотермінового розміщення мігрантів.

Отже, удосконалення системи державного регулювання міграції кваліфікованих кадрів дозволить полегшити процес трудової міграції, мінімізувати втрати людського капіталу та отримати вигоди від використання капіталу, знань та досвіду, отриманого українськими мігрантами за кордоном.

Література:

1. Ясинчук Л. Відтік мізків з України набирає сили [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expres.ua/main/2018/01/27/281999-vidtik-mizkiv-ukrayiny-nabyraje-syly>
2. Міграція як чинник розвитку в Україні. Дослідження фінансових надходжень, пов'язаних з міграцією, та їхнього впливу на розвиток в Україні / Міжнародна організація з міграції (МОМ), Представництво в Україні. – 116 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.iom.org.ua/sites/default/files/mom_migraciya_yak_chynnyk_rozvytku_v_ukrayini.pdf
3. Огляд приватних грошових переказів в Україну / Національний банк України, 2016. – 3 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=19208358>

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КРАЇН В ЕКСПЕРТНІЙ ГРУПІ НА ОСНОВІ КІЛЬКОСТІ НАСЕЛЕННЯ І МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ МЕТОДІВ ЇХ РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Луценко Н. І., студент

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
luzenkonik@gmail.com

З розвитком світових глобалізаційних процесів, постає питання про регулювання даного процесу, оскільки він може нести як позитивний, так і негативний вплив. Одним з факторів, на який глобалізація здійснює високий вплив являється міграція населення. В кожній країні започатковуються певні особливості міграційних процесів, визначається їх характер, відповідно до якого держава формує методи їх регулювання. На міграційні процеси можуть впливати як зовнішні, так і внутрішні фактори діяльності держави. Одним з таких показників є кількість населення країни, що може відобразити структуру населення, відповідно до якої можна визначити основні причини міграції населення.

За рейтингом країн за кількістю населення Центрального розвідувального управління США в 2017 році, Україна займає 32 місце в світі з кількістю 44033874 особи [1]. З 22 по 31 місце розташувались: Великобританія, Італія, М'янма, Південна Африка, Танзанія, Південна Корея, Іспанія, Колумбія, Кенія та Аргентина відповідно [1]. З 33 по 42 місце: Алжир, Уганда, Ірак, Польща, Судан, Канада, Афганістан, Марокко, Малайзія та Венесуела відповідно [1]. За даним рейтингом можна побачити, що з близьким значенням до кількості населення України потрапили країни з різним рівнем економічного розвитку.

Незважаючи на подібну кількість населення, вище зазначені країни мають різний чистий рівень міграції. Найбільшу кількість мігрантів на 1000 осіб наявного населення в 2017 році, що відображає такий процес як «чиста імміграція», мають такі країни як: Іспанія – 7,8 осіб (14 місце в світі), Канада – 5,7 осіб (19 місце в світі) та Італія – 3,7 осіб (32 місце в світі) [1]. Найменшу кількість мігрантів на 1000 осіб наявного населення мають: Судан (-4,1 особи) і займає 184 місце в світі, Марокко (-3,2 особи) на 177 місці в світі і М'янма (-1,5 осіб) на 149 місці в світі, що свідчить про такий процес в даних країнах як «чиста еміграція». В Україні (98 місце в світі) даний показник рівний 0, що може свідчити про те, що кількість емігрантів та іммігрантів в країні має фактично рівне значення [1].

Відповідно до рейтингу ООН, за даними країнами, найбільший міжнародний запас мігрантів в середині 2017 року спостерігався в таких країнах як: Великобританія – 15957631 осіб, Канада – 7861226 осіб, Іспанія – 5947106 осіб, Італія – 5907461 осіб та Україна – 4964293 особи [2]. Найменший міжнародний запас мігрантів був помічений в: Алжирі – 248624 особи, Колумбії – 142319 особи, Афганістані – 133612 осіб, Марокко – 95835 осіб та М'янмі – 74660 осіб [2]. За даним рейтингом можна помітити, що із зазначених вище країн, найбільша кількість населення емігрують до країн Європи, а найменше - до Північної Америки і Африки та Східної Азії, що можна пояснити слабким економічним розвитком країн.

В кожній з перерахованих країн має бути присутня власна міграційна політика, яка чи стимулюватиме, чи стримуватиме міграційні потоки, відповідно стратегій розвитку країни. Оскільки в Україні кількість емігрантів фактично рівна кількості іммігрантів, за показником чистої міграції на 1000 осіб наявного населення, то міграційна політика держави має бути спрямована як на регулювання еміграції, так і імміграції. Основними методами регулювання міграційних процесів в Україні можуть виступати: структуризація міграційного законодавства країни за рахунок виокремлення прав та обов'язків емігрантів та іммігрантів; укладання міграційних угод з країнами, в яких частка українських емігрантів найбільша для забезпечення сприятливих умов їх перебування та соціальної підтримки; зміна ставки оподаткування для ввезення коштів, зароблених мігрантами за кордоном, для уникнення нелегального ввезення високих сум; вдосконалення процесу реінтеграції населення, шляхом створення спеціальних відомств, через які мігранти матимуть змогу отримати всю необхідну інформацію по поверненню, необхідних документах, та отриманні соціальної та юридичної допомоги.

Література:

1. Central Intelligence Agency. World Fact Book [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>.
2. United Nations. Department of Economic and Social Affairs. Trends in international migrant stock: The 2017 revision [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/data/UN_MigrantStockTotal_2017.xlsx.

ТЕХНОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

Серебренніков Б. С., к.е.н., доцент,
Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського",
bs.serebrennikov@gmail.com

Під технологічною політикою (ТП) в енергетиці будемо розуміти систему секторальних пріоритетів, цілей, завдань та відповідних їм механізмів (заходів, методів, інструментів, передусім організаційного та економічного характеру) на рівні держави та окремих суб'єктів національної економіки, спрямованих на забезпечення технологічного розвитку енергетики. ТП пропонується розглядати у двох вимірах: 1) науково-технологічному та 2) промислово-технологічному. Науково-технологічний вимір передбачає забезпечення умов для створення, накопичення і захисту науково-технічних знань в мережі освітніх, наукових установ та на підприємствах, передусім у секторах енергетичного машинобудування та енергетики. Промислово-технологічний вимір передбачає створення умов для подальшої реалізації науково-технологічних знань у формі технологічних інновацій в енергетиці. Секторальна ТП має бути органічною частиною загальнодержавної соціально-економічної і технологічної політик, стратегій країни, базуватися на ідентифікації та аналізі актуальних проблем розвитку національної економіки і суспільства, безпосередньо енергетичного сектору, й спрямовуватись на їхнє ефективне вирішення. Таким чином, кінцевим результатом ТП має бути технологічне оновлення енергетики країни, що призводитиме до підвищення ефективності на мікро-, мезо- та макроекономічному рівнях.

Враховуючи критичний рівень фізичного зносу основних виробничих засобів у енергетиці, зокрема електроенергетиці, України [1] та сталу тенденцію його підвищення, секторальну технологічну політику можна вважати неефективною. На наш погляд, основними причинами її низької ефективності можна вважати фінансовий та організаційний бар'єри. Фінансове забезпечення реалізації ТП в Україні є хронічно недостатнім. Хоча згідно із Законом України "Про науку та наукову діяльність" держава має забезпечити бюджетне фінансування наукової та науково-технічної діяльності в обсязі, не меншому ніж 1,7% ВВП України, останніми роками фактичні бюджетні видатки становлять значно менше 1% ВВП. Лідери економічного рейтингу Світового банку – Японія, США та Китай – витрачають на науково-дослідницьку діяльність відповідно 3,33%, 2,79% та 1,43% від ВВП. Нормою її фінансування для країн ЄС є 3% ВВП, а в Ізраїлі та Швеції – 4%. Одним з варіантів вирішення цієї проблеми є активізація участі дослідницьких і науково-технічних організацій України у дослідницьких програмах і фондах ЄС. Це дозволило б забезпечити фінансування наукових досліджень та поглибити коопераційні зв'язки в науково-технічній сфері з європейськими партнерами.

Неефективна організація взаємодії учасників процесу секторального технологічного розвитку, проявляється у розірваності економічних зв'язків між науковими, науково-технічними організаціями (розробники технологій), машинобудівними підприємствами (продуценти технологій у вигляді обладнання, технічних засобів, пристроїв тощо) та підприємствами енергетики й іншими секторами економіки (споживачі технологій). Системне налагодження і розвиток економічних зв'язків між цими ланками "технологічного ланцюжка" є критично важливою умовою для технологічного оновлення енергетики та економіки країни. Цей принцип ефективно реалізовується зокрема, в ЄС. Такі зв'язки, напр., могли б виникати і розвиватись у сферах вітроенергетичних, фотоелектричних технологій, технологій освітлення, промислового кондиціонування, опалення та ін.

Особливо проблемним питанням варто вважати занепад підприємств машинобудування України, яке потребує надзвичайної уваги з боку органів влади. Без відновлення та розвитку цієї ланки Україна може забезпечувати технологічне оновлення енергетики та секторів економіки, головним чином, за рахунок імпорту технологій, що не може вважатись виправданою довгостроковою державною ТП. Цей спосіб технологічного розвитку може розглядатись як частковий або тимчасовий.

Наявність обмежень (фінансових, виробничих, науково-технічних) у продукуванні технологій необхідних для забезпечення цільового розвитку енергетики всередині країни може частково вирішуватись за рахунок міжнародної виробничої кооперації. Для цього необхідно здійснювати відповідний внутрішній та зовнішній технологічний моніторинг і пошук технологічних ланцюжків, куди машинобудівні підприємства України могли б ефективно інтегруватись.

Заслуговує на увагу та потребує ретельного вивчення практика управління технологічним розвитком енергетики в ЄС, де в рамках галузевої стратегії Energy 2020: A strategy for competitive, sustainable and secure energy ТП реалізується у вигляді плану розвитку стратегічних енергетичних технологій (Strategic energy technology plan (SET-Plan)) [2].

Література:

1. План розвитку Об'єднаної енергетичної системи України на 2016-2025 роки [ел. ресурс]. – Доступно з: <https://drive.google.com/file/d/0BwZR8kgLwyBtMjA2SHM4cWY3Nmc/view>.
2. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - A European Strategic Energy Technology Plan (SET-Plan) "Towards a Low Carbon Future" [ел. ресурс]. – Доступно з: https://royalsociety.org/~media/Royal_Society_Content/policy/publications/2009/7865.pdf.

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ У СФЕРІ ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ЖКГ

Шовкалюк М.М., к.т.н., доцент ІЕЕ;
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського”, madam@online.ua

Підвищення енергетичної ефективності ЖКГ є стратегічно важливою проблемою України, тому співпраця з міжнародними донорськими і фінансовими організаціями ведеться за різними напрямками, в тому числі житлове господарство, теплоенергетика, водопровідно-каналізаційне господарство, поводження з відходами, соціальні проекти. Висвітлюємо ситуацію в сфері ЖКГ, що склалася на сьогодні. Основна маса будинків збудована в часи масової забудови у 60-80-х роках минулого століття, тому огорожувальні конструкції і інженерні комунікації не відповідають сучасним вимогам з енергетичної ефективності [1]; виникає багато проблем як технічних, так і у взаємовідносинах між житловими організаціями і мешканцями, вирішення яких передбачається в тому числі за рахунок розвитку законодавчої бази [2,3]. В Україні діє більше 20 тисяч котелень, близько 20% котлів працюють понад 20 років. Більше 50% тепломереж по країні – у аварійному стані, 60% водопровідно-каналізаційних зношені і потребують ремонту. Для реалізації проектів з підвищення енергоефективності в сфері ЖКГ потрібно покращувати інвестиційну привабливість і залучати інвесторів. В даному дослідженні проаналізуємо міжнародні програми та проекти щодо енергозбереження, що реалізуються в Україні, в тому числі за участю Мінрегіонбуду (див. табл.1).

Таблиця 1

Міжнародні програми і проекти з підвищення енергоефективності ЖКГ в Україні

Назва	Донор	Виконавець	Терміни	Мета проекту/програми
Муніципальна енергетична реформа в Україні	Уряд США через Агенство USAID	International Resources Group	2013-2017	Сприяння підвищенню енергоефективності, енергозбереження, розвиток відновлювальних джерел енергії та зниження викидів парникових газів в ЖКГ
Проект з енергоефективності у місті Вінниця	Уряд Швейцарської Конфедерації, SECO	First Climate (Швейцарія) AG, Цюрих; Viessmann та ін.	2012-2017	Підвищення енергоефективності в сфері централізованого тепlopостачання, розвиток інфраструктури, підвищення обізнаності, скорочення викидів CO ₂
Грант програми Демо-Україна	SIDA, Швеція; Північна екологічна фінансова корпорація (NEFKO)	ТОВ “Завод ен.обладн. “ДАН”, ТОВ Бруната (Болгарія)	2012-2016	Фінансування невеликих енергоефективних проектів в секторі централізованого тепlopостачання в Україні (Кам’янець-Подільський, Івано-Франківськ, Полтава)
Партнерство для розвитку міст	Уряд Канади	Федерація канадських муніципалітетів	2015-2021	Комплексний розвиток на місцевому, регіональному та національному рівні
Енергоефективна забудова	Уряд ФРН через мін-во BMUB	Німець. товар. міжн. співроб. (GIZ)	2009-2016	Розповсюдження ресурсозберігаючих концепцій, демонстрація новітніх технологій
Створення енергетичних агентств в Україні	Уряд ФРН через міністерство BMUB	Німецьке товариство міжнародного співроб. (GIZ)	2014-2017	Освоєння потенціалу енергозбереження і зменшення викидів CO ₂ через створення агентств і надання консультацій
Енергоефективність у громадах	Уряд ФРН через міністерство BMUB	Німецьке товариство міжнародного співроб. (GIZ)	2013-2016	Впровадження заходів, використання сучасних інструментів муніципального енергоменеджменту
Підтримка політики регіонального розвитку в Україні	Європейський Союз	Німець. товар. міжн. співроб. (GIZ)	2013-2016	Підготовки проектів регіонального розвитку; створення навчальної мережі фахівців-практиків

Література:

1. ДБН В.2.6-31:2016. Теплова ізоляція будівель. 2. ЗУ «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирних будинках» №417-19. 3. ЗУ «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» № 2119-VIII, 2017.

РЕАЛІЗАЦІЯ ТОВАРІВ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ГАЛУЗЕЙ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Яремчук Н. Т., студентка УС – 61м

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
natasha_ya27@ukr.net

Євроінтеграція зовнішньої торгівлі високотехнологічними товарами (ВТТ) має значні перспективи для формування інноваційної моделі економіки, а також відкриває нові можливості для розвитку експортного потенціалу України. В першу чергу це зумовлено тим, що Європейський Союз є територією високотехнологічного прогресу та ефективної економіки, яка характеризується інноваційною спрямованістю. Також ЄС володіє одним із найбільш платоспроможних ринків, а виробнича інноваційність становить більше 75 % [1].

Національна економіка характеризується досить низьким рівнем виробництва високотехнологічної продукції, що в свою чергу спричиняє одну із проблем розвитку економіки країни в цілому. В структурі експорту частка високотехнологічних товарів складає близько 3%, при цьому світова тенденція становить близько 10% від експорту товарів. Наприклад, в країнах ЄС-28, частка високотехнологічної продукції в середньому становить 10 % від загального експорту [2]. Основні ВТТ, які Україна експортує в країни ЄС це товари груп: неелектрична техніка, електроніка та телекомунікація. У вітчизняній промисловості переважає виробництво товарів III та IV укладів. Більшу частину високотехнологічних товарів розвинуті країни відносять до V технологічного укладу, тоді як в Україні виробництво продукції, що належить до даного укладу становить всього 4,2 %, а VI уклад зовсім не виробляється. Щодо експорту високотехнологічної продукції, то він становить всього 2% в структурі товарного експорту України [3].

В Україні відсутній офіційний перелік високотехнологічних галузей та товарів, які б відповідали нормам ЄС, а також дещо розширений перелік високотехнологічних галузей (9 галузей), до яких також відносять і «вище середньо-технологічні». Необхідно зазначити, що в країнах ЄС відповідно до даних Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) на основі Міжнародного стандарту галузевої класифікації (ISIC) [4] тільки п'ять сфер діяльності вважаються високотехнологічними:

- інформаційні технології;
- аерокосмічна;
- фармацевтична;
- електроніка та телекомунікаційне обладнання;
- медична, високоточна та оптична техніка.

На нашу думку, в умовах євроінтеграції в державі для ефективного розвитку інфраструктури зовнішньоторговельного обороту високотехнологічних галузей необхідно провести комплекс наступних заходів:

- розширити права уповноваженого органу з питань євроінтеграції (законодавча ініціатива, проведення переговорів на вищих рівнях, розробка законопроектів);
- сформувані чітке визначення повноважень віце-прем'єра з євроінтеграції (управління на вищому рівні процесами щодо асоціації, співпраця із профільними інституціями ЄС, контроль за виконанням угоди та інше);
- забезпечити вдосконалення законодавчої бази згідно з європейськими вимогами;
- подолати стримуючі фактори ефективної інтеграції (неефективна політика держави у сфері високотехнологічних галузей економіки, рівень корупції, нетарифні бар'єри входження на європейський ринок, воєнний конфлікт, технологічна відсталість, низька інвестиційна привабливість тощо);
- забезпечити підвищення якості продукції та технологічного рівня виробництва;
- вдосконалити структуру економіки та підвищити конкурентоспроможність національного виробника.

Таким чином, за допомогою забезпечення ефективної реалізації товарів високотехнологічних галузей економіки в умовах євроінтеграції, в Україні відкривається можливість модернізувати наявну модель економіки, підвищити технологічний рівень, а також залучати новітні технології та іноземні інвестиції, створити нові робочі місця та підвищити експортний потенціал національного виробництва.

Література:

1. Повод Т. М. Фінансові аспекти інноваційного розвитку України в контексті євроінтеграції: проблеми та перспективи / Т. М. Повод, А. С. Остапенко // Вісник соціально-економічних досліджень. - 2014. - Вип. 1. - С. 135-139
2. United Nations Commodity [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://comtrade.un.org/db/dqQuickQuery.aspx>
3. Інститут економіки та прогнозування [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ief.org.ua/>
4. International Standard Industrial Classification of all economic activities (ISIC), Rev. 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://unstats.un.org/unsd/publication/seriesM/seriesm_4rev4e.pdf

ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РОЗВИТОК ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВНЗ

Кузьмін О.Є. д.е.н., професор, Яструбський М.Я., к.е.н., доцент,
Національний університет „Львівська політехніка”, mypolynet@gmail.com

З огляду на динамічність суспільних, економічних, глобалізаційних процесів вища школа потребує постійного оновлення та змін, ефективність яких залежить від державної політики й системи управління галузі. На державне регулювання освітянської діяльності ВНЗ має місце вплив чимало різноманітних чинників. Якість державного управління освітянською діяльністю ВНЗ забезпечується комплексом чинників, які у поєднанні створюють сприятливі умови для гармонійного розвитку. Тобто до питання державного управління потрібно підходити системно і в тих країнах, де таке поєднання в галузі вищої освіти вдається забезпечити, досягають належного успіху.

На державне управління освітянською діяльністю вагомий вплив справляють чинники середовища. Вони багатоаспектні, та в узагальненому вигляді їх можна поділити на зовнішні і внутрішні. До чинників зовнішнього середовища можна віднести соціальні, економічні, політичні, ціннісно-ментальні, однак вирішальну роль відіграє стан економіки держави. Вплив зовнішнього середовища обумовлений також факторами глобалізації, переходом до інформаційного суспільства, демократизацією суспільних процесів і для освітньої сфери визначається показниками академічної мобільності, міжнародного співробітництва, часткою освітнього ринку, яким володіє дана освітня система, присутністю в інтернет-просторі. Чинники внутрішнього середовища ґрунтуються на системі управління вищим навчальним закладом і знаходять свій прояв через результативність управлінської діяльності.

В узагальненому вигляді можна виділити такий перелік чинників, що впливають на розвиток та державне регулювання діяльності ВНЗ України: демографічні, економічні, політичні, мотиваційні, міжнародні, чинники внутрішнього середовища і ризики діяльності[1].

В Україні демографічним чинникам за проявом впливу на становлення і розвиток вищої школи належить ключове місце. Вони можуть сприяти, а можуть загрозовувати означеним процесам, через що демографічні чинники доцільно розглядати у поєднанні з ризиками діяльності. Якщо розглядати прояв демографічних чинників, то за нормальних умов повинна прослідковуватись наближена до лінійної залежність між демографічною ситуацією в Україні й контингентом студентів, оскільки основна частка абітурієнтів - це випускники середніх шкіл. Беручи за основу статистичні дані нами побудована регресійна модель, що відображає залежність контингенту студентів від демографічної ситуації в Україні. На основі проведених розрахунків одержано лінійне рівняння регресії, яке дозволяє робити прогнозні розрахунки:

$$\tilde{y} = -9106,99 + 249,63x,$$

де x – кількість населення, y – кількість студентів.

Однак на систему вищої школи справляють вплив інші чинники, які перебувають у тісному взаємозв'язку з демографічними. Вагомий вплив на діяльність закладів вищої освіти в Україні справляють економічні чинники. Зростання економіки країни сприяє створенню нових робочих місць, появі нових професій, а отже ставить нові завдання перед вищою школою в плані підготовки фахівців, за-требуваних на ринку праці. Варто зазначити, що з поглибленням кризових явищ в економіці роль державного сектору в забезпеченні освітньої галузі зростає. Тісну залежність рівня витрат на освіту від стану економічного розвитку держави підтверджують статистичні спостереження.

Важлива роль в системі державного управління освітянською діяльністю ВНЗ відведена мотиваційним чинникам. На загальному фоні скорочення контингенту студентів, загострення конкурентної боротьби в системі вищої школи якісний склад викладацького складу покращується.

В результаті вивчення позитивного вітчизняного і зарубіжного досвіду провідних освітніх систем виявлені притаманні їм характеристики: підготовка фахівців здійснюється за попередньо розробленим і узгодженим на рівні країни планом з метою забезпечення промислового росту та уникнення неузгодженості на ринку праці; основні акценти робляться на якісні характеристики освітнього процесу; перспективний розвиток вищої школи передбачає синтез вищої освіти, науки і виробництва, результатом якого стало створення технопарків; університети наділені й користуються реальною автономією, найбільш потужні дослідницькі університети отримують державні інвестиції[2].

Література:

1. Кузьмін О.Є. Чинники забезпечення якості державного управління освітянською діяльністю ВНЗ / О. Є. Кузьмін, М. Я. Яструбський // Регіональна економіка.– 2017. – №2. – С. 31-38
2. Kuzmin O. Ye. Implementation of the higher education prospective development concept: Ukrainian reality and experience of the countries of East Asia / O. Ye. Kuzmin, M. Ya. Yastrubskyy // LAP LAMBERT Academic Publishing, Düsseldorf, Germany.– 2017. P. 4-50.

**СЕКЦІЯ 3. НАЦІОНАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ СИСТЕМИ:
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ**

ДОСВІД КЛАСТЕРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР ЗА УЧАСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ПОЛІГРАФІЇ

Воронкова І.Ю., асистент кафедри міжнародної економіки ФММ,
КПІ ім. Ігоря Сікорського, ivor.fmm@gmail.com

Практичний досвід взаємодії підприємницьких структур за участю підприємств поліграфії доцільно вивчати на прикладі функціонуючих зарубіжних кластерів. Особливої уваги заслуговує досвід географічно близької до України країни – Польщі, у якій з 2006 р. діє Лешинський поліграфічний та рекламний кластер (Leszno Printing & Advertising Cluster) [1]. Сфери діяльності кластера охоплюють поліграфію, рекламу, виробництво упаковки, виробництво паперу. Створення кластера стало результатом наявних неформальних зв'язків між підприємствами поліграфії та реклами, співпраця яких мала сприятливий вплив на ефективність їх діяльності. Організація розпочала діяльність у вересні 2006 р. як неформальна група. Асоціація була зареєстрована у вересні 2007 р., отримавши юридичну силу. Членами Асоціації є фізичні особи – власники, співвласники та ключові співробітники 26 компаній, що працюють у поліграфічній галузі та рекламі, серед яких друкарні, рекламні агентства, виробники візуальної реклами, виробники упаковки та паперових виробів, а також додрукарської підготовки: 24 з них класифікуються як мікропідприємства, два з них – як малі підприємства. Компанії розташовані у м. Лешно, Равич, Гостинь, Всхова та Гура.

Асоціація не отримує державної фінансової допомоги та здійснює свою діяльність за допомогою членських внесків та через неприбуткову роботу членів Асоціації. Невеликий бюджет Асоціації охоплює витрати, пов'язані з діловими поїздками її членів на конференції, семінари, присвячені питанням кластеризації, інновацій та передачі знань і технологій, організації зустрічей (робочих зустрічей) бізнес-середовища, інтеграційних заходів, а також рекламно-інформаційну діяльність (публікації, інтернет-портал).

Асоціація створила партнерську структуру, до складу якої входять: Центр досліджень і розвитку центру графіки (COBRPP), муніципальне управління м. Лешно, Центр інновацій та передачі технологій м. Лешно, комплекс шкіл електронно-телекомунікаційних мереж м. Лешно, Інститут культури підприємництва Каліша, Окружне управління м. Лешно та Фондація університету ім. Адама Міцкевича – Науково-технологічний парк Познані, Обласна промислова та торговельна палата м. Лешно, Асоціації просування та розвитку цивільних ініціатив, з якою вона впроваджує чи реалізує заходи розвитку кластерів. Управління кластером відбувається за участі загальних зборів учасників, правління кластера та ревізійної комісії. Основні положення щодо управління кластером визначає Статут Асоціації.

Діяльність Лешинського кластера зосереджується на досягненні таких завдань, як розвиток внутрішньокластерного співробітництва, стимулювання розвитку ділового середовища, збільшення ринку та розвиток людського капіталу. Важливою групою заходів, що здійснюються асоціацією, є інтеграція поліграфічного та рекламного середовищ у субрегіон м. Лешно через зміцнення ділових зв'язків між суб'єктами господарювання цього сектору. Асоціація співпрацює із Центром досліджень та розвитку поліграфічної промисловості (COBRPP), за допомогою якої підприємці кластера впровадили сім дослідно-конструкторських проектів, які фінансуються за програмою PARP «Ваучер для інновацій». Асоціація організовує безкоштовні спеціалізовані тренінги для компаній-членів. У результаті створення належних партнерських структур члени кластера мають легкий доступ до науково-дослідних підрозділів та інституцій ділового середовища, отримують підтримку щодо передачі технологій. Отже, членство у кластері надає можливість збільшувати компетенції підприємств галузі. Зазначимо, що у 2013 р. кластер отримав сертифікат Європейського кластерного менеджменту із бронзовою відзнакою на основі оцінювання «Європейським секретаріатом кластерного аналізу» за методом порівняльного аналізу, де кластер продемонстрував прагнення до формування кластера високого рівня.

В Україні у вересні 2016 р. створено кластер видавничої діяльності та поліграфії у м. Львів. Засновниками Кластера видавничої діяльності та поліграфії стали вісім компаній, зокрема Видавництво Старого Лева, Видавництво «Свічадо», Видавничий дім «Молода Галичина», «Диз – арт», «Кольоровий світ», «Лавіс», «МАТАІ-Україна» та рекламно-видавнича фірма «Поліграф-сервіс». Партнерами кластеру Українська академія друкарства, ПП «Фабрика реклами «Екслібріс» та Інститут міста [2]. Вагомою передумовою для створення кластера виступила необхідність співпраці між компаніями з різною спеціалізацією в рамках галузі: спільне виконання великих замовлень, замовлення послуг у інших підприємств через відсутність потрібного поліграфічного устаткування, підготовка кадрів для поліграфічної галузі (за інформацією, наданою представниками кластера, 93 % опитаних ними керівників підприємств для випуску власної продукції користуються послугами інших підприємств, 90 % власників підприємств відчувають потребу в підвищенні кваліфікації своїх працівників, а у виробничих зв'язках їм бракує ключових ланок).

Вивчення зарубіжного досвіду кластероутворення надасть змогу українським підприємствам поліграфії розробити власну систему управління взаємодією підприємств у кластері, що підвищить їх конкурентоспроможність, надасть конкурентних переваг та сприятиме отриманню синергетичного ефекту.

Література:

1. Klaster Poligraficzno-Reklamowy w Lesznie [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.poligrafia.leszno.eu>.
2. Євсєєва В. Тренди в пакувальній галузі [Електронний ресурс] / В. Євсєєва // Printus.com.ua. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://printus.com.ua/article/read/3458>

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Державська А.В., аспірант,
Національний технічний університет України
„Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
anny.gusak@gmail.com

В сучасних економічних умовах діяльність корпоративних підприємств повинна бути направлена на створення та впровадження інноваційних розробок. Як наслідок, постає проблема успішного впровадження таких розробок, що є ключовим чинником стабілізації ринкового попиту та забезпечення стратегічної конкурентоспроможності корпоративного підприємства. Вказану функцію може виконати інноваційна стратегія підприємства, адже вона повною мірою орієнтована на потреби ринку.

Розроблення інноваційної стратегії підприємства передбачає оцінку можливостей та ресурсів для їх використання; прийняття стратегічних завдань, аналіз альтернатив; підготовку конкретних програм, проектів, бюджетів; оцінку сильних та слабких сторін діяльності суб'єктів з урахуванням обраних цілей.

Ефективна розробка інноваційної стратегії підприємства починається з визначення, яке саме місце на ринку збирається зайняти підприємство в результаті впровадження інновації, а саме з формування місії та цілей [1].

Успішна інноваційна стратегія:

- має використовувати інноваційний потенціал та перспективи, що відповідають можливостям підприємства;

- забезпечувати захист організації від зовнішніх загроз;
- створювати конкурентні переваги підприємства в галузі.

Інноваційна стратегія корпоративного підприємства, яка спрямована на створення конкурентних переваг, має базуватися на маркетингових інноваціях; стратегія, що сприяє формуванню конкурентних переваг, має бути в більшій мірі стратегією інновації управлінського, виробничо-організаційного характеру.

Для визначення найбільш вдалої інноваційної стратегії корпоративного підприємства слід дотримуватися наступних критеріїв:

- відповідність можливостям і загрозам зовнішнього середовища;
- сумісність з місією організації та відповідність її цілям;
- досягнення конкурентних переваг за рахунок використання сильних сторін компанії і слабких конкурентів, нейтралізації або компенсації слабких сторін підприємства і сильних сторін (переваг) конкурентів;

- наявність необхідних ресурсів, наукового, виробничого, кадрового та технічного потенціалів;
- досягнення балансу між усіма структурними підрозділами корпоративного підприємства;
- застосування ефекту синергізму інноваційної діяльності як єдиної системи [2].

Можемо підвести підсумок, що розробка інноваційної стратегії підприємства залежить від багатьох факторів, проте, варто відзначити, що розробляючи варіант інноваційної стратегії керівники повинні враховувати, що вона повинна відповідати загальній стратегії розвитку підприємства.

Література:

1. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 504 с.
2. Круш П.В., Державська А.В. Інноваційна діяльність промислових підприємств: Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 16 листопада 2016 р. – К.: НТУУ «КПІ», 2016. – С. 48 – 0,08 ум. друк. арк.
3. Кузьмін О.Є. Економіка інноваційного підприємства: навчальний посібник / О.Є. Кузьмін - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2009. - 456 с.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІТ-РИНКУ В УКРАЇНІ

Зінчук С.Ю., студент, 3-й курс, ФММ

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
zinchukserhiy@gmail.com

Українська система вищої освіти щорічно випускає близько 40 000 студентів технічних спеціальностей, завдання держави – досягти відмітки 100 000 студентів до 2020 року. Попри економічним потрясінням України, ІТ-сфера у порівнянні з іншими, завжди залишалася стабільнішою і з вищим рівнем заробітної плати на ринку. Рівень переходу з інших галузей до ІТ зріс з 2014 року до сьогоднішнього дня в 5 разів, що яскраво демонструє привабливість даної сфери [1].

Останніми роками почав активно розвиватися ІТ аутсорсинг, в якому залучено майже 200 000 працівників. Україна виділяється на світовому ринку і зокрема в регіоні ЕМЕА, де український аутсорсинг славиться своєю низькою вартістю, але високою якістю і швидкістю розробки та впровадження програмного забезпечення. Це не може не відобразитися на структурі ВВП, а відбулося наступне: у 2012 році частка ІТ аутсорсингу становила 0,06% від ВВП, а у 2017 році ця частка сягнула 3,3% [2], у вартісному вираженні з майже 100 млн дол. у 2012 році до 3,1 млрд дол. в 2017 році, а це ріст більше чим в 30 разів. Слідуючи цим тенденціям ІТ аутсорсинг стане однією з найважливіших галузей економіки країни, та важливим експортним продуктом України.

Українських ІТ компаній не багато, в основному світові компанії відкривають свої представництва в Україні, серед них: Oracle, Boeing, Siemens, Samsung та інші. Повну картину може відобразити міжнародна ІТ-компанія Luxoft, у якій основна частина продажів здійснюються на ринках США, Великої Британії та Німеччини, що займають 33,3%, 27,2% і 14,7% відповідно у загальному обсязі продажів компанії. Якщо говорити про кількість співробітників Luxoft, то ситуація кардинально інша, адже основна їх частина знаходиться в Україні, Росії та Польщі, що становить 29,9%, 21,8% і 16% від загальної кількості співробітників відповідно.

Здавалося б, що якщо у компанії великі об'єми продаж у певній країні, то відповідно і штат співробітників повинен бути таким же, але через низьку вартість робочої сили в Україні та інших країнах таких як Росія і Польща, ми можемо спостерігати таку диспропорцію, тому майже третина співробітників Luxoft знаходиться в Україні. Таким чином українські інженери отримують неоціненний досвід роботи у світових компаніях над інноваційними проектами, що дозволяє створити інфраструктуру та базу знань для навчання покоління кваліфікованих ІТ працівників, яких не вистачає в Україні.

Українські підприємці повинні діяти в межах маленького українського ринку (розміри якого сягають 2,5 млрд дол. у порівнянні із ринком США 1 трлн дол. [4]) з постійними геополітичними викликами та нестачею капіталу. Тому багато стартапів дивляться на міжнародний ринок, адже на ньому швидше досягається прибутковість та нарощування масштабів. Окрім цього, обслуговуючи закордонних клієнтів, новостворені стартапи мають економічну вигоду у вигляді нижчого рівня витрат на оренду приміщень та заробітну плату у порівнянні із західними конкурентами. Дедалі більше компаній запроваджують свої продукти на американському ринку, при цьому тримаючи відділ розвитку в Україні, прикладами таких компаній є Concepter, Petcube, Allset, Preply, Mobalytics, Sixa and People.ai [1]. Серед українських венчурних фондів, котрі окрім фінансування, допомагають ще виходити українським стартапам на міжнародний ринок є: AVentures, TA Ventures, Wannabiz й Imperious. Нещодавно на український ринок венчурного інвестування прийшли такі фонди як: Khosla, General Catalyst Index, Intel Capital і HP Ventures, щоб підтримати українські стартапи на ранніх стадіях, це розумний крок з боку закордонних фондів, адже відсоток успішних проектів в Україні набагато вищий у порівнянні з ринком США, це зумовлено світосприйняттям та моральними цінностями команди стартапів.

ІТ індустрія має великі перспективи, в середньому за останні 5 років 10% зростання щороку. Ця цифра тільки зростає, тому сміливо можна очікувати ріст ІТ індустрії на 15-20% в наступні 2 роки [4]. Відповідно зростатиме частка ІТ аутсорсингу в експорті України, якщо вона зараз становить 3,3% експорту, то в 2020 році ця частка за прогнозами може сягнути 7%. Пропонується провести заходи, що стимулюватимуть ІТ ринок України, до них відносимо наступні: зміна законодавства, що стосується діяльності венчурних фондів, для стимулювання їх активності; проведення регулярних конференцій та хакатонів для об'єднання існуючих ІТ кадрів й залучення нових; організування підтримки індустрії на рівні держави; створення науково-дослідницьких центрів; створення інноваційних парків на подоби UNIT CITY.

Література:

1. Інформаційний ресурс. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/startup-grind/ukraine-the-next-startup-nation> - Дата звернення 15.12.2017 р. - Назва з екрана.
2. Державна служба статистики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> - Дата звернення 17.12.2017 р. - Назва з екрана.
3. Офіційний сайт Luxoft. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://investor.luxoft.com> - Дата звернення 15.12.2017 р. - Назва з екрана.
4. Бізнес портал. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://biz.nv.ua/publications> - Дата звернення 17.12.2017 р. - Назва з екрана.

НАЦИОНАЛЬНЫЕ ИННОВАЦИОННЫЕ СИСТЕМЫ: ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ И ЭФФЕКТИВНОСТИ

Зионг Тхі Тгуй Оань. Группа: УС - 43
Национальный технический университет Украины "Киевский политехнический институт"
Факультет менеджмента и маркетинга
Кафедра международной экономики
thuyoanh.kiev@gmail.com

Проблемы формирования национальной инновационной системы Украины очень важны и актуальны. Инновационная система государства - это новое измерение экономических и социальных отношений, основанный на приоритетном развитии знаний и технологий их использования. Это - переход в новое измерение общественных ценностей, когда знания становятся материальной основой существования человека, а технологии их применения создают качественно новое измерение благополучия всего общества. Создание такой системы является вызовом времени, но, с другой стороны, как показывает опыт передовых стран мира, прерогативой государства, проявлением политической воли ее руководства, консолидированных действий всех органов государственной власти. Главная речь таких преобразований - повышение конкурентоспособности экономики и улучшение жизни людей [1].

Ключевыми проблемами формирования и развития НИС в Украине есть такие [2]:

1) отсутствие теоретико-методологической основы инновационной политики государства, создания которой позволит обеспечить планомерность, прозрачность, предсказуемость, комплексность инновационной политики, высокую результативность отдельных элементов и синергетический эффект от взаимодействия;

2) отсутствие единой научно обоснованной и утвержденной на правительственном уровне модели инновационного развития страны, определившая бы выбор Украины по многим альтернативными вариантами;

3) отсутствие, даже в концептуальном виде, программы НИС, в которой должны быть определены очередность, сроки, объемы необходимых ресурсов, инструментарий и механизмы развития составляющих инновационной системы;

4) определенность четко ограниченного перечня именно тех направлений инновационной деятельности (максимум трех), которые включают в себя самый большой потенциал "прорывной" инновации, способной обеспечить Украине лидерство на определенном сегменте мирового рынка;

5) развитие информационно-коммуникативного сектора, от которого зависят темпы развития отдельных институтов НИС и процессы активизации инновационной деятельности вообще.

На современном этапе становления и развития НИС в Украине имеет два основных задачи:

- стратегическое - запуск процессов массового обновления всех сфер хозяйственной деятельности.

Ключевым вопросом является устранение разрыва инновационного процесса между стадиями возникновения нового знания и его внедрением в практическую деятельность;

- тактическое - внедрение механизмов стимулирования спроса и предложения на инновационные продукты, ускорение развития составляющих инфраструктуры инновационной деятельности.

Для реализации стратегии развития НИС Украины следует решить следующие задачи: сформировать системный подход к обеспечению нормативно-правовой базы; усовершенствовать систему государственного управления инновационными процессами; создать действенную систему ресурсного обеспечения экономического стимулирования; разработать систему долго- и среднесрочного прогнозирования технологического развития и определить на этой основе направления научно-технологического развития страны; повышать уровень программно-целевого обеспечения в процессе реализации государственных научно-технических инновационных приоритетов; развивать инновационные структуры и технологии [2].

Литература:

1. http://pidruchniki.com/15410104/ekonomika/formuvannya_natsionalnoyi_innovatsiyanoi_sistemi_ukrayini
2. http://pidruchniki.com/85860/ekonomika/peredumovi_problemi_stvorenniya_natsionalnoyi_innovatsiyanoi_sistemi

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ

Камишнікова С.С., студентка 2-го курсу, групи УС-61

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
Kamyshnikova.Sveta@i.ua

Інновації завжди є важливими для розвитку економіки країни та всього світу. За аналізом світового досвіду можна сказати, що країни, які знаходяться на високому рівні науково-технологічного розвитку входять в число держав з найбільш стабільною економікою. Ті країни, що безвідповідально ставляться до нововведень та інновацій значно відстають від високорозвинених країн світу.

Статистичні дані свідчать, що держави, які є лідерами науково-технічного розвитку входять до групи економічно розвинених країн. Це такі країни, як США, Німеччина, Японія, Франція, Велика Британія, Італія та Канада, так звана «велика сімка», а також Південна Корея, Китай, ОАЕ і т. д. Цими країнами збудована велика кількість науково-технічних центрів, такі як Кремнієва долина в США (Google, Adobe Systems, Apple Inc і т. д.), Європейський науковий простір і т. д.. Кожна з цих країн зробила свій внесок в розвиток науково-технічного співробітництва.

Вважаємо Південну Корею зразком стійкого інноваційного розвитку. Завдяки плідній роботі уряду та підприємств країна досягла високих здобутків в таких високотехнологічних галузях, як біотехнології, інформатика та зв'язок [1]. На території Південної Кореї збудовані за принципом Кремнієвої долини такі технологічні центри, як Долина Даедеок, Технопарк Похан, Долина Тегеран. Фактор, який лежить в основі конкурентоспроможності Південної Кореї це інновації та технології. У 2000 році розвиток науки та техніки були одним з перших завдань для подальшого розвитку. Завдяки заходам, що були проведенні для подолання кризи 1997 року, так зване створення чеболів (Samsung, LG, Hyundai, Daewoo, і т. д.), що будували спеціальні дослідницькі центри та співпрацювали з науково-дослідними інститутами. Такий вид державно-приватного партнерства дуже позитивно вплинув на економіку Кореї. Слід зазначити, що Україна теж прагне збалансувати економіку та залучити інвестиції за допомогою системи відносин між державою та приватним сектором, що регламентується Законом України «Про державне-приватне партнерство» та створенням організацій, що сприяють покращенню державно-приватних відносин, наприклад, Український центр сприяння розвитку публічно-приватного партнерства. Щоб поліпшити умови для розвитку інновацій була впроваджена політика по покращенню умов для функціонування підприємств[1]. Уже в 2007 році можна зазначити, що загальні інвестиції в розвиток технологій та науки сягнула до 33,6 млрд дол. США, 3,47 від ВВП. У 2014 році витрати на науково-дослідні та дослідно-конструкторні роботи (НДДКР) сягали 4,29 % від ВВП. Навіть не дивлячись на кризу 2008 року, держава та приватний сектор не зменшили витрати на науку та технології. Республіка Корея у 2015 році посіла перше місце у рейтингу найбільш інноваційних країн світу та утримувала це місце і в 2016 році. За індексом інновацій компанії Bloomberg за 2018 рік Республіка Корея є країною з найбільш інноваційною економікою в світі [2].

Провідними науковими університетами Південної Кореї є Корейський аерокосмічний дослідницький інститут, Корейський інститут радіології та медичних наук, Корейський науково-дослідний інститут хімічних технологій, а також Корейський науково-дослідний інститут атомної енергетики. Науково-дослідний інститут атомної енергетики займається удосконаленням реакторів та вивчає збільшення можливостей для широкого застосування атомної енергетики у народному господарстві. Основні розробки аерокосмічного інституту зосереджені на авіабудуванні та конструюванні супутників. За участі інституту були створені такі супутники, як Аріран, COMS.. Великі здобутки в медичній науці має інститут радіології та медичних наук, що спеціалізуються на розробці технологій для діагностики та лікування онкологічних захворювань.

Таким чином, можна підвести підсумки, що Південна Корея повинна підтримувати свої основні позиції в області технологій та інновацій. Корея здобула великих успіхів у розвитку науки й технологій і надалі це повинно бути її головним показником конкурентоспроможності на міжнародному ринку. Її унікальна інноваційна система і надалі буде безперервно здійснювати інвестиції в НДДКР. На досвіді Кореї, Україна може зробити висновок, що потрібно підвищувати рівень якості освіти. Створення висококваліфікаційної освіти та збільшення інвестування у науково-технічний сектор – це перші кроки до становлення розвинутою країною. Та потрібно зазначити, що Корея має свої специфічні особливості, наприклад відсутність ресурсів та обмеженість територій. На основі таких особливостей Республіка обрала стратегію соціально-економічного розвитку на основі інноваційного розвитку. Тому варто будувати майбутню стратегію, яка базуються на повністю визначених особливостях України.

Література:

1. Секрет інноваційного прориву Південної Кореї: для України. Київ, 2017. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2184059-sekret-innovacijnogo-prorivu-pivdennoi-korei-dosvid-dla-ukraini.html> (дата звернення: 28.02.2017).

2. The U.S. Drops Out of the Top 10 in Innovation Ranking. New York, 2018. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-01-22/south-korea-tops-global-innovation-ranking-again-as-u-s-falls> (дата звернення: 23.01.2018).

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Кубах П.С., студентка

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
ua.Polina@gmail.com

Вирішення актуальних проблем в економіці неможливе без прискорення науково-технічного прогресу, широкого впровадження інноваційних інформаційних технологій у всі галузі людської діяльності. Однією з найважливіших сфер застосування останніх є бухгалтерський облік, що є найбільш місткою частиною роботи в підприємствах, установах та організаціях.

Чітко налагоджена система обліку забезпечує управлінські потреби необхідною та достовірною інформацією [2, с. 9]. Крім того, бухгалтерський облік підприємства будь-якої форми власності є основою інформаційною базою глибокого аналізу господарської діяльності, контролю та обґрунтування відповідних управлінських рішень щодо фінансово-господарської діяльності [1, с. 5].

Метою дослідження є аналіз впливу розвитку інформаційних технологій на бухгалтерський облік, вивчення особливостей їх впровадження, перспективність реалізації даного напрямку удосконалення методики організації облікових процедур на підприємстві.

Інформаційні системи та технології в значній мірі визначають рівень розвитку сучасного суспільства. На заході інформаційні технології забезпечують до 40% зростання ВВП і акумулюють при цьому до 20% всіх інвестицій. Інформаційні технології дуже ефективно вплинули на процеси бухгалтерського обліку. Сьогодні достатньо важко знайти когось, хто проводить облік вручну, а саме за допомогою паперу та олівця. Оскільки бухгалтерський облік безпосередньо пов'язаний з інформатикою, то будь-які досягнення в ній матимуть позитивний вплив на сферу бухгалтерського обліку.

Найбільш показовим проявом впливу технологій на облік є наявність комп'ютерів, принтерів, сканерів та факсів у наш час. Однією з головних переваг є те, що ціни на більшість обладнання є доступними. Це вигідно не лише для великих корпорацій, але й для малих підприємств, які також можуть легко отримати ІТ-обладнання за прийнятною ціною. Таке устаткування є складним за будовою, але у той же час швидким та простим у використанні. Окрім виходу у світ нового обладнання, бухгалтери також слідкують за оновленнями програмного забезпечення. Наприклад, програми для електронних таблиць є дуже доцільними, оскільки допомагають проводити розрахунки та звітування. На ринку програмного забезпечення є бухгалтерські програми, які легко використовувати, що робить їх дуже популярними серед малих підприємств. Програмне забезпечення може також допомогти бухгалтерам в їх повсякденній роботі: оплата рахунків, запис операцій та звітності. Програми зберігають усі дані в централізованому розташуванні.

Інтернет відкрив безліч дверей і продовжує полегшувати життя у багатьох життєвих ситуаціях, особливо в області бухгалтерського обліку, де можна ділитися документами, проводити дослідження і т.д. Підприємствам більше не потрібно купувати програмне забезпечення для запуску деяких програм. Замість цього до деяких сайтів одразу підключені програми, в яких також можна зберігати файли.

Інформаційні технології широко використовуються в галузі бухгалтерської безпеки. Аутентифікація обмежує доступ до конфіденційної інформації. І навпаки, захист може бути значно покращений за допомогою відповідних комп'ютерних програм. Використовуючи програму, бухгалтерська інформація може бути зашифрована таким чином, щоб запобігти несанкціонованому використанню, що робить її цілком безпечною. Загублений чи викрадений ноутбук або настільний комп'ютер можна відстежувати за допомогою захисного програмного забезпечення, яке можна активувати дистанційно.

Бухгалтерський облік є найважливішим елементом інформаційної системи підприємства, що складає більше 80% всієї економічної інформації. Саме тому основним напрямком удосконалення бухгалтерського обліку (поруч із впровадженням міжнародних стандартів бухгалтерського обліку й фінансової звітності, вдосконаленням регуляторного середовища) є впровадження автоматизованих систем на основі інноваційних інформаційних технологій. Це дасть змогу більш повно реалізувати функції управління інформацією, контролю та обліку в системі управління підприємством [1, с.5].

Розвиток інформаційних технологій у нашій країні безпосередньо впливає не тільки на економічні аспекти життєдіяльності суспільства, а й у тому числі на всю систему бухгалтерського обліку. Отже, можна зробити висновок, що при застосуванні сучасних інформаційних технологій ефективність бухгалтерського обліку стає вище.

Література:

1. Бенько М. М. Інформаційні системи і технології в бухгалтерському обліку / Бенько М. М. – Київ, 2010. – 336 с.
2. Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Н. Є. Скоробогатова. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського Вид-во «Політехніка», 2017. – 248 с.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

Кудрицька Н.В., к.е.н., с.н.с.

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування» Національної академії наук України
natalyust@ukr.net

Україна визначила інноваційний шлях розвитку національної економіки: інноваційна спрямованість вирішує сьогодні не тільки проблему виходу на сучасний рівень соціально-економічного та науково-технологічного процесу, а й визначає стратегію подальшого технологічного зростання. Технологічний рівень країни визначається розвитком базових галузей економіки, чільне місце серед яких займає морський транспорт. Впровадження інноваційних технологій на морському транспорті пов'язане, у першу чергу, з необхідністю спрощення проходження митного контролю суден. Ефективність впровадження механізму «єдиного вікна» у зоні діяльності митниці та морських портів забезпечується організацією системи електронної взаємодії органів виконавчої влади та інших учасників зовнішньоторговельних операцій (транспортних агентів). Підключення до системи можливо двома шляхами: створенням робочого місця або інтеграцією у систему єдиного інформаційного портового співтовариства (ЄІПС). Другий шлях більш зручний, проте більш складний, він вимагає вносити зміни до програмного забезпечення. Розробкою програмного забезпечення та технічною підтримкою системи ЄІПС займається компанія LIMITED LIABILITY COMPANY PPL 33-35 Ltd., яка є членом Європейської асоціації інформаційних портових співтовариств.

Морські порти є ключовими пунктами здійснення зовнішньоторговельної діяльності. Від їх ефективності залежить якість і обсяг експорту транспортних послуг, рівень конкурентоспроможності національних товарів на світовому ринку. У зв'язку з цим необхідним є проведення робіт по ліквідації відставання технічного оснащення українських портів відповідно сучасних європейських та світових вимог. Негативними факторами, які обумовлюють невідповідність причального фронту українських портів потребам флоту є недостатні глибини, застаріла перевантажна техніка, несучасні технології переробки вантажів. Основною частиною реконструктивних робіт при модернізації портів є операції по заглибленню палів. Передові технології у цій сфері демонструє японська корпорація *GIKEN*, в якій розроблена швидка та безшумна високопродуктивна технологія заглиблення палів вдавлюванням.

Другою важливою складовою функціонування обладнання портового терміналу є комплекс заходів по обслуговуванню та ремонту перевантажного обладнання. В Одеському національному морському університеті провадяться дослідження щодо побудови інтелектуальних систем визначення та прогнозування технічного стану обладнання терміналів портів шляхом імітаційного моделювання за допомогою сучасних програмних пакетів автоматизації моделювання (*GPSS*, *SLX*, *Proof Animation*, *ProcessModel*, *AnyLogic* тощо)[1].

Актуальним є впровадження сучасних комп'ютерних технологій на всіх етапах логістичного процесу проходження та оформлення вантажів у портах, а саме:

- системи митного контролю багажу, вантажів та пасажирів на наявність вибухових речовин та пристроїв)[2];
- системи доступу до даних щодо здійснення вантажно-навантажувальних робіт у портах на основі застосування так званих «хмарних технологій»;
- автоматизованої системи документообігу роботи терміналів порту;
- використання мобільних комп'ютерів для управління вантажопотоками порту [3];
- впровадження систем автоматичного аналізу та прогнозу, експертних систем з елементами штучного інтелекту, імітаційного моделювання виробничих процесів)
- удосконалення навігаційного обладнання і технологічного зв'язку, технології проведення днопоглиблювальних робіт у акваторії порту)[4];
- впровадження енергозберігаючих технологій (реконструкція мереж енергопостачання, використання енергоефективних котлів тощо).

Література:

1. С. Посохов. Инновационные подходы и экологичные решения /Посохов С., Дубровский М., Немчук А. // Порты Украины.- 2014- №4(116).- С. 30-32.
2. Г.В. Дейниченко. Дослідження ринку сучасних технічних засобів та методів митного контролю для виявлення вибухових речовин та пристроїв/ Дейниченко Г.В., Афукова Н.О., Савченко Н.В. - [Електронний ресурс].- Режим доступу:http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe
3. Панамарева О.Н. Инновации – настоящее и будущее морских портов России. -[Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/innovatsii-nastoyashee-i-budushee-morskih-portov-rossii>
4. Сечкин С. Эти неглубокие глубины // Порты Украины,- 2012.- №3.- С. 30-31.

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ ДЛЯ МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРІВ

Лопатинська Юлія Вікторівна

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
stephivskaya@gmail.com

Сутність інноваційно-інвестиційної привабливості сільськогосподарського машинобудування як економічної категорії розглядається вітчизняними вченими як інвестиційна привабливість. Але на наш погляд є доцільним відокремлювати поняття інноваційної та інвестиційної привабливості.

Інноваційна привабливість підприємства – це привабливість, яка формується силою явного (свідомого, цілеспрямованого) переконання за рахунок новизни, наукоємності, корисності, соціальної значущості, конкурентоспроможності та переваги в порівнянні з підприємствами аналогічної галузі [1, с. 48]. Тобто, інноваційно привабливим для іноземних інвесторів буде те підприємство, яке має високий технологічний рівень виробництва, проводить заходи щодо модернізації основних засобів, зменшує матеріало та енергомісткість виробничих процесів, проводить оновлення асортименту продукції.

Інвестиційна привабливість підприємства – це економічна категорія, що характеризується ефективністю використання майна підприємства, його платоспроможністю, фінансовою стійкістю, спроможністю підприємства до саморозвитку на базі підвищення дохідності капіталу, техніко-економічного рівня виробництва, якості та конкурентоспроможності продукції [2].

Інноваційно-інвестиційна привабливість підприємств сільськогосподарського машинобудування – це економічна категорія, що характеризує сукупність макро і мікро факторів, яка обумовлює поведінку інвестора (акціонера) і одержувача інвестицій, що має сукупність ефективних інноваційних проектів. Інноваційно-інвестиційну привабливість підприємств-виробників сільгосптехніки можна розглядати з двох сторін:

1. Інноваційно-інвестиційна привабливість підприємства сільськогосподарського машинобудування – це здатність підприємства випускати інноваційну техніку, спроможність підприємства до оновлення асортименту продукції.

2. Також слід розглядати інноваційно-інвестиційну привабливість підприємства для міжнародного партнера як вкладення іноземним інвестором коштів у підприємство задля випуску техніки нового покоління, модернізацію основних засобів.

Сільськогосподарське машинобудування є специфічною галуззю промисловості. Вона є залежною від тенденцій у вітчизняному машинобудуванні та АПК. Саме залежність даної галузі машинобудування від АПК дає можливість Україні залучити міжнародних партнерів, так як Україна – аграрно-індустріальна держава. Ми помітили залежність обсягів придбання с/г техніки іноземного виробництва від суми прибутку в рослинництві в Україні. Так, якщо у 2016 році прибуток від реалізації продукції рослинництва склав 3,9 млрд. дол. США, то у 2015 році – 2,1 млрд. дол. США, а іноземної техніки було куплено на суму 305,9 млн. дол. США та 221,5 млн. дол. США відповідно. Для міжнародних партнерів сільськогосподарське машинобудування в Україні є привабливим ще й тим, що потенційний споживчий попит на сільськогосподарську техніку в Україні складає 20 млрд. дол. США.

Інвестиційна привабливість сільськогосподарського машинобудування для міжнародного партнера визначається інноваційно-інвестиційною привабливістю всіх факторів (складових), а саме – країни, галузі і регіону. Велика кількість факторів за певних обставин та уподобань інвесторів прямо або опосередковано впливають на інвестиційну привабливість підприємств сільськогосподарського машинобудування. Кожен з факторів має різний рівень впливу.

Проблему інноваційно-інвестиційної привабливості підприємств-виробників сільськогосподарської техніки можна вирішити лише після чіткого визначення усіх факторів, що впливають на її рівень як зовні, тобто з боку держави, регіону та галузі, так і зсередини, а також необхідно регулярно доповнювати і розширювати чинники, які визначають інноваційно-інвестиційну привабливість.

Література:

1. Пуряев А.С., Рыбкина Е.А. Инновационная привлекательность как феномен // Инновации, 2007. № 5. - С. 48-50.
2. Крилова Э.И., Власова В.М., Егорова М.Г. Анализ финансового состояния и инвестиционной привлекательности предприятия: учеб. пособие. М. : Финансы и статистика, 2003. – 192 с.

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Мачинська А.В., група УС-61

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
machychka@gmail.com

Актуальність даної теми полягає у тому, що на сучасному етапі розвиток країни має пряму залежність від обсягів наукових розробок та досліджень, також важливу роль відіграє постійне введення на міжнародний ринок нових видів продукції та технологій. Загалом інноваційна діяльність - це комплексний процес розробки та впровадження нововведень, метою якого є отримання конкурентних переваги та / або збільшення прибутковості виробництва.

Необхідно зазначити, що для України перехід до нової інноваційної моделі розвитку економіки виступає єдиним варіантом для підвищення якості економічного зростання. Аспекти інноваційного розвитку відображені в ряді нормативно-правових документів, а саме: Законах України «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності», «Про інститути спільного інвестування», «Про фінансовий лізинг», «Про цінні папери та фондовий ринок», нормах Цивільного, Господарського, Митного та Податкового кодексів [3].

Станом на 01.01.2016р. в Україні зареєстровано 978 організацій, які базуються на наукових дослідженнях та розробках. Починаючи з 2005 року можна помітити тенденцію зменшення кількості підприємств. Проте при активному їх скороченні, обсяг науково-технічних робіт збільшився: 2005 рік - 4818,6 млн. грн. (у фактичних цінах), а у 2015 році 12611 млн. грн. (у фактичних цінах). Проаналізувавши інформацію про інноваційну активність за даними Державної служби статистики, можна зробити висновок, що станом на 01.01.2005р. активну інноваційну діяльність проводили 11,9%, а на 01.01.2016р. інноваційна активність покращилась та склала 18,9%зі всіх підприємств - це теж свідчить про повільний, але все ж таки економічний розвиток. Щодо даних про фінансування цієї діяльності, то у 2005 році сума витрат склала 5751,6 млн грн., а у 2016 році - 23229,5 млн. грн. [1]. Дослідивши статистику, можемо зробити певний підсумок - інноваційна діяльність не залежить від кількості підприємств, вона потребує значних інвестицій, які зможуть задовольнити потреби та збільшити обсяг нових технологій та нововведень.

14.11.2017 року в Україні відбулася зустріч з нагоди 25-ої річниці партнерства Групи Світового банку з Україною за участі Президента Групи Світового банку Джим Йонг Кіма та директорки Світового банку в справах України, Білорусі та Молдови Сату Кахконен [2]. На даному заході звітував перший віце-прем'єр-міністр – Міністр економічного розвитку і торгівлі Степан Кубів. Він зазначив, що на даному етапі Україна знаходиться на етапі трансформації виробництва у виробництво з високою доданою вартістю і є одним із світових лідерів у галузі високотехнологічного інжинірингу [2]. Саме через це вперше в Україні у Державний Бюджет 2018 року закладено 50 млн грн на інноваційну діяльність.

Вважаємо такі наміри уряду позитивними, проте це замала сума для повної модернізації виробництва, не слід очікувати швидкого зростання інноваційної активності. Для того, щоб підвищити ефективність інноваційної діяльності в Україні необхідно залучати значні обсяги інвестицій та здійснювати моніторинг інноваційної діяльності підприємств, оскільки причинами одержання значно гірших результатів від проектів є неякісно розроблені бізнес-плани, попередньо «прикрашені» очікувані характеристики проектів, поверхнева оцінка ризику, неповною мірою враховано вплив ринкової кон'юнктури тощо [4].

Таким чином, вважаємо, що без прогресу в інноваційній діяльності не буде очікуваного економічного зростання. Адже у 21 столітті інновації - це один з найголовніших факторів, який впливає на подальший розвиток. Тому їх фінансування є досить важливою проблемою на даному етапі розвитку України.

Література:

1. Державна служба статистики України : офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/250421712>.
3. Ховрак І. В. Фінансування інноваційного розвитку: реалії та перспективи / І. В. Ховрак// Менеджмент і маркетинг інновацій. – 2013. [Електронний ресурс] /– Режим доступу до ресурсу: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi_2013_1_229_235.pdf.
4. Скоробогатова Н. Є. Проблеми моніторингу інвестиційних проектів промислових підприємств / Н. Є. Скоробогатова // Економіка і суспільство. – 2017. - № 8. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economyandsociety.in.ua/journal-8/15-stati-8/723-skorobogatova-n-e>

СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ КІБЕРБЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Мельнікова О.М., студент, гр. УЕ-61м
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Актуальність дослідження даної теми зумовлена необхідністю подолання суперечності між наявним станом стрімкого зростання важливості кібербезпекової проблематики та часткової готовності Української держави відповісти на новітні кібербезпекові виклики.

Концептуально проблема розбудови ефективного механізму кібербезпеки України походить від відсутності законодавчо визначених термінів, які описують дану сферу. По-перше, зазначимо, що самі терміни із префіксом «кібер» фактично не зустрічаються в нормативно-правових документах України. Натомість у душі пострадянської наукової традиції значно ширше використовується поняття «інформаційна безпека». Серед іншого до «інформаційної безпеки» відносять і ті її аспекти, які у західних наукових та юридичних практиках відносять саме до проблеми кібербезпеки. Передусім – це протидія комп'ютерній злочинності та комп'ютерному тероризму.

Слід відзначити, що на даний час заходи з організації кібербезпеки в Україні знаходяться у стані активної розробки та постійного удосконалення. Коли йдеться про практичний механізм по забезпеченню кібербезпеки держави, то зразу ж звертається увага на роботу основних відомств. У 2012 р. наказом Президента України було створено спеціальний Департамент контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки, до основних завдань якого має відноситись: сприяння концентрації сил та засобів захисту інтересів держави і прав громадян в інформаційній сфері. Велику частину роботи з убезпечення громадян від найбільш розповсюджених кіберзлочинів здійснює МВС. У даній структурі утворено спеціальне Управління боротьби з кіберзлочинністю. Наприклад, основними завданнями Управління є організаційні та практичні забезпечення реалізації державної політики по попередженню та протидії злочинам і правопорушенням, які вчиняються з використанням інформаційної технології та телекомунікаційної мережі. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації відповідно до своїх завдань безпосередньо включена до здійснення кібербезпеки держави. Також у структурі Міністерства оборони України принаймні два основних управління відповідають за питання, які пов'язують із кібербезпекою держави.

Проте, не зважаючи на таку розгалуженість організаційних структур, які працюють у системі забезпечення кібербезпеки держави, вітчизняній кібербезпековій сфері притаманні певні стратегічні проблеми, які все ще потребують вирішення. У відповідь на політичну ситуацію, що склалась у кінці 2014 р. – на початку 2015 р. Президент України Петро Порошенко підписав указ «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України» [1]. Даним указом введена в дію розроблена фахівцями з кібербезпеки та затверджена на засіданні РНБОУ Стратегія кібербезпеки України. Стратегія вводить комплекс пріоритетів, заходів, та напрямів по забезпеченню кібербезпеки України, зокрема: вироблення і оперативну адаптацію державної політики, спрямованої на розвиток кіберпростору та досягненні сумісності з відповідними стандартами ЄС та НАТО; створення державної нормативно-правової та бази термінів у цій сфері; формування конкурентного середовища у сфері електронних комунікацій. Загалом, структура Стратегії визначає основні напрями організації кібербезпеки. Її реалізація потребує внесення низки змін до українського законодавства, що мають створити підґрунтя для втілення в життя положень Стратегії, а також підвищити відповідальність за правопорушення у сфері кібербезпеки. Таким чином, очевидно, що удосконалення нормативно-правової бази є необхідним першочерговим кроком, оскільки даний комплекс заходів повинен давати гарантію, щодо посилення захисту національних інтересів України у кіберпросторі. Окрім того, захист інформації безпосередньо впливає на діяльність всіх економічних суб'єктів держави, як на макро-, так і на мікрорівні. Як показує практика, результатами кібератак є знищення та спотворення даних; отримання доступу до секретних і конфіденційних даних; пошкодження пристроїв інформаційної системи; отримання прав на виконання дій, що передбачені тільки для окремих керівних осіб; отримання доступу до здійснення фінансових операцій замість власників рахунків; отримання повного доступу до керування інформаційною системою. Таким чином, своєчасне вжиття заходів щодо організації кібербезпеки на всіх рівнях дозволить попередити кіберзагрози та мінімізувати негативні наслідки кібератак, що в кінцевому випадку призведе до зменшення збитків та інших негативних соціально-економічних наслідків для всіх економічних суб'єктів.

Література:

1. Указ Президента України від 15.03.2016 р. № 96/2016 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27.01.2016 р. «Про Стратегію кібербезпеки України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/962016-19836>

МІЖНАРОДНА ПРОСТОРОВА ЕКОНОМІКА В УМОВАХ ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 4.0

В.Є. Намонюк, к.е.н., доцент,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
vnamonyuk@gmail.com

Просторовий розвиток глобальної економіки залежить від значної кількості детермінантів, головним серед яких є вартість транспортування. Зменшення транспортних витрат, витрат з управління віддаленими підрозділами завжди супроводжувалося масштабуванням підприємств, їх інтернаціоналізацією (пізніше транснаціоналізацією), а також призводило до зростання торгових потоків та підвищення мобільності факторів виробництва. Базові технології в межах поточної 4 промислової революції суттєво знижують транспортні та інформаційні витрати (відповідно зменшується роль ефекту масштабу, підприємства стають ще ближчими до споживачів, що впливає на моделі розвитку агломерацій).

У цілому, зміни, які вже розпочалися в розвинених економіках і продовжують набирати обертів, матимуть суттєвий вплив на глобальну просторову економіку. Протягом наступних двох десятиліть вартість дистанції буде різко зменшуватися, згідно з дослідженнями Bain&Company [0], впливаючи на виробничі моделі багатонаціональних компаній, стратегії прямого та портфельного інвестування, напрями та інтенсивність регіональної інтеграції, динаміку та спрямованість руху робочої сили та технологій, загострення міжнародної конкуренції, але вже не між країнами, а мегаполісами. Цей великий економічний зсув, спричинений саме останньою промисловою революцією, створить вражаючий масив можливостей для БНП та інвесторів.

В основі такого зрушення лежить низка нових платформних технологій, які знижують витрати на відстань до надзвичайно низького рівня. Масштабні інвестиції в робототехніку, 3-D друк, вантажних дронів, логістичні технології, автономні транспортні засоби та супутники низької земної орбіти (LEO) створюють нові продукти та послуги, що різко знижують вартість переміщення людей, товарів та інформації. Оскільки вказані технології поєднуються і також накладаються, згадані нами зміни будуть лише пришвидшуватися [0].

В даному контексті дуже наочним та переконливим є приклад зменшення вартості доставки в США. Скажімо, в 2015 році за даними компанії Amazon вартість однієї людино-години в сфері доставки становила близько 8 дол. США, а година доставки дроном вже коштувала близько 2. дол США. За оцінками розробників дронів до 2020 р. вартість доставки дронами впаде ще більше – нижче 1 дол [0].

Такі зміни створюють виклики та ризики не лише для компаній, але й для країн. Оскільки сама природа зростання нині змінюється, деякі з основних традиційних припущень існуючих бізнес-моделей та макростратегій можуть втратити чинність, залишаючи багато компаній в потенційно неприбуткових активах або з підприємствами, які стали застарілими.

Для різних груп економік можливості для зростання будуть різко змінюватися. Сьогодні, зростаючі ринки, які протягом останнього десятиліття залучали лівову частку глобальних інвестицій, відчувають посилення конкуренції з боку розвинених економік. Для останніх – 4 промислова революція створює додатковий потенціал для початку періоду стійкого розвитку, першою з ознак якого є рещоринг міжнародного виробництва.

Таким чином, просторова економіка стає критичним детермінантом для міжнародних підприємств та приватних осіб. Значна зміна вартості відстані спонукає мільйони економічних суб'єктів переосмислити свої стратегії та інвестиції, адже за умов низької вартості відстані стимулюється саме сторона пропозиції, що визначає майбутнє зростання. Нова просторова економіка стимулює появу нових товарів та послуг, уможлиблює поширення невеликих місцевих виробництв, що трансформують існуючі моделі глобальних ланцюгів створення вартості, спонукає масштабні зміни в глобальному розселенні населення.

Література:

1. Amazon Prime Air. <https://www.amazon.com/Amazon-Prime-Air/b?node=8037720011>.
2. Bain Macro Trends Group analysis, 2016. <http://www.bain.com/publications/business-insights/macro-trends.aspx>.
3. Spatial economics: the declining cost of distance. The next big economic shift will reshape industries, social patterns and the global economy. Bain&Company, 2016. 28 p.

ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ УКРАЇНИ

Омельченко Ю.В., студентка, гр. УК-51, ФММ,
Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
golakovichjulia@gmail.com

Ефективність інвестиційної політики може впливати не лише на підвищення ефективності та розвитку діяльності підприємств окремих галузей, а й на стан економіки. Тут важливу роль відіграють закордонні інвестиції. Це призводить до того, що для розвитку будь-якої країни на сьогоднішній час вирішальним є наявність сприятливого інвестиційного клімату. Його оцінка є вирішальною для прийняття рішення про те, чи варто вкладати свої кошти у певний об'єкт. Тому під поняттям інвестиційного клімату розуміють створення комплексу умов, які дають змогу визначити доцільність та можливі збитки від здійснення інвестування в певній країні чи сфері виробництва.

Створення сприятливого інвестиційного клімату є одним з найпріоритетніших напрямів розвитку України, оскільки існує ряд негативних факторів, які гальмують його.

По-перше, одним з таких факторів є політична нестабільність. Військовий конфлікт з Росією, який має своє продовження і зараз, створив тенденції до погіршення економічної ситуації та загальної дестабілізації. Також очевидним є відсутність у політиків чіткого бачення того, які дії мусять бути виконані для надання всім суб'єктам економічних відносин рівних прав для здійснення їхньої діяльності.

По-друге, негативним фактором є висока частка “тіні” в економіці України. Влітку 2017 року АС-СА (Асоціація дипломованих сертифікованих бухгалтерів) оприлюднила рейтинг країн з найбільшою часткою тіні в секторі економіки. За цими даними Україна потрапила в трійку “лідерів” з показником 1,1 трлн гривень (45,96% від ВВП) [1, с.11-12], поступившись місцем тільки Нігерії та Азербайджану. Який інвестор захоче вкладати свої гроші в країну, якій не довіряють власні підприємці?

По-третє, проблемою на шляху залучення іноземного капіталу є недосконалість судової системи та податкового законодавства України, а також високий рівень корупції, через який інвесторам важко захистити свої права в суді.

Іншими причинами, які гальмують розвиток інвестиційної діяльності закордонних інвесторів, є:

1. Слабкий потенціал відновлення економічного зростання (інвестори не бачать в країні можливостей для розвитку і не хочуть інвестувати в справу, яка не має перспектив);
2. Міжнародний імідж (тобто відсутність прикладів того, що інвестувати в Україну – вигідно);
3. Непослідовність введення економічних реформ, які не дають того результату, на які вони розраховані.

Загалом, станом на 1 липня 2017 року загальна сума прямих іноземних інвестицій склала 38,982 млрд дол. Для порівняння: на початку цього ж року даний показник складав 37,325% [2]. Тобто Україна отримала більше інвестицій (певною мірою завдяки детінізації економіки). Також за результатами дослідження Європейської бізнес-асоціації індекс інвестиційної діяльності України став найвищим за останні роки (3,15 балів) [3]. Така тенденція є дуже значимою, бо Україна не могла вийти із негативної зони інвестиційного клімату останні 5 років. Враховуючи цей результат, можна виділити такі фактори стимулювання інвестиційної діяльності в Україні: поправки в роботі судової системи (переатестація суддів); зниження рівня корупції; розвиток банківської системи (послаблення валютного контролю); зменшення податкового тиску на інвесторів; удосконалення нормативно-правової бази; розвиток науково-технічної та інноваційної діяльності, заохочення розробок новітніх технологій.

Отже, інвестиційний клімат – комплексне явище, яке формується під впливом ряду чинників. Показники інвестиційної діяльності в Україні лише доводять те, що ще є над чим працювати. Існує багато шляхів для цього, але все залежить від політиків, їхньої згуртованості, наявності чіткого уявлення про те, в якому напрямку має рухатись країна, та бажанні не лише збагатитись самим, а й виконати свій обов'язок перед країною. Оскільки найбільш проблемним аспектом вважаємо недосконалість судової системи, то найбільше змін потребує саме вона (особливо сфера захисту прав інтелектуальної власності). Також необхідно здійснювати заходи щодо негайної боротьби з корупцією в судовій системі, адже від цього залежить неупередженість судових рішень та довіра вітчизняних та іноземних партнерів до економіко-правової сфери країни.

Література:

1. ACCA. Emerging from the shadows. The shadow economy to 2025 [Електронний ресурс] / ACCA. // Shadow economy: forecasts to 2025. – 2017. – Режим доступу: http://www.accaglobal.com/content/dam/ACCA_Global/Technical/Future/pi-shadow-economy.pdf.
2. Госстат подсчитал объем иностранных инвестиций в экономику Украины [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу: <https://economics.unian.net/finance/2105454-gosstat-podschtal-obyem-inostrannyih-investitsiy-v-ekonomiku-ukrainyi.html>.
3. Индекс инвестиционной привабливости Украины став найвищим за 6 років [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2017/07/3/626672/>.

АНАЛІЗ ІНСТИТУЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ТРАЕКТОРІЙ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ АДАПТАЦІЇ ДО ІНДУСТРІЇ 4.0¹

Омельяненко В. А.

кандидат економічних наук, старший викладач кафедри бізнес-економіки та адміністрування
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, omvitaliy@gmail.com

За свою історію людство не раз виявлялося в ситуації, коли нові технології докорінно змінювали соціально-економічні системи. Сучасні світові практики показують, що розвиток високих технологій перебуває в нерозривному зв'язку з розвинутою промисловою базою та активною промисловою політикою, а також з об'єднанням науки, виробництва та освіти в єдину систему в рамках інноваційних мереж. Цей аспект набуває особливого значення в умовах формування Індустрії 4.0.

Наразі в науці та практиці переважно досліджується готовність бізнес-сектору та виробничих підприємств до сприйняття (адаптованості) технологій Індустрії 4.0, однак на державному рівні ця готовність не розглядається, що формує певні ризики, зокрема й для національної безпеки.

В цих умовах постає питання вироблення інституційно-інноваційних стратегій реалізації національних пріоритетів [1], оскільки для України Індустрія 4.0 являє собою шанс змінити роль в глобальній економічній конкуренції. Наразі ж вітчизняна економіка практично не використовує наявний інноваційний потенціал. За різними оцінками вітчизняна економіка приблизно на 70% є сировинною, і навіть продукт, що виробляється у високотехнологічних секторах, зокрема ІТ (є основою для розвитку технологій Індустрії 4.0), є також своєрідними експортом інтелектуальних ресурсів через аутсорсинг, оскільки розробки та ідеї практично не впроваджуються в реальний сектор економіки України.

Лідером у розвитку Індустрії 4.0 є Німеччина, де власне і була створена дана концепція як шлях розвитку обробної промисловості, а розвиток інновацій Індустрії 4.0 є частиною державної стратегії. Аналогічні програми діють у Франції, Великобританії, Нідерландах, Італії, Бельгії й інших країнах. У США вже з 2012 р. діє Коаліція лідерів «розумного виробництва», що поєднує бізнес, університети та держструктури. Уряд КНР ставить завдання прискорити впровадження в китайських компаніях технологій Big Data, хмарних обчислень, Інтернету речей та сфокусуватися на створенні «розумних фабрик». Аналіз політики зазначених країн та ряду досліджень дозволяє зробити висновок, що наразі інноваційна політика розглядається та реалізується як скоординована державна ініціатива з мобілізації національних ресурсів та створення відповідного інституційного середовища з метою прискорення технологічних змін й утримання лідерства в світовій конкуренції.

В рамках розробки відповідних стратегій та ініціатив варто враховувати, що наразі поширеною є концепція, відповідно до якої вже немає конкуренції товарів, продуктів або послуг, а є конкуренція моделей та систем управління. Зазначений висновок підтверджується аналітикою Industrie 4.0 Working Group та Acatech [2], де відзначається, що сучасні стратегії мають ґрунтуватися на новому підході до виробництва як конгломерату великих промисловців, експертів, економістів та науковців. Експерти сформували характерну рису рішень і технологій Індустрії 4.0 – «ефективність від взаємодії». Відтак постає питання проектування відповідних мереж, що будуть формувати синергію взаємодії.

На основі аналізу сучасного виміру технологічного інституціоналізму [3] ми пропонуємо розглядати інституційно-технологічні траєкторії як інструмент, що дозволить координувати розвиток технологічних сфер та забезпечувати мережеві ефекти. Запропонована ідея заснована на теорії реформ, що є відносно новим напрямком розвитку економічної теорії та вивчає процеси цілеспрямованої зміни інститутів, та синтезом еволюційної та інституційної економіки, зокрема технологічного інституціоналізму [3]. Зазначений підхід передбачає, що ця інституційно-технологічна траєкторія має бути узгоджена з глобальними технологічними трендами й їх проєкцією на національний розвиток через відповідні ресурсні та інституційні обмеження. У випадку формування інституційно-технологічної траєкторії важливу роль відіграють механізми укорінення інститутів з відповідними ефектами (ефекти навчання, сполучення та координації). Таким чином, з'являється можливість створення унікальних національних екосистем інновацій, що здатні забезпечити розвиток економіки та національну безпеку.

Література:

1. Prokopenko, O., Omelyanenko, V. Priority Selection Within National Innovation Strategy in Global Context // *Economics and Business*. – 2017. – № 31 (1). – pp. 5–18.
2. Шу, Г., Андерл, Р., Гауземайер, Ю., Хомпель, М., Вальстер, В. (и др.). Индекс зрелости Индустрии 4.0 – Управление цифровым преобразованием компаний (acatech исследование), Munich: Herbert Utz Verlag 2017.
3. Omelyanenko, V. Development of national security strategy components based on the technological institutionalism ideas // *Organic combination of social partnership and individual identity as the main factor in ensuring the self-preservation and development of the society: Peer-reviewed materials digest*. – London: IASHE, 2017. – pp. 86–89.

¹ Дослідження виконувалося за рахунок бюджетних коштів МОН України, наданих на виконання науково-дослідного проекту №0117U003855 «Інституційно-технологічне проектування інноваційних мереж для системного забезпечення національної безпеки України» (Наказ МОН України від 10 жовтня 2017 р. № 1366)

СТАН РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИХ ПРІОРИТЕТІВ, ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВІ ІНСТРУМЕНТИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Паладченко О.Ф., зав. сектору
Український інститут науково-технічної експертизи та інформації, epalada@ukr.net

Забезпечення економічної безпеки держави, створення високотехнологічної конкурентоспроможної екологічно чистої продукції, надання високоякісних послуг та збільшення експортного потенціалу держави з ефективним використанням вітчизняних та світових науково-технічних досягнень потребує державного інвестування інноваційної діяльності, а саме її пріоритетних напрямів. В Україні до 2021 р. визначено 7 стратегічних інноваційних пріоритетів [1], за кожним з яких на 2012-2016 рр. Урядом було затверджено відповідні середньострокові пріоритети загальнодержавного рівня та запроваджено щорічний моніторинг їх реалізації розпорядниками бюджетних коштів [2], що здійснює Український інститут науково-технічної експертизи та інформації.

Результати моніторингу реалізації у 2016 р. середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня свідчать, що із 53 затверджених профінансовано 38 або 71,7% (у 2015 р. – 39 або 73,6%, у 2014 р. – 40 або 75,5%) пріоритетів, тобто, за ці три роки не було реалізації усіх інноваційних середньострокових пріоритетних напрямів, при цьому динаміка кількості профінансованих напрямів мала негативний характер із щорічним зменшенням на один пріоритет.

У 2016 р. із Державного бюджету України всі видатки на середньострокові пріоритети здійснено лише із спеціального фонду п'ятьма розпорядниками коштів: МОН, Мінприроди, Мінагрополітики, Мінмолодьспорт та НААНУ (у 2015 р. – трьома: Міненерговугілля – із загального фонду (0,4%), МОН і НААНУ – із спеціального фонду (99,6%), у 2014 р. – сімома: Міненерговугілля – із загального фонду (0,2%), МОН, Мінагрополітики, ДКА, ДСНС, НАНУ та НААНУ – із спеціального фонду (99,8%). За даними розпорядників бюджетних коштів, у 2016 р. фінансування середньострокових пріоритетів здійснене за всіма сімома (у 2015 р. та 2014 р. також за всіма) стратегічними інноваційними пріоритетами. У 2016 р., як і за 2014-2016 рр., усі середньострокові пріоритетні напрями фінансувалися за двома стратегічними пріоритетами: 3 «Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій» та 4 «Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу». При цьому у 2014 та 2015 рр., крім зазначених, фінансувалися всі пріоритети ще й за стратегічним напрямом 6 «Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища». Вісім середньострокових пріоритетів не фінансувалися зовсім, а саме: шість за стратегічним напрямом 5 та два – за стратегічним пріоритетом 7, що свідчить про втрату їх актуальності.

За 2014-2016 рр. загальний обсяг бюджетного фінансування середньострокових пріоритетних напрямів загальнодержавного рівня становить 386067,31 тис. грн. або 76,7% в обсягах фінансування стратегічних пріоритетів за цей період, з яких у 2016 р. – 149742,75 тис. грн. або 38,7%, та 107,9% порівняно з 2015 р. При цьому частка фінансування середньострокових в обсягах фінансування стратегічних пріоритетів у 2016 р. становила 77,0%. Динаміка фінансування середньострокових пріоритетів за 2014-2016 рр. є позитивною із зростанням обсягів на 42,4% у 2015 р. порівняно з 2014 р. та на 7,9% у 2016 р. порівняно з 2015 р. Частка обсягів фінансування середньострокових пріоритетів у номінальному ВВП 2016 р. становила 0,0063%, 2015 р. – 0,0070% (найбільша), 2014 р. – 0,0062% (найменша).

Отже, незважаючи на найбільші обсяги фінансування у 2016 р., за часткою у ВВП цей рік займає другу позицію, а за кількістю профінансованих пріоритетів – третю, що свідчить про наявність ознак деякого уповільнення інноваційної діяльності. Для її активізації потрібні відповідні державні цільові програми, державне замовлення та окремі інноваційні проекти, як це передбачено законодавством [1], що є потужними та сприятливими фінансовими інструментами інноваційного розвитку.

Результати проведеного моніторингу враховано та використано МОН для підготовки та надання відповідних матеріалів КМУ і оптимізації та визначення Переліку середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності на 2017-2021рр., затверджених Урядом [3].

Література:

1 Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>

2 Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2012-2016 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 12 березня 2012 р. № 294 / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/294-2012-%D0%BF>.

3 Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2017-2021 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1056 / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1056-2016-%D0%BF>.

ВПРОВАДЖЕННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ СИСТЕМИ SAP

Пархоменко А.О., студентка,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
Parkhanya@ukr.net

В загальному понятті, інформаційно-технологічні системи представляють сукупність технічних та програмних засобів, що дають змогу аналізувати, обробляти та передавати інформацію [3]. У свою чергу, основна мета створення даних систем – логічне та ефективне ведення фінансового обліку, що дозволить в будь-який момент часу знайти необхідну інформацію про той чи інший бухгалтерський звіт.

Найбільшого розквіту зазнали системи типу ERP – це структура організації виробництва та операцій, фінансового менеджменту та управління активами підприємства, з метою максимізації прибутку за найменших капіталовкладень. В Україні можна виділити наступні найбільш популярні системи: 1С:ERP, MS Dynamics ERP, Галактика ERP, SAP, OneBox та інші [3]. У свою чергу, саме в 2013 році ринок ERP виріс на 45% у зв'язку з покращенням на той момент стану експорту в країні та банківської справи. Саме тоді, більшість підприємств направляла свої інвестиції на покращення методів ведення обліку операцій виробничого процесу підприємства. В результаті, популярності набули програми 1С та SAP, що зайняли 81% свого сегменту ринку завдяки відповідній вартості ліцензії та простотою використання навіть для новачків [1].

Згадуючи 1С та SAP хотілося б трохи детальніше зупинитися на їх функціонуванні на підприємствах. На сьогодні, Україна намагається стати конкурентоспроможною на світовому ринку товарів та послуг. Рівняючись на Європейський досвід SAP впевнено підвищує свій відсоток за використанням в порівнянні із 1С не тільки тому, що 1С – російська технологічна система, що також дається в знаки, але й тому, що вона поступається функціональністю. За останніми показниками, на липень 2017 року, SAP заповнило майже 54% українських підприємств, де використовується ERP [2]. Основна інформація про SAP наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Основні дані про систему SAP

Характеристика	SAP
1. Об'єкт управління	Наскрізнi бізнес-процеси
2. Сфера використання	Виробництво, Фінанси, Постачання, Управління кадрами збут
3. Ядро системи	Фінанси, контролінг
4. Ефект	Оптимізація усіх бізнес-процесів між багатьма підприємствами

Дана система управлінням фінансами різних видів підприємств охоплює всі сегменти бухгалтерського обліку, Одними з основних переваг використання системи SAP є насамперед, те, що вона охоплює всі ключові напрямки діяльності підприємств, саме тому, її впровадження може полегшити використання чинних програм. Одним з найбільших пріоритетів серед вже створених систем є те, що останні дослідження підтверджують, що взаємозв'язок між усіма залученими базами даних фінансових операцій досяг точності до 99,9%, що дозволяє автоматизувати вивільнення інформації для клієнтури та відповідних державних служб [4]. Найбільш вдало технологія впроваджується в такі відомі державні і приватні підприємства, як: «Укрпошта», «Фармацевтична фірма «Дарниця»», «Київобленерго», «Сумиобленерго», Центральна енергетична компанія, «Укрсиббанк» та інші.

Найголовнішими призначеннями SAP є управління діяльністю оперативно, ведення бухгалтерії, фінансів, та складів [4]. Саме тому, перспективи використання даної інформаційно-технологічної системи SAP дасть змогу не лише забезпечити повноцінний результативний розвиток будь-якої компанії, а й підвищити ефективність акцій в маркетинговому плані, покращити показники роботи мерчендайзерів та торгових представників з ціллю залучення додаткового капіталу та виходу компанії на світовий ринок та збільшення прибутковості компанії. Це все дозволить досягти удосконалення ведення господарського процесу, що в майбутньому дозволить українській економіці піднятися на рівень вище задля добробуту нашої країни та її підприємств в цілому.

Література:

1. Пилипенко О. 1. Кудa движется рынок ERP-систем в Украине? / Олег Пилипенко. // Chanel for IT. – 2015.
2. Граматчиков А. "1С" усиливает позиции на рынке ERP / Алексей Граматчиков. // «Expert Online». – 2016. – С. 1–3.
3. Морозов К. ERP-системы (мировой рынок) / Кирил Морозов. // Tadviser Государство.Бизнес.IT. – 2016. – С. 4–5.
4. Андерсон Д. SAP in 24 Hours / Д. Андерсон, Д. Ларокка. – Дніпропетровськ: Баланс Бизнес Букс, 2007. – 432 с.

ІНОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ ЧИННИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.

К. В. Петренко, к.е.н., доцент,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут” імені І.Сікорського,
pkatya@bigmir.net

Основними загрозами економічної безпеки в сучасних умовах виступають: нестійкість економічного зростання; недостатні темпи відтворювальних процесів та подолання структурної деформації в економіці; критична залежність національної економіки від кон'юнктури зовнішніх ринків, низькі темпи розширення внутрішнього ринку; низька питома вага продукції з високою часткою доданої вартості; високий рівень тінізації економіки.

Оскільки інноваційний потенціал держави є важливою складовою динамічного розвитку економічної системи, особливо в умовах глобалізації, то інноваційні чинники значною мірою забезпечують ріст економічної безпеки підприємств та регіонів, оскільки вони є прямими чи опосередкованими факторами підвищення ефективності всіх ланок економічної системи та забезпечує ріст економічної безпеки [1, с.44]. Набагато численнішими за позитивні наслідки є небезпеки від застосування інвестиційних стимулів. Оскільки інвестиції не обов'язково направляються на інноваційні цілі чи у галузі з високою часткою доданої вартості, і не завжди приносять очікуваний результат, то можна визначити, що інноваційна складова економічної безпеки є запорукою досягнення високотехнологічного стану для забезпечення новачками економіки. Високий рівень інноваційної безпеки сприяє надійності відтворення національного науково-технічного, технологічного і виробничого потенціалів; розвитку пріоритетних напрямів пошукових, фундаментальних і прикладних наукових досліджень, технічних і технологічних розробок, що забезпечують конкурентоспроможність національної економіки; участі на світових ринках високотехнологічної продукції, що сприяє поширенню наукових, технічних і технологічних розробок; захисту прав інтелектуальної власності, зокрема у сферах зовнішньоекономічної діяльності і науково-технічної співпраці; здійсненню ефективного моніторингу у сфері технологій і наукових розробок, що мають стратегічне значення як у країні, так і за її межами [2].

Підвищення економічної безпеки України залежить від можливості невідкладної реалізації принципово нової економічної моделі розвитку орієнтованої на погашення загроз, що виникають через конкурентні механізми. В основі такої моделі економічного розвитку країни повинен бути механізм забезпечення економічної безпеки, що ефективно діє в просторі та часі, активно сприймає вплив зовнішніх і внутрішніх чинників, і тому постійно змінюється та складається з взаємопов'язаних і взаємодіючих елементів, що зумовлюють дію механізму. Під організаційно-економічним механізмом забезпечення економічної безпеки ми, насамперед, розуміємо сукупність економіко-правових форм, методів та інструментів, які використовує держава в процесі забезпечення та управління, за допомогою яких впливає на зовнішні та внутрішні загрози з метою забезпечення стабільного функціонування економічної системи. Основними складовими елементами організаційно-економічного механізму забезпечення економічної безпеки країни є нормативно-правова, організаційно-інституційна, кадрова та інформаційно-аналітична бази, які спрямовані на ефективне функціонування фінансової, енергетичної, зовнішньоторговельної, демографічної, соціальної та інвестиційно-інноваційної підсистем. При цьому в Україні використовується, так зване, «пасивне» забезпечення економічної безпеки держави, яке ґрунтується на методі реагування на виклики, небезпеки і загрози в разі відхилення фактичних значень індикаторів економічної безпеки від їх безпечних рівнів, що вказує на ситуативне реагування, яке дає можливість проводити ліквідацію загроз, що вже виникли, та мінімізацію їх негативного впливу на систему економічної безпеки держави. Використання такого підходу до забезпечення економічної безпеки України під впливом значної кількості зовнішніх та внутрішніх ризиків і загроз являється однією із причин поглиблення системної економічної кризи в державі та функціонування національної економіки лише завдяки значній інерції.

Однією з найвагоміших загроз сьогодні можна вважати розбалансування розвитку внутрішнього товарного ринку. Національні товаровиробники, переважно залишаються експортоорієнтованими на збут продукції і при цьому сировино й технологічно імпортозалежними. Серед ключових тенденцій розвитку внутрішнього товарного ринку України у 2017 р. слід відзначити: подальше згортання товарної пропозиції на внутрішньому товарному ринку України.; згортання виручки національних виробників та імпортерів за всіма видами економічної діяльності; збільшення можливостей національних виробників до потенційного покриття попиту на внутрішньому товарному ринку; гостра невідповідність експортної орієнтованості окремих видів діяльності їхнім конкурентним позиціям на внутрішньому ринку.

Література:

1. Кобрин Л. Формування інноваційного потенціалу як важливої умови росту економічної безпеки підприємства // Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Економічна безпека держави та суб'єктів підприємницької діяльності в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення» 18–20 травня 2016 р., м. Львів.
2. Гордуновський О. М. Сучасний стан та напрями посилення інноваційної безпеки України. / financial space № 2 (14) 2014 с.24 <http://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1402/14gomsst.pdf>

АНАЛІЗ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ АСПЕКТІВ В ОПЕРАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ СТІЙКОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Плетньова Ю.К., аспірантка кафедри «Економіка і підприємництво»,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
julyapl093@gmail.com

На сьогоднішній день для України аграрна галузь є найбільш перспективною та пріоритетною, адже вона дає 40 % експорту та 12% ВВП вже протягом останніх трьох років. На сучасному етапі розвитку підприємств аграрної галузі визначним показником їх стратегічного потенціалу є використання інноваційних складових у поточній діяльності. Нажаль показник використання інновацій Українськими агро-холдингами та невеликими підприємствами є досить низьким – до 15%. Але з кожним роком даний показник збільшується.

В. Трегобчук зазначає, що інновації у сільському господарстві – це, перш за все, нові сорти рослин, нові добрива та засоби захисту рослин, сучасна техніка, нові форми організації та фінансування виробництва, підходи до підготовки кадрів [3, с.4]. Та на нашу думку сприйняття інновацій для аграрної галузі лише як впровадження нових досягнень науки це не є сучасним підходом. На сьогоднішній день інноваційність агро-сфери та агропідприємств полягає у абсолютно нових підходах до вирощування культур, у експериментах у структурі посівних площ та попередниках, у розробці кардинально нових засобів для збільшення врожайності культур без змін насінницького матеріалу та засобів захисту рослин і добрив. Пошук таких технологій вирощування, що дають максимальний результат (доходи/витрати) та якість продукції – і є інноваційністю аграрного підприємства.

Інновації у сільському господарстві в першу чергу формують стратегічний потенціал підприємства, підвищують конкурентоспроможність продукції, дозволяють вирішити проблему обмежених можливостей розширення сільськогосподарських угідь, тощо. Вирощена продукція у поточному сезоні або буде використана у наступному під посів власних культур, або буде реалізована. В обох випадках визначну роль для подальших планів на майбутній період грає якість продукції. Отже, зважаючи на довготривалий ефект від впровадження більшості інвестиційних проектів їх окупність у сільському господарстві безсумнівна та підтверджена.

Таблиця 1

Сутність та переваги основних інноваційних впроваджень у сільське господарство України
[сформовано автором на основі 1,2,3]

Інновація	Переваги
Точне землеробство	- найповніше використання природних факторів; - мінімізація трудових витрат; - використання ґрунтозахисних, ресурсозберігаючих систем землеробства; - зниження витрат на ЗЗР, добрива та паливо;
Системи зрошення	- підвищення врожайності культур та якості вирощеного зерна; - можливість вирощувати високоякісний насінницький матеріал; - захист рослин; - мінімізація трудових витрат;
Використання власних метеостанцій	- точна інформація в режимі реального часу про погодні умови і вологості ґрунту; - оптимізація термінів і обсягів поливу для збільшення врожайності; - оптимізація графіка обприскування для запобігання захворювань; - побудова планів с/г робіт в оптимальні погодні умови та в оптимальні терміни; - зниження зносу систем зрошення та витрат на капітальний ремонт
Модель ефективного сівообігу	- виявлення найбільш сприятливих попередників для кожної культури; - розподіл угідь під посів згідно їх характеристик; - підвищення рентабельності діяльності підприємства.

Отже використання вищезазначених чи будь-яких інших нестандартних підходів до вирощування с/г культур є у наш час необхідною умовою розвитку підприємств та галузі в цілому. Інновації дозволять оптимізувати роботу Холдингів, мінімізувати ризики, підвищити якість виробленої продукції, розширити зону експортних відносин, збільшити рентабельність діяльності, та отримати вільні кошти для подальшої реалізації інноваційних проектів.

Література:

1. Білінська В. Сучасні інноваційні технології в сільському господарстві: основна характеристика та перспективи впровадження / В. Білінська // В І С Н І К Київського національного університету імені Тараса Шевченка ISSN 1728-3817. – 2015. - №7. – С.74-80
2. Іновації в АПК [Електронний ресурс]/ Український проект бізнес розвитку плодоовочівництва. – Київ. – 2017. - Режим доступу: <https://uhbdp.org/ua/news/innovatsiji-v-apk/1306-it-innovatsii-v-ahro-biznesi-8-kliuchovykh-napriamkiv-proiaki-vam-varto-diznatys>
3. Трегобчук В. Інноваційно-інвестиційний розвиток національного АПК: проблеми, напрями і механізми / В. Трегобчук // Економіка України. – 2006. – №2. – С.4-12.

THE GLOBAL INNOVATIVE INDEX OF UKRAINE

Nataliia Tymoshenko, Ph.D., Assistant Professor,
National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", n2@bigmir.net

The Global Innovation Index (GII) is one of the ratings that characterizes the achievements of the country's economy at the international level. Actually, it is an annual ranking of countries by their capacity for, and success in, innovations. The Global Innovation Index is published by Cornell University, INSEAD, the World Intellectual Property Organization, in partnership with other organizations and institutions also known as Knowledge Partners. It is based on both subjective and objective data derived from several sources, including the International Telecommunication Union, the World Bank and the World Economic Forum [1].

Thus annually in the Global Innovation Index about 130 countries are monitored on dozens of parameters – from the number of patent applications to the amount of government expenditure on education per pupil, that gives a generalized view on the dynamics of innovation activity, which increasingly becomes one of the driving forces of socio-economic growth and development.

The basis of the GII report is the world ranking of the potential of innovative activity and its results. The Global Innovation Index includes indicators that go beyond the traditional indicators of innovation such as research and development (R & D), which recognizes the important role that innovation plays as the driving force of country's economic growth and prosperity, and also reflects the necessity of a broad vision of innovation processes in developed countries as well as in emerging markets. Also, in the new, special section of the Global Innovation Index 2017 the "hot spots of innovation" (in which the density of the inventors appearing in the international patent applications is the highest) around the world are analyzed.

In general, the Global Innovation Index is the average of two subindexes. The subindex of innovative costs allows us to evaluate the elements of the national economy in which innovation processes take place, separated into five main groups: institutions; human capital and research; infrastructure; market development level; and the level of business development. The subindex of innovative results reflects the actual results of such efforts by two main groups: results in the field of knowledge and technology; and the results of creative activity.

Thus, while evaluating innovation development, experts are based on two main levers of influence: incoming innovation factors and innovation result. Countries that find the balance between these indicators get the best results. Switzerland has been the most innovative country for last 5 years. So top 5 countries in 2017 are: 1. Switzerland; 2. Sweden; 3. Netherlands; 4. USA and 5. Great Britain. Ukraine in 2017 ranked 50th among the 127 economies of the world [2]. At the same time, it should be noted that this is Ukraine's highest position over the entire period of existence of the GII rating, that is, over the last decade.

In 2017 Ukraine outran Thailand and was behind Montenegro and Qatar. And in the group below the average income Ukraine took 2nd place after Vietnam, by passing Mongolia, Moldova, Armenia and India. Compared to 2016, Ukraine's results have risen by 6 points due to a high coefficient of innovation efficiency, that is the ratio of the innovative result to the innovative resources – by which the country rank is 11.

If look into the components of the Global Innovation Index for Ukraine, then the country has the highest positions for groups: knowledge and technology outputs (31st rank) and human capital & research (41st rank), while the lowest positions were allocated to infrastructure and institutions – 90 and 101 ranks respectively. Among other sub-indicators Ukraine ranked highest in the following: utility model applications by origin – 1st rank; pupil-teacher ratio, secondary – 2nd rank; females employed with advanced degrees – 3rd rank. High results were also achieved in: industrial designs by origin – 11 rank and trademark application class count by origin – 12 rank. In general, by the indicator "Knowledge creation" Ukraine occupies 16th rank, that present country's significant intellectual potential.

Interesting case is the sub-indicator "total computer software spending" that consists of the total value of purchased or leased packaged software such as operating systems, database systems, programming tools, utilities, and applications. Data are reported as a percentage of GDP. So in 2017 Ukraine occupied the 6th rank by this sub-indicator among all evaluated countries of GII. At the same time, according to Revulytics Compliance Intelligence data of the March 2017, identifying the Top 20 countries using pirated or unlicensed software, Ukraine ranks 17th in the world [3].

In general, the authors of the 10th issue of the Global Innovation Index report 2017, noted the remaining gap in the innovative capabilities of developed and developing countries and the slow increase of research and development activity both in the public sector and at the corporate level.

Literature:

1. Wikipedia Global Innovation Index [Electronic resource]. - Access to the resource: https://en.wikipedia.org/wiki/Global_Innovation_Index;
2. Economy Reports & Analysis Global Innovation Index [Electronic resource]. - Access to the resource: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-economy>;
3. Top 20 Countries for Software Piracy and License Misuse (2017) [Electronic resource]. - Access to the resource: <https://www.revulytics.com/blog/top-20-countries-software-piracy-2017>.

РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Шестопалова А.Г., студентка 3го курсу ФММ, УС-51

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
shestopalova.nana2012@gmail.com

В наші дні стійкий економічний, а також науково-технічний розвиток не можуть виникнути несподівано чи спонтанно. Це потребує як мінімум наявності та результативного функціонування механізму, який передбачає формування необхідних фінансових, господарських, а також організаційно-правових умов. Більшість з них наразі в Україні відсутні або з різних причин не використовуються. Для успішного функціонування механізму, насамперед, потрібне створення методологічних основи, діючої практики формування і, головне, реалізації ефективної державної політики в сфері інновацій не тільки на федеральному, а й регіональному рівнях. На сьогоднішній день, коли держава володіє обмеженою кількістю ресурсів, які потрібні для нормального розвитку науково-технічного потенціалу країни, головним завданням є концентрація цих ресурсів на обмеженій кількості пріоритетних напрямків розвитку для кожної держави у галузі науки і техніки.

Одним з головних чинників розвитку економіки країни та творчої діяльності творців нових технологій в умовах ринкової економіки є інноваційне підприємництво. До категорії якого у вітчизняних і зарубіжних дослідженнях звертаються частіше для того, щоб виділити в усіх галузях економіки країни деякі специфічні (своєрідні) суб'єкти господарської діяльності, які будують особливий сектор економіки країни, який постійно розвивається та потребує спеціальних інструментів менеджменту, а також різних форм державної підтримки.

В Україні сьогодні виробляється багато знань і новацій, але структура нашої економіки така, що вони є сировиною для країн з розвинутою інноваційною економікою і вони (новації) не зможуть забезпечити розвиток української економіки до тих пір, поки не буде змінена її структура, поки в оборот не будуть впроваджені економічні інструменти (патенти, технології і т. д.), а промисловість не буде економічно заснована на технологіях. Наша країна, разом з усім світом, наразі стоїть на порозі науково-цивілізованої трансформації, яка базується саме на знаннях. Нові технологічні та інноваційні можливості поряд з кардинальними трансформаціями в науці, культурі, економіці та інших сферах суспільного життя можуть дозволити забезпечення послідовного руху до цивілізованого прогресу, а також до нової економіки знань. Глобальна стратегія соціально-економічного прогресу, заснованого на знаннях, вимагає забезпечення нової якості інновацій на основі інтеграції інтелектуальної праці і капіталу в процесі науково-інноваційного розвитку. У свою чергу, взаємодія інтелекту та інновацій є головним інструментом переходу до нової якості цивілізованого прогресу [1].

Інноваційна стратегія України має бути пріоритетною та головною основою при формуванні політики держави в галузі промисловості. На сьогодні інноваційні розробки опираються на прикладні та фундаментальні дослідження, які здійснюються у вищих навчальних закладах країни, інститутах, галузевих проектно-конструкторських та науково-дослідних організаціях. Раніше всі ці вищенаведені організації були бюджетними, а також підтримувалися гарантованими державними замовленнями, проте з переходом до ринкової системи відносин дещо послабилося фінансове забезпечення діяльності установ науково-проектного профілю, в яких саме і зароджуються інновації. Державним фінансуванням, хоча і в недостатній мірі забезпечені науково-дослідні організації Академії наук України (АН). Наукові підрозділи вищих навчальних закладів та галузеві дослідні інститути майже позбулися державної фінансової підтримки і поставлені в повну залежність від отримання замовлень на продукт їх діяльності [2].

Ще однією проблемою є те, що інноваційна діяльність на всіх етапах пов'язана з високим ризиком недоотримання очікуваного, прогнозованого результату та з досить тривалим терміном очікування. Тому ряд підприємств України вважають за краще не брати участь в інноваційних проектах, а концентрують свою діяльність на угодах, що приносять прибуток за короткий період часу.

В XXI ст. однією з головних та важливих умов прискореного соціально-економічного прогресу та розвитку є ефективна та результативна інноваційна політика, що опирається на рівноправне державно-приватне партнерство та повинна бути спрямованою не тільки на об'єднання зусиль і ресурсів держави, а й на об'єднання підприємницького сектора економіки для подальшого інтенсивного розвитку інноваційної діяльності.

Світовий досвід свідчить, що держава виступає в ролі неодмінного учасника інноваційного процесу та виконує одну з найголовніших функцій, а саме інноваційно-стратегічну. Вона вимагає не тільки високого професіоналізму, а й стратегічного мислення, певних зусиль з боку державних органів. Проте для успішності інноваційної економіки синхронно повинні діяти три ланки: держава, бізнес і наука, а головним у цьому тріо має виступити саме держава.

Література:

1. Кубатко О. В. Інноваційний розвиток підприємств в умовах економічної нестабільності / О. В. Кубатко, Ю. О. Омеляненко. // "Механізм регулювання економіки". – 2015. – №2. – С. 54–60.
2. Липич М. А. Інноваційна політика як інструмент реалізації національної інноваційної стратегії / М. А. Липич, Н. Є. Терьошкіна. // "Економіка розвитку". – 2015. – №2. – С. 21–29.

**СЕКЦІЯ 4. НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО
ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ
РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ**

ВДОСКОНАЛЕННЯ СКРТИФІКОВАНИХ СИСТЕМ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ РИНКУ

Бердичевська М.В., студентка 2 курсу, УС-61, Задольський А. М., канд.ек.наук, доцент
Національний технічний університет України «КПІ ім. І. Сікорського»
worldfantasy167@gmail.com

Системи менеджменту якості є динамічною категорією і потребують постійного вдосконалення, особливо в умовах глобалізації ринків. Попри це на багатьох підприємствах, як свідчить практика, нехтують цим положенням і вважають кінцевим результатом факт одержання лише сертифікату відповідності на систему менеджменту якості згідно з вимогами міжнародних стандартів ISO серії 9000. Безумовно викладені в цих стандартах принципи відображають все раціональне та необхідне для ефективного функціонування підприємства. Проте ці стандарти, як і вся система стандартизації, мають динамічну ознаку, тобто повинні доповнюватись та вдосконалюватись з плином часу [1].

Розвиток сертифікованих систем менеджменту якості на вітчизняних підприємствах повинен здійснюватися з урахуванням таких характеристик глобального ринку:

- насиченість ринку товарами (пропозиція на ринку перевищує попит, наявність великої кількості товарів-замінників);
- ступінь поінформованості споживачів;
- динаміка ринку (швидкий розвиток технологій, динаміка науково-технічного прогресу).

Зазначені характеристики визначають основні критерії конкурентоспроможності товарів, а саме: якість, собівартість та ціна, витрати в процесі експлуатації, зручність сервісу та імідж виробника. При цьому варто виділити такий критерій як якість, оскільки стратегія промислових підприємств, що зорієнтована на покращення якості продукції, розрахована на стаке положення підприємства на глобальному ринку. У зв'язку з цим стратегічним завданням підприємства повинно бути постійне вдосконалення процесів виробничо-комерційної діяльності для поліпшення їх показників з метою отримання максимально можливого економічного результату і задоволення потреб ринку.

Постійне вдосконалення процесів в системі менеджменту якості на вітчизняних підприємствах передбачає виконання комплексу робіт[4]:

- аналіз поточної ситуації на підприємстві в питаннях якості;
- аналіз причин, що впливають на якість;
- визначення можливих рішень;
- реалізація нових рішень;
- оцінювання досягнутих результатів.

Для вітчизняних промислових підприємств удосконалення діючих систем менеджменту якості доцільно здійснювати з дотриманням наступних фундаментальних принципів:

- орієнтація підприємства виключно на вимоги потенційних споживачів;
- безперервне удосконалення всіх без винятку виробничих (основних, допоміжних, обслуговуючих) процесів та процесів управління;
- участь усього без винятку персоналу у вирішенні проблем якості;
- безперервне підвищення кваліфікації працівників не тільки у сфері якості, а також в інших напрямках діяльності підприємства (економічна, комерційна, зовнішньоекономічна, соціальна та інші види діяльності);
- основна увага повинна бути приділена не на виявлення, а на попередження дефектів продукції;
- ставлення до забезпечення і підвищення якості як до безперервного процесу;
- варто пам'ятати, що якість готової продукції є наслідком досягнення якості на всіх попередніх етапах виробничого процесу.

Практичне значення отриманих результатів в даному дослідженні полягає в наданні рекомендацій щодо вдосконалення діючих на вітчизняних промислових підприємствах систем менеджменту якості, що побудовані у відповідності до міжнародних стандартів ISO серії 9000.

Подальші дослідження з даного питання доцільно було б присвятити удосконаленню менеджменту якості на основі філософії TQM у сфері освіти, медицини, обслуговування населення тощо.

Література:

1. Васильєв В. Удосконалення діючої системи якості//Стандартизація, сертифікація, якість.-1998.-№12 - 66с.
2. Исикава К. Японские методы управления качеством.- М.:Экономика, 1988.- 215с.
3. Орлов П.А. Менеджмент качества и сертификация продукции. Учебное пособие. – Харьков: ИД «ИНЖЕК», 2004. – 303 с.
4. Шаповал М.І. Менеджмент якості. Підручник – К.:Знання, 2003. – 47с.

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ ДЛЯ МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРІВ

Брошко О.О.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
alex.brozhko@gmail.com

Сутність інноваційно-інвестиційної привабливості сільськогосподарського машинобудування як економічної категорії розглядається вітчизняними вченими як інвестиційна привабливість. Але на наш погляд є доцільним відокремлювати поняття інноваційної та інвестиційної привабливості.

Інноваційна привабливість підприємства – це привабливість, яка формується силою явного (свідомого, цілеспрямованого) переконання за рахунок новизни, наукоємності, корисності, соціальної значущості, конкурентоспроможності та переваги в порівнянні з підприємствами аналогічної галузі [1, с. 48]. Тобто, інноваційно привабливим для іноземних інвесторів буде те підприємство, яке має високий технологічний рівень виробництва, проводить заходи щодо модернізації основних засобів, зменшує матеріало та енергомісткість виробничих процесів, проводить оновлення асортименту продукції.

Інвестиційна привабливість підприємства – це економічна категорія, що характеризується ефективністю використання майна підприємства, його платоспроможністю, фінансовою стійкістю, спроможністю підприємства до саморозвитку на базі підвищення доходності капіталу, техніко-економічного рівня виробництва, якості та конкурентоспроможності продукції [2].

Інноваційно-інвестиційна привабливість підприємств сільськогосподарського машинобудування – це економічна категорія, що характеризує сукупність макро і мікро факторів, яка обумовлює поведінку інвестора (акціонера) і одержувача інвестицій, що має сукупність ефективних інноваційних проектів. Інноваційно-інвестиційну привабливість підприємств-виробників сільгосптехніки можна розглядати з двох сторін:

1. Інноваційно-інвестиційна привабливість підприємства сільськогосподарського машинобудування – це здатність підприємства випускати інноваційну техніку, спроможність підприємства до оновлення асортименту продукції.

2. Також слід розглядати інноваційно-інвестиційну привабливість підприємства для міжнародного партнера як вкладення іноземним інвестором коштів у підприємство задля випуску техніки нового покоління, модернізацію основних засобів.

Сільськогосподарське машинобудування є специфічною галуззю промисловості. Вона є залежною від тенденцій у вітчизняному машинобудуванні та АПК. Саме залежність даної галузі машинобудування від АПК дає можливість Україні залучити міжнародних партнерів, так як Україна – аграрно-індустріальна держава. Ми помітили залежність обсягів придбання с/г техніки іноземного виробництва від суми прибутку в рослинництві в Україні. Так, якщо у 2016 році прибуток від реалізації продукції рослинництва склав 3,9 млрд. дол. США, то у 2015 році – 2,1 млрд. дол. США, а іноземної техніки було куплено на суму 305,9 млн. дол. США та 221,5 млн. дол. США відповідно. Для міжнародних партнерів сільськогосподарське машинобудування в Україні є привабливим ще й тим, що потенційний споживчий попит на сільськогосподарську техніку в Україні складає 20 млрд. дол. США.

Інвестиційна привабливість сільськогосподарського машинобудування для міжнародного партнера визначається інноваційно-інвестиційною привабливістю всіх факторів (складових), а саме – країни, галузі і регіону. Велика кількість факторів за певних обставин та уподобань інвесторів прямо або опосередковано впливають на інвестиційну привабливість підприємств сільськогосподарського машинобудування. Кожен з факторів має різний рівень впливу.

Проблему інноваційно-інвестиційної привабливості підприємств-виробників сільськогосподарської техніки можна вирішити лише після чіткого визначення усіх факторів, що впливають на її рівень як зовні, тобто з боку держави, регіону та галузі, так і зсередини, а також необхідно регулярно доповнювати і розширювати чинники, які визначають інноваційно-інвестиційну привабливість.

Література:

1. Пуряев А. С., Рыбкина Е.А. Инновационная привлекательность как феномен // Инновации, 2007. № 5. - С. 48-50.
2. Крылова Э. И., Власова В.М., Егорова М.Г. Анализ финансового состояния и инвестиционной привлекательности предприятия: учеб. пособие. М. : Финансы и статистика, 2003. – 192 с.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЮ ЗА ДОПОМОГОЮ АМЕРИКАНСЬКИХ ІТ-КОМПАНІЙ

Вовк М. Ю, студент групи УЕ-71мп
Національний технічний університет України
„Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
nikolayvovk1804@gmail.com

Рух підприємницького капіталу в умовах ринку зумовлює появу інвестицій – особливої форми взаємодії учасників з метою досягнення більш високої рентабельності вкладеного капіталу в порівнянні з іншими формами його використання. Практика формування інвестиційних портфельів американських ІТ компаній вказує на певну тенденцію забезпечення стабільно високих прибутків з відносно помірними ризиками. Більшість інвестиційних портфельів американських ІТ складаються з 30% консервативних активів як облігацій та 70% більш доходних (спекулятивних) активів – акцій [1]. Разом з тим, аналіз відбору акцій Хедж фондами США показує, що із означених 70% особливо прибуткові акції складають близько 40%. Останні входять до індексу S&P 500, який визначає динаміку та загальний стан 500 найбільших компаній фондового ринку США та відображає загальний стан економіки країни [2].

Водночас, прибутковість інвестиційних портфельів ІТ компаній вища на 3-4%, що забезпечує суттєве збільшення прибутковості інвестиційної діяльності. А біржовий індекс NASDAQ-100, який є аналогом S&P 500 у ІТ секторі, відображає динаміку змін вартості акцій 100 найбільших ІТ компаній таких як “Apple”, “Tesla Motors”, “Alphabet Inc.” та інших.[3,5] Зрівняльний аналіз динаміки вказаних індексів за останні 8 років свідчить, що S&P 500 виріс на 85%. Водночас NASDAQ-100 зріс на 116%, що на 31% більше. Відтак, інвестування в ІТ сектор є більш прибутковим, аніж інвестування в інші сектори економіки США. [4]

Література:

1. <http://activeinvestor.pro/investitsionnyj-portfel/>
2. <https://ru.investing.com/indices/us-spx-500>
3. <https://ru.wikipedia.org/wiki/NASDAQ-100>
4. <https://www.ifcmarkets.ru/about-forex/investment-portfolio>
5. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-12-04/asia-stocks-set-for-declines-as-u-s-rally-ebbs-markets-wrap>

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНУ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Зробок О. О., студент 2 курсу, гр. УС-61; науковий керівник: Задольський А. М., к.е.н., доцент, Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”, zrobok.alex@gmail.com

Серед факторів, що впливають на конкурентоспроможність національної економіки, чинне місце займають прямі іноземні інвестиції та інноваційний рівень економіки.

У зв'язку з воєнно-політичною та соціально-економічною нестабільністю, спричиненою подіями Революції Гідності та військової агресії Росії, в Україні значно погіршився інвестиційний клімат (рис.1).

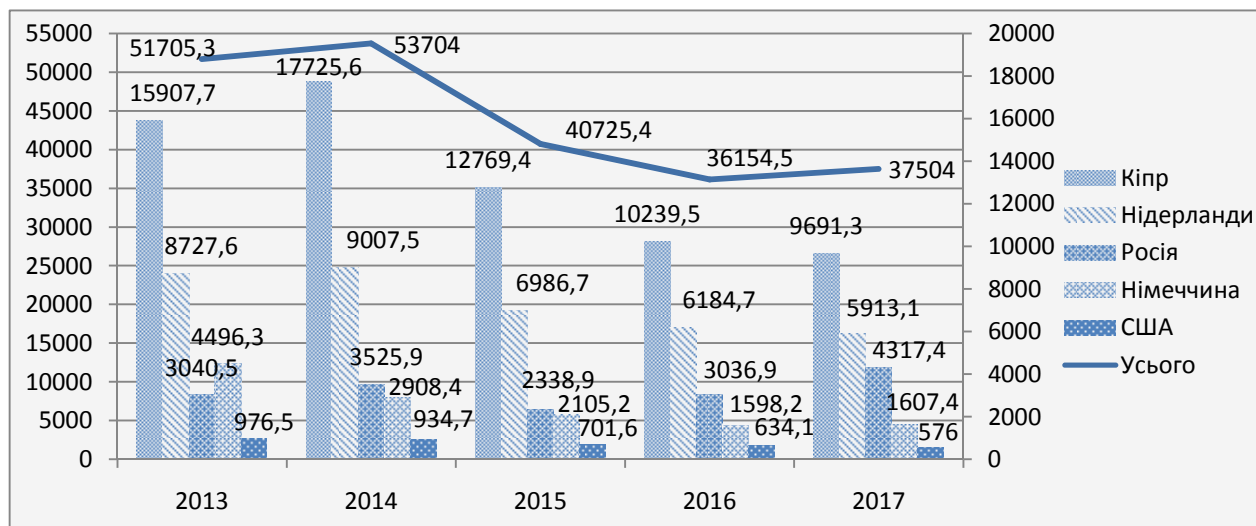

Рис. 1. Динаміка прямих іноземних інвестицій в економіку України станом на 1 січня (млн. дол. США) [1]

Аналіз даних динаміки обсягів прямих іноземних інвестицій демонструє їх різке зниження, починаючи з 2014 року, і за два роки воно сягнуло 42,7%. Якщо проаналізувати географічну структуру прямих іноземних інвестицій, то найбільша їх частка припадає на офшорні країни: Кіпр, Нідерланди.

На основі проведеного дослідження динаміки залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України можна зробити такі висновки:

1. Офшорні зони мають негативний вплив на економіку, оскільки туди відбувається значний відтік капіталу, що скорочує податкові надходження до бюджету. Фактично інвестиції з Кіпру, Нідерландів та інших офшорних країн – це кошти, вилучені з бюджету України, зароблені через несплачені податки та хабарництво. Зазначені факти говорять про те, що треба встановити дуже жорсткі законодавчі рамки у відносинах з офшорними країнами та значно скоротити відтік капіталу та приплив звіди іноземних інвестицій [2].

2. Схожа ситуація спостерігається з інвестиціями з Російської Федерації, які теж займають ліву частку в структурі прямих іноземних інвестицій, проте насправді є реінвестиціями, тобто поверненим капіталом, що раніше був нелегально виведеним з України [3].

3. Реальним завданням українського уряду зараз повинне бути покращення інвестиційного клімату саме для провідних країн: Європейського Союзу, США, Азійсько-Тихоокеанського регіону і залучення їх інвестицій, оскільки вони є економічно та інноваційно розвиненими. Для цього необхідно посилювати боротьбу з бюрократією, корупцією, реформувати податкову систему, зокрема запровадити пільгове оподаткування для тих іноземних компаній, що вкладають кошти в інноваційну сферу. Тобто слід також модернізувати інноваційну інфраструктуру, яка зараз перебуває в занепаді. Створення інноваційних зон в Україні сприятиме стрімкому залученню додаткових іноземних інвестицій та підвищенню рівня конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

4. Економічне та інноваційно-інвестиційне зростання країни можливе лише за умови стабільної політичної ситуації та припинення військових дій на Сході України.

Література:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Шереметинська О. В. Вплив офшорних зон на економіку України / О. В. Шереметинська, І. В. Савчук // Економічний простір. - 2016. - № 105. - С. 58-66.
3. Коляда О. В. Іноземне інвестування в Україні на шляху інтеграції до світового господарства / О. В. Коляда, О. С. Федорчук // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. - 2016. - № 1. - С. 67-84.

МІЖНАРОДНІ МАРКЕТИНГОВІ КОМУНІКАЦІЇ ПРИ НАУКОВОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Касян С.Я., к.е.н., доцент
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Україна
syakasian@ukr.net

Міжнародне співробітництво високотехнологічних підприємств у глобальному просторі маркетингових і технологічних інновацій досліджують І. В. Іванов, В. В. Баранов, Г. І. Лисак, О. В. Кирсанов. Дослідники наголошують на значущості впровадження сучасних інноваційних розробок при міжнародному співробітництві. Наголошується на беззаперечній ефективності функціонування холдингових структур інтегрованого типу у високотехнологічних галузях господарства [2, с. 23, 27]. На наш погляд, переміщення вектору асортиментної активності економічних агентів має відбуватися у сторону маркетингового комунікаційного забезпечення презентації товарів і послуг високотехнологічних підприємств за активного використання провідних інформаційних технологій. Передовсім, це мають бути виставки, що повинні демонструвати досягнення у сфері виробництва провідної авіаційної і космічної техніки і технології. Також у контексті підвищення ефективності внутрішнього маркетингу, збільшення потоків маркетингових цінностей слід забезпечувати адаптивне споживчоорієнтоване функціонування відділу маркетингу виставкової компанії. Доцільно поліпшити маркетингову взаємодію проектних груп під час міжнародного наукового співробітництва з іншими організаційно-економічними підрозділами. При цьому доцільно використовувати фінансування міжнародних грантових організацій ЄС, США, Канади, Японії.

Келлі Катлер і Аша Вайданат підкреслюють, що доцільно налагодити міжнародну наукову співпрацю між різними комунікаційними каналами у маркетингу, що підвищує ціннісний рівень споживчої і партнерської взаємодії у виставковому бізнесі. Автори висвітлюють конверсійні шляхи співпраці у контексті забезпечення візуального уявлення поведінки споживача. Звідси слід використовувати у віртуальному інтегрованому забезпеченні діяльності міжнародних наукових експоцентрів такі технічні складові каналів цифрового маркетингу, як: звичайний пошук (SEO), платний пошук (PPC), Social Media Marketing, Social Media Advertising, Email маркетинг, Display Advertising (художня реклама або позарубрикова реклама), Affiliate Marketing (афілійований маркетинг), реферальні та прямі канали. Фахівці наголошують, що встановлення тісної інтегрованої взаємодії між комунікаційними науковими каналами дозволяє визначити певні тренди у споживчій поведінці відвідувачів виставкових заходів [1]. На наш погляд, віртуальне моделювання складних партнерських переплетень у науці, інтегрування комунікаційних каналів дозволяє оптимізувати інформаційну взаємодію із цільовими споживачами на ринках виставково-ярмаркових послуг та МК України та світу.

О. Лукан пропонує визначити ефективність маркетингового наукового співробітництва підприємства за такими показниками, як: частка маркетингового персоналу, частка витрат на маркетинговий персонал, рентабельність витрат на просування і збут, рентабельність маркетингових витрат, коефіцієнт затоварення [3, с. 44]. На наш погляд, в описуваній праці є забагато достатньо шаблонних нормативних елементів оцінки ефективності маркетингової діяльності. При інтенсифікації інформаційної взаємодії та ресурсного забезпечення маркетингової діяльності виставкових компаній завдяки вільному вибору напрямків економічного і соціального обміну в глобальному масштабі доречно широко використовувати сценарний і матричний механізм вимірювання характеру ринкової ефективності економічних агентів у темпоральному економічному середовищі.

Отже, доцільність комплексного поєднання он-лайн реклами та маркетингового просування за участі Інтернет-технологій під час міжнародного наукового партнерства зумовлюється тим, що система Інтернет-статистики надає можливість дізнатися, наскільки інтегрованою є маркетингова міжнародна комунікаційна діяльність підприємства. За певний часовий період завдяки віртуальному опрацюванню аналізуються обсяг додаткових клієнтських потоків, кількість постійних відвідувачів виставок, потік запрошень на високотехнологічні виставкові заходи та трафік переглянутого контенту.

Література:

1. Cutler, Kelly Digital Marketing & Web Analytics: Understanding Conversion and Attribution Modeling / Kelly Cutler, Asha Vaidyanath. // Journal of Integrated Marketing Communications (JIMC) Medill Department of Integrated Marketing Communications. Northwestern Medill. Evanston, Illinois, USA. – [Digital resource]. – Published on 10/21/2015. – Access: <http://jimc.medill.northwestern.edu/2015/11/15/digital-marketing-web-analytics>.
2. Високотехнологічні підприємства в епоху глобалізації [Текст] / І. В. Іванов, В. В. Баранов, Г. І. Лисак, О. В. Кирсанов. – М. : Альпина Паблішер, 2003. – 416 с.
3. Лукан, О. Аналіз ефективності маркетингової діяльності підприємства / О. Лукан. – Вісник КНТЕУ. – 2014. – № 5. – С. 42–51. – Режим доступу: <http://visnik.knteu.kiev.ua/files/2014/05/6.pdf>.

КОРПОРАТИВНІ ВІДНОСИНИ В ПРОЦЕСІ ІНСТИТУЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Коновалова Н.С., асистент,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут”,
naddin2009@gmail.com

Необхідність підвищення конкурентоспроможності економіки та, зокрема, промисловості України, змушує шукати перспективні форми взаємодії підприємств у розвитку науково-технічного співробітництва, серед таких – корпорації. Ця форма взаємодії історично виникла як економічний інститут об'єднання капіталу для фінансування великих підприємницьких проектів в процесі еволюції ринкових відносин. У вітчизняній постсоціалістичній економіці була використана, головним чином, як організаційний засіб в процесі приватизації великих підприємств під час ринкової трансформації. Внаслідок чого вона стала інструментом перерозподілу прав власності та активів держави [8, с. 87, 102–115]. Нові підходи до управління корпоративними утвореннями в процесі їхнього становлення та розвитку на різних етапах вітчизняної та світової економіки вплинули також і на трансформацію сутності поняття «корпоративне управління». Останнє розглядатимемо відносно інтегрованих структур, під якими будемо розуміти об'єднання підприємств, утворених у процесі встановлення довгострокових партнерських зв'язків між взаємодіючими суб'єктами господарювання.

Узагальнення системних елементів відносин між учасниками функціонування корпоративних утворень надає можливість визначити корпоративні відносини як достатньо організований соціальний та економічний феномен, який характерний високому рівню інституційного розвитку економічної системи. Економічна сутність корпоративної взаємодії підприємств – це концентрація капіталу в усіх формах з метою інтеграції фінансів і акумулювання коштів для авансування науково-технічної, виробничо-господарської діяльності як власне акціонерних товариств в процесі отримання конкурентних переваг на ринку для задоволення інтересів окремих учасників корпоративних відносин [1, 2, 3], так і для підвищення рівня конкурентоспроможності промисловості України.

Серед переліку складнощів корпоративних утворень мало що змінилося за останні п'ятнадцять років у порівнянні з [4] перш за все, зокрема, спрямованість багатьох уповноважених осіб на першочергове задоволення власних потреб, а потім регулювання державних корпоративних прав. Також залишилися актуальними помилки та зловживання, які все ще наразі проявляються у недотриманні статутів акціонерних товариств, часто низьких фінансово-економічних результатах діяльності підприємств, недостатній ефективності використання і збереження їхнього майна, виконанні зобов'язань з погашення заборгованості підприємства, здійсненні платежів до бюджету та соціальних відрахувань до пенсійного фонду, слабкій реалізації інвестиційної, науково-технічної та цінової політики, невиконанні колективних договорів і галузевих угод, укладанні сумнівних з точки зору вигідності для корпорації установчих договорів про створення інших господарських товариств, у тому числі підприємств з іноземними інвестиціями та ін.

Враховуючи те, що при забезпеченні належного рівня соціально-економічної ефективності корпоративного управління і саме в процесі науково-технічного співробітництва суттєву проблему являє собою узгодженість інтересів різних груп учасників корпоративних відносин, то цілком доцільним є дослідження способів узгодження їхніх інтересів. Це й визначає доцільність та перспективу подальшого наукового пошуку.

Література:

1. Кудря Я. В. Економічна сутність управління корпораціями в машинобудівній галузі економіки України, 2009, 2: стор. 59 – 62 http://www.economy.in.ua/pdf/2_2009/18.pdf
2. Попов О. Є. Теоретико-методологічні та концептуальні засади формування організаційно-економічного механізму корпоративного управління: Монографія. – Х.: ФОП Александра К.М.; ВД «ІНЖЕК», 2009. – 360 с., с. 56-60, 154, 302
3. Шмідт М. П.; Кудря Я. В. Фінансово-економічна сутність управління корпораціями в машинобудуванні України. - Фінанси України, 2008, 8: 53-62. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&image_file_name=PDF/Fu_2008_8_8.pdf
4. Сірисук Р. Відновлення корпоративних прав держави // Цінні папери України. – 2003. - №43 (281). – С. 14-17

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Ніколаєнко С.М., асистент кафедри обліку і аудиту
Куликова І.О., магістрант кафедри обліку та аудиту
Національний університет харчових технологій
olmi203@ukr.net

Ефективна діяльність будь-якого підприємства підпорядкована раціональному використанню ресурсів, що зумовлює до оптимальної системи управління витратами. Функціонування підприємств в даних умовах потребує поліпшення форм та методів програми управління витратами та побудови стійких структур управління. В основі систем управління витратами лежить їх класифікація. Потрібна така система управління, яка формує умови для збереження майна і забезпечення керівників підприємства інформацією для прийняття ефективних рішень.

Питанню управління витратами підприємства присвячено досить багато робіт вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких С. Ф. Голов, А. І. Ясінська, Р. О. Мозговий, І.Є. Давидович, Т. І. Карпова, В. О. Озеран, М. Г. Грещака, О. Г. Мачупка, О. В. Портної, С. Г. Фалько, І. Б. Садовської, В. К. Друпі, К. М. Врублевський, А. Риндя, Ю. Цал-Цалко, А. Турила, О. В. Михайленко та інші. Зазначені дослідники вважають, що головним напрямом зменшення витрат є розробка управління ними. Водночас, на мою думку, особливості управління витрат підприємства залишаються недостатньо опрацьованими та потребують подальшого вивчення.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування та розгляд методів управління витратами на підприємстві.

Управління витратами – це динамічний процес, що включає в себе управлінські дії, метою яких є досягнення максимально високого економічного результату діяльності будь-якого підприємства. Система регулювання витрат має організаційні і функціональні аспекти, а серед систем обліку витрат застосовують на увагу наступні:

- standard costing (СК)
- direct costing (ДК)
- target costing (ТК)
- kaizen costing (КК)
- ABC – costing
- Theory of constraints (ТОС)

За економічною сутністю витрати є грошовим вираженням витрачених за певний період засобів та інструментів виробництва, необхідних для здійснення підприємством своєї виробничої і реалізаційної діяльності. Це означає, що витрати характеризують собою споживання усіх видів ресурсів, використання яких потрібне підприємству для досягнення поставлених цілей. До таких ресурсів належить: ресурси сировини, праці, матеріалів, основних засобів та фінансових ресурсів. Під час управління витратами альтернативними варіантами поточних та стратегічних рішень щодо виробництва та реалізації товарів є якість в наданні послуг, логістика і ціноутворення. Також до витрат варто відносити втрачені економічні вигоди, пов'язані з упущеною можливістю найоптимальнішого застосування своїх ресурсів [1, с. 65].

У загальному вигляді витрати підприємства, пов'язані із звичайною діяльністю, складаються із собівартості реалізованих товарів, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат. При цьому, вартісні витрати на певний фактор виробництва можуть істотно відрізнитися залежно від рішення, яке приймається, і вони не однакові на різних підприємствах [1, с. 151].

Подальше вивчення управління витратами стосуються дослідження організації планування, моделювання та контролю відповідно до цілого ланцюжка бізнес-процесів, де значимим є аналіз не тільки виробничих і економічних активів, а й нематеріальних активів (відданість покупців, бренд, кількість постійних клієнтів) і конкурентоспроможних переваг, таких як впровадження «ноу-хау», інноваційні технологічні процеси управління тощо, з метою збільшення продуктивності і досягнення високих результатів.

Таким чином, успішне функціонування підприємства в сучасних умовах господарювання залежить від управління витратами, у процесі якого приймаються рішення, спрямовані на підвищення ефективності його виробничо-господарської діяльності, конкурентоспроможності й прибутковості. До того ж, дані рішення необхідно приймати з огляду на результати щодо аналізу, оцінки та прогнозу витрат, обраної моделі управління витратами на підприємстві.

Література:

1. Цал-цалко Ю.С. витрати підприємства: навчальний посібник. – К., - 2002р. – 656 с.
2. Фаріон І.Д., Писаренко Т.М. Управлінський облік [текст]: підруч./ [І.Д. Фаріон, Т.М. Писаренко]. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 792 с.
3. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. - 6-те вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2013.– 982 с.

РАЗВИТИЕ МЕЖДУНАРОДНОЙ ТОРГОВЛИ МЕЖДУ УКРАИНОЙ И СТРАНАМИ ЕС

Ли Иму,
Национальный технический университет Украины "Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского",
dinnis27lym@gmail.com

В условиях экономического кризиса и падения темпов экономического развития, как экспорта, так и импорта, требуется обеспечение положительного сальдо торгового баланса. Соглашение об Ассоциации создает новые институциональные условия для развития торговли и несет в себе ряд рисков и возможностей в развитии торговли между Украиной и Европейским Союзом, что с обеих сторон раскрывает возможности для взаимовыгодного сотрудничества.

На сегодняшний день экономическая интеграция Украины характеризуется отсутствием широких производственно-технологических связей со странами ЕС, из-за чего экспорт Украины представлен преимущественно продукцией с низкой степенью обработки. В то же время в Украину из стран ЕС импортируется готовая продукция, в том числе инвестиционного назначения, которая имеет более высокую добавленную стоимость. Именно поэтому определяющим для Украины является не только расширение доступа к европейским рынкам, но и использование полученных от подписания Соглашения возможностей для реформирования и повышения конкурентоспособности национальной экономики, что должно обеспечить рост экспорта украинских высокотехнологических товаров, а значит, формирование условий для роста заработной платы работников на основе повышения производительности труда и таким образом роста потребительского спроса на внутреннем рынке[3].

По результатам 2016 года ЕС стал крупнейшим торговым партнером Украины. Так, доля ЕС составила 37,1% общего экспорта товаров Украина, а также 43,7% - импорта. За первый год действия УВЗСТ наблюдается положительная динамика развития торговли между Украиной и ЕС - как по экспорту, так и импорту. При этом экспорт товаров в ЕС вырос на 3,7% по сравнению с предыдущим годом и составил 13,5 млрд. долл. США, а импорт товаров из ЕС - увеличился на 11,8% и составил 17,1 млрд. долл. США[1]. Такие показатели украинского экспорта в номинальном измерении связаны, в первую очередь, с продолжением стагнации мировых цен на важные позиции украинского экспорта (зерновые и металл). Наибольшие объемы экспорта в страны ЕС составляли: продукция агропромышленного комплекса и пищевой промышленности - 30,5% от общего объема экспорта; недрагоценные металлы и изделия из них - 22,9%; черные металлы и изделия из них - 21,9%; электрические и механические машины - 14,7%. Наибольшие экспортные поставки осуществлялись в Польшу - 16,3% от общего объема экспорта в страны ЕС, Италию - 14,3%, Германию - 10,5%, Венгрию - 7,8%, Испанию и Нидерланды - по 7,4%, Румынию - 5,3% и Чехию - 4,2%.

Важными драйверами роста экспорта в ЕС в 2016 году были такие отрасли: легкая и деревообрабатывающая промышленность, машиностроение, АПК и пищевая промышленность[1]. Причем, важно, что в экспорте в ЕС наблюдалась положительная тенденция к расширению товарных позиций, в первую очередь, за счет продукции с высокой степенью переработки и добавленной стоимости. В частности, это касается продукции машиностроения, легкой и пищевой промышленности. Наибольший вклад в рост экспорта в ЕС внесли следующие товары: подсолнечное масло, автомобильные запчасти, электрическое оборудование, изделия из древесины, провода изолированные, электрические водонагреватели, мебель для сидения и тому подобное.

Что касается использования Украиной тарифных квот для сельскохозяйственной и пищевой продукции, то пока украинские экспортеры использовали возможности лишь 26 из 40 тарифных квот. Наиболее востребованы квоты, которые быстро исчерпываются украинскими экспортерами, - мед, соки, обработанные томаты, мука, зерновые. Также в 2016 году началось использование тарифных квот на сахарную кукурузу, сахарные продукты, молочные продукты, крахмал, отруби, обработанные продукты из сахара, обработанную продукцию из зерновых, чеснок и др.

В течение 2014-2016 годов экспорт в страны ЕС увеличивался по сравнению с соответствующими показателями предыдущих лет[4]. Импорт товаров из стран Европейского Союза в период 2015-2016 годов также рос. Эта тенденция сохраняется за счет неспособности Украины обеспечить полноценный вывоз конкурентоспособных товаров своей страны и тем же несостоятельности поднять уровень внешней торговли и экономики в целом. Наблюдая за тенденциями развития внешней торговли товарами, можно увидеть, что она демонстрирует преимущественно отрицательный рост дефицита внешнеторгового баланса, рост импортной зависимости страны, снижение экспорта и ухудшение его структуры. Понимание основных факторов возникновения этих проблем должно быть двигателем для решения на всех уровнях организации внешней торговли от товаропроизводителя к государству.

На этом этапе потенциал углубленного и всеобъемлющего соглашения о свободной торговле (УВЗСТ) между Украиной и ЕС еще не используется полностью, поскольку на пути экспорта в ЕС все еще много нетарифных барьеров. Поэтому последующим приоритетом деятельности правительства является продолжение реформ для увеличения доступа украинских товаров на рынок ЕС в рамках УВЗСТ, которые были расширены, в том числе за счет: дополнительных автономных преференций (АТП); уменьшения нетарифных барьеров, в частности, связанных с СФО и ТВТ (для этого планируется выполнение Стратегии по СФО, подписание Соглашения АСАА, адаптации законодательства в сфере экспорта услуг и государственных закупок, где предусмотрено полное открытие рынка ЕС после проведенной гармонизации); поддержки выхода малого и среднего предпринимательства на рынок ЕС.

Литература:

1. Государственная служба статистики Украины. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. оборот продукции АПК за 2016 (по данным Государственной фискальной службы Украины и Министерства аграрной политики и продовольствия Украины). Авторский коллектив: И. М. Демчак, А. А. Митченко, Г. В. Трофимова, А. Е. Майданюк, А. Ю. Мамочка. - М.: Украинский научно-исследовательский институт производительности агропромышленного комплекса "Укрупромпроизводительность". - 2017, февраль. - 50 с.
3. Зона свободной торговли с ЕС уникальный шанс или упущенные возможности? / Филипчук, В. Поворозник, А. Бочий, Е. Ярошенко // - Межд. центр перспект. исследований (МЦПИ). - 2015. - 35 с. - [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://icps.com.ua/assets/uploads/images/files/zona_vilnoi_torgivli_s.pdf.
4. Мазараки А.А. Современные тенденции и факторы развития внешней торговли Украины / А.А. Мазараки // Государство и экономика. - 2016. - № 2. - С. 5-14.

МІЖНАРОДНА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Мацун О.В., студентка групи УЕ-61

Національний технічний університет України «Київський Політехнічний Інститут ім. Ігоря Сікорського»,
olyamatsun@gmail.com

Бойчук Н. Я., старший викладач

Національний технічний університет України «Київський Політехнічний Інститут ім. Ігоря Сікорського»,
natalka149@bigmir.net

Україна має потужний науково-технічний потенціал. Багато вчених, що отримали нобелівську премію, мають українське коріння, але жоден українець за національністю не отримав цю премію. Багатьом відоме таке явище, як відтік мізків, яке спостерігається на наших теренах вже не одне десятиліття. Розробка нової сучасної техніки, виготовлення товарів, надання послуг, впровадження новітніх технологій, вирішення економічних проблем потребують чималого фінансування, а в Україні майже нерозвинена національна система грантів. Хоча мають місце Європейські програми підтримки науковців, вони недостатньо охоплюють усі нагальні потреби науковців. Тим більше, що самим науковцям вигідніше працювати за цими програмами закордоном. Актуальність теми зумовлена недостатністю фінансування науки в Україні, можливістю успішної співпраці з міжнародними науковими організаціями для досягнення високих наукових результатів та зміцнення конкурентоспроможності України на світовій арені.

В Україні є чимало проблем, що пов'язані з її міжнародною науковою діяльністю: низький ступінь інтеграції в Європейське суспільство, недостатнє фінансування в галузі науки, мало розвинене стимулювання творчої праці науковців, слабкий рівень захисту інтелектуальної власності, мала кількість технопарків та бізнес-інкубаторів з відповідними пільгами. Для вирішення даних проблем Україна потребує конкретних змін як в політиці, так і в законодавстві. Недостатній рівень розвитку таких програм в Україні, як TACIS та INTAS, пасивна участь у програмах UNIDO не дають змоги у повній мірі реалізувати науково-технічний потенціал як майбутніх науковців, що зацікавлені у розвитку своїх знань та набутті нових, так і науковців, які вже мають певні наукові досягнення. Досягненню успішності та ефективності у науковій співпраці також заважає низький рівень організаційно-економічної роботи зовнішньополітичних структур.

Одним з рішень цього питання є співпраця та обмін кваліфікованими кадрами між науковими організаціями, компаніями, холдингами та різноманітними спілками України та іншими країнами, зокрема з тими, що вирізняються досвідом та стабільним економічним становищем. Важливим критерієм для подальшого розвитку взаємовідносин є зацікавленість у співпраці та співпадіння міжнародних стратегічних цілей з національними, що не буде гальмувати розвиток наукоємних галузей в Україні [1]. Розроблені спеціальні програми, які допоможуть зробити міжнародну наукову співпрацю більш ефективною. До них відноситься програма інтеграції та зміцнення Європейського дослідницького простору, яка передбачає встановлення наукових пріоритетів, на які Європейська комісія планує виділяти фінанси, а також нові ініціативи, що спрямовані на вдосконалення національних дослідницьких програм країн, які зацікавлені у вирішенні даного питання. Можливість вирішення проблеми зберігання ядерних відходів та безпеки ядерних реакторів забезпечить програма незалежних досліджень в ядерній сфері, яка є особливо актуальною для нашої країни. Існує необхідність створення спільних дослідницьких центрів для виконання важливих задач, пов'язаних із інтеграцією європейського дослідництва. Кожен з цих центрів займатиметься розвитком наукової бази в різних напрямках шляхом практичної роботи та використання європейського досвіду. Впровадження проектів, які будуть інтегровані у європейські дослідницькі програми, зробить можливим концентрацію наявних дослідницьких ресурсів, спрямованих на наукові досягнення, зміцнить рівень конкурентоспроможності європейської економіки та допоможе вирішенню проблем в соціальній сфері. Забезпечення участі Європейського Союзу у національних дослідницьких програмах допоможе ефективному пошуку важливих пріоритетів, які мають безпосередній зв'язок із завданнями Європейського Союзу. Не менш важливим питанням є підвищення впливу національних дослідницьких програм для подальшої реалізації поставлених Європейським Союзом дослідницьких завдань шляхом підготовки гармонізованих робочих програм, оголошення спільних конкурсів тощо [1].

Отже, успіх нашої держави на міжнародній арені можливий при умові ведення політики активної співпраці з іншими країнами, в особливості у науково-технічній сфері. Це не лише призведе до зменшення явища міграції кваліфікованих та освічених громадян за межі країни, але й покращить економічну ситуацію, стане ще одним кроком на шляху до ефективного використання потужного потенціалу країни та її успішної інтеграції у Європейське суспільство [2].

Література:

1. Гашутіна О. Е. Актуальні проблеми інтеграції науково-технічної сфери України у світовий та європейський науково-технічний простір / О. Е. Гашутіна // Теорія та практика державного управління. – 2013. – Вип. 4 (43). – С. 262–266
2. Журавський В. С., Згуровський М. З. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти. — К.: Політехніка, 2003.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ У СВІТІ ТА УКРАЇНІ

Нараєвський С.В., доц. кафедри міжнародної економіки к.е.н.,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
s.naraevsky@ukr.net

Протягом ХХІ ст. різні напрями альтернативної енергетики розвиваються швидкими темпами, подекуди починаючи випереджати традиційну енергетику. У 2017 р. загальна сума інвестицій на розвиток альтернативної енергетики становила 333,5 млрд дол. Серед окремих видів технологій альтернативної енергетики трійка лідерів була такою: сонячна енергетика – 160,8 млрд дол. (48,2 % загальносвітової суми інвестицій), вітрова енергетика – 107,2 млрд дол. (32,1 %), енергетичні інтелектуальні технології («energy smart technologies», що включають розумні енергетичні мережі, електротранспорт, інноваційне енергоефективне обладнання, акумуляційні системи) – 48,8 млрд дол. (14,6 %). Серед країн найбільше коштів у альтернативну енергетику вклали: Китай – 132,6 млрд дол. (39,8 %), США – 56,9 млрд дол. (17,1 %), Японія – 23,4 млрд дол. (7,0 %) [1].

Країни Європи загалом інвестували у альтернативну енергетику 57,4 млрд дол. (17,2 % загальносвітової суми інвестицій) [1]. Але європейські країни значно раніше долучилися до розвитку альтернативної енергетики, ніж інші країни та регіони Світу. Вже починаючи з 2010 року нові введені потужності у альтернативній енергетиці у країнах ЄС почали перевищувати введені потужності у традиційній енергетиці. Так, за період 2000–2017 рр., у ЄС баланс потужностей (введені мінус виведені) був таким: вітрова енергетика – 158,3 ГВт, сонячна енергетика (фотовольтаїка) – 107,3 ГВт, генерація на основі природного газу – 96,7 ГВт, генерація на основі біомаси – 10,5 ГВт, велика гідроенергетика – 9,0 ГВт. Отже, серед п'яти провідних напрямів три відносяться до альтернативної енергетики і лише два до традиційної. В інших видах традиційної енергетики відбулося скорочення генеруючих потужностей (перевищення виведених потужностей над введеними). Генерація на основі вугілля зазнала скорочення на 41,2 ГВт, генерація на основі продуктів переробки нафти – 40,4 ГВт, атомна енергетика – 17,2 ГВт. За останній рік ця тенденція посилилась і альтернативні технології отримання енергії почали використовуватись, ще інтенсивніше. У 2017 р. серед провідних технологій генерації за обсягом введених потужностей були такі: вітрова енергетика – 15 638 МВт (55,2 % загального обсягу нових введених потужностей), сонячна енергетика (фотовольтаїка) – 6 030 МВт (21,3 %), генерація на основі природного газу – 2 612 МВт (9,2 %), велика гідроенергетика – 1 085 МВт (3,8 %), генерація на основі біомаси – 964 МВт (3,4 %) [2].

В Україні альтернативна енергетика розвивалась досить динамічно у період 2010–2013 рр. Надалі розвиток сповільнився. У 2017 р. слід констатувати певне пожвавлення у альтернативній енергетиці України. Наразі кількість об'єктів, що споруджуються і вводиться в експлуатацію зростає, але суттєво зменшилась одинична потужність кожного з них. У сонячній енергетиці, до спорудження енергогенеруючих об'єктів, більш активно почали долучатися приватні домогосподарства. Якщо кількість сонячних електричних станцій у приватних господарствах України за підсумками 2017 р. налічувала 3010 об'єктів (загальною потужністю 51 МВт), то 1901 з них долучилися до цієї справи саме протягом останнього року [3].

Новим поштовхом для розвитку може стати входження України до Міжнародного агенції з відновлювальних джерел енергії (International Renewable Energy Agency (IRENA)). Наразі членами цієї організації є 154 держави, і ще 26 знаходяться в процесі вступу. Члени IRENA мають можливість отримати фінансування на спорудження об'єктів альтернативної енергетики з фонду розвитку Абу-Дабі (Abu Dhabi Fund for Development (ADFD)). Кредити надаються на умовах спільного фінансування (50 % надає фонд та ще 50 % з інших джерел) на 20 років під 1–2 % річних. Пільговий період на для повернення кредиту становить 5 років [4]. Наразі кошти, що інвестуються в альтернативну енергетику України від європейських чи китайських інвесторів залучалися під 8–10 % річних. Тож, це має знизити собівартість споруджуваних об'єктів та підвищити їх конкурентні позиції на енергетичному ринку.

Література:

1. Runaway 53GW Solar Boom in China Pushed Global Clean Energy Investment Ahead in 2017 [Electronic resource] : Website Bloomberg New Energy Finance. – Access to resources : <https://about.bnef.com/blog/runaway-53gw-solar-boom-in-china-pushed-global-clean-energy-investment-ahead-in-2017/>.
2. Wind in power 2017 European statistic [Electronic resource] : Website The European Wind Energy Association. – Access to resources : <https://windeurope.org/wp-content/uploads/files/about-wind/statistics/WindEurope-Annual-Statistics-2017.pdf>.
3. У 2017 р. сонячні електростанції встановило вдвічі більше приватних домогосподарств, ніж у 2016 р. [Електронний ресурс] : Сайт «EcoTown». – Режим доступу до ресурсу : <http://ecotown.com.ua/news/U-2017-r-sonyachni-elektrostantsiyi-vstanovylo-vdvichi-bilshe-privatnykh-domohospodarstv-nizh-u-2016/>.
4. IRENA Membership [Electronic resource] : Website International Renewable Energy Agency. – Access to resources : <http://www.irena.org/irenamembership#collapse8One>.

НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЛІТАКОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Підлісна О. А., доцент
fmm_di@kpi.ua

Науменко О.С., студентка ХТФ, гр. ХН-71мп
olenanaymenko@gmail.com

Національний технічний університет України
«Київський Політехнічний Інститут імені Ігоря Сікорського»,

Україна належить до п'ятірки країн з повним циклом літакобудування – США, Канада, Бразилія, країни ЄС, Іран [3]. Цей вид діяльності базується на високих інтелектуальномістких технологіях. Україна має біля 60 підприємств на яких задіяно до 25% працівників машинобудування. Однак за даними [3] у науково-технічній діяльності зайнято до 2% професійно-орієнтованих працівників. При середній рентабельності машинобудування України 9% основними ринками стали Китай, Росія, країни ЄС, Казахстан, Пакистан, Індія, Саудівська Аравія.

Концентрація вітчизняного літакобудування на світових центрах збуту товарів з проміжним рівнем доданої вартості слугує обмеженням рентабельності літакобудування як цілого комплексу і визначає подрібнення інтелектуального капіталу на окремі складові, зокрема виробництво електронної і оптичної продукції (рентабельність в Україні до 15%) [3].

Наявна база знань, досвід в розробці та виробництві літаків, кваліфіковані кадри натикаються на недосконалий менеджмент України на світових ринках. Сучасна економіка сталого розвитку передбачає запровадження принципів розумного споживання ресурсів з думкою про прийдешні покоління, застосування відновлювальних джерел енергії, запобігання змінам клімату фокусує наукову думку розробників на еколого-соціальних задачах і вимагає пропаганди такого підходу серед науковців і винахідників. Брак фінансування на всіх стадіях виробництва літака, від проектування до його першого польоту, призводить до стимулювання інноваційних рішень, але вони виявляються неспівставними з позиції економічної ефективності з сучасними розробками інноваційно оснащених країн (тривалий час розробки моделей літаків робить їх неактуальними ще до початку серійного виробництва) [1, с. 90-91].

З 2016 року, коли було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у частині створення умов для міжнародної кооперації суб'єктів літакобудування та розвитку вітчизняного літакобудування» [ВВР, 2016, № 34, ст.594], рентабельність машинобудування України збільшилася з 3% у 2015 році до 9% у 2017 р. При цьому статистика [3] свідчить, що іноземні інвестиції зменшилися з 3% до 1, 8% відповідно для 2015 і 2017 років, а основним джерелами фінансування стають кошти вітчизняних підприємств і організацій.

Основними перевагами українського літакобудування залишається досвід роботи, наявність науково-дослідних та навчальних інститутів, конкурентна ціна і цінова політика у виробництві. Станом на 2017 рік з Україною укладено 39 міжнародних договорів та 70 двосторонніх міжурядових угод про повітряне сполучення [2]. Відкрито представництво ДП «Антонов» в м. Х'юстон, США, штат Техас. Виконано замовлення космічної корпорації Orbital ATK на доставку супутника Al Yah 3. Україна взяла участь у проекті Ілона Маска (компанія "SpaceX") з підготовки запуску ракетноносія Falcon Heavy (літак Ан-124-100 "Руслан" виконував вантажні перевезення складових частин ракети вагою близько 30 тон) [4].

В умовах економіки сталого розвитку перевагою країни стає можливість долучення до інноваційних задумів і втілень, а не самостійна інноваційна діяльність у замкненому просторі.

Література:

1. Калиновський А.О. Тенденції та стратегії розвитку авіаційної галузі України / А.О. Калиновський, Н.І.Горбаль, Н.Л. Калиновська // Бізнес-інформ. – 2016. – С. 88-94.
2. Офіційний сайт Державної авіаційної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://avia.gov.ua/pro-nas/mizhnarodna-diyalnist/uchast-u-mizhnarodnih-organizatsiyah>
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Мультимедійна платформа іномовлення України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/2397965-avialinii-antonova-dolucilisa-do-zapusku-falcon-heavy.html>

MAKING THE TECHNOLOGY LICENSING DECISION

Pavlenko T.V., candidate of economic sciences
National Technical University of Ukraine 'Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute',
pavlenkotv2604@gmail.com

At the current stage of development of the economic system, the main source of success is the amount of knowledge that the company owns - the so-called intellectual capital, the main component of which is intellectual property - the rights to the results of creative activity. They ensure the competitiveness of goods and services and thus become a key factor in economic development in the 21st century.

Intellectual property rights support growth by promoting innovation through the offer of a temporary monopoly to creators and inventors. But such rights can also stifle growth where transaction costs are high or rights are fragmented in a way that makes them hard to access. Poorly designed intellectual property (IP) rules can help established players in a market obstruct new players by impeding their access to technology and content. A carefully designed and dynamic IP system can, by contrast, complement the spur which competition gives to innovation [1].

The main ways of commercializing technologies are to use in their own production, technology sales and licensing. There are different types of licences:

- Exclusive licence a single licensee has the right to use the IP.
- Sole licence a single licensee and the IP owner has the right to use the IP.
- Non-exclusive licence several licensees have the right to use the IP.

There are many different ways of commercializing intellectual property, but probably the most accepted (and most comprehensive) is licensing. When transferring an invention to a company based on a license, it is vital to make sure that the owner of the original (original) invention will have a lasting benefit. This requires not only a thorough check of the license agreement and an assessment of the recipient of the license (licensee). In the end, the licensor transfers to the licensee not only the right but also the responsibility for the exercise of this right, including in relation to the licensor. It is very important that licenses are passed to companies that have the desire, the capacity and resources for technology development and its introduction into the market.

When discussing licensing conditions, there are complex questions that should be taken into account when concluding the respective license agreement: type of license; license expired; territory; scope of use; type of payments (lump sum and royalties), control, performance criteria, sublicensing, violation of contract terms.

The price of a license generally takes several other particular factors into consideration. These include: value to the customer; dynamics of the marketplace; competitive situation; financial forecasts.

Any agreement also includes the obligations of the parties. For a licensor, some typical commitments include:

- Support for rights. This also includes the protection of the rights to which the license was obtained.
- Introduction of technology.
- Informing the licensee about new improvements.

On the other hand, the licensee's obligations may include:

- The use of the invention is in the best interests of both parties.
- Obtaining the appropriate guarantee of responsibility.
- Submission of samples to the licensor for the purpose of quality control.
- Permission to review the production facilities (for quality control).
- Obtaining of any necessary approval from the executive authorities.
- Report on new improvements and modifications.
- Labeling according to the requirements of the licensor [2].

Several factors are likely to affect decision to license or not to license as a business option: strategy, capital needs, core competencies and technologies.

Licensing offers a way of reaching to existing or new markets more quickly and at less expense. Those with new technologies or products, who lack the resources to make, market, and distribute them may find a way of introducing new technologies and products into markets through licensing. No assessment of the business value of a technology would be complete, of course, without attention paid to the market. Technology developers must take market needs and competitive advantages of a technology into consideration during development. That is, making a decision on technology licensing should be closely linked to marketing research.

References:

1. Ian Hargreaves Digital opportunity. A review of Intellectual property and growth. – 2011. Access mode: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/32563/ipreview-finalreport.pdf
2. Цибульов П.М. Управління інтелектуальною власністю / Цибульов П.М., Чеботарьов В.П., Зінов В.Г., Суїні Ю. за ред. П.М. Цибульова: монографія. – К.: «К.І.С.», 2005.- 448с.

ПРОБЛЕМИ ПЕРСОНАЛУ В АСПЕКТІ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ ПРИЛАДОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ

Покрас О. С., аспірантка, науковий керівник д.е.н., проф. Войтко С. В.
НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», e.pokras@gmail.com

Приладобудування є сьогодні самостійною галуззю, що виокремилась з машинобудування. Воно включає випуск вимірювальних засобів, пристроїв для аналізу, обробки та подання інформації, а також тих, що призначені для регулювання та автоматичного управління, системи управління тощо.

З поміж багатьох факторів розвитку галузі основним виступає наявність висококваліфікованих кадрів. Персоналом підприємства формуються основна вартість продукції галузі, і саме від нього залежить впровадження інновацій в компаніях, імідж компаній, ефективність діяльності та конкурентоспроможність.

Основними проблемами персоналу галузі приладобудування на макрорівні є:

- 1) низька якість життя (95,96, вдвічі нижче за розвинуті країни) що спричиняє міграцію за кордон у пошуках кращих умов існування [1];
- 2) низький рівень заробітних плат (9323 грн на місяць на кінець 2017 року, що в кілька разів нижче за європейські) [1];
- 3) велика ймовірність захворювань та низькоякісне медичне обслуговування;
- 4) недостатній рівень соціальної захищеності (рівень соціального захисту в Україні становить 67,36 %), у тому числі незабезпеченість пенсіонерів, інвалідів та інших верств населення, що потребують соціального захисту [1];
- 5) велике соціальне розшарування населення (більше 70 %, багатство сконцентроване в руках невеликої групи олігархів за ситуації, коли 12-14 % населення перебуває за межею бідності) [1];
- 6) політична нестабільність, загроза життю та добробуту громадян;
- 7) дискримінація (порушення конституційних прав та свобод людини у свободі думки, релігії, вибору мови для спілкування).

Основними проблемними аспектами на рівні приладобудівних підприємств (на мікрорівні) є, в основному, питання мотивації персоналу:

- a) низький рівень матеріальної мотивації: основної та додаткової заробітної плати (особливо наявність порушень у сфері їх виплат), відсутність бонусів, порушення законних гарантій та компенсацій працівників тощо;
- b) незадовільна моральна мотивація: несприятливий психологічний клімат, відсутність оцінювання зусиль з боку керівництва;
- c) гірші умови та винагорода за працю порівняно з ІТ сферою за наявності схожих робочих задач та рівня кваліфікації.

Оскільки персонал відіграє вирішальну роль у формуванні конкурентоспроможності галузі приладобудування, пропонуються наступні кроки для вирішення вищезазначених проблем.

На рівні держави більшість проблем може бути вирішено за допомогою:

- 1) запровадження податкових пільг для високотехнологічних галузей (для стимулювання роботодавців до підвищення офіційних заробітних плат та залучення нових підприємств до галузі);
- 2) введення в дію активної програми боротьби з корупцією, спрямованої в першу чергу на верхівку влади (підвищення заробітних плат та суворий контроль, при цьому важливим аспектом є підвищення усвідомлення необхідності цих заходів);
- 3) сприяння держави підвищенню рівня благополуччя громадян шляхом покращення якості медичного обслуговування, соціального забезпечення громадян (особливу увагу слід приділити пенсіонерам);
- 4) політична стабілізація та активна боротьба з дискримінацією;
- 5) практичне впровадження Всеукраїнської програми підвищення іміджу держави та високотехнологічних галузей зокрема.

Для підвищення лояльності персоналу та ефективності його роботи варто запровадити такі кроки:

- a) впровадження належних та безпечних умов праці;
- b) запровадження преміальних систем оплати праці (залежність обсягу оплати від результатів праці);
- c) підвищення заробітних плат для подолання соціальної несправедливості порівняно з ІТ сферою;
- d) створення сприятливого психологічного клімату методами тимблдингу, запровадження публічних винагород;
- e) побудова системи бонусів, додаткових оплачуваних мотивувальних відпусток, гарантій для працівників.

Література:

1. Офіційний сайт Світового Банку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://data.worldbank.org>.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЯДЕРНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

Прочан І. І., студентка групи УС-41,
 Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
 innapr.ua@gmail.com
 Корогодова О. О., к.е.н., доцент,
 Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
 o.korogodova@kpi.ua

Ядерна енергетика є основним компонентом у механізмі енергозабезпечення України. Необхідними умовами для функціонування підприємств зазначеної галузі є дотримання пріоритетів безпеки та зміцнення економічної незалежності держави, відповідність вимогам МАГАТЕ, інших спеціалізованих організацій та об'єднань. Високий ступінь зносу основних засобів підприємств призводить до необхідності модернізації енергоблоків, що потребують продовження строку експлуатації.

Історія розвитку світової галузі атомної енергетики бере свій початок з 1939 року (СРСР). США, Франція та Канада були тими флагманами, що вклали значний внесок у розвиток галузі атомної енергетики і наразі займають позиції лідерів, тому ці країни представляють інтерес для порівняльного аналізу вихідних даних.

Таблиця 1

Вихідні дані у галузі ядерної енергетики США, Франції, Канади та України

Країна	Середній коефіцієнт готовності за 3р., %	Сер. з/п працівника в сфері АЕ в рік, дол. США	Коеф-т використання встановлених потужностей, %	Сумарна кількість енергоблоків, од.	Сумарна потужність енергоблоків країни, ГВт	Середній тариф на електроенергію, дол. США	Кількість блоків, що плануються побудувати або будуються, од.	Середній коефіцієнт можливих незапланованих втрат за 3 р., %
	1	2	3	4	5	6	7	8
США	99,0	76800	92,1	99	99,0	0,125	7	1,5
Франція	77,3	67550	76,6	58	63,1	0,150	1	5,7
Канада	92,0	123000	82,4	19	13,5	0,329	2	4,6
Україна	73,1	5800	66,6	15	13,9	0,048	2	2,9

Джерела: [1,2,3,4]

З огляду даних табл.1 бачимо, що Україна поступається кількістю енергоблоків та коефіцієнтом використання встановлених потужностей. Очікується, що з часом даний коефіцієнт зросте на 15-20%, адже блоки пройдуть етап продовження строку експлуатації. Середній коефіцієнт можливих незапланованих втрат є меншим, аніж у Канади та Франції. Однак, розглядаючи детально дані сайту МАГАТЕ, бачимо, що даний коефіцієнт у 2014 та 2015 роках був близько 8% і наступного року він стрімко впав, що в середньому дає результат у 2,9%. В межах нещодавно затвердженої Урядом Енергетичної стратегії до 2035 року передбачається не лише продовжувати терміни експлуатації діючих енергоблоків АЕС, а й проектувати будівництво нових [5]. Орієнтуючись на кількість блоків, що планується до введення в дію, можна стверджувати, що Україна не має намірів переглядати свою політику щодо атомної енергетики.

Таким чином, наша країна має всі необхідні ресурси для продовження використання енергії мирного атому. У порівнянні із такими лідерами, як Сполучені Штати Америки, Франція та Канада, Україна програє у багатьох показниках, за якими проводилося порівняння зазначеної галузі – наприклад, за кількістю та загальною потужністю енергоблоків. Однак процес зменшення залежності від атомної електроенергетики у світі можна розглядати як додаткову конкурентну перевагу підприємств ядерної енергетики України.

Література:

1. World Nuclear Association [Електронний ресурс] <http://www.world-nuclear.org>
2. IAEA [Електронний ресурс] <https://www.iaea.org>
3. BP Global [Електронний ресурс] <https://www.bp.com>
4. Pay Scale [Електронний ресурс] <https://www.payscale.com>
5. ДП «НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ» [Електронний ресурс] <http://www.energoatom.kiev.ua>

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ КОРПОРАТИВНИХ ОБЛІГАЦІЙ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Прядко К.В., студентка 6 курсу, ФММ, УС-61м

Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"
knedvigkp@gmail.com

На фоні застою діяльності українського ринку облігацій, у розвинутих країнах посткризові регулятивні ініціативи урядів та технологічні новації, що вже кардинально перетворили ринки акцій, поставили перед учасниками ринку облігацій завдання пошуку нової оптимальної ринкової структури, яка зможе забезпечити достатній рівень ліквідності та мінімізувати ризики виконання угод для інвесторів. З огляду на такий стрімкий розвиток і відрив у технологічному аспекті, необхідно дослідити більш глобально досвід зарубіжних країн, та впровадити інноваційні технології обігу боргових паперів, що відповідатимуть потребам та умовам економіки України

Наразі ринок облігацій, є одним із головних джерел довгострокових інвестицій в розвинутих країнах. У географічному розрізі ринок боргових інструментів США й далі лідирує. Однак, попри абсолютне зростання, його частка у загально-світовому масштабі поступово меншає. Зважаючи на те, що ринки країн Єврозони та Японії демонструють спадання, частка США скорочується щонайперше через динамічне зростання ринків, що формуються, передусім Китаю, чий ринок облігацій зріс за останні десять років у п'ять разів. У європейських країнах за допомогою емісії корпоративних облігацій фінансується від 30 до 60% всіх інвестиційних проектів. Корпоративні облігації широко використовуються компаніями сектора «високих технологій» для розширення свого бізнесу і фінансування нових проектів.

За словами Іоргачової М.І. [1], ринок корпоративних облігацій в Україні досі перебуває на стадії становлення і не може конкурувати з ринками розвинутих країн. В той час як в інших країнах що розвиваються за останні роки спостерігається значне розширення ринків корпоративних боргових цінних паперів, корпоративні облігації в Україні, хоча і набувають дедалі більшого значення, але ще не набули достатньої популярності. За даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, у 2016 році відбулося скорочення емісійної діяльності на ринку корпоративних облігацій. Протягом року регулятором зареєстровано 118 випусків облігацій підприємств на суму 5,52 млрд грн. Порівняно з 2015 роком обсяг зареєстрованих випусків облігацій підприємств зменшився на 6,91 млрд грн або на 51,66% [2]. Тож тільки невелика кількість українських підприємств відкрито виходить на фондовий ринок зі своїми цінними паперами.

На думку Стецька М.В. [3], недорозвиненість вітчизняного ринку корпоративних облігацій можна пояснити такими основними чинниками:

- загальною нерозвиненістю ринку капіталів та неякісною його інфраструктурою;
- відсутністю належного нормативно-правового забезпечення емісії, обігу та погашення корпоративних облігацій;
- слабкістю вітчизняних та надто високими ризиками для міжнародних інституційних інвесторів;
- високим рівнем накладних витрат, пов'язаних з емісією облігацій;
- відсутністю (або низьким рівнем) кредитних рейтингів потенційних емітентів облігацій та трендом до випуску незабезпечених цінних паперів;
- неготовністю більшості українських підприємств до виходу на ринок капіталів через відсутність зрозумілих правил гри на ньому, неякісний менеджмент та невиконання критеріїв корпоративного управління.

Вважаємо, що найбільшою перешкодою є останній пункт, оскільки, навіть не зважаючи на неврегульованість та нерозвиненість українського ринку корпоративних облігацій, варто не забувати про міжнародні ринки капіталів, котрі так само доступні для українського підприємця. Однак наступним питанням постає нестабільність вітчизняної економіки, що власне і є основною причиною стагнації ринку цінних паперів в Україні та є головною проблемою для виходу на міжнародний ринок.

Література:

1. Іоргачова М. І. Корпоративні облігації як перспективний спосіб залучення інвестицій / М. І. Іоргачова // Економічний аналіз: зб. наук. праць. – Тернопіль: Економічна думка, 2011. – Вип. 9. – Ч. 2. – С. 209-212.

Річний звіт за 2016 рік Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. На шляху до системних змін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ssmc.gov.ua/user_files/content/58/1499943860.pdf.

2. Стецько М. В. Інструментарій корпоративних облігацій у фінансуванні підприємств / М.В.Стецько // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярошук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2017. – Том 27. – № 2. – С. 57-67.

АСЕАН ЯК ПРИКЛАД УСПІШНОГО РИНКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Радзієвська С.О., к. е. н., доцент,
Державний університет інфраструктури і технологій, svitrad98@ukr.net

У доповіді на прикладі АСЕАН розглядається науково-технічне співробітництво регіональних об'єднань Східної Азії, можливості побудови в них економіки знань та зв'язок цієї задачі із набуттям більш високих форм інтеграційного розвитку. На початку XXI ст. виникла нова концепція економічного розвитку, аспекти якої аналізуються в руслі інноваційного розвитку, "нової економіки", економіки знань. Сферами, що безпосередньо формують економіку знань, є наука, освіта, інноваційна підприємницька діяльність, система інформаційного забезпечення. У рамках регіональних об'єднань розвиток цих сфер має відбуватися синхронно в усіх країнах-членах об'єднання. На початку XXI ст. центр глобального розвитку перемістився в Азійсько-Тихоокеанський регіон, чому сприяли успіхи Японії, Китаю, Індії та нових індустріальних країн, що сформували ряд регіональних об'єднань. Провідним і системоутворюючим серед об'єднань є АСЕАН, в якому створено зону вільної торгівлі та інвестиційну зону; згідно з теорією К.Кодзими, для прискорення процесу "технологічної естафети" відбувається залучення ПІІ, що є засобом для модернізації місцевих технологічних можливостей. У 1996 р. прийнято програму промислового співробітництва АСЕАН (*ASEAN Industry Cooperation Scheme*), головна мета якої – утворення нового механізму промислового співробітництва. Особливу увагу приділено сфері послуг, які складають більше 40% ВВП. Інвестиційна зона АСЕАН передбачає поетапне надання національного режиму інвестиціям в основні сектори промисловості, стимулює потоки інвестицій, кваліфікованих кадрів, технологій між країнами, координує програми інвестиційного співробітництва з метою збільшення обсягів капіталовкладень як у межах АСЕАН, так і з третіх країн, надання більшої свободи підприємницькому сектору.

Моделі національних інноваційних політик країн-членів об'єднання істотно відрізняються одна від одної. Найбільших успіхів у інноваційному розвитку досяг Сінгапур, зрівнявшись з країнами Заходу та Японією. Малайзія також проводить агресивну стратегію залучення стратегічних ПІІ для прискорення індустріалізації – використовуються податкові пільги та субсидовані інвестиційні кредити. Наявні відмінності національних інноваційних систем сприяють інтернаціоналізації інноваційного розвитку. Залежно від наявних переваг, національні інноваційні політики спеціалізуються на різних сегментах інноваційного процесу. З метою залучення бізнесу в національну економіку уряди реформують національні системи в напрямі створення оптимальних умов для ведення інноваційної діяльності [1, с. 7-9]. Розвивається співробітництво країн АСЕАН у валютно-фінансовій сфері з метою посилення притоку ПІІ, а також запровадження єдиної валюти «АКЮ» (*ACU*), яка має використовуватися 13 азійськими країнами: (АСЕАН–10, Японією, Китаєм та Південною Кореєю) [2, с. 222-224]. В подальшому передбачається гармонізація економічної політики цих країн. Успішно розвивається співробітництво всіх країн АСЕАН в області науки і технологій [1, с. 16], культури та інформації, соціального розвитку, освіти і в системі підготовки університетами висококваліфікованих кадрів. Досягнуті АСЕАН значні успіхи в розвитку економіки відбуваються без розвиненої системи наднаціональних органів, характерної для ЄС та ЄАЕС і утворена вона за корпоративним типом інтеграції (знизу-догори) на базі діяльності ТНК, тобто на основі **ринкового самоуправління**. У науковій літературі одні дослідники віддають перевагу централізованому державним важелям управління процесами науково-технічного співробітництва, інші вважають більш ефективним ринкове самоуправління. Сучасне управління економічними процесами повинно базуватися на певному співвідношенні державного централізму (дирижизму) та ринкового самоуправління (лібералізму). «Одним із фундаментальних результатів досліджень з лібералізму-дирижизму економіки є те, що жодного співвідношення між централізованим управлінням та ринковим самоуправлінням, котре можна було б вважати оптимальним для всіх країн (і навіть для однієї держави на різних проміжках часу), не існує... Водночас...для досягнення країною успіху у формуванні економіки знань лібералізм має домінувати над державним (адміністративним) регулюванням – у всіх сферах, що стосуються цього процесу» [3, с.119]. Досвід АСЕАН відповідає наведеному висновку, проте подальший розвиток АСЕАН вимагає утворення наднаціональних органів управління адже рівень командного регулювання зовнішньоекономічної діяльності у Східній Азії стрімко підвищується.

Література:

1. Марущак Д. Ю. Вплив інноваційно-інвестиційних факторів на розвиток інтеграційного об'єднання АСЕАН: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02 / Марущак Дарія Юріївна. – 2017. – 21 с.
2. Шкваря Л.В. Международная экономическая интеграция в мировом хозяйстве: учеб. пособие / Шкваря Л.В. – М.: ИНФРА-М, 2018. – 315 с.
3. Мурадов А. Формирование экономики знаний: возможности либеральной и дирижистской модели / А.Мурадов // ИЛ(П)Э – 2015. Потенциал либеральной экономики [сб. ст.]. Под науч. ред. Назима Музаффарли / Национальная академия наук Азербайджана. – Баку, 2017. – С. 92–128.

ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ ЗА УМОВ УЧАСТІ В ЄДИНОМУ ВНУТРІШНЬОМУ РИНКУ ЄС НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ОБ'ЄДНАННЯ

Рокоча І.В., студентка групи УС-52, ФММ,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
rokochairina@gmail.com

Важливою ознакою господарського розвитку країни є вигідне застосування ресурсів, завдяки чому здійснюється міжнародний рух капіталу (МРК). МРК формують інституції, які опосередковують прямі зв'язки між інвесторами, що шукають можливості вкладення капіталу, і підприємцями, що потребують його чи проводять трансформації грошових заощаджень у інвестиційний капітал. Для національної економіки як будь-якої країни світу, так і України важливим є забезпечення сприятливих умов для фінансування. Таким потенційно можливим середовищем може бути Єдиний внутрішній ринок, у якому країна може взяти участь після вступу до Митного союзу.

Інвестування здійснюється за допомогою рухів капіталів між країнами. За правилами міжнародного інвестування виокремлюють: право входу на ринок, справедливий та недискримінаційний режим, врегулювання спорів [1]. Дотримання цих положень сприяє МРК та завдяки чому країни об'єднуються у економічні союзи з метою подальшого зростання національного добробуту. Так було з країнами-учасницями Єдиного внутрішнього ринку ЄС (ЄВР). За допомогою ЄВР реалізується досягнення чотирьох свобод – руху капіталу, робочої сили, товарів та послуг. Для цього держави-учасниці скасовують митні збори і кількісні обмеження при експорті та імпорті, встановлюють загальний митний тариф з третіми країнами, знімають бар'єри для вільного пересування людей, товару та капіталів. Саме свобода руху капіталу робить країну привабливою для створення та ведення бізнесу, приваблює інвесторів.

У країнах ЄС на кінець 2016 року кумулятивні прямі іноземні інвестиції у вигляді акціонерного капіталу становили 15,99 трлн євро, а в країні-учасниці ЄВР Естонії – 23,51 млрд євро [2]. Зі вступу держави до Митного союзу з ЄС у 2004 році та включення її до ЄВР відбувається приріст іноземного фінансування, головним інвестором якої є країни-учасниці. Подібні тенденції спостерігаються в Україні протягом 2004-2005 років, коли у рамках співпраці України з ЄС було прийнято рішення вступити до СОТ, адже головним завданням організації є зниження бар'єрів пересування капіталу між країнами-учасницями та лібералізація торговельних режимів. Таке партнерство визначило позитивні умови для створення та ведення бізнесу в Україні. Загалом у державу за період незалежності надійшло близько 80 млрд дол. США прямих іноземних інвестицій у вигляді акціонерного капіталу. У динаміці України відбувається тренд приросту іноземного фінансування до кризового 2008 року, що, у свою чергу, завдяки коливанню курсу гривні. Інвестування до України стало занадто ризикованим. У 2016р. ситуація покращилась, надходження іноземного капіталу до країни зросло на 17,1% у порівнянні з 2015 р., що було спричинено введенням в дію Угоди «Про глибоку та всеохоплюючу зону вільної торгівлі між Україною та ЄС» з 1 січня 2016 року [1].

Збільшення іноземного фінансування у вигляді акціонерного капіталу позначилось на зовнішній торгівлі та внутрішнім виробництві країн. У країнах ЄС, Естонії та світу відбулося зростання торговельного обороту, заміщення товарів іноземних виробників вітчизняних, а отже і зростання ВВП та ВНД. У 2016 році у Естонії ці показники зросли з 2004 року близько на 30 %, у той час як у країнах ЄС за цей період значення зросли лише на 12,5% [2].

Застосування методу аналогій, де за критерій взято чисельність населення, дало змогу проаналізувати перспективи участі у ЄВР ЄС. Зокрема, у середньостроковій перспективі, за умови вступу до Митного союзу України та подолання внутрішніх та зовнішніх загроз, ВВП держави може зрости за 12 років близько до 700 млрд дол. США. Такий прогноз зроблено на основі досвіду Естонії, яка вступила до Митного союзу ЄС у 2004 році і отримала право участі у ЄВР. У довгостроковій перспективі ж можливе збільшення ВВП країни у 14 разів, як це було з країнами ЄС починаючи з 10-х років 21 століття, у період активної інтеграції країн. Відповідно у довгостроковій та у короткостроковій перспективі обсяги іноземних інвестицій можуть зрости також у кілька разів, що позитивно вплине на економіку України в цілому.

Отже, МРК у вигляді прямих іноземних інвестицій веде до економічного виграшу як інвестора, так і країни, у яку інвестують. Для забезпечення іноземного вкладення в Україну потрібне привабливе стабільне економічне середовище, у якій обіг капіталу здійснюється безперешкодно. Асоціація з ЄС повинна виступати засобом отримання права вступу до Єдиного внутрішнього ринку.

Література:

1. Офіційний сайт Державної Служби Статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [Ukrstat.org](http://ukrstat.org).
2. Офіційний сайт The World Bank. Data & Research. [Electronic Resource]. – Mode of access : <http://data.worldbank.org/>

ОЦЕНКА ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ КООПЕРАЦИИ УКРАИНЫ И АЗЕРБАЙДЖАНА В НЕФТЕГАЗОВОЙ ОТРАСЛИ

Савченко С. М., к. е. н., доцент, Алиев Рашад, студент УС-43
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
savchenko-s-n@ukr.net, rashad1001pp@gmail.com

Сотрудничество Украины и Азербайджана в нефтегазовой отрасли осуществляется по нескольким основным направлениям.

Проект Евро-Азиатского нефтетранспортного коридора (ЕАНТК) предусматривает создание нового маршрута транспортировки нефти из Каспийского региона в Украину и на рынки ЕС в обход перегруженных турецких проливов. Преимуществом данного проекта, по сравнению с другими альтернативными проектами, является то, что значительная часть нефтетранспортной инфраструктуры уже построена и функционирует (нефтепровод «Одесса-Броды», Морской нефтяной терминал «Южный», южная ветка нефтепровода «Дружба» и т.п.), что позволяет в кратчайшие сроки начать его реализацию.

Работа по развитию проекта осуществляется в рамках Международного трубопроводного предприятия «Сарматиа», сформированного при участии Государственной нефтяной компании Азербайджанской Республики, Грузинской газовой и нефтяной корпорации, литовской компании «Клайпедос нефть», нефтетранспортных компаний ПЕРН «Пшиазнь» (Польша) и ОАО «Укртранснафта» [1]. Основные усилия МТП «Сарматиа» в рамках реализации проекта ЕАНТК направлены на получение финансирования из фондов операционной программы ЕС «Инфраструктура и окружающая среда» с целью реализации проекта строительства нефтепровода, который соединит польский и украинский нефтетранспортные системы (Броды-Плоцк) [2].

Осуществляется сотрудничество по вопросам поставок азербайджанской нефти на НПЗ Украины и ее транзита в третьи страны с использованием нефтетранспортной системы Украины. Диверсификация импорта нефтяного сырья в Украине стала возможной благодаря межгосударственным договоренностям с Азербайджаном о прямых поставках нефти на украинские НПЗ. Актуальность такой диверсификации выросла на фоне блокирования нефтяных поставок Россией и критического доминирования на украинском топливном рынке импортеров нефтепродуктов. Поставки Azeri Light позволили ПАО «Укртатнафта» досрочно начать производство бензинов стандарта Евро-5. С 10.03.2017 г. все топливо, отгружает предприятие, соответствует исключительно высокому экологическому стандарту. Благодаря оптимизации маршрута доставки нефтяного ресурса на Кременчугский НПЗ гарантируются стабильность обеспечения предприятия сырьем для переработки и рост объемов прокачки нефти по системе нефтепроводов ОАО «Укртранснафта». Все это будет способствовать наполнению бюджетов всех уровней.

Также восстановление трубопроводных поставок азербайджанской нефтяного сырья будет способствовать возрождению эффективного сотрудничества между мощным отечественным нефтеперерабатывающим предприятием и единственным оператором магистральных трубопроводов Украины. В планах совместного проекта «Укртатнафты» и «Укртранснафты» - промышленные объемы поставок (в 1,3 миллионов тонн Azeri Light в 2018 году).

Между Национальной акционерной компанией «Нафтогаз Украины» и дочерней компанией Государственной нефтяной компании Азербайджанской Республики (ГНКАР) - компанией SOCAR Trading SA, определенной азербайджанской стороной (ГНКАР) в качестве поставщика нефти сорта «Азери Лайт», были проведены переговоры о возможности дальнейшей поставки нефти и получено проект контракта по стандартной форме договора купли-продажи нефти. [3]

Учрежденное с 2009 года ООО «SOCAR Energy Ukraine» за период 2010-2016 гг. организовало широкую сеть топливно-заправочных пунктов (ТЗП) в таких городах Украины, как Киев, Львов, Одесса, Харьков и других, их число достигло 37. В ближайшее время намечается открытие еще 10 ТЗП.

Таким образом, осуществляется активная работа по реализации положений межправительственного соглашения между Украиной и Азербайджаном по развитию сотрудничества в сфере транспортировки нефти по территории Украины. Развивается сотрудничество в рамках реализации проекта Евро-Азиатского нефтетранспортного коридора. Обсуждаются дальнейшие возможности увеличения поставок азербайджанской нефти на украинские НПЗ, с последующей ее переработкой, а также ряд других совместных инициатив.

Література:

1. На одних заявлених каспійської нафтою сит не будешь [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://economics.unian.net/energetics/762025-na-odnih-zayavleniyah-kaspiyskoy-neftyu-syt-ne-budesh.html>
2. Почему каспийская нефть идет мимо украинских трубопроводов [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.finansy.asia/pochemu-kaspiyskaya-neft-idet-mimo-ukrainskih-truboprovodov>
3. Нефть и нефтяной фактор в экономике Азейбарджана в XXI веке: монография / Алиев Натиг Ага Ами оглы – Баку: Letterpress, 2010. – 244 с.

АНАЛІЗ СТАНУ АВТОМОБІЛЕБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Селіверстова А.С.

студентка IV курсу, групи УС-41, спеціальність "Міжнародна економіка",
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
nastia.seliverstova@gmail.com

Ринок легкових автомобілів грає важливу роль в економіці світу. Світові обсяги виробництва автомобілів зростають з кожним роком, а автомобілебудування постійно розвивається, розробляються нові технології, автомобілі стають досконалішими з кожним роком. Попит на продукцію галузі постійно зростає: продажі у світі досягли рекорду - 88 мільйонів автомобілів у 2016 році, що на 4,8% більше, ніж роком раніше [1].

Виробництво автомобілів в Україні забезпечує високий показник доданої вартості (понад 70 відсотків), формує попит на товари і послуги підприємств суміжних галузей (виробництво металопродукції, пластмас, автоскла, автохімії тощо) та стимулює науково-дослідну діяльність. Створення одного робочого місця на підприємствах автомобілебудівної галузі спричиняє створення щонайменше шести робочих місць у суміжних галузях [2].

Україна була єдиною радянською республікою, крім Росії, що випускала різні види автомобілів та автомобільних деталей. За 2008 рік в Україні було вироблено більше 400 тис. автомобілів [3], це свідчить про наявність значних виробничих потужностей. На жаль, на сьогодні автомобільні виробники України не використовують усі свої ресурси та виробничі можливості, хоча наша країна має певні перспективи у цій галузі. Саме тому необхідно знайти шляхи вирішення проблем з автомобілебудуванням в Україні.

Розглянемо, скільки автомобілів вироблялося в Україні у 2011-2017 роках (табл.1).

Таблиця 1

Виробництво автомобілів в Україні (шт.)

Автомобілі	Роки						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Легкові	97585	69687	45758	25941	5654	4340	7296
Комерційні (вантажні)	3331	3235	2193	1932	1735	603	486
Усього	10091	72922	47951	27873	7389	4943	7782

Складено на основі [4].

Як бачимо з аналізу статистичних даних, з кожним роком кількість вироблених легкових автомобілів зменшувалася. І тільки у 2017 році ситуація дещо покращилася, навіть вдалося перевищити показник 2015 року. Щодо комерційних (або вантажних) автомобілів, їх виробництво поступово скорочується. Отже, усього у 2017 році було випущено майже у 13 разів менше автомобілів, ніж у 2011 році.

На сьогоднішній день автомобілебудування в Україні характеризується незначною кількістю робочих місць, високим ступенем зношення основних засобів та дуже помірним відновленням обсягів виробництва на фоні стрімкого зростання частки імпорту в структурі внутрішнього ринку. Міністерство економічного розвитку та торгівлі України виділяє такі основні причини виникнення проблем в автомобілебудуванні:

- несприятливе порівняно з іншими країнами нормативно-правове регулювання;
- недостатня підтримка галузі з боку держави;
- використання вітчизняними підприємствами більш дорогих фінансових ресурсів порівняно з іноземними підприємствами;
- незначні обсяги та рівень локалізації виробництва автомобілів в Україні;
- відсутність доступу до сучасних технологій [2].

Звісно, на сьогоднішній день на вітчизняному ринку легкових автомобілів переважає імпорт, і його частка постійно зростає. Отже, для покращення стану автомобілебудування в країні необхідно прикласти зусилля, для цього потрібна підтримка держави, а також чималі інвестиції. Для цього у 2014 році Кабінет Міністрів України схвалив Концепцію Державної цільової економічної програми розвитку легкового автомобілебудування на період до 2020 року. Тож наразі існує декілька сценаріїв, за одним з яких цілі програми будуть досягнуті і обсяги виробництва автомобілів будуть зростати, а за іншим – автомобілебудування в Україні збереже тенденцію спаду та не витримає іноземної конкуренції.

Література:

1. Strategy& [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.strategyand.pwc.com/trend/2017-automotive-industry-trends>
2. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/25-2014-%D1%80>
3. Organisation Internationale des Constructeurs d'Automobiles [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oica.net/category/production-statistics/2008-statistics/>
4. Укравтопром [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrautoprom.com.ua/statistika>

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ ШЛЯХОМ ЗДІЙСНЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Собакінських Р.Ю., магістр спеціальності «Економіка»
Криворізький економічний інститут ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана», roman.sobakinskykh@gmail.com
Темченко О.А., декан факультету економіки та управління,
д.т.н., професор кафедри економіки та підприємництва, КЕІ ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»,
temchenko_oa@kneu.dp.ua

Працюючи в умовах невизначеності, нестабільності економіки та обмежених ресурсів, промислові підприємства України потребують значного фінансування для забезпечення сталого розвитку та стабільного отримання прибутків у найближчій перспективі. У зв'язку з цим, саме ефективна інвестиційна діяльність набуває пріоритетного значення для успішного розвитку національної економіки. Спираючись на дослідження [1, с. 61] «інвестиційна діяльність» - це комплекс заходів держави, фізичних та юридичних осіб, спрямованих на ефективне розміщення ресурсів з метою отримання очікуваного ефекту. Ефектом може бути не лише отримання прибутку, а й, наприклад, розбудова інфраструктури, покращення умов життя населення тощо.

Враховуючи те, що в економічно розвинених країнах бізнес існує не тільки для отримання прибутку, а й перш за все, для забезпечення споживачів певним товаром або послугою, інвестиційна діяльність вітчизняних промислових підприємств повинна стати більш соціально спрямованою. Зокрема, під соціальним ефектом діяльності гірничо-збагачувальних підприємств України можна вважати зменшення викидів шкідливих речовин у навколишнє середовище регіонів. Наприклад, викиди небезпечних газів ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбатант» в атмосферу Криворізького регіону за 2016 рік становлять 50,1 тис. тон [2], що у сумі з великою кількістю викидів інших промислових підприємств, низькою активністю в інноваційних заходах та значною зношеністю застарілого технологічного обладнання неодмінно несе у собі: погіршення здоров'я населення; зменшення інвестиційної привабливості підприємств; значні суми компенсацій (екологічного податку) за забруднення довкілля. Вирішуючи наведені проблеми підприємство досягає соціального ефекту, і ґрунтуючись на засадах соціальної відповідальності зможе створити відповідні умови для залучення іноземних інвестицій, що у свою чергу є головним фактором підвищення конкурентоспроможності гірничозбагачувальних підприємств України та їх продукції на зовнішньому ринку залізорудної сировини. Тому, інвестиційна діяльність повинна мати наступну стратегію її здійснення (див. рис. 1).

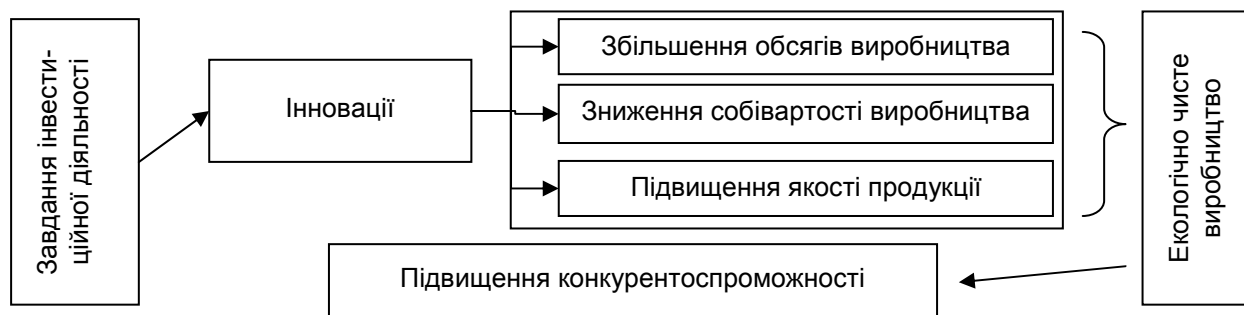

Рис. 1. Завдання здійснення ефективної інвестиційної діяльності гірничо-збагачувальних підприємств

При цьому інновації доцільно впроваджувати за рахунок наукового та економічного співробітництва з закордонними підприємствами. Так, наприклад інвестиційний проект заміни газоочисних систем на агломераційних машинах гірничозбагачувальних підприємств на новітні (італійського виробництва) сприятиме отриманню додаткового прибутку за рахунок зменшення податків за забруднення довкілля та забезпечить зниження екологічного навантаження на Криворізький регіон. Зазначений потенційний ефект за рахунок здійснення ефективної інвестиційної діяльності на промислових підприємствах Кривбасу можливо розрахувати з використанням еколого-економічної моделі Неймана-Гейла, яка включає в себе розрахунок чистої теперішньої вартості проекту з обґрунтуванням грошових витрат за забруднення атмосферного повітря [3, с. 75].

Література:

1. Стефанович Є.А. Інвестиційна діяльність як економічне явище / Є.А. Стефанович // Економіка та держава. – 2010. – № 11. – С. 60-64
2. Екологічний паспорт міста Кривого Рогу – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kr.gov.ua/ua/osxfile/pg/190117418982655_n_1o/14-65686226.doc
3. Борлакова А.К. Моделирование эколого-экономической оценки инвестиционных проектов: диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук: специальность 08.00.13 – Математические и инструментальные методы экономики / А.К. Борлакова. – М.: 2014. - 154 с.

АНАЛІЗ СУТІ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ФАКТОРІВ, ЩО НА НЬОГО ВПЛИВАЮТЬ

Солодовник М.С., студентка 5 курсу факультету менеджменту та маркетингу,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
margo8178@gmail.com

Ждановський А.М., студент 5 курсу факультету менеджменту та маркетингу,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
zhdanovskiy3@gmail.com

В сучасному світі для того щоб успішно розвиватися і бути затребуваними в умовах ринкової економіки, підприємству необхідно бути конкурентоспроможними. Дана проблема залишається актуальною протягом тривалого періоду часу і загострюється в результаті перенасичення ринків різноманітними товарами і послугами різної якості, властивостей і ціни. Ефективність діяльності підприємства в складній системі ринку визначається його виробничим потенціалом [1].

Проблема оцінки рівня виробничого потенціалу підприємства і формування стратегії управління наявним потенціалом, є однією з найбільш актуальних проблем. Адже проблема вбирає в себе матеріально-технічну, кадрово-інтелектуальну, організаційно-економічну та інформаційну складові. При цьому необхідно зазначити, що ефективність в сучасному понятті несе комплексний характер і розглядається як в тактичному аспекті, так і в стратегічному плані [2].

Виробничий потенціал підприємства - це максимальний обсяг випуску, який, підприємство може зробити при даному обсязі факторів виробництва (праці, капіталу, землі), рівні технологічного прогресу і системі організації виробництва. Найбільш значущими при оцінці виробничого потенціалу є наступні складові: виробнича складова - основні виробничі фонди підприємства; матеріальна складова - оборотні кошти підприємства, матеріальні ресурси; кадрова складова - персонал; техніко-технологічна складова - технічна база підприємства і застосування технології; інформаційна складова - особливі знання, інформаційні технології і ресурси. Таким чином, поняття виробничий потенціал підприємства можемо трактувати як відносини, що виникають на підприємстві за умов необхідності досягнення максимального виробничого результату та найбільш ефективному використанні ресурсів. Характер цих зв'язків визначається змінами внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, при яких роль виробничого потенціалу підприємства полягає в пошуку і реалізації внутрішніх джерел самовдосконалення з метою забезпечення стабільної роботи підприємства [3].

В результаті вивчення шляхів впливу на виробничий потенціал, склалися завдання, які допомагають підвищити ефективність виробничого персоналу. До таких завдань відносять [4]:

- вдосконалення управління підприємства і його організаційною структурою;
- здатність ефективно управляти в умовах ринку;
- створення сприятливого соціально-психологічного клімату на підприємстві;
- вдосконалення мотивації праці;
- створення корпоративної структури.

До іншої групи факторів, що впливають на виробничий потенціал підприємства, буде реорганізація управління підприємством. Даний фактор включає в себе принципи та положення, що мають дотримуватися керівниками підприємства, для досягнення якісного та швидкого виконання поставленого доручення.

Наступним фактором, що може вплинути на виробничий потенціал підприємства, є оптимізація витрат. Його можна трактувати, як досягнення такого рівня витрат, за умови виконання виробничих планів підприємства, який забезпечить необхідний фінансовий результат [5].

Проаналізувавши усе вище зазначене, можемо стверджувати що виробничий потенціал - це складна система, яка потребує жорсткого контролю, для того, щоб вона функціонувала з максимальною віддачею.

Заходи щодо підвищення виробничого потенціалу підприємства, залучають керівників усіх рівнів, фахівців усіх структурних підрозділів та робочих в процес безперервного пошуку шляхів підвищення ефективності виробництва.

Література:

1. Бабан Т. О. Застосування категорії “потенціал” у сучасних економічних дослідженнях
2. Федоров А.А., к.е.н., доц. Богацька Н.М. Шляхи та чинники підвищення ефективності виробництва. « Функціонування фондового ринку в Україні та особливості його розвитку Інструменти управління фінансовими ресурсами підприємства »
3. Сеница В. Г. Производственный потенциал предприятия и эффективность его использования / В. Г. Сеница // Экономика
4. Краснокутская Н.С. Потенциал предприятия: формирование и оценка: [учебное. пособие.], 2005. – 287 с.
5. Попов,Е. Структура рыночного потенциала предприятия [Текст] / Е.Попов // Проблемы теории и практики управления.–2008–6(109)–С.26-31

ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ЯК ФАКТОР ЇЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Ткач В. В., студент

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
miss.tkachvlada@gmail.ua

Оснoву забезпечення конкурентоспроможності складають конкурентні переваги – позитивні відмінності суб'єкта господарювання від конкурентів у деяких або усіх видах діяльності, які забезпечують підвищення соціально-економічної ефективності в короткостроковому періоді й виживання в довгостроковому за рахунок постійного пошуку нових можливостей і швидкої адаптації до навколишнього середовища та умов конкурентної боротьби що змінюються [1. С. 499-500]. Українській газотранспортній системі (ГТС) властиві такі конкурентні переваги, як висока потужність, найбільша протяжність газопроводів та наявність найпотужніших підземних газосховищ серед країн Європи, багато точок входу та виходу в системі та здатність існуючої інфраструктури ГТС впоратися з низкою надзвичайних ситуацій.

Передумовами виникнення потреби в ефективному, раціональному веденні господарської діяльності є проблема обмеженості ресурсів, з одного боку, і постійне прагнення до зростання результатів його діяльності – з іншого. Саме ефективне використання наявних ресурсів дає змогу задовольнити максимум потреб й отримати бажаний результат. До показників, за якими можна оцінювати ефективність роботи української ГТС, слід віднести: обсяги природного газу, що зберігається в українських підземних сховищах газу (ПСГ), обсяги транспортування газу, виробничо-технологічні витрати, надійність ГТС.

Якщо надійність ГТС України підтвердила Європейська комісія, то за іншими показниками можна оцінювати роботу ГТС як неефективну (рис. 1).

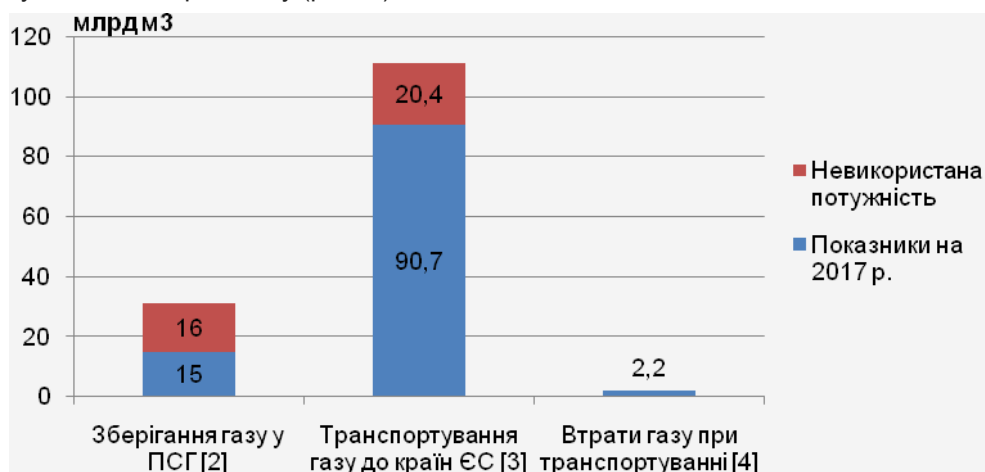

Рис. 1. Показники ефективності роботи ГТС

Отже, за наявності численних конкурентних переваг, що були перелічені, можна досягнути більших результатів, аніж ті, які має наша ГТС. Але, неефективний менеджмент і управління ресурсами зводить наявні конкурентні переваги нанівець, а невикористання потенційних можливостей свідчить про втрату коштів, значне недозавантаження потужностей ГТС України та даремний простій інфраструктури, яка могла б приносити користь, і не лише матеріальну.

Література:

1. Салоїд С. В. Наукові основи стратегічного планування конкурентоспроможності підприємств / С. В. Салоїд, С. О. Давиденко // Збірник наукових праць учасників VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні підходи до управління підприємством» з міжнародною участю. – 2015. – С. 498-503.

2. Обсяг газу в ПСГ досягнув 15 млрд кубометрів та перевищив минулорічний максимум [Електронний ресурс] / Укртрансгаз. – Режим доступу до ресурсу: <http://utg.ua/utg/media/news/2017/09/utg-stored-15-bcm.html>

3. Україна в январі сократила транзит газу почти на треть [Електронний ресурс] / Энергетика Украины. – Режим доступу до ресурсу: <http://uaenergy.com.ua/post/30516/ukraina-v-yanvare-sokratila-tranzit-gaza-pochti-na/>

4. Обсяги використання газу [Електронний ресурс] / Нафтогаз України. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/8B3289E9F4B2CF50C2257F7F0054EA23?OpenDocument&Expand=7&>

РОЛЬ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Цибуленко М. О., студентка гр. УС – 61м

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
mtsbulenko@gmail.com

Сталий розвиток людської діяльності включає в себе збалансоване врахування економічного, соціального та екологічного аспектів і враховує інтереси прийдешніх поколінь [1]. Науково-технічна діяльність країни та її сталий розвиток безпосередньо взаємопов'язані. Так, наука та технології, рівень інновацій, позитивний інвестиційний клімат будуть розвиватися при вдалому плануванні майбутнього на основі збалансованого розвитку, який і відтворює економічний прогрес, збільшує економічну ефективність, не забуваючи про соціальну справедливість, рівність та довкілля. У свою чергу, науково-технічний розвиток, завдяки якому вдосконалюються техніка, технології, менеджмент організацій, а загалом, – бачення майбутнього людством, – покращує економічну складову країни з вектором у напрямку до VI технологічного укладу, зменшує антропогенний вплив на навколишнє середовище за рахунок новітніх розробок та підходів, що впроваджуються на виробництвах, змінює діяльність соціуму, покращуючи суспільний добробут.

Індекс сталого розвитку України свідчить про невідгдане положення України поміж інших країн світу, адже за даним агрегованим показником, Україна займає 130 місце, поміж країнами Африки, а саме: ЦАР та Ефіопією [2, с. 174].

Так, за індексом якості життя (значення 0,813) наша держава посідає 84 місце у світі, який враховує економічний (0,304), соціальний (0,466) та екологічний (0,698) параметри. Україна має доволі низький індекс безпеки життя, що прирівнюється до нуля – 136 місце у світі. Зазначені індекси призводять до того, що за індексом сталого розвитку (ICP) наша держава займає доволі низьку позицію у світовому масштабі із показником ICP – 0,47. Звичайно, що рівень гармонізації не буде для країни сприятливим – у 2016 році він сягав - 0,513 [2, с. 174].

Згідно з зазначеним, соціальна, економічна та екологічна тріада якості життя повинна приближатися до 1-ці разом із рівнем гармонізації, який відображає баланс між ними. Проте рівноваги між зазначеними складовими в Україні не спостерігаємо, тому можна стверджувати, що науково-технічний розвиток не може розвиватися в нашій державі бурхливими темпами, беручи за основу досвід провідних країн світу.

Для досягнення бажаних результатів соціо-економічного та екологічного розвитку Україна має сфокусуватись на трьох основних кластерах, таких як: аграрний, військово-промисловий та ІКТ, а також на інших сегментах, пов'язаних, у тому числі, з НТР (рис.1).

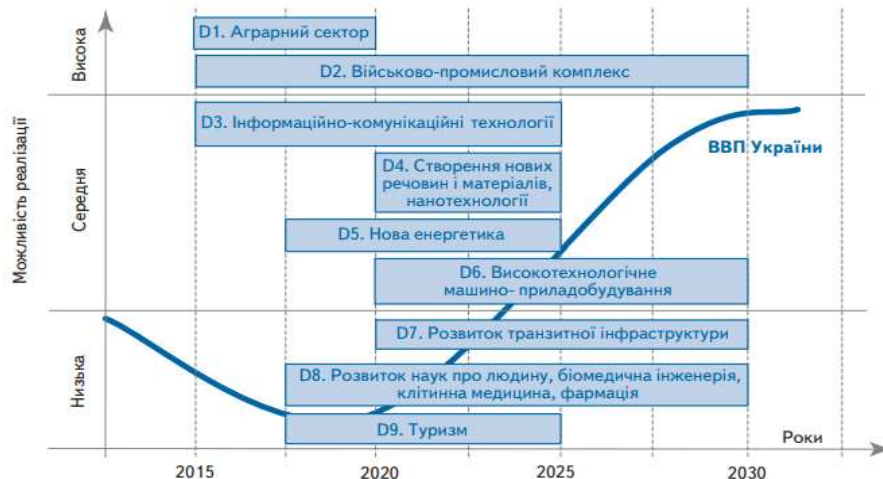

Рис.1. Часова діаграма активізації головних кластерів економіки України [3, с.163]

Отже, на основі впровадження нових технологій, речовин, матеріалів, розвитку нових сфер (в т.ч. біомедична інженерія, клітинна медицина, нова енергетика тощо) у довгостроковій перспективі можна не тільки відродити ВВП України, але й покращити індекс сталого розвитку загалом, враховуючи економіку країни, соціальний стан та умови природного середовища.

Література:

1. Шиян Д.В. Циклічність у формуванні сталого розвитку сільського господарства: монографія / Д.В. Шиян / Харк. нац. аграр. у-нт. ім. В.В. Докучаєва. – Харків: ХНАУ, 2011. – 349 с.
2. Форсайт та побудова стратегії соціально-економічного розвитку України на середньостроковому (до 2020 року) і довгостроковому (до 2030 року) часових горизонтах / М. З. Згуровський – Київ : НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», Вид-во «Політехніка», 2016. — 184 с.
3. Аналіз сталого розвитку – глобальний і регіональний контексти / Міжнар. рада з нау- ки (ICSU) та ін.; наук. кер. проекту М. З. Згуровський. — К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. — Ч. 1. Глобальний аналіз якості та безпеки життя (2016). — 208 с.

LPI, ЯК ПОКАЗНИК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ПОТЕНЦІАЛУ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРАЇН СВІТУ

Юденко А.В., студентка гр УС-41, ФММ
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
alinayudenko5@gmail.com

Кожна країна в світі має свої особливості в організації митної та логістичної інфраструктури. Для зручності проведення оцінювання розвитку логістичної системи різних країн та їх порівняльної характеристики спеціалістами Світового банку було розроблено Індекс ефективності логістики (LPI). Він є важливим для зростання та торгівлі. Змога країни вести торгівлю з іншими країнами світу залежить від доступу до глобальної логістичної мережі та вантажів. Ефективність ланцюгів поставок (вартість, час і надійність) залежить від побудови системи логістики, а також від індивідуальних особливостей економіки країни. LPI допускає, що митні реформи, краще управління кордонами і поліпшення інфраструктури мають істотний вплив на логістику. Світовий банк вважає LPI значним індикатором зростання торгівлі [1].

Для усіх країн світу індекс ефективності логістики розраховується один раз на два роки на основі інформації, отриманої за допомогою анкет від більш ніж 1000 найбільших міжнародних логістичних компаній. LPI вперше був опублікований в 2007, а далі в 2010 і 2012, 2014 та 2016 рр. Індекс дає змогу аналізувати і порівняти логістичну діяльність у 155 країнах світу. Відбувається цей процес за 5-бальною шкалою, оцінюючи кожен із 6 позицій логістичної системи, що відбиває ефективність. LPI розраховується за формулою:

$$LPI = \frac{C1 + C2 + C3 + C4 + C5 + C6}{N_i} \quad (1)$$

де LPI – середнє зважене оцінок ефективності логістичної системи країни;

C1, C2, C3, C4, C5, C6 – оцінки ефективності;

N_i – загальна кількість оцінок [2].

Оцінка ефективності здійснюється відносно восьми країн, з якими працює логістична компанія, за такими позиціями:

– ефективність процедур митного оформлення та управління кордонами, оцінюється від «дуже низька» (1) до «дуже висока» (5);

– якість торгової та транспортної інфраструктури, оцінюється від «дуже низька» (1) до «дуже висока» (5);

– простота організації доступних за ціною міжнародних перевезень, оцінюється від «дуже складно» (1) до «дуже легко» (5);

– компетентність та якість логістичних послуг, оцінюється від «дуже низька» (1) до «дуже висока» (5);

– можливість відстеження та контролю за проходженням вантажів, оцінюється від «дуже низька» (1) до «дуже висока» (5);

– частота, з якою витрати часу на транспортування вантажів до пункту призначення знаходяться в межах очікуваного до попередньо визначеного графіку поставки, оцінюється від «майже ніколи» (1) до «майже завжди» (5) [2].

Країни, які очолюють рейтинг LPI у 2016 р., є основними глобальними транспортно-логістичними центрами. Вони отримують вигоду від економії на масштабах та за допомогою створення та впровадження інноваційних технологій [3]. Країни з найнижчими рейтингами, як правило, географічно ізольовані, або страждають через погане управління. Існує і певна відмінність між країнами з однаковим рівнем доходів. Країни, де торгівля є важливим фактором зростання, як правило, мають більш високу продуктивність логістики, ніж країни з аналогічним рівнем доходу. Країни-експортери нафти часто мають низький LPI, в той час як країни з промисловістю, яка орієнтована на експорт, мають сильніші сектори логістики.

Висновок: отже можна констатувати, що LPI є важливим показником для зростання та торгівлі. Індекс дає змогу аналізувати і порівнювати логістичну діяльність країн світу. Відбувається цей процес за 5-бальною шкалою, оцінюючи кожен із 6 позицій логістичної системи.

Література:

1. Д. Бауерсокс та Д. Клосс Логістика: інтегрований ланцюг поставок. 2-ге видання/Переклад з англ. – М.: ЗАО «Олімп-Бізнес», 2008. – 640 с
2. Эффективность логистики по методологии Всемирного банка. URL: <http://www.baif.by/stati/effektivnost-logistiki-po-metodologii-vsemirnogo-banka/>
3. Connecting to Compete 2016: Trade Logistics in the Global Economy. URL: https://wb-lpi-media.s3.amazonaws.com/LPI_Report_2016.pdf

**СЕКЦІЯ 5. СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ МІЖНАРОДНОГО
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА**

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОФШОРНИХ ЗОН ЯК СУБ'ЄКТІВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Батейко В.С., група УС-61

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
bateikov@gmail.com

За даними міжнародного звіту Doing Business 2017 Україна суттєво покращила свої позиції серед 189 країн щодо умов та легкості ведення бізнесу: якщо у 2011 – 2013 рр. країна знаходилась на 149 – 152 місцях, то у 2017 р. посідає 80 місце. Проте за даними Державної служби статистики України, кількість суб'єктів підприємницької діяльності у нашій країні постійно скорочується [4]. Проблем тут декілька: недостатній рівень конкурентоспроможності продукції, скорочення ринків збуту, зниження платоспроможності потенційних покупців, а також високе податкове навантаження. Саме з метою зниження податкового тягаря деякі суб'єкти підприємницької діяльності користуються послугами офшорних зон. Тому обрана тема дослідження є актуальною.

Офшорні компанії – це юридичні особи за кордоном, які створюються відповідно до законодавства тієї країни, в якій знаходяться, і мають пільговий або безподатковий статус [3].

Загально відомо, що офшорні компанії створюються з метою зменшення податкового навантаження підприємства, тобто бути законним інструментом для так званої оптимізації ведення бізнесу. Зокрема, офшорні банки можуть створювати як великі компанії, так і малі, нерідко навіть заможні приватні особи. Проте, офшорний банк – не є бізнесом, це лиш його оболонка, а для ефективної діяльності потрібна розвинена інфраструктура і ділові зв'язки, операційний центр офшорного банку має бути обладнаний "під ключ" сучасними оперативними системами, щоб керувати активними операціями банку й аналізувати фінанси.

Аналіз економічної історії свідчить, що саме Європа була зацікавлена у появі офшорних зон, щоб уникнути подвійного оподаткування. Наприклад, з Британії слід було експортувати продукцію в Аргентину то, щоб не платити податки двічі, використовували офшори. Але ці схеми дозволяють уникнути не лише подвійного оподаткування, але й повного.

За статистичними даними, зареєстровані компанії у офшорних зонах, перевищують кількість жильців цих земель. Наприклад, на Віргінських островах мешкає 25 000 людей, та з 1984 року там зареєстровано 800 000 компаній. Це сталося тому, що великі компанії також мають свої філіали, через які, в свою чергу, проходить велика кількість операцій тієї компанії, що є платником податків. Тому офшори стали місцями масової реєстрації компаній. Така ситуація свідчить про те, що зазначені механізми виступають прикриттям для компаній, які прагнуть здійснювати свою діяльність у великих країнах, проте не бажають платити великі податки.

На мою думку, офшорні зони є дійсно вигідним інструментом, виходячи з наступних міркувань:

- місцевість, де створюється ця зона, отримує додаткові податкові надходження у бюджет;
- підприємство, як суб'єкт господарювання, несе менше податкове навантаження.

Офшорні компанії також приваблюють своєю конфіденційністю, що закріплено на законодавчому рівні законодавстві країн, де реєструється компанія. Проте виникає протиріччя: в сучасності всі сфери економічного життя стають все більш прозорими, але існує офшорна мережа, де є принципи секретності і таємниці. Із-за цього виникає суперечка. Саме цієї особливості користуються деякі не зовсім чесні підприємці з метою ухилення від оподаткування. Надмірне захоплення офшорною практикою може призвести до недофінансування бюджетів тих країн, у яких фактично працюють підприємства.

Ще одна особливість офшорних країн – в них дуже прості закони, водночас, сучасне суспільство має складне законодавче регулювання, яке стає все складнішим. Наприклад, у США є багато томів про банкрутство, а на Кайманових островах це все вкладено в декілька сторінок [3].

Водночас слід зазначити, що в цих країнах немає політичних партій, проте є авторитарне правління, яке залежить лише від великого світового капіталу. Більша частина світової торгівлі проходить через офшорні операції. Більше 50% банківських активів зі всього світу і 30% інвестицій від багатонаціональних корпорацій пов'язані з офшорами. 83 зі 100 найбільших американських корпорацій і 99 зі 100 найбільших європейських — мають дочірні компанії в офшорах [2].

Проведений аналіз дає підстави зробити висновок: найкращі часи для офшорних операцій пройшли - вони припали на 1950-1960-ті роки, коли ніхто на них не звертав уваги. На даний момент все змінюється: при кожній фінансовій кризі проблема непрозорості і приховання грошей у офшорах підіймається. Та чим складніше регулюються офшори, тим активніше самі офшори знаходять шляхи уникнення цього.

Література:

1. Все про офшор [Електронний ресурс].—Режим доступу: <https://Company-Express.Com.Ua/vse-Pro-Ofshor/>
2. Ніколас Шаксон. Острови скарбів. Податкові гавані та люди, що вкрали світ. – United Kingdom: Bodley Head, 2012. - 352с.
3. Офшори у світі: 7 ключів для розуміння [Електронний ресурс]. – Режим доступу: «<https://hromadske.ua/posts/ofshory-u-sviti-7-kliuchiv-dlia-rozuminnia>»
4. Скоробогатова Н.Є. Проблеми розвитку підприємництва в реаліях української економіки / Н. Є. Скоробогатова // Проблеми системного підходу в економіці : збірник наукових праць, НАУ. – 2017. – 4 (60). – С. 119 – 154.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Бердичевська М.В., студентка 2 курсу, УС-61
Національний технічний університет України «КПІ ім. І. Сікорського»
worldfantasy167@gmail.com

Іноземні інвестиції мають важливу роль у розвитку національної економіки. Залучення коштів із закордону є одним із способів вирішення не лише поточних завдань фінансово-економічного розвитку України, а й стратегічних цілей. Тому важливо забезпечити всі необхідні умови залучення закордонних інвестицій, особливо покращити рівень інвестиційної привабливості та сформувати шляхи підвищення ефективності іноземних інвестицій. Аналіз статистичних даних свідчить про нестійку тенденцію щодо залучення іноземних інвестицій в економіку України (рис. 1):

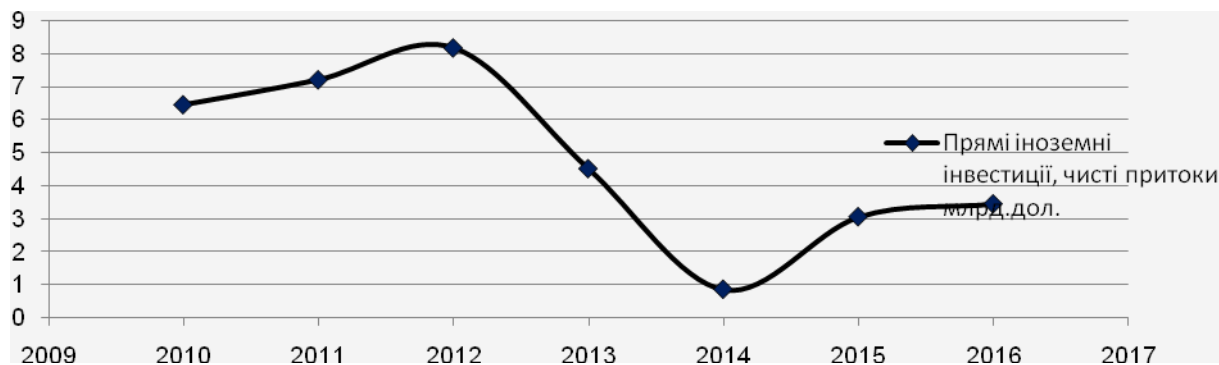

Рис.1. Динаміка залучення прямих іноземних інвестицій в Україну (побудовано автором за даними [1])

Відповідно до рис.1, динаміка надходження іноземних інвестицій має хвилеподібний характер: у 2012 році набуває максимального значення – 8,175 млрд. дол. США., а мінімального – у 2014 р (847 млн. дол. США), що пояснюється передусім нестабільною економічною та політичною ситуацією в країні. Окрім того, до причин, що зумовлюють стримування надходження іноземних інвестицій до України, можна віднести наступні: високий рівень корупційності, обмеження на рух капіталу, інфляція, недостатньо розвинута інвестиційна інфраструктура, недосконалість законодавчої влади.

Тенденція останніх років свідчить про досить обережне ставлення інвесторів до вкладення своїх коштів в українські проекти. Для покращення інвестиційної привабливості економіки України потрібно впровадити комплексну систему заходів, які сприятимуть покращенню усіх взаємодіючих між собою факторів, що визначають сприятливий клімат для підвищення ефективності залучення іноземних коштів. Зокрема вважаємо, необхідними до запровадження наступні заходи:

- введення системи пільгового оподаткування (зниження ставок оподаткування для тих інвесторів, що вкладають кошти в розвиток підприємств тих галузей, що є стратегічно пріоритетними, а також на прибуток, що спрямований у реінвестиції);

- створення спеціальних економічних зон на території України із впровадженням спрощеної системи оподаткування для підвищення рівня розвитку даних територій та з метою запобігання виведенню капіталу за кордон;

- удосконалення законодавчої бази України на основі системного підходу тощо.

Водночас необхідно врахувати, що збільшення обсягів залучення іноземних інвестицій не свідчить про ефективність їх використання. На жаль, більша частина іноземних інвестицій вкладається у фінансовий сектор, а не розвиток промисловості. Проте, як свідчать результати проведених досліджень [2], без структурних перетворень в економіці, спрямованих на інноваційний розвиток, не можливий економічний добробут у країні. Тому вважаємо необхідним враховувати системний підхід до визначення стратегії формування інвестиційної привабливості України на державному рівні.

Література:

1. Офіційний сайт The World Bank [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.worldbank.org/>
2. Скоробогатова Н. Вплив інновацій на сталий розвиток країни / Н. Скоробогатова // Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс] : зб. матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф., 29–30 берез. 2017 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» [та ін.] ; оргком.: Г. О. Швиданенко (голова) [та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Київ : КНЕУ, 2017. – С. 21–24. – Назва з титул. екрану.

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ, ЯК ОБ'ЄКТ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Глуценко Я. І., к.е.н., доцент
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут”,
slavina.ivc@gmail.com

Однією із форм внутрішнього контролю, яка рекомендована підприємствам із складною організаційною структурою, великою кількістю філій і дочірніх компаній, різноманітними видами діяльності, є служба внутрішнього аудиту.

Криза у сфері контролю наприкінці XIX- початку XX сторіч продемонструвала, що навіть великі підприємства можуть зіткнутися з великими проблемами із-за непрофесійної діяльності аудиторських фірм, що викликало ще більшу зацікавленість власників підприємств і інших стейкхолдерів у впровадженні і ефективному функціонуванні служб внутрішнього аудиту.

Відповідно до Міжнародних стандартів професійної діяльності внутрішній аудит допомагає підприємству досягти поставлених цілей, використовуючи системний і послідовний підхід до оцінювання і підвищення ефективності процесів управління ризиками, контролем і корпоративного управління [1]. Тобто одним із основних об'єктів внутрішнього аудиту виступає система управління ризиками підприємства. Враховуючи, що мова йде про систему управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності, доцільно виокремлювати такі складові елементи системи, як об'єкти, суб'єкти і способи управління [2]. Об'єктами виступають ризики притаманні зовнішньоекономічній діяльності підприємств. Ознайомлення з працями вітчизняних учених показує, що перелік виокремлених ризиків відрізняється в залежності від класифікаційних ознак обраних дослідником і є досить різноманітним [3, 4]. В якості суб'єктів можна визначити керівництво підприємства і спеціалізовані функціональні відділи, такі, як відділ зовнішньоекономічних зв'язків, юридичний, фінансовий відділи та ін. Щодо способів управління ризиками, то у спеціальній літературі крім терміну «спосіб» іноді використовують термін «засоби» і навіть «стратегії», розуміючи при цьому певну послідовність дій щодо досягнення поставленої мети. Семантичний аналіз зазначених термінів показує доцільність використання саме терміну «спосіб управління ризиками». Серед способів управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності прийнято виокремлювати прийняття, попередження, зниження, передачу і уникнення ризиків.

Враховуючи положення Міжнародних стандартів професійної діяльності внутрішні аудитори при визначенні об'єктів повинні враховувати три критерії: наскільки визначений об'єкт сприяє досягненню цілей підприємства, наскільки об'єкт суттєво впливає на діяльність підприємства і наскільки величина збитків за об'єктом може перевищувати витрати на функціонування системи внутрішнього контролю [1]. Закон України поняття «зовнішньоекономічна діяльність» трактує, як взаємовідносини між вітчизняними і іноземними суб'єктами господарювання на території України і за її межами, тобто операції експорту, імпорту, які відбуваються на підставі укладених зовнішньоекономічних договорів [5]. Потрібно зазначити, що внутрішні аудитори відповідно до положень Міжнародних стандартів професійної діяльності оцінюють процес управління ризиками і визначають області з високим рівнем властивого та остаточного ризику. Високий рівень властивого ризику притаманний операціям експорту і імпорту із-за нестабільності курсу валют, змін умов оподаткування, валютних обмежень, змін процентної ставки по кредитах тощо. Щодо остаточного ризику, то його рівень буде зумовлений заходами, які розробляються і реалізуються менеджерами підприємства. Щодо суб'єктів управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності, то основними параметрами оцінювання внутрішніми аудиторами повинні виступати раціональність розподілу функціональних обов'язків, відповідальності та прав менеджерів задіяних у процесі управління ризиками, наявність регламентів їх діяльності.

Розгляд системи управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності, як сукупності окремих елементів, дає змогу конкретизувати об'єкти оцінювання і, таким чином, сприяє підвищенню якості внутрішнього аудиту.

Література:

1. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту в редакції 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://na.theiia.org/.../IPPF%202013%20Ukrainian.pdf>. (дата звернення 05.02.2018). – Назва з екрана.
2. Шиманська Л. М. Модель управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності підприємства / Л.М. Шиманська // Економіка та управління підприємствами. – 2014. – 10(160). – С. 206-209.
3. Рета М.В. Класифікація ризиків зовнішньоекономічної діяльності та їх відображення у системі обліку / М.В. Рета // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. – 2017. – 13-2. – С. 196-201.
4. Беднарська О.Р. Особливості планування ризиків зовнішньоекономічної діяльності машинобудівних підприємств / О.Р. Беднарська // Вісник Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – 2008. – № 624. – С. 8-12.
5. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» № 959-12 від 03.01.2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>. (дата звернення 05.02.2018). – Назва з екрана.

ЦИФРОВА КОНЦЕПЦІЯ: СТВОРЕННЯ ПРОДУКТУ СПІЛЬНО ЗІ СПОЖИВАЧЕМ

Горячева К.С. канд. екон. наук, доцент
Лоза В.М., канд. техн. наук

Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Першою і основною концепцією цифрового маркетингу виступає процес створення продукту спільно з клієнтами [1, с. 245]. Це справедливо для будь-чого - щастя, смутку, їжі, сну. І Sun Microsystems усвідомила цю концепцію і застосувала це, щоб скористатися своїм інноваційним процесом. Ідея про те, що існує більше ресурсів для інновацій за межами фірми, ніж всередині фірми, Sun Microsystems використовували ці поля та ресурси; ми все ще є їх учасниками, щоб покращити їх інноваційні процеси. Усвідомлення того, що ваші клієнти дійсно можуть допомогти покращити діяльність у сфері розробки нового продукту - є основною ідеєю спільного створення разом з клієнтами.

Для ілюстрації участі споживача в створенні продукту необхідно навести приклади: 1) форми домену програмного забезпечення з відкритим кодом Apache, з якого запускається більше половини всіх веб-сайтів, практично повністю виконується за допомогою спільного створення з клієнтами; 2) відеоігра під назвою "Little BIG Planet", яку пропонує компанія Sony, зараз пропонується в своїй третій версії, має вбудований набір інструментів для гравців. Дизайн-платформа, яка дозволяє гравцям створювати власні рівні і дуже схожа на дизайн-платформу, що використовується професійними розробниками ігор. Наразі ця гра має понад 8 мільйонів рівнів, і майже всі вони були створені клієнтами Sony; 3) одяг домену виробника футболки, світшотів "Threadless" (Чикаго, США) інноваційна компанія з одягу не має власної дизайнерської команди, замість цього, отримує всі свої проекти від своїх клієнтів.

Створення продукту спільно з клієнтами як внески клієнтів, які в свою чергу допомагають компанії у розробці пропозицій щодо створення нових продуктів представляє собою радикальний відхід від більш традиційних внутрішніх цілеспрямованих інноваційних процесів, які використовували більшість фірм у минулому. Як правило, ці внески здійснюються за допомогою веб-платформ. Отже, вони є яскравим прикладом інструменту цифрового маркетингу (digital marketing) [2, с.79].

При розробці нового продукту доцільно було б зосередитись на трьох питаннях: I. Послідовність кроки, що беруть участь у процесі спільного створення (1) фірма повинна переконати своїх клієнтів запропонувати свої ідеї, надати їм внесок; 2) клієнт повинен вибрати кілька цінних внесків для багатьох проектів - процес відбору); II. Спонування клієнтів до участі у цій діяльності; існує два основних способи мотивації споживачів співпрацювати: а) соціальне визнання; б) фінансова винагорода; III. Співпраця з клієнтами, її види.

Більшість фірм, які успішно співпрацюють з клієнтами, використовують як соціальні, так і фінансові стимули. Зазвичай ці винагороди належать клієнтам, чиї пропозиції проектів були обрані. Таким чином, зазвичай винагороджуються лише ті, чиї ідеї використовуються. Наприклад, клієнти, які пропонують виграшні проекти на футболки "Threadless", отримують як грошові стимули (2500 доларів); так і вигоду від друку свого імені на зворотній стороні етикетки футболки.

Проектування та спільне використання – це інші приклади створення продукту спільно з клієнтами. Чудовий приклад процесу проектування – футболки Threadless. Спільнота голосує за виграшні дизайни, але фактичні внески в плані дизайну обмежені. Неможливо створити кружку чи парасольку. Це має бути футболка з певною кольоровою гамою і певним шаблоном дизайну. Тож отримуємо, що дизайн футболок не відрізняється, при цьому кожна футболка розроблена іншим дизайнером.

У співпраці зі споживачами, як правило, первинний проект не є життєздатним. Часто цей етап розробки нового продукту називається "вихідним кодом" і представляє собою мінімальну основу для запуску нового продукту. Зі зміною дизайну компанія зазвичай не змінюється. Компанія залишається компанією, а клієнти не стають компанією. Якщо клієнт зарекомендував себе як активний учасник у співпраці, і показав, що зробив значний внесок у "вихідний код" продукту, тоді він міг би фактично стати частиною команди проекту. Отже, ставши частиною самої фірми, компанія отримує більш активний і більш децентралізований процес відбору [3, с.165].

Розглянемо два інших типи спільного створення продукту: спільне проектування та спільне використання. У обох випадках є користувачі або клієнти, які подають ідеї чи проекти до компанії, а потім відбувається процес відбору. Отже, при спільному проектуванні, як правило, спільнота має переважачий голос у виборі пропозицій, які мають йти вперед. У компанії є фактичні голоси та коментарі від клієнтів, які відіграють велику роль у процесі відбору. Раніше - це просто невелика команда, як правило, корпоративних керівників, які здійснювали процес відбору. Отже, це принципова різниця. Надалі це дуже схожий процес: вибрані проекти або інтегруються в існуючий дизайн, або запускаються як самостійний комерційний продукт.

Література:

1. Goldman R. Innovation Happens Elsewhere: Open Source as Business Strategy Hardcover / R. Goldman, R. P. Gabriel. – U.S.A.: Morgan Kaufmann, 2005. – 424 p. – (1);
2. Bhalla G. Collaboration and Co-creation: New Platforms for Marketing and Innovation / Gaurav Bhalla. – New York: Springer-Verlag, 2011. – 205 p. – (1);
3. Schmitt B. H. Customer Experience Management: A Revolutionary Approach to Connecting with Your Customers / Bernd H. Schmitt. – U.S.A.: Wiley, 2003. – 242 p. – (1).

ВПЛИВ БЮДЖЕТНОГО ДЕФІЦИТУ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД ЙОГО ПОДОЛАННЯ

Глуценко Я. І., к.е.н., доцент,

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут”, slavina.ivc.@gmail.com

До Тхі Мінь Тхао, УЕ-61,

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут”,

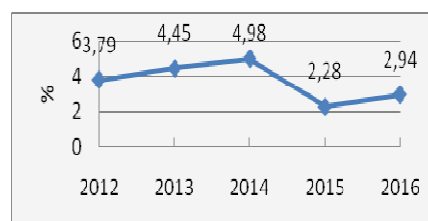
thaodo9898@gmail.com

Проблема державного дефіциту України є досить тривалим в економіці нашої країни, а тому і потребує особливої уваги, адже бюджетний дефіцит є одним із індикаторів фінансового стану держави і впливає безпосередньо на її соціально-економічний, інноваційний розвиток. На сьогоднішній день з проблеми державного дефіциту впливає й інша – державний борг, на жаль, який продовжує зростати. Звідси проблематика України у подоланні бюджетного дефіциту залишається наразі досить актуальною. Економічна ситуація України на даному етапі, на жаль, має негативну тенденцію, бюджетний дефіцит якого має хронічні показники (табл. 1) і (рис.1).

Таблиця 1
Держбюджет за 2012-2016 роки, в млн.грн. [1]

Рік	Доходи	Витрати	Сальдо (дефіцит)	Т _{змін} , доходів, %	Т _{змін} , витрат, %
2012	346054,0	395681,5	-49627,5	109,99	118,66
2013	339180,3	403403,2	-64222,9	98,01	101,95
2014	357084,2	430217,8	-73133,6	105,28	106,65
2015	534694,8	576911,4	-42216,6	149,74	134,10
2016	616274,8	684743,4	-68468,6	115,26	118,69

Рис. 1. Дефіцит держбюджету України у відсотках до ВВП [1]

Спостерігаючи за даними з таблиці, можна побачити, що темпи зміни витрат випереджають темпи зміни доходу, що спричиняють досить великий державний дефіцит, окрім 2015 року, коли доходи зросли майже в 1,5 рази порівняно з 2014 роком, що дало змогу скоротити цей дефіцит на дещо меншу суму. Далі бачимо, що цей показник зріс і відрізняється не набагато від 2014 року, хоча доходи збільшились на 15 % порівняно з 2015, але і витрати відповідно зросли на 18%.

Відповідно до Маастрихтських критеріїв, державний дефіцит не може перевищувати 3% від ВВП. Тому провівши аналіз відношення державного дефіциту до ВВП країни, який відображений на (рис.1), можна спостерігати, що в 2012-2014 роках це відношення перевищує нормативне значення показника. В 2015 році це значення знизилось до 2,28% порівняно з 4,98%, який становив у 2014 році. В 2016 році це значення знову підвищилось за рахунок зростання дефіциту і майже наблизилось до 3%, але за рахунок зростання ВВП це значення не перетнуло допустиму норму.

Відомо, що бюджетний дефіцит не є унікальним явищем і існував або існує майже у всіх країнах світу, але для деяких країн – це негативне явище, яке впливає безпосередньо на економічний розвиток, а для деяких – нормальне явище, бо при невисокому рівні дефіциту вони продовжують розвиватися і функціонувати (США, країни ЄС). Основними причинами бюджетного дефіциту в Україні є нестабільність соціально-економічної ситуації, зменшення приросту національного доходу внаслідок економічних криз і спаду виробництва, збільшення витрат на соціальну сферу, великі витрати на оборону внаслідок нестабільної геополітичної ситуації в країні, корупція та тінізація економіки.

Світова практика показує, що Естонія для подолання бюджетного дефіциту застосувала механізм оподаткування розподіленого прибутку підприємств, тобто дивідентів, тим самим створила відповідний мікроклімат для залучення інвестицій і збільшення сукупного попиту[2]. Німеччина, в свою чергу, скоротила видаткову частину і зменшила податок на прибуток підприємств до 15%, що підвищило ділову активність[2]. Для скорочення дефіциту Франція в 2015р., посилила контроль за сплатою податків і ухиленням від сплати, боротьбою зі шахрайством – це зробила також і Великобританія, збільшила податкове навантаження, скоротила видатки на утримання держaparату.

Отже, зважаючи на економічну тенденцію в Україні, уряду держави потрібно взяти необхідних заходів для збалансування бюджету – подолання бюджетного дефіциту, зокрема, розглянути фінансування тих видаткових статей, які б сприяли зростанню доходів до бюджету, наприклад ІТ-сектор або переробні галузі, також зменшити видатки на утримання держaparату та оборону країни, внаслідок структурної перебудови збройних сил. Не менш важливим б було і скористатися досвідом зарубіжних країн у подоланні дефіциту, який б забезпечив створенню мікроклімату для залучення інвестицій і сприяв би міжнародному співробітництву між країнами.

Література:

1. Виконання державного бюджету України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/budget/>

2. Карлін М. І. Управління дефіцитом бюджету України: проблеми та перспективи / М. І. Карлін. — 2017. — С. 188–196.

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Кравчук Ю.Г., студентка II курсу, групи УС-61,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
juliakrav27@gmail.com

Удосконалення інвестиційної діяльності у сфері природокористування є основою для переходу на умови сталого розвитку. Адже якість навколишнього середовища впливає на економічний розвиток та якість життя населення. Мета даного дослідження полягає в узагальненні теоретичних засад екологізації інвестиційної діяльності та методів їх активізації в Україні. Ця діяльність направлена на інвестування таких сфер як природокористування та охорона навколишнього середовища. Екологічні інвестиції – це всі види цінностей, які вкладають задля запобігання та ліквідацію забруднень, а також відновлення навколишнього середовища. Екологічні інвестиції – це широке поняття і воно пов'язане з існуючими екосистемами. Саме через це вони мають ряд особливостей у порівнянні з іншими інвестиціями. По-перше, отримання прибутку не є метою даних інвестицій. По-друге, для того аби реалізувати екологічні інвестиції необхідні зусилля багатьох учасників, оскільки вони мають спільний характер для багатьох суб'єктів. По-третє, дані інвестиції мають безпосередній зв'язок з природними процесами.

Протягом останніх років спостерігається ріст екологічних інвестицій. Загалом, аналізуючи статистичні дані, можна помітити щорічне зростання інвестицій на 15,56%. Понад 85% усіх капітальних інвестицій у навколишнє середовище було зареєстровано в таких областях, як Київська, Дніпропетровська, Харківська та Запорізька [1]. Пріоритетними напрями екологічних вкладень є охорона атмосферного повітря, боротьба зі зміною клімату та радіаційна безпека. Найбільшу частину витрат на охорону навколишнього середовища покривають кошти підприємств, організацій та різних установ. Державний та місцеві бюджети беруть незначну роль у фінансуванні. Динаміка екологічних інвестицій наведена у табл. 1:

Таблиця 1

Динаміка екологічних інвестицій в Україні, 2011 – 2016 рр. [1]

Рік	2011	2012	2013	2013	2014	2015	2016
Обсяг екологічних інвестицій, млн.грн	18, 25	19,31	20,87	22,46	23,85	24,55	32,34

У порівнянні з країнами ЄС, Україна має відносно високі показники капітальних вкладень у навколишнє середовище. Але парадокс полягає у тому, що навколишнє середовище країн ЄС має більш сприятливий стан, аніж України – даний факт підтверджують різноманітні міжнародні дослідження. Це говорить про неефективне використання інвестицій в національній економіці.

В Україні збільшується кількість відходів, що негативно позначається на стані навколишнього середовища. Тут можна відстежується певну закономірність, а саме: зі збільшенням відходів, збільшуються капітальні вкладення. Для визначення даної закономірності було застосовано метод аналітичного групування. Всі області України розділено на 3 групи в залежності від кг відходів на 1 особу. Перша група (до 5 кг) – Вінницька, Волинська, Житомирська, Закарпатська, Рівненська, Одеська області. Друга група (від 5 до 15 кг) – Кіровоградська, Тернопільська, Херсонська області. Третя група (понад 15 кг) – Київська, Харківська, Дніпропетровська, Запорізька. З фактів зазначених раніше можна побачити, що саме області з найбільшою кількістю відходів, мають найбільші інвестиції [2]. Така тенденція може свідчити про зростання рівня соціальної відповідальності менеджменту підприємств або ж про муніципальні норми, що встановлюються для підприємств-забруднювачів. Реалізація екологічних інвестицій може вирішити проблеми не тільки навколишнього середовища, а й суспільства. Необхідним є орієнтація інвестора не лише на досягнення максимальних фінансових результатів від вкладень, але й врахування соціальних та екологічних вимог до подальшого розвитку суспільства. Саме тому, вважаємо обов'язковим здійснення оцінки інвестиційних проектів з врахуванням положень концепції сталого розвитку, що передбачає розвиток суспільства, який задовольняє потреби нинішнього покоління, не наносячи при цьому шкоди майбутнім поколінням у задоволенні їх потреб [3]. Саме тому уряду країни варто звернути увагу на механізм регулювання такими інвестиціями. На нашу думку, держава має створити систему мотивації задля залучення ще інвестицій з врахуванням комплексного підходу. Такі заходи повинні включати лише штрафні санкції, а й ряд стимулів за раціональне використання природо-ресурсного потенціалу. В подальшому це може сприяти не тільки екологічному ефекту, а й соціальному та економічному.

Література:

1. Державна служба статистики України. Навколишнє середовище. Витрати на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
2. Украина в 2016 году потратила на охрану окружающей среды свыше 32 млрд гривен [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rbc.ua/ukr/news/ukraine-2017-godu-potratala-ohranu-okruzhayushchey-1495204321.html>
3. Скоробогатова Н.Є. Модель оцінювання інвестиційної привабливості об'єкту у контексті концепції сталого розвитку / Н.Є. Скоробогатова// Вісник волинського інституту економіки та менеджменту: зб.наук.пр. – Луцьк: Волинський інститут економіки та менеджменту, 2011. – С.227– 239.

РОЛЬ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ В РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ

Кузьміна В.С.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
nikakuzmina12@gmail.com

Дослідження показують, що поточний стан міжнародного науково-технічного співробітництва в Україні потребує розвитку. Одним з найперспективніших фінансових інструментів для його покращення є венчурне фінансування. Воно являє собою стартове інвестування в інноваційні проекти з високим ризиком, але з істотною ймовірністю отримання значних прибутків. Це один із найдієвіших засобів для успішного впровадження інноваційних проектів. Частіше за все джерелами венчурного фінансування виступають кошти приватних інвесторів, спеціалізованих інвестиційних фондів, пенсійних фондів, страхових компаній, міжнародних організацій [1].

В період 2012-2014 років венчурні інвестиції в Україні мали тенденцію до зростання. Однак це спостерігалось переважно у фінансовій сфері та галузі комп'ютерних технологій. Підставами для цього є прагнення швидкого отримання прибутків від найбільш інноваційних галузей (ІТ-технології) та вкладення не у високоризикові проекти, а в цінні папери для отримання стабільного доходу. Як було встановлено, пізніше кризове становище не давало умов для розвитку венчурних інвестицій.

Закордонний досвід венчурного фінансування показує, що ефективним воно є за участі держави. Вона має забезпечувати створення і функціонування інвестиційних фондів. Також держава повинна займатися фінансуванням фундаментальних досліджень, оскільки венчурні інвестори переважно готові вкладати кошти вже в саму бізнес-ідею, а не в її довгострокову розробку[2].

Виходячи з аналізу попередніх досліджень, можна сказати, що для України венчурне фінансування є відносно новою сферою бізнесу і має ряд недоліків. Серед них недосконала законодавча база, низька інформованість підприємств про венчурні фонди, несприятливий інвестиційний клімат країни, нестача фахівців у галузі інноваційного менеджменту тощо[3]. Нестабільна економічна ситуація в Україні теж значним чином відштовхує іноземних інвесторів.

Важливим кроком у розвитку інноваційної діяльності України є розробка власної національної моделі венчурного фінансування. На сьогоднішній день вона слабо розвинена і дещо відрізняється від традиційної моделі, що поширена за кордоном. Головна відмінність полягає в тому, що венчурні фонди в Україні формуються великими промислово-фінансовими групами. Таким чином значно знижуються ризики банкрутств. Але, з іншого боку, це перешкоджає залученню нових інвесторів, адже відбувається реалізація лише тих проектів, що розробляються в межах промислово-фінансової групи. Отже в питанні формування власної моделі венчурного інвестування Україні слід перейняти досвід іноземних інвесторів, що вкладають кошти в технологічно нові, наукоємні програми.

В ході дослідження виявлено, що одним зі стримуючих чинників у розвитку венчурного фінансування в Україні є недостатньо розвинутий фондовий ринок. Причинами цього є зокрема слабка нормативно-правова база для розвитку вторинного ринку цінних паперів, небажання інвесторів купувати цінні папери через збитковість підприємств.

Для України розвиток венчурного фінансування у вигляді залучення іноземних інвестицій є ефективним способом підвищення конкурентоспроможності продукції на світовій арені та структурної перебудови економіки (орієнтації на високотехнологічне виробництво)[4]. До того ж, країна має високий науково-технічний потенціал, що втілений в ряді інноваційних ідей, що потребують фінансування і умов для реалізації. Отже завданням держави в цьому напрямку є реалізація програм інноваційного розвитку і сприяння кооперації діяльності промислових підприємств, науково-технічних установ та університетів.

Загалом для розвитку венчурного фінансування в Україні необхідним є перейняття досвіду розвинутих країн у цій сфері та активна участь держави у створенні венчурних фондів та фінансуванні науково-технічних розробок.

Література:

1. Матвєєва О.І. Особливості розвитку венчурного фінансування в Україні в умовах європейської інтеграції [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
2. <https://internationalconference2014.wordpress.com/2016/11/06/особливості-розвитку-венчурного-фін/>
3. Поручник А. Інноваційний потенціал України та його реалізація в міжнародному науково-технічному співробітництві//Міжнародна економічна політика. – 2004. - №1. – С.94-121
4. Кириленко І. В. Роль венчурного фінансування у розвитку інноваційної діяльності / І. В. Кириленко, М. М. Спіцин // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. - 2010. - Вип. 24-25. - С. 87-91.
5. Нежиборець В. Венчурне інвестування: стан, проблеми, закордонний досвід / В. Нежиборець // Теорія і практика інтелектуальної власності. - 2008. – № 4. – С. 56-60.

ЗАСТОСУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ ПРИ ВИБОРІ ТА ОЦІНЮВАННІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Лісняк В.О.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Управління діяльністю підприємства залежить від налагодженої та ефективної системи планування та прогнозування змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства. Тому для функціонування підприємства в умовах ринкової економіки доцільно забезпечити збирання та акумулювання інформації про зовнішні та внутрішні процеси, пов'язані із діяльністю підприємства.

Для вирішення завдання щодо можливості здійснення вибору та оцінювання функціонування електронних платіжних систем на підприємстві доцільно здійснити комплекс заходів, таких як: дослідження та аналіз результатів прийняття управлінських рішень та їх реалізація в бізнес-середовищі підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, саме для експорту послуг.

Іншими словами, задоволення економічного інтересу підприємства – постачальника послуг – можливе через задоволення потреб конкретного суб'єкта (споживача, контрагентів, соціуму тощо).

Звідси, управління та стратегічне планування діяльністю підприємства здійснюється залежно від видів, форм і складу послуг, які ним постачаються, сфери постачання послуг і з урахуванням особливостей функціонування ринку послуг.

При цьому, порівняно з ринками товарів, ринок послуг характеризується такими особливостями, як: підвищена швидкість обороту капіталу підприємств внаслідок короткого виробничого циклу; територіальною локальністю та сегментацією; значною диференціацією послуг в одній й тій же галузі, що пов'язане з іншою особливістю ринку послуг – індивідуальністю та нестандартністю надання послуг у різних галузях сфери послуг; невизначеністю результату під час надання послуг і значною чуттєвістю до ринкової кон'юнктури [1].

Крім того, ринок послуг складається з окремих ринків, кожен з яких функціонує за певними особливостями. Так, за класифікацією Всесвітньої організації торгівлі – *World Trade Organization* визначено понад 150 видів послуг, згрупованих у 12 секторів [2].

Статистичні дані показують, що у 2017 році збереглися тенденції попередніх років щодо значної частки надання послуг у сфері телекомунікацій, комп'ютерних та інформаційних технологій, транспортних послуг і послуг ділової сфери. Проте, залишаються на низькому рівні показники експорту послуг із фінансової діяльності, послуг пов'язаних із інтелектуальною власністю, та послуг, наданих приватним особам. Вказане свідчить про те, що види та обсяг послуг, які надаються вітчизняними підприємствами за кордон пов'язаний із структурним перерозподілом світового ринку послуг, ринковими механізмами попиту та пропозиції, вартістю і рухом робочої сили. Тобто, на діяльність вітчизняних підприємств-поставників послуг безпосередньо впливає стан розвитку та функціонування світового ринку послуг [3].

Відзначено, що безпосередньо сфера послуг зазнає впливу низки факторів. За визначенням К. Лавлок [4], функціонування сфери послуг пов'язане із інструментами впливу політики держави (рівень державного регулювання, приватизаційні дії, рівень свободи у торгівлі послугами, рівень правового захисту прав споживачів і господарюючих суб'єктів, політики щодо охорони навколишнього природного середовища).

Також, на функціонування сфери послуг впливають встановлені тенденції функціонування бізнесу; рівень розвитку інформаційних технологій; соціальні зміни у суспільстві та процеси інтернаціоналізації [5]. До внутрішніх мікроекономічних чинників діяльності підприємства доцільно віднести техніко-технологічні, фінансові фактори, рівень управління та кадрового забезпечення на підприємстві.

Отже, враховуючи зазначене, проаналізовано, що сучасне функціонування підприємств сфери послуг здійснюється у невизначеній умовах, що обумовлені постійними змінами в зовнішньому та внутрішньому середовищі. Для функціонування в умовах невизначеності, підприємство має оперативно реагувати на зміни в ринковому середовищі, з урахуванням наявних і майбутніх ризиків виробничо-комерційної діяльності.

Література:

1. Співак Л.С. Формування ринку послуг в трансформаційній еко- номіці : дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.01.01 / Л.С. Співак. – К., 2002. – 192 с.
2. List of tables III. Trade in commercial services by category // World Trade Organization - official website – [electronic resource] - access mode: https://www.wto.org/english/res_e/status_e/its2015_e/its15_trade_category_e.pdf electronic resource access mode/.
3. Державна служба статистики України / Офіційний сайт [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.
4. Лавлок К. Маркетинг услуг: персонал, технологии, стратегии / К. Лавлок. – М. ; СПб. ; Киев : Вильямс, 2005.
5. Філіпенко А. Основні проблеми економіки розвитку / А. Філіпенко [та ін.] ; пер. з англ. – К. : Либідь, 2003. – 684 с. – С.292.

СВІТОВИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

Лежень Катерина Володимирівна
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Katja.lej@gmail.com

Аудит – є невід’ємною ланкою в великому ланцюзі системи внутрішнього контролю більшості компаній світу. На основі даних, після проведення аудиту, компанія може прийняти зважені рішення щодо більш ефективного використання майна у подальшому. Аудит – це певна система заходів, яка націлена проінформувати власника, в якій мірі він може покласти на дані фінансової звітності при прийнятті важливих для компанії рішень, та оцінити фінансовий стан компанії, як у короткостроковій, так і довгостроковій перспективі. Аудитори мають дуже важливе значення для фінансової звітності. Вони є основою, яка зберігає цілісність та стабільність фінансових ринків по всьому світі. Метою аудиту є складання думки про достовірність бухгалтерської звітності і відповідності порядку її здійснення з чинним законодавством. Достовірність цих даних - це точність даних фінансової звітності, на основі яких можна зробити висновок про підсумки господарської діяльності, майновий та фінансовий стан юридичної особи, яке піддається аудиту.

Багато користувачів фінансової звітності плутають бухгалтерський облік та аудит, така плутанина через те, що у більшості випадків аудит пов’язаний з бухгалтерською інформацією і велика кількість аудиторів компетентні в бухгалтерських справах. Бухгалтерський облік виступає інструментом аудиту, він є інформаційним відображенням кругообігу господарських операцій та джерелом їх формування, контролює раціональне використання капіталу. Як правило, аудит полягає у контролюванні правильного введення бухгалтерського обліку та у знаходженні помилок при його введенні. У той же час аудиторі мають дотримуватись певних принципів роботи з метою достовірної оцінки результатів діяльності підприємств [1, С. 13].

У той час, коли увесь світ в шаленому темпі використовує усі переваги аудиторських компаній, в Україні розвитку аудиту заважає відсутність «соціального» замовлення на якісний аудит (передусім з боку власників, фондового ринку та фінансових компаній) та відсутність обов’язкового аудиту фінансової звітності для непублічних компаній не залежно від їх обігу. Таким чином, ринок аудиту в Україні досить невеликий при значному обсязі суб’єктів аудиторської діяльності. В Україні аудиторські фірми через дуже тісний ринок беруться за завдання, які не завжди можуть виконати через недостатність ресурсів, знань та досвіду.

У світі є чотири всесвітньо відомі компанії, що надають аудиторські та консалтингові послуги – це PricewaterhouseCoopers, Deloitte Touche Tohmatsu, Ernst & Young та KPMG [2]. У таблиці 1 можна спостерігати результати діяльності «Великої четвірки» за останніми доступними даними [3].

Таблиця 1

Результати діяльності

Компанія	Дохід	Кількість працівників	Дохід на одного працівника	
Deloitte Touche Tohmatsu	\$38,8 млрд	263 900	\$147 025	20
PricewaterhouseCoopers	\$35,9 млрд	223 468	\$160 649	20
Ernst & Young	\$31,4 млрд	247 570	\$126 833	20
KPMG	\$25,9 млрд	188 982	\$134 510	20

Джерело: складено автором на основі[1]

Аналізуючи вище наведені дані, можна побачити, що на послуги цих компаній є попит, що говорить про перспективність цієї галузі. Дані компанії займаються окрім аудиту ще консалтингом та наданням інших профільних послуг, але аудиторські послуги стоять на другому місці, одразу після консалтингових.

Вважаємо, що поточна ситуація на ринку національного аудиту не зміниться, доки учасники фондового ринку не мають потреб у достовірності фінансової звітності, через податкові тарифи. Також негативний інвестиційний клімат, негативно впливає на обсяг попиту на вітчизняні аудиторські послуги. Єдиним перспективним замовником для національних аудиторських фірм є кредиторі. Така ситуація в Україні згодом може призвести до того, що національні аудиторські фірми не будуть надавати послуги, через нерентабельність і це призведе до ще більшої економічної кризи в Україні.

Література:

1. Дергачова В. В. Облік у зарубіжних країнах / В. В. Дергачова, Н. Є. Скоробогатова, Л. М. Шик. - К.: НТУУ "КПІ", 2011. – 260 с.
2. Велика четвірка – статистичні дані . [Електронний ресурс.] – Режим доступу: <https://www2.deloitte.com/global/en>.
3. Аудиторська компанія PricewaterhouseCoopers [Електронний ресурс.] – Режим доступу: <https://press.pwc.com/>

МІЖНАРОДНИЙ КРЕДИТ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Максимчук Анастасія Ігорівна, студентка 3 курсу, ФММ, УС-51
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
cool.maksimchuk2012@yandex.ua.

Розвиток економічного та науково-технічного співробітництва, валютних та фінансових відносин між окремими країнами світу обумовив появу, так званих, міжнародних кредитно-фінансових відносин.

Кредит є необхідною складовою розвитку міжнародних відносин в сфері економіки. Він стимулює попит на ринку зі сторони позичальників, тим самим сприяючи зростанню обсягів світової торгівлі [1].

Міжнародний кредит є своєрідною формою переміщення позичкового капіталу. Він засвідчує економічні відносини, пов'язані з наданням або погашенням позики, її використанням, в яких кредиторами та позичальниками можуть виступати суб'єкти різних країн. Суб'єктами таких відносин, зазвичай, є як приватні фірми, так і комерційні банки, різні кредитні та нефінансові установи, державні органи.

Міжнародний кредит, як відомо, грає досить важливу роль в економіці країн світу, адже він сприяє розвитку продуктивних сил в країні, а також розширює масштаби торгівлі. Однак, в той же час, міжнародний кредит здатен спричиняти і негативні наслідки, наприклад, він поглиблює диспропорції в економіці країн, що виступають в ролі кредиторів, порушує макроекономічну стабільність.

Важливу роль в області міжнародного кредиту відіграють різного роду фінансово-кредитні інститути, зокрема Міжнародний Валютний Фонд, ЄБРР, МБРР та інші.

Найчастіше позичальниками є країни, які розвиваються. До їх складу входить зараз й Україна. Запозичення таких країн, зазвичай, направлені на стимулювання їх економічного розвитку. Виступаючи, як правило, в якості позичальника на міжнародних фінансових ринках, Україна отримує доступ до різного роду кредитів, зокрема до кредитів за програмою stand by, які надаються державам, які є членами МВФ, частинами (так званими траншами) кожного кварталу, з метою підтримки різноманітних економічних програм цих країн [1]. В свою чергу, країна, що виступає в ролі позичальника, має дотримуватись прописаних в угоді домовленостей. Україна отримує транші від МВФ ще з 1994 року.

Донедавна, Україна жодного разу не одержувала більше трьох траншей в рамках однієї програми. Все тому, що кожен раз, після 2-го чи 3-го платежу, зацікавленість втрачали або члени МВФ, внаслідок зриву зобов'язань Україною, або український уряд, якщо з'являлася хоча б мінімальна можливість взяти кредит на простіших умовах і, тим самим, зникала необхідність в кредитуванні.

У березні 2015 року МВФ підписав угоду про програму розширеного фінансування для України на суму 17,516 млрд дол. строком на 4 роки. Перші кошти, у сумі \$ 5 млрд, надійшли до України в цьому ж місяці. Другий транш в розмірі \$ 1,7 млрд було виділено в серпні. Третій транш на суму \$ 1 млрд надійшов у вересні 2016 р., четвертий транш на цю ж суму - у квітні 2017 р. Всього за даною програмою на 2017р. Україна отримала 8,7 млрд дол.. Ще 8,8 млрд дол. вона може отримати до весни 2019 р. [2].

Україна, в свою чергу, пообіцяла вивести з ринку більшу частину неплатоспроможних банківських установ, приватизувала також найбільший комерційний банк України "ПриватБанк", взяла на себе зобов'язання здійснити пенсійну реформу, збільшивши вікові межі виходу на пенсію. Україна також взяла на себе обов'язок продовжити боротьбу із корупцією в країні.

Проаналізувавши загальну картину в Україні на сьогоднішній день, можна виділити кілька позитивних наслідків для України від отримання міжнародних кредитів, зокрема:

- стабілізація та подальший розвиток банківського сектору економіки;
- можливість забезпечення внутрішнього ринку країни необхідною продукцією;
- зростання конкурентоспроможності національної економіки.

Однак, крім позитивних наслідків впливу кредитів stand by на економіку України, варто зазначити ще й негативні, до яких слід віднести зокрема:

- зростання державного боргу, що стає проблемою на шляху розвитку української економіки;
- примусова спеціалізація експорту країни на сировині, а не на готовій продукції;
- неспроможність передбачити розвиток національної економіки в майбутньому.

Отже, міжнародний кредит є невід'ємною частиною розвитку світових економічних та науково-технічних відносин. Однак, Україна в даний момент виступає лише в ролі позичальника на міжнародному ринку, отримуючи при цьому доступ до різних кредитів, зокрема і кредитів МВФ у вигляді траншів.

Література:

1. Міжнародний кредит [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародний_кредит
2. Кредити від МВФ [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://gordonua.com/publications/s-nachala-nezavisimosti-ukraina-poluchila-ot-mvf-313-mlrd-istoriya-otnosheniy>

ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ В УКРАЇНІ

Манько Ю. Р., студентка
Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського",
julia.manko.kpi@gmail.com

Соціальне страхування – один із ключових напрямків розвитку високорозвинених країн, до когорт яких прагне Україна. Для того, аби дана програма соціального забезпечення могла адекватно функціонувати та надавати своїм громадянам належну допомогу, має створюватися ефективна та доцільна система оподаткування, яка б надавала фінансові можливості для впровадження змін.

У зв'язку з реформуванням системи соціального страхування в Україні, з 01.01.2011 вступив в дію Закон «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» відповідно до якого передбачається впровадження єдиного соціального внеску. ЄСВ – це консолідований страховий внесок в Україні, збір якого здійснюється в системі загальнообов'язкового державного страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі [1].

Основні положення, що визначають порядок збору ЄСВ, встановлені Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI від 08.07.2010 (набрав чинності з 01.01.2011) [1]. Він замінив собою чотири раніше існуючих обов'язкових державних соціальних збори: пенсійний, на безробіття, соціальне страхування (лікарняні) та на нещасні випадки. Ставки ЄСВ диференціюються в залежності від виду платника, а також в залежності від класів професійного ризику виду діяльності [1]. Слід зазначити, що з 1 січня 2015 роботодавці зобов'язані сплачувати розмір ЄСВ не менший за мінімальний, незалежно від суми нарахованої заробітної плати. Для фізичних осіб-підприємців мінімальний ЄСВ до 2016 року становив 34,7% від розміру мінімальної зарплати. З 01.01.2016 року ставка ЄСВ знижена до 22% (для всіх категорій платників) [1].

Для того, аби повноцінно оцінити ті зміни, що відбулися в Україні після впровадження ЄСВ, варто розглянути позитивні та негативні фактори цієї реформи, що відобразилися серед його платників. Таким чином, перевагами єдиного соціального внеску виявилися наступні особливості:

Зменшення навантаження на роботодавця, що пов'язане з адмініструванням сплати страхових внесків.

Скорочення обсягів «паперової роботи» бухгалтерів завдяки зведенню утримання та нарахування чотирьох соціальних податків до одного.

Підприємство перевіряється тільки одним контролюючим органом – Пенсійним фондом, а не кожним з чотирьох фондів окремо.

Серед недоліків щодо сплати ЄСВ можна виділити такі:

Сформована жорстка система штрафів: за несплату або несвоєчасну сплату ЄСВ накладається штраф у розмірі 10% своєчасно не сплачених сум; за неналежне ведення бухгалтерської документації, на підставі якої нараховується ЄСВ, накладається штраф у розмірі від 8 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [2].

ЄСВ необхідно сплачувати на різні рахунки незалежно від ставок та видів платежів, що в свою чергу підвищує ризик сплати ЄСВ не на той рахунок.

Збільшилось соціальне навантаження на ФОП, адже вони крім сплати єдиного податку мають тепер додатково сплачувати ЄСВ. Тому із запровадженням ЄСВ витрати на фонд оплати праці не зменшились, що провокує підприємства йти у тінь.

З вищеописаних аспектів можна зробити висновок, що впровадження ЄСВ є однозначним кроком вперед у реформуванні системи соціального страхування. Він не тільки спрощує процес сплати, нарахування та оформлення рахунків для підприємця та бухгалтера, але й надійніше захищає робітника на випадок безробіття, тимчасової непрацездатності, нещасних випадків на виробництві та досягнення пенсійного віку. Наведені недоліки, звичайно, свідчать про недосконалість наявної системи. Тому необхідно надалі вносити зміни до існуючого нині чинного законодавства та займатися реорганізацією системи, шляхом утворення єдиного фонду, що містив у собі існуючі нині чотири.

Література:

1. Єдиний соціальний взнос. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/labour/social/>

2. Козачук Н.Ф., Поліщук І.П. Єдиний соціальний внесок: переваги та недоліки його впровадження. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2_KAND_2012/Economics/7_97662.doc.htm

ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЛІЗИНГУ ПРИ ФІНАНСУВАННІ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Мартиненко К.Р., студент, Черненко Н.О., к.е.н., доцент,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», katerina_mart@ukr.net

Машинобудування є основою економіки будь-якої країни та грає вирішальну роль у створенні матеріально-технічної бази для господарства. Головне завдання даної галузі – сприяння та досягнення науково-технічного прогресу, який спрямований на впровадження новітніх форм організації виробництва, створення абсолютно нових машин та обладнання, безперервний розвиток та вдосконалення засобів виробництва. У наш час цій галузі не вистачає фінансових ресурсів, через нестабільну ситуацію в країні скорочуються інвестиції. Лізинг є одним із методів вирішення проблеми фінансування та розвитку машинобудівних підприємств.

В Україні машинобудівні підприємства не мають достатнього рівня конкурентоспроможності для міжнародного ринку, не вистачає фінансових ресурсів, чим і зумовлена актуальність і проблема даного дослідження. Проаналізуємо дані за останні 5 років та за 9 місяців поточного 2017 року. Для кращого сприйняття систематизуємо інформацію у таблицю 1.

Таблиця 1.

Обсяг реалізованої продукції машинобудування України [4]

Галузь промисловості	Роки	Обсяг реалізованої продукції	
		млн.грн	у % до всієї реалізованої продукції
Машинобудування, крім ремонту та монтажу машин і устаткування	2012	140539,3	10,3
	2013	113926,6	8,6
	2014	101924,7	7,1
	2015	115261,7	6,5
	2016	131351,8	6,1
	(січень-вересень) 2017	100862,1	6,6

З таблиці видно, що за останні роки обсяг реалізованої продукції зменшується, лише у 2015 та 2016 спостерігається позитивне зрушення на 1,13% та 1,28% відповідно, у порівнянні до 2014 року. Щодо останніх даних за 2017 рік (січень-вересень), то якщо темп реалізації продукції не зміниться, можна прогнозувати на кінець року реалізацію на суму приблизно 134482 млн грн., що буде на 1,02% більше, ніж за 2016 рік.

Але потенціал в українських машинобудівних підприємств набагато більший та ширший, ніж зараз використовується. Для того, щоб його розкрити, потрібно вирішити ряд проблем, таких як: застаріле устаткування; низька ефективність його використання; відсутність забезпеченості запасними частинами; низький рівень конкурентоспроможності.

Перевага лізингу в порівнянні з іншими способами інвестування полягає в тому, що підприємствам надаються не грошові кошти, контроль за обґрунтованим витрачанням який не завжди можливий, а безпосередньо засоби виробництва, необхідні для оновлення та розширення виробничого апарату [1]. Дрібним і середнім підприємствам простіше отримати контракт по лізингу, чим позику. Деякі лізингові компанії навіть не вимагають від орендаря ніяких додаткових гарантій, оскільки передбачається, що забезпеченням операції є саме устаткування[2].

Для машинобудівників фінансовий лізинг – захід, що сприяє нарощуванню обсягів виробництва, бо дозволяє на кожні (наприклад) 100 млн. грн., наявних у сільськогосподарських товаровиробників коштів, придбати техніку на суму 260 млн. грн., тобто збільшити валове виробництво підприємств сільгоспмашинобудування на 160 млн. грн.

В Україні є достатня кількість офіційних лізингових компаній, які б могли допомогти українським машинобудівним підприємствам вийти на міжнародний ринок з кращою і якіснішою продукцією, причому за доволі швидкий період. Але в нашій державі існують певні перешкоди для подальшого розвитку даного виду міжнародних економічних відносин. Тому для забезпечення розвитку міжнародного лізингу в Україні потрібно удосконалити законодавчу базу, тобто привести її у відповідність до міжнародних норм лізингу. Також запровадити інвестиційні податкові пільги при імпорті високотехнологічного обладнання в Україну, і створити лізингові фонди для сприяння лізингу у пріоритетних галузях промисловості.

Висновки: Як кредит, так і лізинг є способами отримання суб'єктом господарювання майна для використання у власній діяльності, якщо власних коштів на придбання цього майна не вистачає. За своєю ефективністю ці способи рівноцінні. Кожен з них може бути вигіднішим (дешевшим) залежно від умов кожного конкретного договору. Щоб порівняти, який з цих двох дешевший, слід просто порівняти всі платежі, які доведеться сплатити за умовами кожного конкретного договору.

Але на практиці обирають не обов'язково дешевший варіант. Обирають доступніший. Дешевший варіант може передбачати первісний одноразовий платіж, на сплату якого у позичальника не буде коштів. Тоді доведеться вибрати у підсумку дорожчий, але без первісного внеску.

З метою сприяння зростанню українського ринку лізингу слід розробити додаткові законодавчі акти, надати технічну підтримку та провести галузеві тренінги. Також потрібно частіше проводити урядові брифінги з цього питання. Крім того, слід проводити роботу з потенційними лізингоотримувачами з метою інформування їх про перспективи, які може забезпечити їм лізинг[10]. Ці рекомендації були розроблені 10 років тому, але на жаль залишаються актуальними і у наш час.

Література:

1. Чорнобай Л.І., Н.О.Вацик. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАШИНОБУДУВАННЯ / Л.І.Чорнобай. // Національний Університет «Львівська Політехніка». 2010
2. Лізинг: переваги та недоліки, форми та функції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/18131/

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ

Мелех Н. В., студентка УС-61,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
melekh.natalia98@gmail.com

Україна на період 2018 року має суперечливий імідж на світовій арені, що пояснюється величезними соціальними, військовими та політичними проблемами. Вони суттєво ускладнюють можливість проведення та реалізації реформ, які необхідні Україні. Корупція, нестабільність валюти та невизначеність закону запобігають появі привабливого інвестиційного середовища. Україна підвищилась лише на одну позицію, займаючи вісімдесяте місце у звіті Світового банку про «Ведення бізнесу у 2017 році», що свідчить про зовсім незначне поліпшення українського бізнес-клімату протягом минулого року. «За ступенем сприятливості умов для підприємницької діяльності країна займає місце між Сан-Маріно та Боснією і Герцеговиною» [1]. Вищі органи державної влади здійснюють узгоджені спроби щодо зменшення кількості регуляторних актів та правил, які пригальмовують українське підприємницьке середовище.

За результатами II півріччя 2017 індекс інвестиційної привабливості становив 3,03 бали за 5-бальною шкалою, тоді як півріччям раніше він становив 3,15 бали [2]. На думку деяких експертів, кожний додатковий бал, отриманий в рейтингу Світового банку "Ведення бізнесу", може вартувати 600 додаткових мільйонів доларів на іноземні інвестиції. Наступні п'ять кроків можуть допомогти Україні забезпечити стабільність, яка сприятиме довгостроковим інвестиціям [3].

Перший крок полягає у припиненні воєнного конфлікту на Сході України за підтримки міжнародних партнерів. Очевидно, що будь-які бойові дії - це величезна перешкода для будь-яких інвестицій. По суті практично немає прикладів країн із привабливими інвестиційними проектами, що одночасно беруть участь у активних військових конфліктах. У пострадянському регіоні достатньо розглянути справу Грузії, яка спостерігала потрійний спад міжнародних інвестиційних потоків після короткої війни з Росією влітку 2008 року.

Крок другий - реалізувати реформи. Сучасна Україна страждає від популізму. Цей виснажливий стан супроводжується нескінченними та невпинними розмовами про зміни без будь-яких супутніх дій, зверненнями до народних мас із демагогічними гаслами та невиправданими обіцянками. Україна відчайдушно потребує переходу за межі стадії декларувань і початку реального виконання реформ. Будь-які дії країни повинні бути набагато ефективнішими та прозорішими. Це стосується всього, починаючи від нормативних актів до податкової системи. Наразі укладено угоди про вільну торгівлю з ЄС та Канадою. Україна отримує досить велику кількість міжнародної технічної допомоги, яка допомагає збільшити наші зовнішньоторговельні можливості, підвищити інвестиційну діяльність та реформувати державний сектор. Було б доцільно створити системи моніторингу, які б дозволили нашим партнерам уважно стежити за тим, як ця допомога використовується, і в разі необхідності запроваджувати штрафи [4].

Крок третій – покращити функціонування фінансової системи та створити процвітаючий сектор малого та середнього бізнесу. Для того, щоб побудувати конкурентну та прозору українську банківську систему та допомогти сектору малих та середніх підприємств процвітати необхідно створити більш дієве антикорупційне законодавство. Завдяки корупції та послідовним політичним кризам український уряд традиційно зосереджувався на забезпеченні підтримки великих українських підприємств.

Наступний крок - запропонувати захист інвесторам. Незважаючи на те, що Україна, безумовно, потребує більших міжнародних інвестицій, все ще не має інструментів та державних гарантій для захисту інтересів та залучення нової хвилі міжнародних інвесторів. Останні кілька років спостерігаються численні ініціативи, спрямовані на стимулювання інвестицій, таких як запуск Управління сприяння інвестиціям. Якнайшвидше запропоновані гарантії інвесторам на місцевому та національному рівнях, "очистка" українських судів та правової системи має вирішальне значення для довгострокової інвестиційної привабливості України.

Останній крок – створити бачення майбутнього, встановивши чіткі цілі та терміни, а потім прийняти їх у суспільстві. Інвестиційний потенціал України характеризується високою неоднорідністю, оскільки інвестиційна політика залежить від можливостей та потреб кожного регіону. Наприклад, для Східного регіону доцільно буде реконструювати та оновити технічне оснащення шахт, металургійну та машинобудівну галузі, взявши за основу низькотоксичні та екологічно чисті технології. Центральна частина має стати центром наукової діяльності, розвитку ІТ технологій.

Впровадження інструментів спільного інвестування повинно забезпечувати відповідні умови для іноземного інвестування. Державна підтримка високих технологій та розвиток інноваційної інфраструктури в країні повинна сприяти залученню інвестицій в інновації та збільшити казначейські надходження від використання цього ноу-хау. Іноземні інвестори чекають можливості розпочати вивчення багатих ресурсів України та створити сприятливий інвестиційний клімат, що забезпечить процвітання майбутнього Україн

Література:

1. Світовий банк: Україна у рейтингу «Ведення бізнесу в 2017 році» [електронний ресурс] // Всеукраїнська громадська організація «Асоціація Фахівців Оцінки». – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://afo.com.ua/uk/news/2-general-assessment/1130-world-bank-ukraine-in-the-ranking-doing-business-in-2017>.
2. Індекс інвестиційної привабливості України почав стагнувати [Електронний ресурс] // Економічна правда. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.epravda.com.ua/news/2017/12/19/632314/>.
3. Оніщенко І. О. Інвестиційна привабливість України: проблеми та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс] / Ірина Олександрівна Оніщенко // "Траєкторія науки" Електронний научний журнал. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.pathofscience.org/index.php/ps>.
4. Голюк В. Я. Сучасний інвестиційний клімат України: аналіз та шляхи покращення [Електронний ресурс] / Голюк В. Я., Манзик Ж. В. // Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». – 2016. – Режим доступу до ресурсу: www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/45.pdf.

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Пасічник Ю. В., д.е.н., професор,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
y.v.pasich@gmail.com

Рівень науково-технічного прогресу має вагомий вплив на суспільний розвиток країни. Водночас, розвиток науково-технічного прогресу вимагає належного рівня методичного, матеріально-технічного та кадрового забезпечення. У випадку їх відсутності в країні виникає необхідність звертатись до механізму міжнародного науково-технічного співробітництва. Потрібно зазначити, що жодна країна не може забезпечити всіх складових за кожним напрямом розвитку, тому всі країни потенційно є учасниками міжнародного науково-технічного співробітництва.

Міжнародне науково-технічне співробітництво в сучасних умовах перетворюється на реальний інструмент стабілізації і розвитку економіки та нарощування науково-технічного потенціалу країни, але такий розвиток, незважаючи на його ефективність, потребує дієвого державного контролю і регулювання, визначення пріоритетів, а також наявності ефективних фінансових інструментів.

З метою визначення таких фінансових інструментів, буде доцільним застосування в сучасних реаліях пріоритетів міжнародного науково-технічного співробітництва в Україні.

На даний час ключові пріоритети міжнародної науково-технічної співпраці в Україні визначаються Лісабонською стратегією та стратегією «Європа 2020», а також новими інструментами співпраці з ЄС які задекларовано Twinning і TAIEX [2]. Також спостерігається тенденція і до створення дослідницьких та наукових центрів на основі вищих навчальних закладів.

В той же час, наявні в Україні фінансові інструменти міжнародного науково-технічного співробітництва не можуть забезпечити потреби сьогодення. Тому, для подальшого розвитку даного напрямку доцільно запровадити в Україні такі фінансові інструменти:

- систему грантів, орієнтовану на широке коло реципієнтів в пріоритетних напрямках [3];
- удосконалення чинної фіскальної системи шляхом гармонізації відповідної нормативно-правової бази, спрямованої на підвищення привабливості іноземного інвестування в науково-технічну сферу України, а також впровадження пільгового оподаткування іноземних інвестицій, спрямованих на науково-технічну сферу; надання податкових пільг підприємствам, установам і організаціям, які впроваджують новітню техніку, технології, чи причетним до трансферу наукоємної продукції, створення таких продуктів;
- звільнення від митних платежів та оподаткування імпортованого обладнання, приладів, матеріалів для науково-дослідної діяльності;
- розробка механізму гарантування зарубіжних інвестицій, спрямованих в науково-технологічну сферу, зокрема і за умови реалізації спільного з Україною проекту;
- надання підтримки вітчизняним науково-дослідним установам за рахунок венчурного кредитування;
- звільнення від обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку коштів, отриманих за міжнародними науково-технічними програмами та проектами.

Крім запропонованих заходів, необхідно реалізувати також інформаційні, тому що вітчизняні розробки, програми і потенціал за більшістю напрямів залишається маловідомим міжнародній науковій спільноті. Саме тому, необхідним є запровадження державної реєстрації інноваційних та наукових проектів та діючих інноваційних і науково-дослідницьких установ, а також оприлюднення цієї інформації, поширення її на спеціалізованих іноземних ресурсах. Також особливої ваги набуває створення сприятливих умов для відкриття нових чи розширення існуючих науково-технічних та дослідницько-експериментальних баз на території України. Це сприятиме не лише розвитку країни загалом, але й поглибленню партнерських зв'язків з іншими країнами, збалансованому розвитку європейського дослідницького простору і зниженню темпів міграції висококваліфікованого персоналу.

Література:

1. Кочетков В. Роль і місце України на світовому ринку технологій / В. Кочетков // Проблеми науки. – 2014. – № 11–12. – С. 92–95
2. Посилення двостороннього науково-технічного співробітництва в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bilat-ukr.eu/_media/Brochure_BILAT_FC.pdf.
3. Фетисенко В. О. Міжнародне співробітництво України з Європейським Союзом та Організацією Північноатлантичного договору в науково-технічній сфері: правові питання / В. О. Фетисенко // Порівняльно-аналітичне право № 4, 2016, С. 277–280.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

Потапова В.П., студентка 2 курсу, гр. УС-61

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
pvp.pvp.998@gmail.com

Сучасне становище банківської системи України і прогнози її розвитку в умовах глобалізації економіки призводять до ще більшого усвідомлення актуальності такої характеристики як конкурентоспроможність банку. При цьому особливо підвищується роль національної фінансово-банківської системи в запобіганні посиленню фінансової залежності України від міжнародних банків.

Сутність поняття «конкурентоспроможність банку» полягає в ефективній реалізації потенційних і реальних можливостей банку зі створення конкурентоздатних продуктів і надання послуг [1], формування іміджу стійкого і надійного банку [2]. Розглядаючи конкурентоспроможність банку в міжнародному масштабі, погоджуючись з думкою В. В. Коваленка [1], необхідно доповнити такий критерій, як здатність банку ефективно використовувати можливості і протистояти небезпекам глобалізованого ринку для забезпечення потреб національної економіки у фінансових ресурсах.

Серед показників конкурентоспроможності банку можна виділити споживчі та економічні критерії. Серед споживчих критеріїв основними є: асортимент банківських продуктів, максимальна сума кредиту і термін кредитування, якість обслуговування клієнтів, диверсифікація діяльності, філіальна мережа, міжнародні операції банку, стратегія, імідж банку, ділова активність [3].

З економічних критеріїв можна виділити: процентні ставки по кредитах, додаткові платежі і комісії, достатність капіталу, прибутковість і рентабельність банку, інвестиційна активність, темп приросту клієнтів, частка на кредитному ринку. Особливе значення мають показники, що відображають, наскільки банк відповідає вимогам глобальних фінансових ринків (міжнародні валютні розрахункові операції, операції на міжнародному фондовому ринку, міжнародні інвестиційні проекти).

Таблиця 1

Динаміка основних показників щодо кількості зареєстрованих банків в Україні за 2009–2017 рр.

Показник	Станом на 01.12.2017								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Кількість банків за Реєстром	184	182	176	176	176	180	163	117	98
Із них з іноземним капіталом	53	51	55	53	53	49	51	41	39
У т. ч. зі 100% іноземним капіталом	17	18	20	22	22	19	19	17	17
Частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків, %	36,7	35,8	40,6	41,9	39,5	34	32,5	43,3	55,6

За показниками, що наведено в табл. 1, бачимо, що загальна кількість діючих банків за 2009–2017 роки скоротилася на 86, що стосується банків з іноземним капіталом, то їх кількість за період змінювалася: максимальна кількість була в 2011 р. – 55 банків, а мінімальна – у 2017 р. – 39 банків [3].

Отже, можна зазначити, що банки з іноземним капіталом теж здійснюють вагомий вплив на розвиток конкуренції в банківській системі.

Для підвищення конкурентоспроможності українських банків на міжнародному ринку треба:

- розширення набору банківських послуг і подальше підвищення якості обслуговування клієнтів;
- відкриття закордонних філій, представництв, дочірніх організацій;
- вдосконалення контролю і нагляду за банками, посилення боротьби з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом, нелегальним вивезенням капіталу;
- адаптація банківського законодавства до сучасних умов, враховуючи глобалізацію економіки;
- введення нових банківських технологій з використанням інтегрованої дистриб'юторної мережі;
- посилення захисту інтересів вкладників з інших країн;
- уніфікація правил ділової етики для банків та інших учасників фінансового ринку.

Запропоновані заходи можна розглядати як елементи модернізації української банківської системи та пріоритетні напрямки її конкурентоспроможного розвитку.

Література:

1. Коваленко В.В. Забезпечення конкурентоспроможності банків України в умовах циклічного розвитку економіки України / В.В. Коваленко, Ю.М. Белова // Науковий вісник ХДУ. – 2016. – Вип. 20. – Ч. 2 – С. 149–152.
2. Куценко К.В. Вплив рівня репутаційного капіталу на конкурентоспроможність банків / К.В. Куценко // Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – 17. – С. 69–71.
3. Радова Н.В. Передумови забезпечення конкурентоспроможності банків України/Н.В.Радова // Економіка і суспільство. – 2017. - №8. С. 659-665

ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ІНВЕСТИЦІЙ

Хмілевська А.О., студентка ФММ УС-61,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
khmilevska.ana@ukr.net

У 1998 році було прийнято Закон України «Про фінансовий лізинг»[1]. На сьогодні, фінансовий лізинг, як інструмент інвестиційної політики, набуває все більшого поширення. Внаслідок економічної нестабільності, високого рівня безробіття, значного зносу основних фондів у вигляді обладнання та недостатньої технічної бази на українських підприємствах, завдяки особливому економічному походженню, лізинг може відігравати важливу роль у підвищенні та подальшому розвитку національної економіки, а також на міжнародній арені - у розширенні та зміцненні економічного співробітництва з іноземними інвесторами.

Законодавство України дає таке визначення терміну фінансовий лізинг: «Фінансовий лізинг – це вид цивільно-правових відносин, що виникають із договору фінансового лізингу. За договором фінансового лізингу лізингодавець зобов'язується набути у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату»[1]. Тобто лізинг, по своїй суті, є різновидом довгострокового кредиту у майновій формі, який оплачується в розстрочку.

Економічні відносини, які супроводжують фінансовий лізинг, характеризуються різноплановістю, що проявляється в досить широкому діапазоні, а саме;

1. Завдяки фінансовому лізингу підприємства мають можливість задовольнити свої потреби у найбільш невивідному виді позичкового капіталу, а саме – в довгостроковому кредиті. Крім того, на сучасному етапі української економіки, саме довгостроковий кредит для підприємств є зведений до мінімального рівня, що значно гальмує інвестиційну діяльність підприємств.

2. Фінансовий лізинг повністю забезпечує конкретні цільові потреби підприємства у позичкових коштах. Маючи на меті поновити та розширити активну частину необоротних активів, підприємства мають змогу використати фінансовий лізинг, який дозволить в повному обсязі виключити будь-які інші види фінансування. А це, в свою чергу, призводить до зменшення залежності підприємств від банківського фінансування.

3. Оскільки фінансовий лізинг автоматично генерує повну кредитну безпеку, це дозволяє зменшити вартість запозичень. Формою такої підтримки є сам лізинговий актив. Він, у разі фінансової неплатоспроможності (банкрутства) підприємства, може бути використаний кредитором для повернення несплаченої частини лізингових платежів та суми штрафу за договором. Крім того, обов'язкове страхування лізингового активу лізингоодержувачем на користь лізингодавця виступає як додаткова форма забезпечення кредиту. Зниження рівня кредитного ризику (і, відповідно, його премія за ризик) створює передумови для відповідного зменшення вартості фінансової позики, наданої підприємству.

4. Фінансовий лізинг, як інвестиційний інструмент на підприємстві створює податкові пільги для всієї суми залучених позик. Лізингові платежі, які амортизують всю суму загального обсягу залученої позики, включаються до витрат підприємства та, відповідно, зменшують суму доходу, що оподатковується. За допомогою банківського кредиту подібний податковий захист застосовується лише до платежів за обслуговування кредиту, а не до загального обсягу заборгованості. Більше того, деяка система податкових пільг поширюється і на лізингодавця.

5. Задля впровадження фінансового лізингу на підприємстві, необхідно пройти більш спрощений процес оформлення позики в порівнянні з банківським. Якщо звернутись до сучасного вітчизняного і зарубіжного досвіду, то для складання угоди про лізинг необхідні в рази менші затрати часу і перелік необхідної документації значно нижчий, ніж при укладанні угоди з банком про надання довгострокової фінансової позики.

Отже, фінансовий лізинг як особлива форма інвестицій має всі шанси стати ефективним засобом інтенсивного розвитку економіки України. Однак, підприємцям, які планують використати фінансовий лізинг, доведеться зіткнутися і з низкою проблем, серед яких:

Для лізингодавця лізинг може виявитись неефективним та невивідним у разі високого рівня інфляції, оскільки лізингодавець отримує фіксовану суму орендної плати щороку, і не може збільшити її, навіть якщо вартість активу зростає.

Для лізингоотримувача фінансова оренда не скасовується, і навіть якщо компанія не хоче використовувати актив, лізингоодержувач зобов'язаний сплачувати орендну плату за оренду.

Оскільки лізингоодержувач не є власником активу, такий актив не може бути відображений у балансі, що призводить до зменшення активу лізингоодержувача.

Література:

1. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 14.01.1999р. №723/97-вр [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>.
2. Горбатенко О.А. Проблеми та перспективи розвитку лізингових відносин в Україні / О.А. Горбатенко // Фінанси України. – 2012. -№13. – С.123-126.

РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ СТИМУЛЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ В УКРАЇНІ

Шовкалюк Ю.В., ст.викл. ТЕФ

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
shovkalyuk@gmail.com

Надмірне споживання енергії спричиняє для України значні ризики в сферах енергетичної безпеки, державних витрат, охорони довкілля, а отже, має значний потенціал для покращення. Один із інструментів впливу на зниження споживання ресурсів і зменшення енергетичної залежності держави - впровадження у нормативну базу вимог щодо підвищення енергоефективності. У 2010р. був підписаний Протокол про Приєднання України до Енергетичного співтовариства, що набув чинності у 2011р. Згідно з ним Україна повинна ратифікувати відповідні норми законодавства ЄС для підвищення енергетичної безпеки та енергоефективності, а також для створення конкурентного середовища. Розроблено Національний план дій з енергоефективності до 2020 р., який розглядає наступні сфери – житловий сектор, послуги, промисловість, транспорт. З урахуванням Директив ЄС (2010/30, 2010/31, 2012/27, 2003/30, 2009/28 та ін.) в Україні за останні роки прийнято нові Закони, стандарти та інші нормативно-правові документи у сфері енергоефективності. Зокрема, прийнято ЗУ «Про енергоефективність будівель», який регламентує обов'язкову наявність енергосертифікату будівель з 2018р.; ЗУ «Про запровадження нових інвестиційних можливостей ... для проведення масштабної енергомодернізації», яким створюється ринок енергосервісу для залучення інвестицій для термомодернізації бюджетних будівель і споруд; ЗУ «Про комерційний облік комунальних послуг» та ЗУ «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» для захисту прав споживачів та ін. Прийнято стандарти стосовно організації енергетичного менеджменту [1], енергетичного аудиту [2], розрахункових витрат енергії на різні потреби [3], розробки енергетичного паспорту для нових та реконструйованих будівель, методів оцінювання показників енергоефективності та ін. Імплементация Директив ЄС і удосконалення законодавчо-нормативної бази продовжується.

Для вирішення важливої проблеми енергетичного сектору – опалення житлового фонду, - Україна вже зробила перший крок, запровадивши програму «Теплих кредитів», яку адмініструє Держагенство з енергоефективності та енергозбереження. Створення Фонду Енергоефективності згідно з прийнятим Законом [4] для вирішення проблем споживання енергоресурсів населенням є загальноприйнятою практикою для країн Центральної та Східної Європи. Створення Фонду – можливість отримати сталий! довгостроковий механізм фінансування проектів з енергоефективності, за рахунок якого можна досягти більш ніж 1 млрд.м3 щорічної економії газу через 3-5 років. Підтримка імплементации проектів повинні відбуватися за активної участі донорів та міжнародних фінансових організацій (МФО), при цьому мають бути створені Наглядова рада та забезпечено міжнародний аудит. Довіра населення для діяльності Фонду є дуже важливою, тому діюча програма Уряду («теплі кредити», рис.1), яка створила попит та має позитивну репутацію серед споживачів, має трансформуватися в більш масштабну. Фонд має стати катализатором до залучення інвестицій в подібні проекти.

Рис.1. Структура профінансування державою енергозберігаючих заходів [4]

В Україні діє декілька програм фінансування заходів з енергоефективності. З боку держави ці програми адмініструють ДАЕЕ та НКРЕКП, а з боку МФО та донорів – ЕБРР, МБРР, ЕІБ, KfW, НЕФКО, Е5Р, SIDA та ін. Незважаючи на те, що найбільша інвестиційна потреба є в житловому секторі, фокусом більшості програм є модернізація теплокомуненерго або санація громадських будівель.

В даний час розробляються 3 додаткові ініціативи з фінансування заходів енергозбереження: створення національного Фонду енергоефективності за підтримки ЄС та Німеччини; імплементация Нафтогазом «ЕСКО моделі» з заміни газових котлів (Банк Розвитку Китаю); фінансування ЄБРР енергоефективних проектів в житловому секторі через комерційні банки (UREEF).

Література:

1. ДСТУ ISO 50001:2011 Системы энергетического менеджмента. 2. ДСТУ ISO 50002:2016 Енергетичні аудити. 3. ДСТУ Б EN ISO 13790:2011 Розрахунок енергоспоживання на опалення, охолодження та ГВП. 4. ЗУ «Про Фонд енергоефективності» № 2095-19, від 08.06.2017 р.

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	3
СЕКЦІЯ 1. ІНЖЕНЕРНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ ТА СВІТУ: ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА	5
O. Gavrish, O. Zgurovsky, A. Kukharuk, N. Skorobogatova A PROCEDURE FOR COUNTRIES ECONOMIC DEVELOPMENT MODELING	6
Бігун У. В. СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЕНЕРГОРИНКУ	7
Бурлака В. Г. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ВИТРАТ І ВИГОД ПРОЄКТІВ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРАГНЕНЬ УКРАЇНИ.....	8
Данилов А. В. АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА СЛОВАЧЧИНИ	9
Колешня Я.О. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ В ЕКОНОМІЦІ ЗНАНЬ.....	10
Котенок Д.М. ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТЕКСТ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО СТРАТЕГУВАННЯ.....	11
Круцяк М. О. ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ОСНОВІ СЦЕНАРНИХ ПРОГНОЗІВ У ГАЛУЗІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ.....	12
Кузнєцова К. О. ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИКЛІЧНОСТІ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА	13
Липисієнко А. П. АНАЛІЗ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ДЕЯКИХ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ.....	14
Моїсеєнко Т. Є. ШЛЯХИ АВТОМАТИЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА	15
Новікова А. П. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ІТ-ПОСЛУГ	16
Пігуль В. В. РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ ЗАМІЩЕННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ БІОПАЛИВОМ У СФЕРІ ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ.....	17
Присяжнюк Л. Г. АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ	18
Ромашко А. С., Кравець О.М. ОХОРОНА ІННОВАЦІЙНИХ ОБ'ЄКТІВ БЕЗ ОХОРОННИХ ДОКУМЕНТІВ.....	19
Ситник Ю. С. СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ ПРИВАБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЯК СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	20
Скоробогатова Н. Є. УКРАЇНА ТА ПОЛЬЩА: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН	21
Сторчак В. М. АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ ТА КНР	22
Ткаченко А. А. НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОГРАМИ ТОРГСОФТ	23
Фролова А. А. АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	24
Хоменко Т. Ю. ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА ЯК МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	25
Ящук Д. А. ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ, ЯК ВЛАСТИВІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОЛОГО-СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	26
СЕКЦІЯ 2. РОЛЬ ДЕРЖАВИ У РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	27
Абрамова М. М. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ЕМІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ.....	28
Аніськович В. П. ЩОДО ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ СПІВРОБІТНИЦТВА З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ	29
Андрійченко Т. С., Підлісна О.А. ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.....	30
Біловол А. О. ПЕРСПЕКТИВИ УЧАСТІ УКРАЇНИ В ОРГАНІЗАЦІЇ EUREKA.....	31
Войтко С. В. ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНА...», «ГЛОБАЛЬНА...» ТА «СВІТОВА ЕКОНОМІКА» У НАВЧАЛЬНОМУ ПЛАНІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА».....	32
Григоренко В. Ю. РОЛЬ МАРКЕТИНГУ У ЗОВНІШНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ НА ПРИКЛАДІ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	33
Громадська А. В. АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНУ З КРАЇН ЄС	34
Korogodova O., Sadegh Kazemi THE ROLE OF ROBERT SOLOW'S THEORIES IN HUMAN RESOURCES MANAGEMENT IN THE ERA OF GLOBALIZATION	35
Корольова С. Г. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ.....	36
Лугвіщик Ю. М. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЇ КВАЛІФІКОВАНИХ КАДРІВ В УКРАЇНІ	37
Луценко Н. І. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КРАЇН В ЕКСПЕРТНІЙ ГРУПІ НА ОСНОВІ КІЛЬКОСТІ НАСЕЛЕННЯ І МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ МЕТОДІВ ЇХ РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ	38
Серебренніков Б. С. ТЕХНОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ.....	39
Шовкалюк М. М. СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ У СФЕРІ ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ЖГГ.....	40
Яремчук Н. Т. РЕАЛІЗАЦІЯ ТОВАРІВ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ГАЛУЗЕЙ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	41
Кузьмін О. Є., Яструбський М. Я. ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РОЗВИТОК ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВНЗ.....	42
СЕКЦІЯ 3. НАЦІОНАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ СИСТЕМИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ	43
Воронкова І. Ю. ДОСВІД КЛАСТЕРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР ЗА УЧАСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ПОЛІГРАФІЇ.....	44
Державська А. В. ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА	45
Зінчук С. Ю. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІТ-РИНКУ В УКРАЇНІ	46
Зионг Тхі Тгуй Оань НАЦИОНАЛЬНЫЕ ИННОВАЦИОННЫЕ СИСТЕМЫ:	

ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ И ЭФФЕКТИВНОСТИ	47
Камишнікова С. С. АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ.....	48
Кубах П. С. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ.....	49
Кудрицька Н. В. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ.....	50
Лопатинська Ю. В. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ ДЛЯ МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРІВ	51
Мачинська А. В. ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	52
Мельнікова О. М. СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ КІБЕРБЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	53
Намонюк В. Є. МІЖНАРОДНА ПРОСТОРОВА ЕКОНОМІКА В УМОВАХ ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 4.0.....	54
Омельченко Ю. В. ШЛЯХІ ПОЛІПШЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ УКРАЇНИ	55
Омельяненко В. А. АНАЛІЗ ІНСТИТУЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ТРАЄКТОРІЙ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ АДАПТАЦІЇ ДО ІНДУСТРІЇ 4.0	56
Паладченко О. Ф. СТАН РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИХ ПРІОРИТЕТІВ, ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВІ ІНСТРУМЕНТИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	57
Пархоменко А. О. ВПРОВАДЖЕННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ СИСТЕМИ SAP	58
Петренко К. В. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ ЧИННИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	59
Плетньова Ю. К. АНАЛІЗ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ АСПЕКТІВ В ОПЕРАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ АГАРАРНОЇ ГАЛУЗІ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ СТІЙКОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	60
Tymoshenko N. THE GLOBAL INNOVATIVE INDEX OF UKRAINE	61
Шестопалова А. Г. РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇНИ.....	62

СЕКЦІЯ 4. НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ.....

Бердичевська М. В., Задольський А. М. ВДОСКОНАЛЕННЯ СКРТІФІКОВАНИХ СИСТЕМ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ РИНКУ.....	64
Брожко О. О. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАШИНОБУДУВАННЯ ДЛЯ МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРІВ	65
Вовк М. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЮ ЗА ДОПОМОГОЮ АМЕРИКАНСЬКИХ ІТ-КОМПАНІЙ.....	66
Зробок О. О., Задольський А. М. ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНУ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	67
Касян С. Я. МІЖНАРОДНІ МАРКЕТИНГОВІ КОМУНІКАЦІЇ ПРИ НАУКОВОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ	68
Коновалова Н. С. КОРПОРАТИВНІ ВІДНОСИНИ В ПРОЦЕСІ ІНСТИТУЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.....	69
Ніколаєнко С. М., Куликова І. О. УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	70
Ли Іму РАЗВИТИЕ МЕЖДУНАРОДНОЙ ТОРГОВЛИ МЕЖДУ УКРАИНОЙ И СТРАНАМИ ЕС	71
Мацун О. В., Бойчук Н. Я. МІЖНАРОДНА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ...	72
Нараєвський С. В. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ У СВІТІ ТА УКРАЇНІ	73
Підлісна О. А., Науменко О. С. НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЛІТАКОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	74
Ravlenko T. V. MAKING THE TECHNOLOGY LICENSING DECISION	75
Покрас О. С. ПРОБЛЕМИ ПЕРСОНАЛУ В АСПЕКТІ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ ПРИЛАДОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ	76
Прочан І. І., Корогодова О. О. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЯДЕРНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ.....	77
Прядко К. В. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ КОРПОРАТИВНИХ ОБЛІГАЦІЙ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	78
Радзієвська С. О. АСЕАН ЯК ПРИКЛАД УСПІШНОГО РИНКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.....	79
Рокоча І. В. ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ ЗА УМОВ УЧАСТІ В ЄДИНОМУ ВНУТРІШНЬОМУ РИНКУ ЄС НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ДЕРЖАВ-ЧЛЕНІВ ОБ'ЄДНАННЯ	80
Савченко С. М., Алиев Р. ОЦЕНКА ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ КООПЕРАЦИИ УКРАИНЫ И АЗЕРБАЙДЖАНА В НЕФТЕГАЗОВОЙ ОТРАСЛИ	81
Селіверстова А. С. АНАЛІЗ СТАНУ АВТОМОБІЛЕБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ	82
Собакинських Р. Ю., Темченко О. А. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ ШЛЯХОМ ЗДІЙСНЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	83
Солодовник М. С., Ждановський А. М. АНАЛІЗ СУТІ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ФАКТОРІВ, ЩО НА НЬОГО ВПЛИВАЮТЬ	84
Ткач В. В. ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ЯК ФАКТОР ЇЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	85
Цибуленко М. О. РОЛЬ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	86
Юденко А. В. LPI, ЯК ПОКАЗНИК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ПОТЕНЦІАЛУ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРАЇН СВІТУ.....	87

СЕКЦІЯ 5. СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Батейко В. С. ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОФШОРНИХ ЗОН ЯК СУБ'ЄКТІВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ ..	89
Бердичевська М. В. ШЛЯХІ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ	90
Глушченко Я. І. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ, ЯК ОБ'ЄКТ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ	91
Горячева К.С., Лоза В. М. ЦИФРОВА КОНЦЕПЦІЯ: СТВОРЕННЯ ПРОДУКТУ СПІЛЬНО ЗІ СПОЖИВАЧЕМ.....	92

Глущенко Я. І., До Тхі Мінь Тхао ВПЛИВ БЮДЖЕТНОГО ДЕФІЦИТУ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД ЙОГО ПОДОЛАННЯ	93
Кравчук Ю. Г. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ.....	94
Кузьміна В. С. РОЛЬ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ В РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ.....	95
Лісняк В. О. ЗАСТОСУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ ПРИ ВИБОРІ ТА ОЦІНЮВАННІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ.....	96
Лежень К. В. СВІТОВИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ	97
Максимчук А. І. МІЖНАРОДНИЙ КРЕДИТ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ	98
Манько Ю. Р. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ В УКРАЇНІ	99
Мартиненко К. Р., Черненко Н. О. ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЛІЗИНГУ ПРИ ФІНАНСУВАННІ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ	100
Мелех Н. В. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ	101
Пасічник Ю. В. СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	102
Потапова В. П. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ	103
Хмілевська А. О. ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ІНВЕСТИЦІЙ.....	104
Шовкалюк Ю. В. РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ СТИМУЛЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ В УКРАЇНІ ..	105